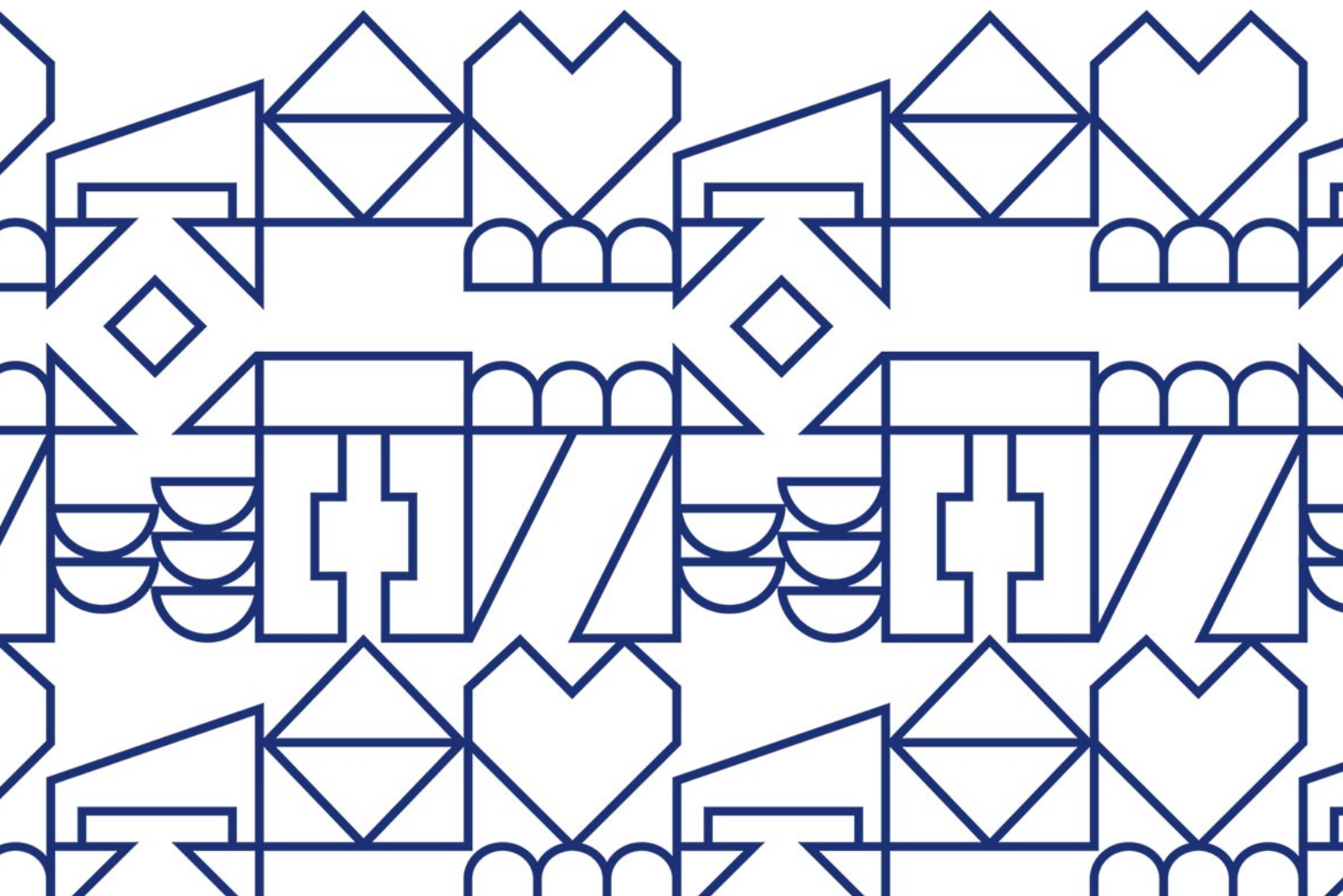

Tilinpäätös 2024

TILINPÄÄTÖS 2024

I	TOIMINTAKERTOMUS	1
1.	Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	1
1.1	Kaupunginjohtajan katsaus	1
1.2	Kaupungin hallinto ja henkilöstö	3
1.3	Yleinen taloudellinen kehitys	10
1.4	Kaupungin toiminnan ja talouden kehitys sekä muut olennaiset tapahtumat	14
1.5	Ympäristö osana kaupungin toimintaa	35
1.6	Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	37
2.	Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä	42
2.1	Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä	44
2.2	Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	46
3.	Tilikauden tulos ja toiminnan rahoitus	50
3.1	Tilikauden tuloksen muodostuminen	50
3.2	Toiminnan rahoitus	56
4.	Rahoitusasema ja sen muutokset	58
5.	Kokonaistulot ja -menot	64
6.	Kaupunkikonsernin toiminta ja talous	65
6.1	Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	65
6.2	Kaupunkikonsernin toiminnan ohjaus	66
6.3	Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	67
7.	Tilikauden tuloksen käsittely	74
II	TOTEUTUMISVERTAILU	75
8.	Käyttötalous, investoinnit ja rahoitus	75
8.1	Käyttötalouden ja tavoitteiden toteutumiset	75
8.2	Tuloslaskelmaosan toteutumiset	138
8.3	Investointien toteutuminen	140
8.4	Rahoitusosan toteutuminen	142
8.5	Yhteenveto valtuuston hyväksymien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	143
III	TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	144
9.	Tuloslaskelma	144
10.	Rahoituslaskelma	145
11.	Tase	146
12.	Konsernilaskelmat	148
IV	TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	152
V	ERIYTETTY LASKELMAT	176
13.	Seinäjoen kaupungin eriytetyt laskelmat	176
13.1	Ravintolapalvelu	176
13.2	Tuotemyynti	176
13.3	Tukipalvelut	177
13.4	Vuokraustoiminta	177
VI	ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT	178
VII	LUETTELO KIRJANPITOKIRJOISTA	179

I TOIMINTAKERTOMUS

TILINPÄÄTÖS

I TOIMINTAKERTOMUS

1. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.1 Kaupunginjohtajan katsaus

Vuonna 2024 oli yleisessä taloudessa isoa epävarmuutta johtuen pääosin Venäjän sodasta Ukrainassa (24.2.2022-) ja sen vuoksi Venäjälle asetetuista talouspakotteista ja niiden vaikutuksista. Taantuma Suomessa on pitkittynyt ja tuleva näkymäkin on ainoastaan matalan kasvun aikaa. Epävarmuutta on lisännyt lainakorkojen nousu aina kesään 2024 asti. Kuluttajien luottamus talouteen heikentyi, myös rakentaminen ja asuntokauppa hiipui ja rakennusala vajosi vuosina 2023-2024 Euroopassa matalasuhdanteeseen. Tämä yleisen talouden epävarmuus ja matalavire näkyi myös Seinäjoella tulopuolella maanmyyntituloissa ja osin verotuloissakin kaupungin kasvusta huolimatta. Myös valtion isot sopeuttamistoimet ja ennakoitua suurempi sote-tasaus näkyivät kuntien valtionosuuksissa.

Kaupungin tilinpäätös vuosi 2024 on kahtia jakautunut:

- Huolta aiheuttaa emokaupungin taloudellisesti heikompi tulos: tilikauden tulosalijäämä on -2,9 milj. euroa (-44 euroa/asukas) alijäämäinen.
- Kaupunkikonsernina taloudellinen tulos on parempi, tulosalijäämä +11,9 milj. euroa (+178 euroa/asukas). Seinäjoen kaupunkikonsernin taseen kertyneet ylijäämät ovat yhä vahvalla tasolla +125,5 milj. euroa.

Ilman kertaluontoisia Aallokkoa koskevia alaskirjauksia, oikaistu toimintakate vuonna 2024 on -178 750 051 euroa. Toimintakate on siis merkittävästi vahvistunut edellisvuoteen verrattuna ja sen toteutuma oli parempi kuin alkuperäisessä talousarviossa. Tilinpäätös on ennakoitua ja edellisvuotta parempi, vaikkakin yhä negatiivinen. Ilman 8 milj. euron sopeutustoimia ja Seinäjoen Energian lisäosinkoja tilikauden tulos olisi ollut selkeästi heikompi. Toimialat tekivät hyvää työtä vaikeassa yleisen talouden toimintaympäristössä sopeuttaessaan korkealle kasvanutta kulurakennetta tilinpäätös vuoden aikana.

Vuosi 2024 muistetaan etenkin suurten uudiskohteiden valmistumisesta: kaksi uutta perusopetuskoulua eli Törnävän ja Kärjen uudet koulut, samoin kuin yksi uusi päiväkotikoti eli Linnunradan päiväkotikoti. Asemanseudun ensimmäinen vaihe avautui käyttöön 4.12.2024. Siinä kaupunkikonserni on ollut keskeisesti mukana mm. uuden pysäköintitalon rakennuttajana. Myös uusi opiskelija-asuntokohde valmistui.

Talouden painopiste hyvinvointialueuudistuksen jälkeen on yhä enemmän konsernitason tarkastelussa, koska sen suhteellinen painoarvo on kasvanut emokaupunkiin nähden. Konsernissa tuotetaan myös paljon kuntapalveluja mm. koulutukseen, energiantuotantoon, yrittäjyyteen, asumiseen ja tapahtumiin liittyen. Toisaalta emokaupunki vastaa tärkeistä koulutus-, elinvoima- ja kaupunkiympäristöpalveluista ja merkittävästä osasta investoinneista.

Rahoitusaseman vahvistaminen on tärkeää sekä emokaupungissa että konsernissa. Suhteellinen velkaantuneisuus on molemmissa kasvussa, syynä tähän on 1.1.2023

tapahtunut hyvinvointialueuudistus, joka vei osan kuntien tuloista ja menoista, mutta velat jäivät. Kaupunki myös investoi merkittävästi. On jatkettava systemaattista talouden vahvistamista, jotta kaupungin hallittu kasvu mahdollistuu velkaantumatta. Rohkeampaa uudistumista ja rakenteiden tarkastelua tarvitaan.

Emokaupungin taseen kumulatiivinen ylijäämä +17,9 milj. euroa tarvitsee vahvistavia toimia, samalla turvataan kaupungin investointikyvykkyyttä ja huomisen vaikuttavia palveluja. Velkamäärän laskemiseen tarvitaan emokaupungissa +10 milj. euron vuotuisia tuloksia. Siitä on syytä pitää tavoitteena kiinni. Lainamäärä on yhä korkea 368,3 milj. euroa, missä on kasvua edellisvuoteen 8 milj. euroa.

Valtuustossa on 11.11.2024 päätetty lisätä talousarvioon 2025 rakenteellinen talouden sopeutusohjelma vuosille 2025-2028. Tällä tavoitellaan pysyviä taloudellisia vaikutuksia yhteensä vähintään 15 milj. euroa. Sopeutusohjelma tukee kaupungin hallittua kasvua ja kestävästä taloudenpidosta. Tulopuolta on vahvistettu tämän rinnalla sekä kestävästä taloudenpidon turvaamiseksi että velkaantumisen vähentämiseksi tuloveronkorotuksella vuodesta 2025. Kun talous on kestävämmällä pohjalla, silloin myös kaupungilla on hyvää investointikyvykkyyttä. Uudessa kaupunkistrategiassa tasapainoisen talouden vaatimus hallitun kasvun turvaajana tulee olemaan vahvasti mukana.

Seinäjoella on edelleen Suomen paras yritysilmasto. Tämä käy ilmi esim. Yrittäjien kuntabarometri-tutkimuksessa (2024). Yrittäjyys on kaupunkistrategian kärkiteemoja. Seinäjoen asukasluku on nyt historian korkein eli 66 610, ja tässä oli kasvua edelliseen vuoteen +0,7 % (+450). Etenkin kansainvälisyys Seinäjoella on voimistunut.

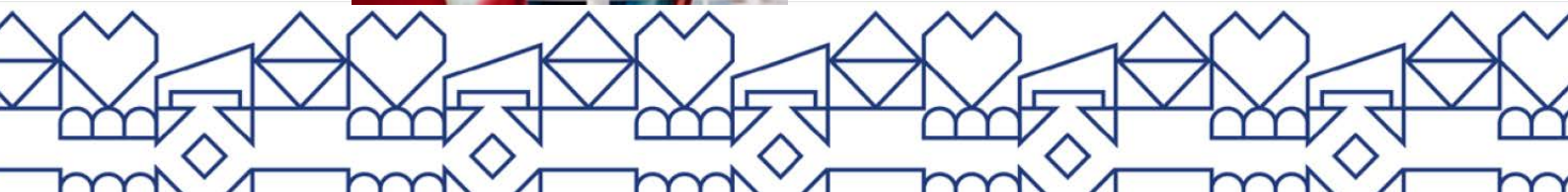
Kuntakentällä ja yleisessä taloudessa vaikeat ajat ovat edessä, vaikka haurasta kasvua (0,8-1,7 %) ennakoitaa Suomen BKT-luvuilla mitattuna. Valtion miljardien eurojen sopeutustoimet ja valtionosuusleikkaukset (2025-2027) näkyvät kuntien taloudessa, samoin kuin yleisen talouden hidas elpyminen Euroalueella ja Suomessa. Työllisyysuudistus on uusi tehtävä kunnille, siinä on tärkeä onnistua ja viedä palvelu lähelle kuntalaisia. Tulevaisuudessa kansainvälistyminen näkyy aiempaa enemmän, ja se on otettava haltuun mm. kotouttamalla: työ ja osaaminen käyttöön.

Kaupunki jatkaa strategiansa mukaisesti hyvää työtä Seinäjoella kasvun ja pitovoiman eteen, mutta tulee tekemään systemaattisesti toimia myös terveen talouden eteen. Siksi tiedolla johtamiseen panostetaan aiempaa enemmän. Samalla meidän on uskallettava uudistua palveluissa rohkeasti digiälykkäänä ja kiinnostavana tulevaisuuden kaupunkina. Yhteisellä tekemisellä ja yksituumaisella päätöksenteolla onnistumme.

Kaupungin asukkaille, yhteistyökumppaneille, luottamushenkilöille ja koko henkilöstölle kiitos vuodesta 2024.

Jaakko Kiiskilä
kaupunginjohtaja

1.2 Kaupungin hallinto ja henkilöstö

Nykyinen valtuusto aloitti toimintansa kunnallisvaalien jälkeen elokuussa 2021. Vuoden 2024 aikana pidettiin 10 kokousta.

Valtuuston kokoonpano on ohessa:

Valtuuston puheenjohtajisto

Pasi Kivisaari, valtuuston puheenjohtaja, Suomen Keskusta
Kimmo Heinonen, valtuuston 1.varapuheenjohtaja, Kansallinen Kokoomus
Harry Wallin, valtuuston 2.varapuheenjohtaja, SDP

Valtuuston kokoonpano

Suomen Keskusta (15)

Flinkkilä Anne, Homi Kari, Isopahkala Olli, Karhu Johannes, Kivisaari Pasi, Konttas Juha, Luotola Mikael, Mäenpää Mervi, Nuottivaara Esa, Ojaniemi Kati, Pajulammi Martti, Peltonen Jouko, Sihto Paula, Turenus Irene, Ylinen Aki

Kansallinen Kokoomus (14)

Ahokas Noora, Ahopelto Satu, Aila Mikko, Hakala Marko, Heinonen Kimmo, Keskinen Heikki, Koivisto Veikko, Kuisla Reima, Luhtala Jesse, Panu Jarkko, Risikko Paula, Ristilä Raimo, Ylisiurua-Hemminki Satu, Ylä-Autio Ilmari

Suomen Sosialidemokraattinen Puolue (6)

Jokiranta Harri, Lehtola Eetu, Penttilä Sirkka, Perkiö Seppo, Rijal Gobinda, Wallin Harry

Suomen Kristillisdemokraatit (4)

Kattelus-Kilpeläinen Piia (11.11.2024 alkaen), Nummensalo Kati, Rantanen Kimmo, Ruotsala Aki

Perussuomalaiset (7)

Ala-Riihimäki Jarkko, Haapasalmi Hannu, Hyvönen Ilkka, Lepistö Petri, Merivirta Tommi, Niemi Heikki, Valtamäki Erkki

Vihreä liitto (3)

Ala-Kokko Laura, Muilu Mikko, Ojajärvi Tuomas

Vasemmistoliitto (2)

Jussila Noora, Knuuttila Antti

Sitoutumaton (1)

Kattelus-Kilpeläinen Piia (11.11.2024 saakka)

Nykyinen kaupunginhallitus aloitti toimintansa kuntavaalien jälkeen elokuussa 2021. Vuoden 2024 aikana pidettiin 26 kokousta.

Kaupunginhallituksen kokoonpano on ohessa:

Kaupunginhallituksen puheenjohtajisto

Risikko Paula, kaupunginhallituksen puheenjohtaja, Kansallinen Kokoomus
Ylinen Aki, kaupunginhallituksen 1. varapuheenjohtaja, Suomen Keskusta
Valtamäki Erkki, kaupunginhallituksen 2. varapuheenjohtaja, Perussuomalaiset

Kaupunginhallituksen kokoonpano

Suomen Keskusta (4)

Karhu Johannes, Mäenpää Mervi, Ojaniemi Kati, Ylinen Aki

Kansallinen Kokoomus (3)

Kuisla Reima, Luhtala Jesse, Risikko Paula

Suomen Sosialidemokraattinen Puolue (2)

Behm Niina, Lehtola Eetu

Vihreät (1)

Ojajärvi Tuomas

Perussuomalaiset (2)

Peltola Minna, Valtamäki Erkki

Kristillisdemokraatit (1)

Nummensalo Kati

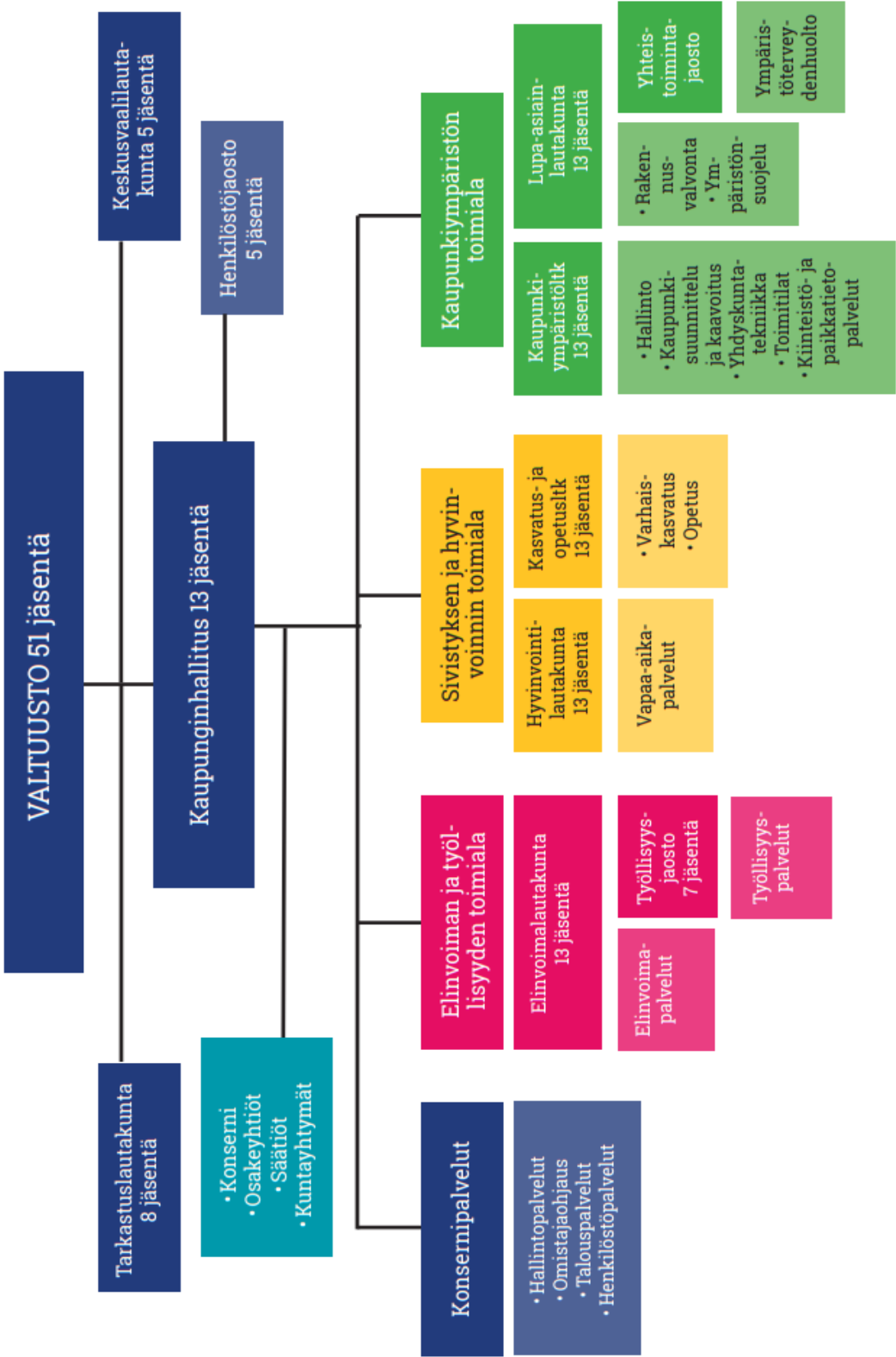
Eri lautakunnista ja jaostoista on ohessa selvitetty asianomaisen toimielimen puheenjohtajisto ja kokouskerrat 2024:

Jaostot ja lautakunnat	Kokouskerrat
Henkilöstöjaosto puheenjohtaja Mikael Luotola varapuheenjohtaja Raimo Ristilä	8
Elinvoimalautakunta puheenjohtaja Sirkka Penttilä varapuheenjohtaja Petri Lepistö	8
Elinvoimalautakunnan työllisyysjaosto 1.3.2024 alkaen puheenjohtaja Helli Kitinoja varapuheenjohtaja Petri Lepistö	5
Hyvinvointilautakunta puheenjohtaja Paula Sihto varapuheenjohtaja Marko Hakala	8
Kasvatus- ja opetuslautakunta puheenjohtaja Jouko Peltonen varapuheenjohtaja Noora Ahokas	10
Kaupunkiympäristölautakunta puheenjohtaja Heikki Keskinen varapuheenjohtaja Juha Konttas	11
Keskusvaalilautakunta puheenjohtaja Eeva Korpi-Hyövälti varapuheenjohtaja Liisa Talvitie	4
Lupa-asiainlautakunta puheenjohtaja Heikki Niemi varapuheenjohtaja Seppo Perkiö	10
Tarkastuslautakunta puheenjohtaja Jarkko Panu varapuheenjohtaja Paula Sihto	12

Kaupungin hallinto-organisaatio on oheisen organisaatiokaavion mukainen:

Seinäjäki Organisaatio ja toimielinten keskeiset tehtävät 1.1.2024 alkaen

Kaupungin viranhaltijaorganisaatio

Viranhaltijaorganisaatio

Kaupunginjohtaja
Jaakko Kiiskilä

TARKASTUSTOIMI

tarkastuspäällikkö
Kati Keskinen

KONSERNIYHTEISÖT

hallintojohtaja *Jari Jokinen*

KONSERNIPALVELUT

- **Hallintopalvelut**
hallintojohtaja Jari Jokinen
- **Henkilöstöpalvelut**
henkilöstöjohtaja Eija Pienimäki
- **Talouspalvelut**
rahoitusjohtaja Mika Itänen

SIVISTYKSEN JA HYVINVOINNIN TOIMIALA

sivistys- ja hyvinvointijohtaja
Antti Takala

- **Hallinto** (*Antti Takala*)
 - ↳ *talouspäällikkö (Satu Lammi)*
- **Varhaiskasvatus** (*Aija-Maria Nasänen*)
- **Perusopetus** (*Marika Ojala*)
- **Erityispalvelut** (*Ville Järvi*)
- **Lukiokoulutus** (*Antti Takala*)
- **Kansalaisopisto** (*Teppo Latvanen*)
- **Kulttuuritoimi** (*Leena Kränäs*)
- **Kirjastoitoimi** (*Kirsti Lämskäliö*)
- **Museotoimi** (*Susanna Tyräinen*)
- **Liikuntatoimi** (*Jari Mäkelä*)
- **Nuorisotoimi** (*Pekka Heutämäki*)

ELINVOIMAN JA TYÖLLISYYDEN TOIMIALA

elinvoimajohtaja Erkki Välimäki

- **Hallinto** (*Erkki Välimäki*)
 - ↳ *hallintopäällikkö (Teija Mäkinen)*
- **Työllisyyspalvelut** (*Ilkka Rintala*)
- **Aluekehitys ja korkeakoulu-yhteistyö** (*Sami Mäntymäki*)
- **Hankekehitys** (*Heidi-Maaria Haapala*)
- **Tapahtumat** (*Kirsti Kivisaari*)
- **Kansainvälisyys ja maahanmuutto** (*Jaana Hurme*)
- **Hyvinvointi ja osallisuus** (*Henna Rantasaari*)
- **Pakolaistyö** (*Raakel Pöyry*)
- **Toimintojen talo** (*Kajsa Kuusisto*)
- **Viestintä** (*Krista Rintala*)
- **Markkinointi** (*Anu Männikkö*)

KAUPUNKIYMPÄRISTÖN TOIMIALA

kaupunkiympäristöjohtaja
Juha Takamaa

- **Hallinto** (*Juha Takamaa*)
 - ↳ *hallintopäällikkö (Juha Ahonen)*
 - ↳ *talouspäällikkö (Tarja Lehtinen)*
- **Yhdyskuntatekniikka** (*Joni Ulvila*)
- **Kaupunkisuunnittelu ja -kaavoitus** (*Martti Norja*)
- **Kiinteistö- ja paikkatietopalvelut** (*Mirja Jatkola*)
- **Toimitilat** (*Jussi Aittoniemi*)
- **Rakennusvalvonta** (*Kajsa Helenius*)
- **Ympäristönsuojelu** (*Hanna Latva-Kiskola*)
- **Ympäristötterveydenhuolto** (*Virpi Ala-Risku*)

Kaupungin henkilöstön osalta valmistellaan erillinen henkilöstötilinpäätös.

Taulukko. Henkilöstömäärät palvelukeskuksittain vuoden 2024 lopussa ja henkilöstömäärän kehitys 2015-2024:

Palvelukeskus 31.12.2024	Vakinaiset	Sijaiset	Määräaikaiset	Työllistetyt	Yhteensä	Yht. ilman työllistettyjä
Palvelukeskus	Yhteensä					
*10 KONSERNIPALVELUT yht.	92	3	2	0	97	97
*40 SIVISTYKSEN JA HYVINVOINNIN TOIMILA yht.	1 669	173	232	5	2 079	2 074
*60 KAUPUNKIYMPÄRISTÖN TOIMIALA yht.	493	35	23	0	551	551
*70 ELINVOIMAN JA KILPAILUKYVYN TOIMIALA yht.	48	7	18	38	111	73
Yhteensä 2024	2 302	218	275	43	2 838	2 795
Yhteensä 2023	2 270	228	384	34	2 916	2 882
Yhteensä 2022	3 624	550	536	47	4 757	4 710
Yhteensä 2021	3 452	624	479	61	4 616	4 555
Yhteensä 2020	3 348	605	436	49	4 438	4 389
Yhteensä 2019	3 269	664	440	43	4 416	4 373
Yhteensä 2018	3 212	638	465	56	4 371	4 315
Yhteensä 2017	3 170	540	454	47	4 211	4 164
Yhteensä 2016	3 177	529	397	48	4 151	4 103
Yhteensä 2015	3 188	529	349	17	4 083	4 066

Vakinaisen henkilöstön kokonaismäärä oli vuoden 2024 lopussa 2 302 henkilöä ja se kasvoi +32 henkilöllä. Määräaikaisten määrä sen sijaan väheni merkittävästi (sijaiset ja muut määräaikaiset yhteensä -119 henkilöä).

Ilman vakinaisen henkilöstön sijaisia ja ilman työllistettyjä vakinaisen ja määräaikaisen henkilöstön kokonaismäärä on vuoden 2024 lopussa on 2 577 henkilöä.

Kun kokonaishenkilöstömäärään lasketaan myös sijaiset ja määräaikaiset työntekijät, on henkilöstömäärä vuoden 2024 lopussa 2 795 ja siinä on vähennystä edelliseen vuoteen yhteensä -87 henkilöllä eli -3,0 %.

Todetaan, että Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueelle 1.1.2023 siirtynyt pelastuslaitoksen ja sosiaali- ja terveystalvelujen henkilöstö sisältyy vuosien 2015-2022 lukuihin.

Kuvio. Vakinaisen henkilöstön määrän kehitys vuosina 2015-2024:

Vakituisen henkilöstömäärän lisääntyminen suhteessa määräaikaiseen henkilöstöön antaa työyhteisöille vakautta, mutta tuo myös tehokkuutta. Vakinaisen henkilöstön osuus oli 2024 vuonna 82,4 % eli strategian mukainen tavoite (yli 80 %) on saavutettu ja sitä on syytä ylläpitää.

Vuonna 2024 vakinaisten osuus henkilötyövuosissa oli 85,22 % (ed. vuonna 83,12 %), mikä on myös strategian mukaisen tavoitteen (85 % mukainen).

Henkilötyövuodet (htv) olivat vuonna 2024 yhteensä 2315 (vuonna 2023: 2305). Henkilötyövuosien määrä siis kasvoi 10 htv eli 0,4 %.

Henkilöstökulujen hallinnalla on tärkeä merkitys myös taloudellisesti. Henkilöstökulut sivukuluineen vuonna 2024 ovat yhteensä 141,6 milj. euroa (ed. vuonna 139,5 milj. euroa), lisäystä edelliseen vuoteen verrattuna oli maltillisesti 2,1 milj. euroa eli +1,4 %. Kaupungin palkat ja palkkiot kasvoivat vuonna 2024 +2,5 % ja henkilöstösivukulut vähenivät -2,8 %.

Kahtena sitä edellisenä vuonna henkilöstökulut olivat 219,3 milj. euroa (v. 2022) ja 203,4 milj. euroa (v. 2021). Näissä luvuissa on mukana Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueelle 1.1.2023 siirtynyt pelastuslaitoksen ja sosiaali- ja terveystalouden henkilöstö, minkä vuoksi ne eivät ole vertailukelpoisia vuosiin 2023–2024 nähden.

Sairauspoissaolot ovat vähentyneet merkittävästi vuoden 2024 aikana. Työhyvinvointiin ja varhaiseen tukeen on tärkeää tehdä panostuksia, sillä näillä on myönteisiä vaikutuksia myös henkilöstökustannuksiin. Osaavan työvoiman saatavuus on edelleen huomioitava tulevaisuuden kasvavana haasteena ja siihen on kiinnitettävä erityistä huomiota. Painopisteinä tulee säilyttää osaamisen ylläpitäminen ja päivittäminen samalla, kun panostetaan hyvään johtamiseen ja työhyvinvoinnin edistämiseen.

1.3 Yleinen taloudellinen kehitys

Vuonna 2024 oli yleisessä taloudessa isoa epävarmuutta lisääviä tekijöitä: Venäjän sota Ukrainassa (24.2.2022-) ja sen vuoksi Venäjälle asetetut talouspakotteet ja niiden vaikutus etenkin yleiseen talouteen Euroopassa jatkuu yhä vuonna 2024. Epävarmuutta on lisännyt myös korkeata inflaatiota seuranneet keskuspankkien ohjauskorkonostot ja lainakorkojen nousu aina kesään 2024 asti. Inflaatio kääntyi vuonna 2024 laskuun, mutta oli silti Euroalueella ja Yhdysvalloissa koko ajan yli keskuspankkien asettaman 2 %:n tavoitetasoon nähden. Kuluttajien luottamus talouteen heikentyi, myös rakentaminen ja asuntokauppa hiipui ja rakennusala vajosi vuosina 2023-2024 Euroopassa ja Suomessa matalasuhdanteeseen. Suomessa korkeampi korkotaso vaikutti hyvin paljon, kun Suomessa asuntolainat on tyypillisesti sidottu vaihtuvakorkoisiin, kun muualla Euroopassa on suosittu enemmän kiinteitä korkoja lainoituksissa.

Yleiseen talouteen vaikutti isossa kuvassa geopoliittiset jännitteet, jotka ovat vuoden 2024 vaihtuessa vuoteen 2025 kasvussa johtuen vuonna 2024 alkaneesta Lähi-idän konfliktista, Kiinan ja USA:n välien kiristymisestä Taiwanin alueella sekä Venäjän sodan jatkumisesta Ukrainassa. Venäjän sota jatkuu yhä ja sitä seuranneet pakotteet on yhä merkittävä vaikuttava tekijä yleiseen talouteen. Suomen turvallisuusasemaa vahvisti Suomen ja Ruotsin liittymiset sotilasliitto Natoon 2023 ja 2024, mutta kokonaisuutena geopoliittinen tilanne on kiristynyt kolmen viimeisen vuoden aikana. Myös USA:n uuden presidentin Donald Trumpin valtaannousu tammikuussa 2025 (vaalit marraskuussa 2024) ja hänen toimiensa vaikea ennakoitavuus vaikuttavat globaalisti ja Euroopassa ylimääräistä epävarmuutta lisäävästi.

Valtiovarainministeriön talouskatsauksessa (talvi 2024) todetaan:

”Maailmantalouden näkymät ovat varovaisen positiiviset, mutta niitä varjostavat merkittävät riskit. Kasvu on säilynyt kohtuullisen vahvana huolimatta kauppapoliittisista jännitteistä ja geopoliittisista haasteista. Euroalueella inflaation hidastuminen, reaalitulojen kasvu ja korkojen lasku tukevat elpymistä, mutta Saksan teollisuuden vaikeudet ja poliittiset riskit keskeisissä maissa luovat epävarmuutta ja ovat heikentäneet kasvunäkymiä. Yhdysvalloissa vahva työllisyystilanne ylläpitää yksityistä kulutusta, vaikka erittäin nopea kasvu hidastuukin ennustejaksolla. Kiinassa viennin elpyminen ja elvyttävä talouspolitiikka tukevat taloutta, mutta kotimaisen kysynnän heikkous ja deflaation uhka varjostavat näkymiä.

Keskeinen uhka maailmantalouden kasvulle on Yhdysvaltojen tuleva kauppapoliitiikka ja muiden maiden vastaus siihen. Yhdysvaltojen tullien nostolla olisi negatiivisia vaikutuksia etupäässä sen omaan talouteen. Vastatoimet ja kauppasodan eskaloituminen sen sijaan heikentäisivät koko maailmantalouden kasvua.

Suomen viennin kasvu vauhdittuu, mutta odotettua hitaammin, sillä euroalueen viimeaikaista talouskasvu jarruttaa erityisesti tavaraviennin kysyntää. Palveluiden viennin kasvu sen sijaan on jo nopeutunut. Viennin kasvusta huolimatta nettoviennin vaikutus talouskasvuun jää tulevana vuosina pieneksi, sillä myös tuonti kasvaa reippaasti investointien lisääntymisen myötä. Suomen vaihtotase onkin lievästi negatiivinen koko ennustejakson.”

Näkymä on, että Euroopan talouskehitys on selkeästi jäämässä vuoden 2024 tavoin USA:n talouskehityksestä myös lähivuosina. Yhdysvaltojen inflaatio viime vuonna oli 2,9 %. Yhdysvaltojen keskuspankki FED on laskenut Euroopan keskuspankin EKP:n

tavoin ohjauskorkojaan kesästä 2024, mutta vähemmän johtuen Yhdysvaltojen hyvästä talous- ja työllisyyskehityksestä. FED:n ohjauskorot olivat vuoden 2024 lopussa 4,25–4,50 %, kun EKP:n ohjauskorot olivat vastaavana aikana 3,00–3,40 %. USA:n presidentinvaihdoksen ennakoidaan tuovan suojatullit maailmankauppaan. Saksan talouden heikko kehitys heijastuu myös muihin Euroopan maihin, mm. Suomeen, jolle Saksa on hyvin tärkeä viennin kannalta. Sekä Saksassa että Ranskassa maan johto on ollut jo loppuvuodesta 2024 lähtien poliittisissa vaikeuksissa, mikä vähentää vakautta.

Inflaatio on Euroalueella laskussa, samoin kuin yleinen korkotas Euroopan keskuspankin ohjauskorkojen laskujen myötä kesästä 2024. Suomen poikkeuksellisen matala inflaatiotaso kertoo toisaalta myös yleisen talouden vaikeuksista. Viime vuoden inflaatioluvut: Suomi 1,6 %, kun se vielä vuotta aiemmin oli 6,2 % (lähde: VM, Tilastokeskus), ja Euroalueen inflaatio 2,4 % (lähde: Eurostat).

Valtiovarainministeriö (VM) arvioi tulevia näkymiä seuraavasti (talouskatsaus 2024): ”Suomen viennin kasvu vauhdittuu, mutta odotettua hitaammin, sillä euroalueen vaimea talouskasvu jarruttaa erityisesti tavaraviennin kysyntää. Palveluiden viennin kasvu sen sijaan on jo nopeutunut. Inflaation hidastumisen myötä kotitalouksien reaalitytulot ovat kääntyneet kasvuun. Tämä ei ole kuitenkaan näkynyt kulutuksessa, sillä kulutus on laskenut ja kotitalouksien säästäminen on kasvanut selvästi. Lainakorkojen lasku keventää asuntovelallisten velanhoidomenoja ja kertyneet säästöt alkavat suuntautua kulutukseen.

Rakentamisen jyrkkä lasku näyttäisi pysähtyneen. Ensi vuodesta (2025) lähtien asuntorakentamisen odotetaan toipuvan, kun korkojen lasku piristää asuntomarkkinoita. Erityisesti ensi vuodelle odotetaan paljon uusia investointeja, kun myös puolustushankinnat kasvattavat investointien määrää huomattavasti. Myös tutkimus- ja tuotekehitysinvestoinnit sekä digitalisaatioon liittyvät panostukset ovat kasvussa, ja niiden kasvua tukevat myös julkisten panostusten kasvu.”

Vuosi 2025 Suomessa nähdään rahoitusmarkkinoilla 0,8–1,7 % parempana BKT-kehityksen osalta kuin v. 2024. Ennusteet ovat heikentyneet syksystä, mutta yhä käännettä ja maltillista BKT-kasvua ennakoidaan Suomen talouteen. Kokonaisuutena vieläkin kuluttajien luottamus on heikkoa johtuen monista epävarmuustekijöistä kuten geopolitiikan uhat, kiinteistöalan ja taloyhtiöiden vaikeudet, kasvaneet konkurssit ja heikentyneet työllisyyskehitysnäkymät, mikä näkyy myös korkeakoulutettujen työttömyyden kasvuna. Yritysten puolella investointinäkymät ja Suomen vienti on kääntymässä paremmaksi ennakoivat mm. Kuntarahoitus sekä kauppakamarin talousbarometri.

Eritoten rakennusalan ja asuntokaupan matalasuhdanne näkyy, uusimpana Suomen rahamarkkinoilla kiinteistösijoitusrahastojen jäädytykset. Etenkin korkojen laskun ennakoidaan piristävän pitkään hiljaiselossa ollutta asuntokauppaa ja yritysten investointeja.

Valtio on päättänyt vuosina 2023–2027 sopeuttaa 9 miljardia euroa omaa toimintaansa mm. menoleikkauksin julkiselle sektorille. Tästä tavoitteesta kasvua tukevia toimintoja ovat mm. 4 miljardin euron investointisuunnitelmat, joiden toivotaan vauhdittavan Suomen heikkoa talouskehitystä. Mm. puolustusmenot ovat kasvussa ja velanhoidokulut ovat korkealla tasolla. Julkisen talouden kestävyysvajeen VM arvioi olevan noin 1,5 % suhteessa BKT:hen. Suomen pankin arvio julkisen talouden tilasta

on tätä synkempi; vielä vuonna 2027 kestävyysvaje on 2 %:n tasolla tai sen yli, mikä tietää sitä, että Suomen velkaantuminen on edelleen kestäättömällä uralla.

Työmarkkinoiden käänne parempaan siirtyy Suomessa vuoteen 2025, arvioi Valtiovarainministeriö, koska talouden elpyminen lisää työvoiman kysyntää. Vuonna 2024 työllisyys heikkeni erityisesti teollisuudessa ja rakentamisessa, ja työttömyysaste nousi 8,3 prosenttiin. Vaikka osaavan työvoiman puute hillitsi irtisanomisia, avoimet työpaikat vähenivät ja työttömyys kasvoi laaja-alaisesti. Työllisyysaste laski viime vuonna 72,3 %:iin (ed. vuonna: 73,6 %). Vuonna 2025 työmarkkinat alkavat elpyä, mutta työttömyyden lasku on hidasta. Kasvua tukevat hallituksen työvoiman tarjontaa lisäävät toimet ja lisääntynyt maahanmuutto.

Investointeja lisäävät myös energiasiirtymään ja turvallisuuteen liittyvät hankkeet. Talouden nopeutuva kasvu ja hallituksen päättämät toimet julkisen talouden vahvistamiseksi pienentävät julkisyhteisöjen alijäämiä, arvioi VM. Suomen pankki ennakoi joulukuussa 2024, että asuntorakentamisessa selvää käännettä saadaan odottaa pidempään, vaikka viimeisen vuosineljänneksen aikana on ollut yhä enemmän orastavia näkymiä asuntokaupan piristymiselle yleisen korkotason laskiessa.

Kuntatalousnäkymät ovat vuoden 2024 tavoin edelleen heikohkot, vaikka Euroopassa ja Suomessa yleinen talous on ennusteiden mukaan kääntymässä paremmaksi: rakenteellinen kestävyysvaje on tällä hetkellä sen verran suuri, arvioidaan mm. VM:n ja Suomen pankin talouskatsauksissa ja rahalaitosten talousennusteissa (mm. Kuntarahoitus). Tulot eivät riitä menoihin. Moni kunta joutuu nostamaan veroja ensi ja sitä seuraavana vuonna, samoin rakenteelliset sopeutusohjelmat ovat käynnistymässä tai käynnistyneet. Investointien rahoittaminen on vaikeutunut monella kunnalla, mikä tietää niissä lisää velkaantumista tai investointien lykkäämistä. Tulevaisuuden riskeistä geopolitiikan uhkien ohella kuntia ovat mm. soteikiinteistöjen tulevaisuus ja valtion säästötoimien negatiiviset vaikutukset perustoimeentulon kuntakustannusten kasvuun sekä valtionosuusleikkaukset. Riskiä kuntatalouteen lisää mm. se, että valtion toimia tarvittaneen, kun merkittävä osa hyvinvointialueista ei itse pysty talouttaaan tasapainottamaan. Kuntien talous on myös kääntynyt laskuun, nähtiin valtionvarainministeriössä ja Kuntaliitossa, kun helmikuussa kuntien viime vuoden tilinpäätösennakoita julkistettiin.

Bruttokansantuotteen kehitys Suomessa viimeisen viiden vuoden aikana 2020-2024, (lähde: Valtiovarainministeriön taloudellinen katsaus, talvi 2024):

2020	-2,8 %
2021	3,2 %
2022	1,6 %
2023	-1,2 %
2024	-0,3 %

Suomen pankki (17.12.2024) totesi talouskatsauksessaan, että Euroalueen bkt-kasvu oli 0,7 % viime vuonna. Ensi vuodelle ennakoidaan 1,1 %, ja sitä seuraaville 1,4 % ja 1,3 % eli ainoastaan matalaa kasvua. Maailmantalouden (pl. Euroalue) vastaavat luvut: viime vuonna 3,4 % ja vuosille 2025-2027: 3,5 %, 3,3 % ja 3,2 %.

Julkisten toimijoiden (valtio, hyvinvointialueet, kunnat) on syytä varautua Suomessa ennakoitua matalamman talouskasvun aikaan ja kuntataloudessa kustannusten tason kasvavaan nousuun. Väestö ikääntyy ja toisaalta syntyvyys vähenee tulevaisuudessa. Samaan aikaan kansainvälistyminen on kasvussa. Kuntien kehitys eriytyy

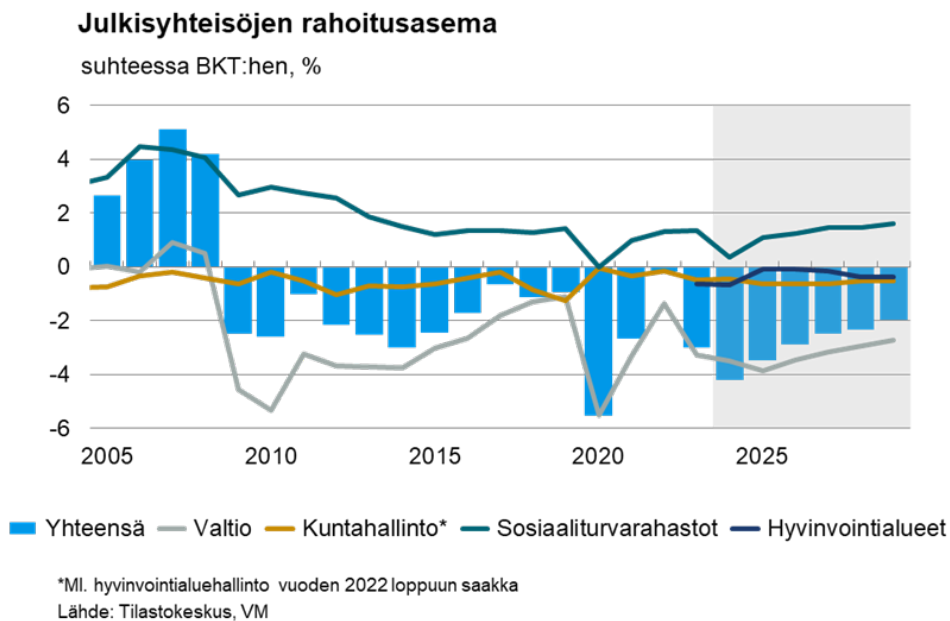

menestyviin ja taantuviin kuntiin. Menestyvillä kunnilla on investointikyvykkyyttä ja tuloja palvelujen rahoittamiseksi.

Tiukkuus tulevina vuosina tulee lisääntymään kuntien taloudessa totesi myös Kuntaliitto tilinpäätösennakkotietojen julkistuspäivänä 4.2.2025:

Kuntien yhteenlaskettu tulos tilinpäätösennakkotiedoissa oli viime vuonna ilman energiayhtiöiden osuuksien myyntiä ja yhtiöittämisiä noin 800 milj. euroa. Kuntatalous heikkeni vuodesta 2023. Toiminnan ja investointien rahaviralla mitattuna kuntatalous oli -470 miljoonaa euroa alijäämäinen. Kuntien investoinnit pysyivät korkealla tasolla ollen 4,8 miljardia euroa vuonna 2024. Rahavirta oli negatiivinen, koska käyttötulot eivät riittäneet kaikkien investointien rahoittamiseen. Kunnat velkaantuivat lisää 720 miljoonalla eurolla. Lainakanta kääntyi välivuosien jälkeen kasvuun. Lähde: Valtionkonttorin keräämät tilinpäätösennusteet, koonnut Kuntaliitto.

Kuvio. Julkistalouden rahoitusasema suhteessa Bruttokansantuotteeseen (BKT), %.

Lähde: Tilastokeskus, Valtiovarainministeriö (VM), koonnut VM.

Kaikissa kunnissa sopeutustoimien ja veronkorotuspaine ovat kasvussa, minkä lisäksi tarvitaan investointien huolellista tarveharkintaa. Tämä korostaa oman taloudenpidon, verotulorahoituksen ja velanhallinnan merkitystä, jotta julkinen sektori on mahdollisimman valmis toimimaan velkaantumatta lisää myös muuttuneessa toimintaympäristössä. Sopeutustoimia julkiseen talouteen ennakoidaan valtiovarainministeriössä kahdelle seuraavalle eduskuntakaudelle.

1.4 Kaupungin toiminnan ja talouden kehitys sekä muut olennaiset tapahtumat

Kaupungin strategia

Kaupunkistrategia on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 20.6.2022, ja se on voimassa vuoteen 2029 asti. Kaupunkistrategia päivitetään vuoden 2025 aikana kuntavaalien jälkeen. Uusi, päivitetty kaupunkistrategia tulee ulottumaan vuoteen 2033 saakka.

Taulukko. Seinäjoen kaupunkistrategian (2022-2029) tavoitteet.

Yrittäjyyden ja yhteistyön Seinäjoki	Vetovoimainen Seinäjoki	Palveleva Seinäjoki	Hyvän johtamisen ja tasapainoisen talouden Seinäjoki
Yrittäjyyskaupunki 2.0	Uudistuva ja viihtyisä kaupunkikeskusta	Sivistyksen- ja hyvinvoinnin palvelut	Hyvän tekemisen ja johtamisen Seinäjoki
Suomen ruokapääkaupunki, merkittävä teknologiateollisuuden keskittymä ja kansainvälisen liiketoiminnan kasvualusta	Kaupunki Suomen kasvukäytävällä	Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	Tasapainoinen talous
Kehittyvä tapahtuma-, ostos- ja kulttuurimatkailun kaupunki	Laadukas ja elinvoimainen asuinympäristö	Työllisyys	Kaupunkikonserni
Järjestö ja seurayhteistyö	Opiskelijalle paras kaupunki	Kotouttaminen	Digiälykäs kaupunki
Yhteistyö hyvinvointialueen kanssa			Seinäjoki kasvaa kestävästi ja elää eko viisaasti
Maakunnallinen, kansallinen ja kansainvälinen yhteistyö			

Strategian mukaan kaupungin visio on:

Seinäjoki on valtakunnallinen kasvukeskus, jossa kaupunki, yrittäjät ja yhteisöt rakentavat osaavaa, innostavaa ja turvallista kaupunkia.

Kaupungin arvot ovat:

Tahto, rohkeus ja vastuullisuus

Strategiset valinnat ovat:

Yrittäjyyden ja yhteistyön Seinäjoki

- yrittäjyyskaupunki 2.0
- arvostusta ja tukea seura- ja järjestötyölle
- hyvät palvelut asukkaille yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa
- menestystä maakunnallisella, kansallisella ja kansainvälisellä yhteistyöllä

Vetovoimainen Seinäjoki

- uudistuva ja viihtyisä kaupunkikeskusta
- kaupunki Suomen kasvukäytävällä
- laadukas ja elinvoimainen kaupunkiympäristö
- opiskelijalle paras kaupunki

Palveleva Seinäjoki

- sivistystä, kulttuuria ja hyvinvointia
- hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen
- vastuuta työllisyydestä
- kotouttamisen edistäminen

Hyvän johtamisen ja tasapainoisen talouden Seinäjoki

- *hyvän tekemisen ja johtamisen Seinäjoki*
- *Kasvun ja investoinnit turvaava talous*
- *kaupunkikonsernin palvelut tukevat koko kaupungin onnistumista*
- *digiylykäs kaupunki*
- *Seinäjoki kasvaa kestävästi ja elää ekoviisaasti.*

Hyväksytty kaupunkistrategia ohjasi toimialojen budjetointiprosessia 2023 ja tavoiteasetantaa sekä palveluissa että investoinneissa.

Tavoitteissa läpileikkaavana teemana on asiakaslähtöisyys ja vaikuttavuus, ja että asetetut tavoitteet ovat mitattavia ja johdettu kaupunkistrategiasta. Uusia tapoja toimia palveluissa edistetään kaikilla toimialoilla systemaattisesti.

Myös ympärillä oleva globaali muutos, mm. kehittynyt teknologia mahdollisuuksiin sekä kestävän kehityksen vaade haastavat kaupunkia uudistumaan.

Strategisten tavoitteiden rinnalla yleisen taloustilanteen epävarmuus yhdessä turvallisuuden kasvun Ukrainan ja sitä seuranneiden Venäjä-pakotteiden ja energia-kriisin myötä varautumisen huomioiminen on nostettu tärkeälle sijalle.

Kaupungin talouden tavoitteet on kaupunkistrategiassa kirjattu seuraavasti:

TAVOITE

Tasapainoinen talous mahdollistaa kasvavan kaupungin palvelut ja investoinnit.

Kaupunkikonsernin talous pysyy tasapainossa ja omistajaohjauksella tuetaan kaupunkistrategian tavoitteiden toteutumista.

TOIMENPITEET

Tasapainoinen talous saavutetaan hallitsemalla toimintamenoja, parantamalla palvelujen tuottavuutta ja mitoittamalla investointitaso tulo- ja menojen mukaiseksi. Tulopohjaa vahvistetaan aktiivisella elinkeinopolitiikalla ja osaamis- ja innovaatioinvestoinneilla.

Hankinnat edistävät aitoa kumppanuutta alueen yritysten kanssa. Hankinnoissa huomioidaan taloudellisuus, kestävyys ja vastuullisuus. Hankintoja toteutetaan hankintojen strategisen toimenpideohjelman 2021-2025 mukaisesti.

Kaupunkikonsernin sisällä yhteistyötä tiivistetään kaupunkikonsernille asetettujen taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Kaupunkikonsernin tiloja käytetään tehokkaasti ja kaupunkikonsernin kokonaisuus huomioiden.

Kaupungin tytär- ja osakkuusyhteisöjen omistamisen on palveltava kaupunginvaltuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamista. Omistuksesta voidaan luopua, mikäli omistaminen ei palvele näitä tavoitteita. Strateginen tuotantoinfra, verkosto ja kiinteistöt ovat kaupunkikonsernin omistuksessa.

Kaupunkikonsernin sisäisten palvelujen hinnan ja laadun pitää olla kilpailukykyisiä markkinoilta saataviin palveluihin. Kaupungin omistajuutta arvioidaan säännöllisesti.

Talouden tasapainon kehitystä seurataan seuraavilla mittareilla (pallon värillä merkitty viimeisin tilinpäätöstoteutuma):

- Toimintakatteen muutos-%: enintään 2 % vuodessa ●
- Investointien tulorahoitus (vuosikate/nettoinvestoinnit), %: väh. 100 % ●
- Konsernin investointien tulorahoitus (vuosikate/nettoinvestoinnit), %: väh. 100 %. ●
- Tilikauden tulos: vähintään 10 miljoonaa euroa ●
- Omavaraisuusaste, %: vähintään 40 % ●
- Taseen kertynyt ylijäämä: vähintään 25 miljoonaa euroa ●
- Lainat ja vuokravastuut €/asukas: enintään 4 900 euroa ●
- Konsernitaseen kertynyt ylijäämä: vähintään 100 miljoonaa euroa ●
- Konsernin omavaraisuusaste, %: vähintään 40 % ●
- Konsernin lainat ja vuokravastuut €/asukas: enintään 9 900 euroa. ●

Vihreä (1) = Toteutunut v. 2024

Oranssi (2) = Toteuman hieman alle tavoitteen v.2024

Punainen (3) = Toteutuma merkittävästi alle tavoitteen v. 2024

Todetaan, että vuonna 2024 Seinäjoen kaupungin talouden tunnusluvut heikkenivät kaupunkikonsernitaseista tarkastelua lukuun ottamatta, mikä merkitsee sitä, että myös kaupunkistrategian mukaiset taloudellisen kehityksen mittareista merkittävä osa jäi saavuttamatta. Edellisvuoden käyttötalouden tunnusluvut vahvistuivat sekä emokaupungissa että kaupunkikonsernissa, mutta velkamäärä jatkoi kasvuaan. Kaupungin taloudessa nykyistä vahvempaa kehitystä on tavoiteltava ja uudistumista on tärkeää jatkaa sekä tehostaa rakenteellisten muutosten (mm. kouluverkkotarkastelut, tiedolla johtaminen, myyntiohjelma, sopeutukset, mahdolliset veronkorotukset) viemistä käytäntöön tulevana vuosina, sillä tämä mahdollistaa parhaiten kaupungin hallitun kasvun jatkumisen. Valtuusto on hyväksynyt 11.11.2024 verotulopohjan vahvistamisen rinnalla rakenteellisen sopeutus- ja talouden tasapainottamisohjelman vuosille 2025-2028.

Kaikilta osin vuosi 2024 ei ole vertailukelpoinen edellisiin vuosiin johtuen seuraavasta:

- Kertaluonteiset, poikkeuksellisen suuret alaskirjaukset v. 2023 yht. -10 milj. euroa (sisältäen neuvottelutuloksen Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen kanssa suuruudeltaan -9 milj. euroa, jottei hyvinvointialue irtisanoisi tehtyä vuokrasopimusta asemanseudulla perhekeskus Aallokkoon liittyen ja siten pysäyttäisi kokonaan Seinäjoen kaupungille hyvin tärkeää asemanseutu -investointikokonaisuuden rakentumista. Ko. alaskirjaus näkyi kaupungin myyntivoitoissa niiden alemana ja heikensi sekä toimintakatetta, vuosikatetta että tilikauden tulosta.)

Talouden mittareiden toteutumisen osalta voidaan todeta seuraavaa:

1. Vuosikatetavoite

Strategian mukainen vuosikatetavoite ei toteutunut. Vuosikate oli 18,0 milj. euroa positiivinen (+271 euroa/as), ja se kattoi 85,9 % poistoista ja 44,1 % nettoinvestoinneista.

2. Lainamäärätavoite

Asetettua tavoitetta ei saavutettu emokaupungin osalta vuonna 2024. Tilanne heikkeni aiempaan nähden. Kaupungin velkamäärä kasvoi 85 euroa/asukas ja on nyt 5

446 euroa/ asukas. Lainakanta 31.12.2024: 368,3 milj. euroa (31.12.2023: 360,3 milj. euroa).

Konserniluvuista kerrotaan tarkemmin kappaleessa 6.

3. Verrokkikaupunkitavoite, toimintakatevertailu

Tilinpäätös 2024-ennakkotietojen (lähde: Tilastokeskus) perusteella Seinäjoen emokaupungin toimintakate/asukas on 2 684 euroa/asukas ja taloudellinen asema parani verrokkeihin nähden, mutta oli silti yhä korkealla tasolla. Seinäjoen kaupunki sijoittuu verrokkikaupunkivertailussa heikoimpaan kolmannekseen Rovaniemen, Lahden ja Vaasan kanssa, kun strategian mukainen tavoite on olla parhaassa kolmanneksessa. Parhaat toimintakatteen/asukas ovat Porissa, Joensuussa, Hämeenlinnassa ja Jyväskylässä, joilla kaikilla toimintakate asukasta kohden on alle 2 200 euroa/asukas. Kaikkien verrokkien toimintakate asukasta kohden oli viime vuonna 2 409 euroa/asukas.

Toimintakatteen vahvistuminen johtuu pääosin toimintakulujen, etenkin kustannusten hillitsemisestä osana talouden sopeutustoimia 1.5.-31.12.2024. Myös tulot kehittyivät vuotta 2023 parempina lukuun ottamatta heikkoa maanmyyntitulokertymää. Toimintakate vahvistui myös oikaistuna toimintakatteenä 1,9 %. Oikaisussa on huomioitu vuoden 2023 kertaluontoiset perhekeskus Aallokon -10 milj. euron alaskirjaukset.

Seinäjoen verrokkikaupunkeja ovat Hämeenlinna, Joensuu, Jyväskylä, Kouvola, Kuopio, Lahti, Pori, Rovaniemi ja Vaasa.

Taulukko. Toimintakatevertailu 2019-2023, Seinäjoki ja verrokkikaupungit.

Seinäjoen verrokkikaupungit							
Toimintakate €/asukas	TP-2020	TP-2021	TP-2022	TP-2023	TP-2024	Muutos-% 2024/2023	Asukasluku 31.12.2024
Seinäjoki	5 682	6 020	6 069	2 905	2 684	-7,6 %	66 610
					TP-ennuste		
Hämeenlinna	5 700	6 124	6 229	2 285	2 178	-4,7 %	68 376
Joensuu	5 145	5 379	5 975	2 270	2 154	-5,1 %	78 743
Jyväskylä	5 013	5 317	5 607	2 314	2 187	-5,5 %	149 269
Kouvola	6 403	6 621	6 939	2 411	2 327	-3,5 %	78 399
Kuopio	5 736	6 192	6 324	2 372	2 349	-1,0 %	125 668
Lahti	5 569	5 710	5 733	2 651	2 649	-0,1 %	121 383
Pori	5 628	6 000	6 303	2 182	2 230	2,2 %	83 316
Rovaniemi	5 885	6 164	6 718	2 712	2 607	-3,9 %	65 738
Vaasa	5 762	6 178	6 453	2 902	2 723	-6,2 %	70 374
Keskiarvo	5 652	5 970	6 235	2 500	2 409	-3,7 %	

4. Tasehallintatavoite

Konsernijohtamisessa on tehty työtä tasehallinnan parantamiseksi. Kaupungilla on osana talouden tasapainotustoimia ja kaupunkistrategian toteutusta noin 10 kiinteistön myyntiohjelma vuosille 2022-2028. Tämän ohjelman myönteiset vaikutukset näkyvät ja tulevat näkymään tulevinakin vuosina kaupungin rahoitusaseman vahvistumisena, mutta myönteisesti myös tuloksissa. Tilaa tehdään näin myös uusille investoinneille.

Vuonna 2024 ei ollut merkittäviä myytäviä erilliskohteita. Osana myyntiohjelmaa vuonna 2025 yhtiöitetään kaupungin omistamat muut sote-kiinteistöt, mikä merkitsee sitä, että niihin voidaan tulevaisuudessa saada myös yksityistä omistusta ja siten helpotusta kaupungin rahoitusaseman vahvistamiseen. Mm. Kiinteistö Oy Seinäjoen Paloasema Oy ja Kiinteistö Oy Seinäjoen Y-talo ovat myyntilistalla entuudestaan.

Kaupungin toiminnan ja talouden kehitys

Vuoden 2025 talousarvio ja vuosien 2026-2028 taloussuunnitelma on valmisteltu haastavassa yleisen talouden ja kuntatalouden tilanteessa. Talousarvion valmistelujen lähtökohtana on ollut talouden kääntäminen vuoden 2019 heikon vuoden jälkeen merkittävästi kestävämmälle pohjalle, mikä on tarkoittanut valmistelussa sekä käyttötalouteen että investointitasoon liittyviä ratkaisuja.

Vuonna 2024 usean tekijän yhteisvaikutuksena kestävämmän taloudenpidon tavoitteesta on jääty ja talouden tunnusluvut emokaupungissa heikentyivät mm. seuraavien tekijöiden takia:

- Alkuvuonna 2024 Suomessa jatkuneen taantuman ja kesän jälkeenkin ainoastaan 0-kasvun ajan negatiiviset vaikutukset heijastuivat etenkin **maanmyyntituottoihin**, jotka toteutuivat heikkoina tavanomaiseen vuoteen verrattuna ollen noin 1,1 milj. euroa kaupungin hyvästä kasvusta huolimatta asuntokaupan ja rakentamisen hiivuttua julkisrakentamista lukuun ottamatta. Asuntoala ja rakentaminen olivat vuonna 2024 Suomessa matalasuhdanteessa.
- **Korkokulujen kasvu** yli 1,6 milj. eurolla (viitekorot lähteneet ennakoitua myöhemmin laskuun vasta kesästä 2024, minkä lisäksi käyttötalouden menojen suurempi kasvu tammi-huhtikuussa näkyy velan määrän kasvuna -8 milj. euroa vuonna 2024). Ilman Energian ylimääräistä 15 milj. euron lainanlyhennystä velkamäärä olisi kasvanut tätäkin enemmän.
- **Työmarkkinatuen kuntaosuuksissa** näkyi työttömyyden kasvu ja pitkittyminen. Työmarkkinatuen kuntaosuudet eivät sen tähden työllisyyskokeilun aktiivitoimista huolimatta vähentyneet ennakoidusti, mutteivat myöskään kasvaneet edellisvuodesta, vaikka työttömyystilanne on heikentynyt edellisvuodesta.
- **Verotulokertymissä** näkyi yleisen taloudellisen tilanteen heikentyminen. Kaupungin verotulot kehittyivät kokonaisuutena käytännössä vain 0-kasvuna lukuun ottamatta noin 3 %:n kasvua kiinteistöveroissa. Kokonaisuutena verotulokertymä väheni n. 1 milj. euroa johtuen mm. yhteisöverotuottojen pienentymisestä.
- Ennakoitua suurempi sote-tasaus **valtionosuuksissa** hyvinvointialueiden hyväksi (sotekulut vuosilta 2021-22 näkyy tasauksessa) sekä valtion säästötoimet valtionosuuksissa.

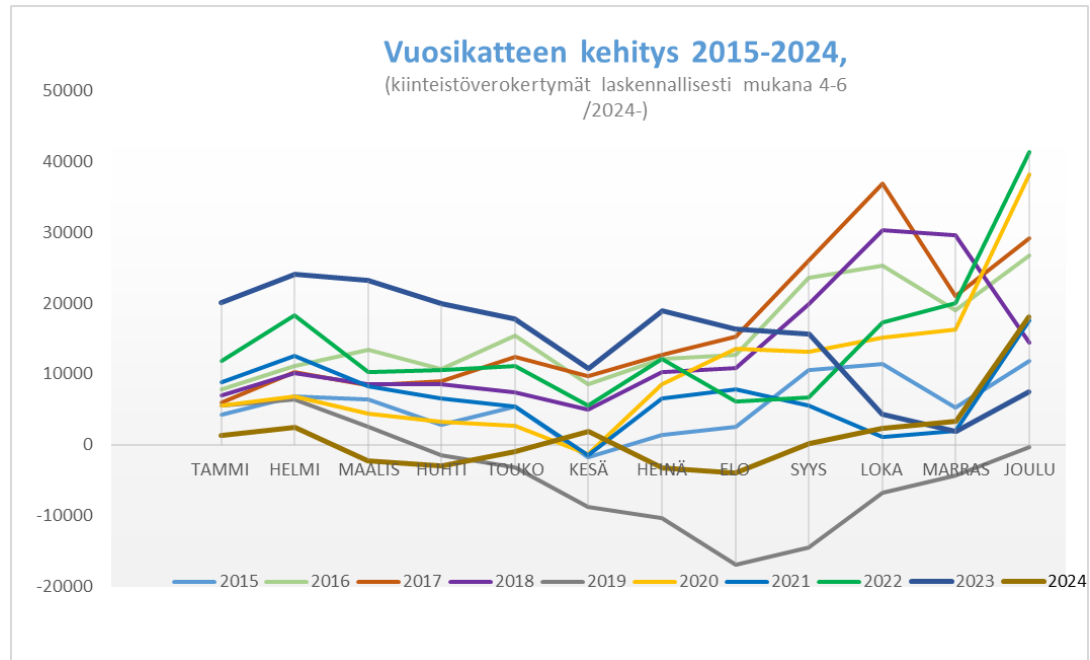
Kaupungin talouden heikentymistä lievensi ajalla 5-12 2024 toimeenpannut talouden sopeutustoimet, joilla saatiin aikaiseksi noin 8 milj. euron lisäsopeutukset käyttötalouteen (kaupunginhallituksen asettama minimitalvotavoite oli 5,5 milj. euroa), mikä edesauttoi toimintakatteen vahvistumista edellisvuodesta. Sopeutustoimet sisälsivät lähes 500 000 euroa vapaaehtoisia henkilöstösäästöjä. Toimialojen toimet purivat ja tämä näkyi menojen tavanomaista maltillisempaan kasvun ja konserni-palveluissa jopa vähentymisenä. Priorisointia tehtiin tavanomaista enemmän, mm. ict-hankintoja karsittiin. Myös koulujen tuntikehyksiä jouduttiin leikkaamaan, millä

aikaan saatiin pysyviä säästöjä. Hankintarajoitukset olivat voimassa 1.5.-31.12.2024.

Lisäksi hyvän tuloksen vuonna 2024 tehnyt Seinäjoen Energia hyväksyi 9.12.2024 ylimääräisen 2,5 milj. euron lisäosion omistajalleen Seinäjoen kaupungille. Maakaupan vähentyessä kaupungin saamat vuokratulot kuitenkin kasvoivat edellisvuodesta, samoin lisätuloutusta saatiin kaupungin kasvun myötä, kun asemanseudulle valmistuneista kiinteistöistä saatiin merkittävät velvoitepysäköintimaksut.

Kuvio. Vuosikatteen kuukausikohtainen kehitys 2015-2024, Seinäjoen kaupunki.

Vuosikatteen kuukausiseurannasta nähdään, että etenkin ajanjakso 1-4 2024 oli kaupungin talouskehityksessä huolestuttava, heikoin tilanne 10 vuoteen. Kurssia onnistuttiin kuitenkin kääntämään kaupungin omin toimin paremmaksi loppuvuoden aikana. Tämä kertoi hyvää kaupungin päättäjien ja kaikkien toimialojen ymmärryksestä talouden tilannekuvasta ja että tulot eivät riitä menoihin. Onnistuttiin tekemään nopeasti korjaavia toimia, myös kustannustietoisuus oli toimialoilla vahvistunut, mikä näkyi mm. viimeisten kuukausien ajalla hankintojen vähentymisenä ja kulukasvun merkittävänä alenemana. Tulopohjaa päätettiin myös vahvistaa vuodesta 2025 eteenpäin kunnallisveronkorotuksella ensi kertaa 10 vuoteen. Talouden vahvistamistyö jatkuu vuosina 2025-2028, jolloin tavoitellaan kestävämmän ratkaisun ja sopeutustoimin kaupungin hallitun kasvun ja investointikyvykkyydenkin turvaamista sekä rahoitusaseman vahvistumista.

Seinäjoen emokaupungin vuoden 2024 tilinpäätös oli touko-joulukuussa käytäntöön vietyjen sopeutustoimienkin jälkeen tuloksena alijäämäinen -2,9 milj. euroa (-44 euroa/asukas), kun alkuperäisen talousarvion tilikauden ylijäämä oli +109 000 euroa. Jonkinlaisesta tappioiden onnistuneesta minimoimisesta voidaan puhua vaikeassa yleisen talouden tilanteessa. Ilman sopeutustoimia tilikauden tulos olisi ollut monikertaisesti enemmän negatiivinen kuin nyt toteutuma oli. Vuoden 2024 lopussa emokaupungin taseen kertyneet ylijäämät ovat +17,9 milj. euroa.

Sen sijaan kaupunkikonsernina taloudellinen tulos on viime vuoden tilinpäätöksessä emokaupunkia parempi, tilikauden ylijäämä oli +11,9 milj. euroa (+178 euroa/asukas). Siinä ollaan strategian mukaisessa tavoitteessa. Seinäjoen Energia teki taloudellisesti hyvän tuloksen vuonna 2024, ja se näkyy kaupunkikonserniluvuissa. Seinäjoen kaupunkikonsernin taseen kertyneet ylijäämät ovat 31.12.2024 yhä vahvalla tasolla +125,5 milj. euroa.

Taulukko. Koontitaulukko emokaupungin ja kaupunkikonsernin keskeisistä luvuista.

Seinäjoki	TP-2024	Kaupunkikonserni	TP-2024
Asukasluku	66 610	Asukasluku	66 610
Verotulot, 1 000 €	166 889	Verotulot, 1 000 €	166 889
Vuosikate, 1 000 €	18 033	Vuosikate, 1 000 €	66 909
Nettoinvestoinnit, 1 000 €	40 855	Nettoinvestoinnit, 1 000 €	97 978
Poistot, 1 000 €	21 006	Poistot, 1 000 €	48 970
Vuosikate poistoista, %	86	Vuosikate poistoista, %	137
Valtionosuudet, 1 000 €	24 049	Valtionosuudet, 1 000 €	79 778
Tulos: Tilikauden alijäämä, 1 000 €	-2 939	Tulos: Tilikauden ylijäämä, 1000 €	11 869
Lainamäärä, 1 000 €	368 324	Lainamäärä, 1 000 €	611 411
Lainat €/ asukas	5 530	Lainat €/ asukas	9 179
Lainahoitokate (laskennallinen)	0,2	Lainahoitokate (laskennallinen)	0,9
Omavaraisuusaste, %	36,1	Omavaraisuusaste, %	33,4
Tase 31.12., 1 000 €	630 724	Tase 31.12., 1 000 €	1 140 497
Kertynyt ylijäämä taseessa, 1 000 000 €	17,9	Kertynyt ylijäämä taseessa, 1 000 000 €	125,5
Kertynyt ylijäämä, €/asukas	269	Kertynyt ylijäämä, €/asukas	1 884

Talouden painopiste hyvinvointialueuudistuksen jälkeen on yhä enemmän konsernitasoisessa tarkastelussa, koska sen suhteellinen painoarvo on kasvanut emokaupunkiin nähden. Kuntapalveluja tuotetaan yhä enemmän myös konsernissa: mm. koulutukseen, energiatuotantoon, yrittäjyyteen, asumiseen ja tapahtumiin liittyen. Toisaalta emokaupungin takana ovat mm. tärkeät koulutus-, elinvoima- ja kaupunkiympäristöpalvelut ja osa investoinneista.

Tarvitaan korjaavia, isojaakin liikkeitä emokaupungin talouden vahvistamiseksi, sillä rakenteellinen talouden kestävyysvaje on 8 milj. euroa/vuosi kestäväälle talouden tasolle. Lisäksi rahoitusaseman vahvistaminen on tärkeää sekä emokaupungissa että konsernissa. Suhteellinen velkaantuneisuus on molemmissa kasvussa, syynä tähän on 1.1.2023 hyvinvointialueuudistus, joka vei osan kuntien tuloista ja menoista, mutta velat jäivät, näin myös Seinäjoella. Kaupunki myös investoi merkittävästi. Talousarviovuonna 2025 että taloussuunnitelmavuosina 2026-2028 on jatkettava systemaattista talouden vahvistamista, jotta kaupungin hallittu kasvu mahdollistuu velkaantumatta. Myös rohkeampaa uudistumista ja rakenteiden tarkastelua tarvitaan.

Kaupungin taloudessa keskeisenä tavoitteena on vuosikatetason nostaminen nettointeivointien tasolle ja toisaalta investointien määrän alentaminen jaksottamalla niitä pidemmälle ajanjaksolle ja vaikuttavimpiin priorisoimalla. Tavoitteena on, että vuosikate on vuosittain selvästi poistotasoa korkeampi, jotta velkakehitys taittuu ja kääntyy laskuun. Myös investointikyvykkyyden ylläpito on tärkeää kasvukaupungille, jotta voidaan vastata sekä kasvavaan palvelutarpeeseen että uuteen infraan, mutta myös korjausvelan hoitoon.

Vuosi 2024 muistetaan etenkin suurten uudiskohteiden valmistumisesta: kaksi (2) uutta perusopetuskoulua eli Törnävän ja Kärjen uudet koulut, samoin kuin yksi uusi päiväkotikoti eli Linnanradan päiväkotikoti Kasperiin. Kärjen uuden koulun rakennutti kaupungin konserniyhtiö Seinäjoen Palvelutalot Oy. Törnävän uusi koulu rakennutettiin

kaupungin toimesta leasing-rahoituksella. Asemanseudun ensimmäinen vaihe avautui käyttöön 4.12.2024. Siinä kaupunki on ollut keskeisesti mukana mm. uuden pysäköintitalon rakennuttajana (Seipark Oy rakennuttanut). Myös uusi opiskelija-asuntokohde valmistui kaupungin omistaman Sevas Kodit Oy:n toimesta.

Myyntiohjelman vuosille 2022–2027 tavoitteena on tukea osaltaan rahoitusaseman vahvistumista. Myyntiohjelmaan kirjattu Kaupungin 49 %:sti omistaman sairaalan pääsisäänkäyntirakennuksen eli Y-talon ostaminen on poistettu Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen toimesta heidän vuotensa 2024 investointiohjelmasta, mikä merkitsee sitä, että kaupungin taloutta vahvistavat toimet siltä osin ovat odottamassa ja jäissä. Kaupungilla ei ole toimintaa Y-talossa, eikä myöskään tuottoja. Kaupungin omaisuutta on kiinni ko. kiinteistössä noin 30 milj. euroa, joka tarvittaisiin toisaalle investointeihin. Neuvotteluja hyvinvointialueen kanssa on tarpeen jatkaa, sillä kaupungin omistukselle ko. kiinteistössä ei ole perusteita.

Vuoden 2024 talousarvion valmistelua ohjattiin luottamushenkilökeskustelun avulla. Kaupunginhallitus piti ensimmäisen talousarvioon ja kehykseen liittyvän talousseminaarin toukokuussa 2024. Talousarvioehdotuksen viranhaltijavalmistelun jälkeen pidettiin kaupunginhallitukselle ja valtuustolle vielä syyskaudella omat talousseminaarit. Myös lautakuntia osallistettiin talousarvioprosessin aikana. Hallituksen talousseminaari ja valtuuston talousseminaari pidettiin syyskuussa 2023.

Viime vuoden talousarvio on hyväksytty valtuuston kokouksessa 13.11.2023 ja tämän lisäksi valtuusto on hyväksynyt muutoksia talousarvioon kokouksissaan 27.5.2023, 21.10.2024 ja 9.12.2024. Valtuusto on myös talousarviovuoden aikana tehnyt muita yksittäisiä määrärahojen korotuspäätöksiä. Talousarviomuutoksissa ei ole tilikauden aikana huomioitu kaikkia lisätuloja ja menosäästöjä. Tilinpäätökseen liittyen määrärahaylitykset on käsitelty valtuuston kokouksessa 17.3.2025.

Vuoden 2024 tilinpäätös osoittaa, että Seinäjoen kaupungin talous heikentyi edellisvuodesta emokaupungin taloudessa tuloksen ollessa -2,9 milj. euroa alijäämäinen.

Tämä näkyy myös yleisesti talouden tunnuslukujen heikentymisenä ja terveen talouden tunnusmerkkinä pidetyn taseeseen kertyneiden ylijäämankin vähentymisenä +17,9 milj. euroon.

Talouden korjausliikkeitä tarvitaan 2025–2028, jotta kaupunki palaa mahdollisimman pian kestävämmälle, tasapainoisen talouden ja hallitun kasvun tielle.

Taulukko. Vertailussa tilikausien 2023-2024 tuloslaskelmat. Kaupunki.

TULOSLASKELMA, kaupunki				
TULOSLASKELMA (ULKOINEN)	1.1.-31.12.2024		1.1.-31.12.2023	
TOIMINTATUOTOT				
Myyntituotot	11 080 763,67		10 815 721,55	
Maksutuotot	6 986 253,86		7 562 036,71	
Tuen ja avustukset	5 274 059,53		5 701 734,98	
Muut toimintatuotot	19 657 274,28	42 998 351,34	3 855 563,96	27 935 057,20
TOIMINTAKULUT				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-114 992 770,08		-112 207 619,93	
Henkilöstösivukulut				
Eläkekulut	-23 769 935,33		-23 002 766,97	
Muut henkilöstösivukulut	-2 791 496,46		-4 323 231,31	
Palvelujen ostot	-35 348 006,06		-36 591 102,13	
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-21 279 743,58		-21 361 562,32	
Avustukset	-10 983 218,00		-11 326 902,99	
Muut toimintakulut	-12 583 233,18	-221 748 402,69	-11 280 212,25	-220 093 397,90
** Toimintakate		-178 750 051,35		-192 158 340,70
Verotulot	166 889 242,84		167 778 620,71	
Valtionosuudet	24 049 488,00		30 872 926,00	
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	7 714 103,80		5 988 488,98	
Muut rahoitustuotot	9 404 307,16		4 670 878,10	
Korkokulut	-11 092 280,74		-9 466 438,39	
Muut rahoituskulut	-181 597,11	196 783 263,95	-182 644,09	199 661 831,31
** Vuosikate		18 033 212,60		7 503 490,61
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot		-21 006 411,20		-21 008 836,40
Satunnaiset erät				
** Tilikauden tulos		-2 973 198,60		-13 505 345,79
Poistoeron muutos		33 517,92		34 526,45
Varausten vähennys				
Rahastojen lisäys		-5 782,29		-2 621,38
Rahastojen vähennys		6 260,44		1 882,30
** Tilikauden ylijäämä		-2 939 202,53		-13 471 558,42

Kaupunkistrategia on uudistettu 20.6.2023 koskemaan vuosia 2022-2029, minkä lisäksi kaupungilla on otettu käyttöön digiohjelma vuosille 2022-2025 ja uusi toimintapideohjelma vaikuttavien ja kestävien hankintojen edistämiseksi. Tiedolla johtamiseen on panostettu jokaisella toimialueella vuodesta 2023 lukien, työn jatkuessa vuonna 2024, kun tähän liittyen pysyviä seurantakäytänteitä on kehitetty. Mm. käyttötalouden seuranta on reaaliaikaista ja PowerBi-työväline on toimialojen ja esihenkilöiden käytössä. Strategian tavoitteita tuodaan myös paremmin näkyviin, ylipäänsä analysointia lisätään vaikuttavimpien ja tehokkaampien toimien edistämiseksi osana tiedolla johtamista. Uutta toimintatapaa on edistetty mm. esihenkilökoulutuksin.

Seinäjoella on yhä Suomen paras yritysilmasto, käy ilmi myös tuoreessa Suomen yrittäjien kuntabarometri-tutkimuksessa (2024). Yrittäjyys ja kasvun edistäminen ovat kaupunkistrategian kärkiteemoja nykyisessä mutta myös tulevassa.

Kestävän kehityksen tavoitteita edistettiin myös vuonna 2024 sekä emokaupungissa että kaupunkikonsernissa. Tästä on tarkemmin kappaleessa 1.5.

Osallistavaa budjetointia pilotoitiin 2021-2022. Kokemukset ovat olleet hyvät. Käytäntö jää pysyväksi ja sitä on laajennettu. Vuonna 2023 suunniteltiin nyt käynnissä olevaa osallistavan budjetoinnin toteutusta ja saatiin 165 ehdotusta kuntalaisilta mm. eri kaupunginosien kehittämistä ja liikuntaa ja nuorten palveluja koskien. Näistä osa viedään toteutukseen merkittävä osa v. 2024 ja loppuosa vuonna 2025. Budjeteissa tähän on varattuna 150 000-200 000 euroa joka toiselle vuodelle. Osa ko. rahoituksesta on olemassa olevan toteutetusta uudella osallistavalla tavalla.

Konsernipalveluissa toteutettiin uudistamisen tukena tärkeää digiohjelmää ja tiedolla johtamista siten että koko kaupunki on hyötyjänä uudenaikaisessa tekemisessä. Talouden suunnittelun ja seurannan osaamista on vahvistettu uusien raportointiratkaisuin ja koulutuksin. Omistajaohjausta kehitettiin tavoitteena vahvempi yhteinen tekeminen uudistettujen ohjeiden mukaan. Henkilöstöpalvelut panostivat ennaltaehkäisevään toimintaan ja hyvään johtamiseen kaupungissa. Sairauspoissaolojen määrä väheni toista vuotta peräkkäin. Vuonna 2024 pidettiin presidentinvaalit ja Eu-vaalit. Konsernipalvelujen toiminta tehostui, mistä kertoo mm. toimintakatteen pieneneminen ed. vuoteen nähden.

Sivistys- ja hyvinvointipalveluissa on toistaiseksi oppilasmäärät kehittyneet hyvin: vuonna 2024 lähes 7 200 oppilasta perusopetuksessa, mutta syntyvyyden aleneman myötä näköpiirissä on Seinäjoellakin pienevät ikäluokat. Kasvava palvelutarve näkyy tällä hetkellä etenkin kasvavan maahanmuuton myötä ja yleensäkin erityisopetuksessa. Viime vuonna henkilöstökulujen kasvu oli opetuspalveluissa kuitenkin tavanomaista maltillisempaa johtuen mm. tuntikehysten tarkistamisesta 1.8.2024 lukien. Kouluverkkoa koskevia sopeutus päätöksiä tehtiin vuonna 2024 tulevia vuosia koskien. Myös palvelujen ostoja kyettiin hillitsemään aiempiin vuosiin nähden kaikilla sivistys- ja hyvinvointipalvelujen tulosalueilla osana talouden sopeutustyötä.

Kaupungin talouden sopeutustoimien takia varhaiskasvatuksen tulosalueella aloitettiin selvitystyö, jossa kartoitettiin jokaisen päiväkodin tilanne, millaisia ja miten paljon lapsia niissä on, henkilöstön laatu ja määrä sekä tilaratkaisut. Kartoituksen perusteella mietittiin toimenpiteet, joiden avulla sopeutustoimiin kyetään vastaamaan. Osa toimenpiteistä oli sellaisia, joiden toteutus voitiin aloittaa heti ja osan toteutus jää seuraaville vuosille. Syksyn aikana pidettiin talouteen painottuvia informaatiotilaisuuksia päiväkotien johtajille ja henkilöstölle. Jo syksyn 2024 aikana todettiin varhaiskasvatuksen tulosalueen talouden kääntyneen oikeaan suuntaan. Vuoden 2023 tilinpäätöksessä varhaiskasvatuksen tulosalueen toimintakatteen kasvu oli ollut 13,6 %, mutta vuonna 2024 saatiin toimintakatteen kasvu laskettua 1,7 prosenttiin.

Viime vuonna sivistys- ja hyvinvointipalvelujen toimintakate kasvoi 2,5 % edellisvuoteen verrattuna. Tämä on merkittävästi parempi kuin vuonna 2023. Rakenteelliset sopeutus- ja tasapainotustoimenpiteet tulevat jatkumaan vuosien 2025-2028 aikana.

Vuonna 2024 sivistyspalveluiden puitteisiin panostettiin merkittävästi: valmistui kaksi uutta koulua ja yksi uusi päiväkotilaajennus.

- Törnävän uusi perusopetuskoulu, rakennutettu tilapalvelujen toimesta leasing-rahoituksella
- Kärjen uusi perusopetuskoulu, rakennuttajana Seinäjoen Palvelutalot Oy

- Linnanradan päiväkoti Kasperissa, tilapalvelujen rakennuttamana

Emokaupungin ja kaupunkikonsernin investointeja käsitellään tarkemmin jäljempänä omassa kappaleessaan.

Elinvoimapalveluissa toteutettiin työllisyyden kuntakokeilua Ilmajoen kunnan kanssa tavoitteena uuden toimintamallin pilotointi 2021-2024. Vuosi 2024 valmistaututtiin kaupungin uusien tehtävien eli kotoutumisen ja kunnallisen työllisyydenhoidon halltuun ottamiseen 1.1.2025 lukien. Ko. uudistukset nostavat merkittävästi elinvoimapalvelujen osuutta kaupungin palvelutarjonnassa: jatkossa lähes joka 10:s euro on elinvoimapalveluissa. Valtion resurssit ohjataan kunnille. Vuosi 2024 on tärkeä uuden mallin toimeenpanemiseksi ja Isokyrö liittyy 1.1.2025 mukaan Seinäjoen ja Ilmajoen yhteistoiminta-alueeseen. Talouden taantuma näkyi vuonna 2024 työttömyyden kasvuna ja siten myös työmarkkinatuen kuntaosuuksissa. Työttömyysaste on silti Seinäjoella maan alimpia keski suurten ja suurten kaupunkien joukossa. Elinvoimapalvelujen toimintakate kasvoi viime vuonna 3,6 %.

Kaupunkiympäristön toimiala onnistui tehostamaan ja sopeuttamaan toimintaansa menojen kasvaessa ainoastaan 0,2 % ed. vuodesta, mikä on merkittävä onnistuminen. Yleisen talouden heikko kehitys ja asuntoalan ja rakentamisen matalasuhdanne näkyi kaupungin tulopuolella, mm. maanmyyntituloja saatiin viime vuonna ainoastaan 1,1 milj. euroa (tavanomainen vuosi ennen heikkoja yleisen talouden vuosia 2023-2024 oli noin 6-6,5 milj. euroa), mutta mm. vuokratuloja saatiin viime vuonna hyvin. Sisäisiin kustannuksiin pyritään saamaan lisää tehokkuutta, mm. osana talousarviotavoitteita tehtiin tukipalvelujen yhtiöittämisselvitys. Ko. työ valmistui v. 2024, ja siinä esitettyjä toimia viedään käytäntöön osana kaupungin sopeuttamis- ja talouden tasapainottamistoimia. Investoinneista (talonrakennus, yhdyskuntatekniikka) tarkemmin omana kappaleenaan jäljempänä.

Toimialojen tavoitteiden toteutumista käsitellään palvelukeskuksittain (toimialat) ja tulosalueittain tarkemmin tilinpäätöskirjan kappaleessa II.

Kestäväksi talouden tasoksi Seinäjoen kaupungin talousarviossa asetettu enintään 2 %:n toimintakatekasvu-tavoite toteutui vuonna 2024, mutta yleisen talouden heikko tilanne näkyi kaupungin maanmyyntitulojen heikkona kertymänä tulopohjassa, toisaalta kaupungin kasvu on tuonut hyvin muita tuloja kuten veloitteepysäköintimaksuja sekä asemanseudun kiinteistöistä että myyntien sijasta aiempaa enemmän vuokratuloja. Käyttötalouden kasvu oli tehtyjen isojen sopeutustoimien myötä hyvin maltillista sekä henkilöstökuluissa että palvelujen ostoissa aiempiin vuosiin verrattuna.

Taulukko. Tilikauden oikaistu toimintakate 2024.

Seinäjoen kaupunki	TP-2024	TP-2023	muutos, %
Toimintakate	-178 750 051 €	-192 158 341 €	
Oikaisu*		10 000 000 €	
Oikaistu toimintakate	-178 750 051 €	-182 158 341 €	1,87 % vahvistunut ed. vuodesta

*Huomioitu oikaisuna: Aallokon alaskirjaukset, tp2023: 10,0 Meur.

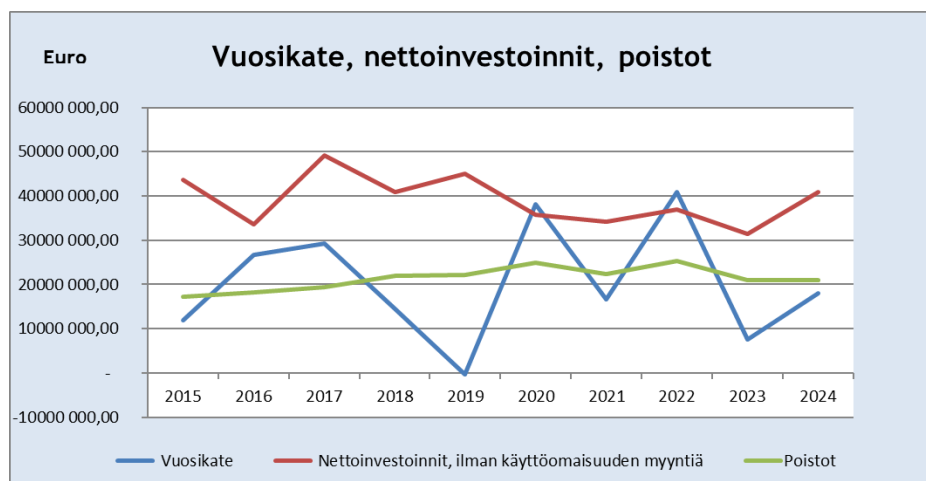
Todetaan, että ilman vuoden 2023 kertaluontoisia, Aallokkoa koskevia alaskirjauksia (-10 milj. euroa), **oikaistu toimintakate vuonna 2024 on -178 750 051**, missä on toimintakateen merkittävää vahvistumista edellisvuoteen verrattuna. Toimintakate vahvistui 1,9 % ja toteutuma oli parempi kuin alkuperäisessä talousarviossa. Jokainen prosenttiyksikkö (1 %) menoissa on hieman yli 2,5 milj. euroa.

Sopeutustoimet, jotka on viety talousarvioon, olivat marraskuun 2024 lopussa noin 5,6 milj. euroa sisältäen 215 000 euroa vapaaehtoisia henkilöstösäästöjä (lomarahat, kompensatiovapaat). Kaiken kaikkiaan sopeutuksissa onnistuttiin ennakoitua paremmin; sopeutukset vuodelle 2024 ovat yhteensä noin 8 milj. euroa, kun asetettu tavoite oli vähintään 5,5 milj. euroa. Loppuvuoden vapaaehtoiset henkilöstösäästöt tekivät n. 250 000 euroa. Palvelujen, aineiden ja tarvikkeiden ja ict-ostoista hankintarajoituksen tuomat lisäsäästöt tekivät reilut 2 milj. euroa, mikä kertoo osin myös siitä, että toimialoilla ymmärretään tällä hetkellä hyvin kaupungin taloustilanteen vakavuus. Pysyviä säästöjä saatiin tuntikehyksen tarkistamisella.

Vuoden 2024 jälkeen kestävyysvaje on noin 8 milj. euroa, mikä tarkoittaisi toimintakatteessa noin 3 %-yksikön verran sopeutusta tai lisätuloja kestäväällä tavalla. Tähän tarvitaan ja onkin valtuustossa 11.11.2024 hyväksytty rakenteellinen sopeutus- ja talouden sopeutusohjelma vuosille 2025-2028. Tulopuolta on vahvistettu tämän rinnalla sekä kestävä taloudenpidon turvaamiseksi että velkaantumisen vähentämiseksi tuloveronkorotuksella vuodesta 2025. Kun talous on kestävämmällä pohjalla, silloin myös kaupungilla on hyvää investointikyvykkyyttä. Uudessa kaupunki-strategiassa tasapainoisen talouden vaatimus hallitun kasvun turvaajana tulee olemaan vahvasti mukana.

Jotta kaupungin talous on tasapainossa, sopeutusten rinnalle tarvitaan myös lisää muuta tulonvahvistusta myyntiohjelman 2022-2028 tuottoina. Strategian mukainen tulostavoitetaso on 10 milj. euroa.

Kuvio. Vuosikatteen, nettoinvestointien ja poistojen suhde vuosina 2015-2024.

Rahoitustuotot ovat yhä hieman suuremmat kuin kulut. Merkittävin tekijä on kaupungin 100 %:sti omistama Seinäjoen Energia Oy, joka tuloutti viime vuonna kaupungille noin 12,5 milj. euroa osinkoina, korkotuottoina ja takausprovisioina. Korkojen korkeampi taso näkyy kaupungin rahoituskuluissa (korkokulut -11,1 milj. euroa): vasta kesällä 2024 viitekorot lähtivät laskuun, mutta 0-korkojen aikaan ei ole paluuta, ennakoi rahamarkkinat.

Verot toteutuivat ennakoitua pienempinä johtuen yleisen talouden heikosta tilanteesta. Valtion säästötoimet näkyvät valtionosuuksissa. Valtionosuuksia leikattiin kuluvan vuoden aikana sote-tasauksen takia. Valtionosuudet ovat -6,8 milj. euroa pienemmät kuin edellisenä vuotena. Valtionosuuksien suhteellinen merkitys verrattuna verotuloihin vähenee koko ajan kaupungin tulopohjassa.

Poistot toteutuivat hieman parempina kuin ennakoitiin. Kirjanpidollisia alaskirjauksia tehtiin kiinteistöistä noin 850 000 euroa.

Verotulokehitystä, valtionosuuksia ja rahoitusta käsitellään tarkemmin tilinpäätöskirjan kappaleessa II.

Tilikauden tulos oli alijäämäinen -3,0 milj. €.

Tilikauden tuloksen jälkeen esitettävät erät ovat poistoero- ja rahastojen muutoseriä ja niiden jälkeen **tilikauden alijäämä vuodelta 2024 oli -2,9 milj. €**, kun se edellisvuonna oli -13,5 milj. euroa. Vuoden 2023 tulosta heikensi -10 milj. euron kertaluonteinen alaskirjaus Aallokosta. Kun se huomioidaan oikaisuna, ollaan vuoden 2024 tuloksessa aika lähellä vuoden 2023 tilannetta.

Vuonna 2024 taseen kumulatiivinen ylijäämä pieneni ja on vuoden lopussa **+17,8 milj. euroa** (31.12.2023: +20,8 milj. euroa).

Kaupungin lainamäärä on vuoden 2023 lopussa 368,3 milj. euroa eli 5 531 euroa asukasta kohden, kun se vuotta aikaisemmin oli 360,3 milj. euroa eli 5 446 euroa asukasta kohden. Lainamäärä kasvoi 85 euroa/asukas ja kokonaislainamäärä ylittää selvästi kuntien keskiarvon (3 380 euroa/asukas). **Kaupungin takausvastuiden määrä on 222,3 milj. euroa.**

Kaupunkikonsernin sisällä annettujen antolainojen määrä on tilinpäätöksessä 78,8 milj. euroa eli 1 183 euroa/asukas. Edellä olevista laskettu nettolainojen määrä on 289,5 milj. euroa ja 4 346 euroa/asukas.

Näymänä on, että kuntapalvelujen ja infran rahoitusnäkymät ovat yleisessä taloudessa, ja valtion omien sopeutustoimien ja sote-tasauksen myötä valtionosuuksien suhteellinen merkitys on pienenemässä merkittävästi. Ne kaupungit ja kunnat pärjäävät tulevaisuudessa parhaiten muuttuneessa tilanteessa, joilla on hyvät verotulot ja kasvavat. Tämä korostaa vaikuttavuuden rinnalla oman tulopohjan vahvistamista (toimintatuotot, verotulopohjan tarkistaminen) että menojen mahdollisimman hyvää hallintaa, mutta myös uudistusten ja rakenteellisten sopeutustoimien merkitystä.

Seinäjoen kaupungin tulopohja ei ole vuoden 2024 tilinpäätöshetkellä riittävän vahva kasvukaupungille johtuen valtionosuuksien merkittävästä vähenemästä vuodesta 2023 eteenpäin osana sote-tasausta ja valtion oman talouden sopeutustoimia.

Myös käyttötalous tuloineen ja menoineen vaatii vielä parantamista kuluvan vuoden 2025 aikana ja etenkin sitä seuraavina talousarviovuosina 2026–2028, jotta päästään kestävästi takaisin vuosina 2020–2022 alkaneelle tasapainoisemman talouden tielle. Päätetty tuloverotulopohjan vahvistaminen vuodesta 2025 eteenpäin mahdollistaa sopeutusten tekemisen hallitusti, samoin kuin investointikyvykkyyden tulevina vuosina.

Valtuusto on hyväksynyt 11.11.2024 rakenteellisen sopeutus- ja tasapainottamisohjelman 2025-2028, jonka tavoitteena on aikaansaada 2,5 % tuottavuus palveluissa ja tukipalveluissa. Em. tuottavuustavoite vastaa noin 5 milj. euron vuotuista toimintakatteen vahvistamista. Tuottavuustavoitteen saavuttaminen tarkoittaa, että toimintakatteen kasvu on enintään 1,5 %. Toimintakatteen parantuminen heijastuu suoraan vuosikatteen vahvistumiseen.

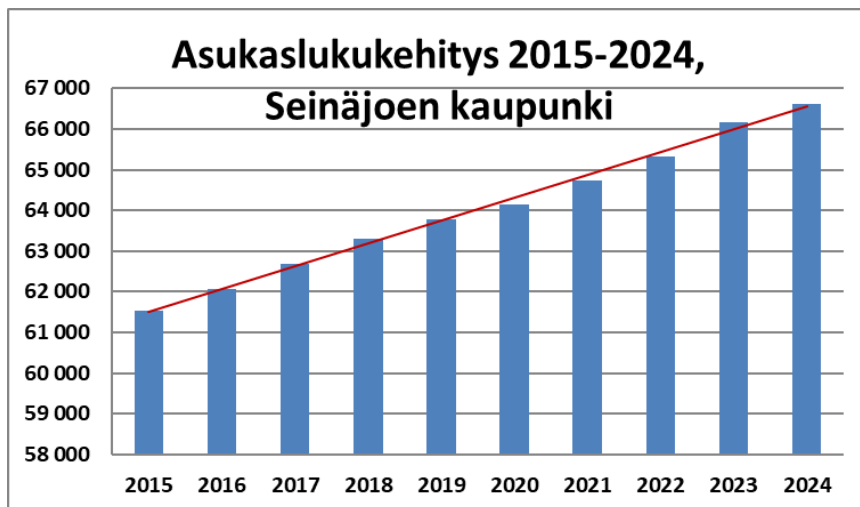
Rakenteellisella sopeutusohjelmalla tavoitellaan pysyviä taloudellisia vaikutuksia yhteensä vähintään 15 milj. euroa. Sopeutusohjelma tukee kaupungin hallittua kasvua ja kestävää taloudenpitoa kaupunkistrategian tavoitteiden mukaisesti.

Rakenteellisen sopeutus- ja tasapainottamisohjelman toimeenpantavat vaikutukset näkyvät soveltuvien osien ohjelman valmisteluvuonna 2025, mutta pääosin taloudellisia pysyviä vaikutuksia aikaansaadaan täysmääräisesti vuosina 2026-2028.

Myös rahoituksessa tulojen kasvattamiseen, lainasalkun hyvään suojaamiseen sekä kaupungin taseenhallintaan ja velkamäärän kehitykseen (tuloskehitys ja investoinnit) on tärkeää laittaa erityistä huomiota.

Kaupungin asukasluku on kehittynyt edelleen myönteisesti. Vuoden 2024 lopussa asukasluku on **66 610** ja asukasluku kasvoi vuoden aikana **+450 henkilöä ja +0,7 %**. Asukasluku on Seinäjoen historian korkein.

Kuvio. Asukasluvun kehitys Seinäjoella vuosina 2015-2024.

Alla tarkemmin viime vuoden väestönmuutoksesta osatekijöittäin:

Seinäjoen luonnollinen väestönmuutos v. 2024 oli -32 henkeä. Syntyneiden määrä 578 henkeä on kymmenvuotisjakson pienin ja tällä jaksolla ensi kertaa alle kuuden sadan. Kuolleita oli 610, joka on 50 vähemmän kuin edellisvuonna. Kuolleisuus on väestön ikääntyessä kuitenkin kasvanut viime vuosina. Yhdessä nopeasti alentuneen syntyvyyden kanssa se painoi luonnollisen väestökehityksen miinukselle kolmantena peräkkäisenä vuotena.

Kuntien välinen nettomuutto oli -94, jonka myötä Seinäjoki koki maan sisäisessä muutossa muuttotappiota ensimmäisen kerran tarkastellulla kymmenvuotisjaksolla. Kuntien välinen nettomuutto on ollut Seinäjoella negatiivinen edellisen kerran

vuonna 1997. Pelkästään edellisvuoteen 2023 verrattuna kaupungin maan sisäinen muuttotase heikkeni 235 hengellä. Kuntien välisen nettomuuton heikkeneminen viime vuonna johtuu sekä tulomuuton vähentymisestä että lähtömuuton kasvusta.

Nettomaahanmuuttoa kirjattiin viime vuodelta +581 henkeä. Luku on kaikkien aikojen toiseksi korkein (2023 se oli +736). Kaupungin kasvu tulee siis maahanmuutosta, vaikka edellisvuoden huipputasosta tultiin jonkin verran alas. Maahanmuutto haastaa palveluja ja tarvitaan panostuksia kotoutumisen edistämiseen. Toisaalta maahanmuuton myötä saadaan ammattikorkeakoulun tutkinto-opiskelijoita ja uusia osaajia kasvamaan kaupunkiin sekä kasvavien yritysten tarpeisiin. Kansainvälistyminen näkyi viime vuoden luvuissa Seinäjoen kaupungin tavoin kasvussa muissakin kasvukeskuksissa: nettomaahanmuutto Vaasassa +1 662, Lappeenrannassa +1 420, Joensuussa +1 203 ja Hämeenlinnassa +740.

Summa summarum: Seinäjoen kaupunki on yhä merkittävässä kasvussa kokonaisuuden osalta, ja tämän ennakoita jatkuvat 2040-luvulle saakka (Tilastokeskuksen ennakkotiedot). Kasvua on ollut yhtäjaksoisesti nykyhetkeen kaupungin syntyvuodesta 1960. Ensi vuonna 67 000 asukkaan raja mennee todennäköisesti rikki ja 2030-luvulle siirtyessä ilman kuntaliitoksiakin kaupungin asukasluku on tämänhetkellä kasvutrendillä (keskimäärin 0,7-1,0 %/vuosi) yli 70 000 asukasta.

Taulukko. Asukasluvun kehitys, Seinäjoen kaupunkiseudun kunnat, v. 2024.

Väestönmuutosten ennakkotiedot v. 2024 Seinäjoen kaupunkiseudulla

	Luonn. väestönlisäys	Kuntien välinen nettomuutto	Nettomaahanmuutto	Kokonaismuutos	Väkiluku
Alavus	-74	-134	52	-153	10 780
Ilmajoki	-10	25	68	83	12 426
Isokyrö	-39	-4	6	-37	4 320
Kauhava	-151	-131	165	-116	15 049
Kuortane	-45	-5	5	-45	3 336
Kurikka	-207	-103	63	-250	19 509
Lapua	-63	-22	92	5	14 029
Seinäjoki	-32	-94	581	450	66 610
K8 YHT.	-621	-468	1 032	-63	146 059

Etelä-Pohjanmaan maakunnan kunnat ovat uuden äärellä. Toisaalta maakunta kansainvälistyy ja toisaalta väki vähenee. Seinäjoen kaupunkiseudun kunnista ja Etelä-Pohjanmaalla viime vuonna kasvua oli ainoastaan maakuntakeskuksessa Seinäjoella (+450) ja sen välittömässä läheisyydessä olevissa kunnissa ainoastaan Ilmajoella (+85) ja Lapualla (+5). Muissa kaupunkiseudun ja Etelä-Pohjanmaan kunnissa asukasluku on laskussa, joissakin hyvinkin isosti. Palvelutarpeita ja palveluverkkoa joudutaan arvioimaan monessa kunnassa uudelleen ja sopeutumaan, samoin kuin tulopohjan vahvistamista verotuksellisin keinoin valtionosuuksien vähentyessä. Yhä enemmän tarvittaisiin yhteistyötä kuntien kesken palvelujen järjestämisessä (esim. v. 2025: alkaa uusi työllisyysalue Seinäjoki-Ilmajoki-Isokyrö) ja toisaalta vetovoimaa lisääviä toimia kuten esim. ammattikorkeakouluun panostuksia (opiskelupaikkojen lisääminen), jotta saadaan uusia osaajia alueelle, ja palvelut kyetään kuntalaisille turvaamaan tulevaisuudessa. Seinäjoen hyvä sijainti, isot panostukset palveluihin ja infraan on tuonut kasvavalle kaupungille vetovoimaa, joka on näkynyt mm. yritysten sijoittumisena Seinäjoelle, sitä ympäröivälle kaupunkiseudulle ja muulle Etelä-Pohjanmaalle, sekä toistaiseksi sangen hyvänä työllisyystilanteena muuhun maahan nähden.

Tilastoennusteiden maan sisäinen ja kansainvälinen väestönkasvu näyttää keskittävän yhä enemmän suuriin kaupunkeihin ja alueensa keskuskaupunkeihin, pääradan äärelle ja etenkin eteläiseen Suomeen tulevaisuudessa, mikä on otettava huomioon kasvukaupungin investointeja suunniteltaessa ja palveluja järjestettäessä.

Vuoden 2024 lopussa koko maan työttömyysaste oli 12,0 % (ed. vuonna 11,2 %), Etelä-Pohjanmaalla 8,9 % (ed. vuonna 8,8 %) ja Seinäjoella 9,4 % (ed. vuonna 8,7 %). (lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö). Seinäjoen kaupungin tilanne on keskimääräistä parempi isojen ja keskisuurten kaupunkien joukossa.

Työmarkkinoiden suurimmat pitkän aikavälin ongelmat ovat työn kysynnän ja tarjonnan riittämättömyys sekä osaavan työvoiman puute sekä pitkäaikaistyöttömyyden kasvu. Seinäjoki on mukana työllisyyden kuntakokeilussa, jonka myötä suomalaista työllisyysjärjestelmää ollaan uudistamassa. Seinäjoki-Ilmajoki on yhtenä kokeilualueena mukana työllisyyden kuntakokeilussa 2021–2024, jossa lainsäädännöllä kuntien toimivaltuuksia ja vastuita lisättiin. Valtiolta siirtyi kuntiin myös työntekijöitä.

Muut olennaiset tapahtumat

Kaupunkistrategian toteutuminen vuonna 2024:

- Seinäjoki jatkoi kasvuaan myös vuoden 2024 aikana (+450, +0,7 %). Kasvu jäi kuitenkin määrällisesti edellistä vuotta pienemmäksi ja kasvu perustui maahanmuuton tuomalle lisäykselle. Kehityksessä huolestuttavaa on se, että Suomen sisäisessä muutoksessa kaupungin nettomuutto oli negatiivinen. Tämä kertoo haasteista Suomen sisäisessä vetovoimassa. Seinäjoen kaupunki on kasvanut yhtäjaksoisesti vuodesta 1960.
- Seinäjoki valmistautui kahteen merkittävään lakiuudistukseen eli TE-uudistus2025 ja KOTO2025-lakiin vahvistamalla niin työllisyyden kuin kotoutumisen palveluja. Vuoden 2024 lopussa päättynyt työllisyyden kuntakokeilu (Seinäjoki-Ilmajoki) oli tärkeä perusta uuden lakisääteisen tehtävän hoitamiselle. Kotoutumisen osalta haasteet olivat suurempia koska maahanmuuton volyymi on vuosina 2023 ja 2024 noussut erityisen merkittäväksi ja siis myös keskeiseksi Seinäjoen väestönkasvun lähteeksi. Uuteen työllisyysalueeseen liittyy 1.1.2025 uutena mukaan myös Isokyrö.
- Talouden taantumasta ja heikosta yleisen talouden vuodesta 2024 huolimatta Seinäjoen työttömyysaste on pysynyt vertailukaupunkeihin nähden matalana (9,4 %). Työllisyyden osalta huolestuttava kehitys on koskenut avoimien työpaikkojen määrää, joka on merkittävästi laskenut vuoden 2024 aikana.
- Seinäjoen ammattikorkeakoulu SeAMK:n oppilasmäärä oli vuonna 2024 yhteensä 5 958. Opiskelijoiden sisäänottomääriä on lisätty viime vuosina. Se on yksi kaupungin ja maakunnan edunvalvontatavoitteista. Tämä tukee kasvua ja yritysten tarpeita osaavasta työvoimasta. SeAMK sijoittui 3:nneksi ammattikorkeakoulujen opiskelijatytytyväisyydessä. Oppimisympäristön rankingissa SeAMK oli 1. sijalla, samoin kuin amk-rahoituksen mittarin kehityksessä verrattuna ed- vuoteen. Lähde: AVOP-kysely eli Amk:sta valmistuneiden vuotuinen opiskelijakysely.
- Seinäjoen kaupungin tavoitteena on tukea kaupungissa toimivien oppilaitosten kansainvälistymistä. SeAMK ja Seinäjoen koulutuskuntayhtymä Sedu ovat kasvataneet ulkomaisten opiskelijoiden määrää. Tämä on olennaisella tavalla heijastunut kaupungin väkilukukehitykseen myös siksi, että useat ulkomaalaiset opiskelijat ovat tulleet Seinäjoelle perheensä kanssa.

- Kaupungin sivistystoimi on sekä varhaiskasvatuksen että perusopetuksen osalta vastannut myös maahanmuuttajataustaisten lasten ja nuorten palveluista. Tämä on vaatinut reagointia ja myös nopeita järjestelyjä palveluiden tuottamisessa. Haaste on ollut mittava, mutta sivistystoimi on erinomaisella tavalla kyennyt reagoimaan kasvaneeseen palvelutarpeeseen.
- Yrittäjyyskaupunkina Seinäjoki on edelleen arvostettu. Seinäjoen saamat arviot ovat valtakunnan parhaat (v. 2024 Yrittäjien kuntabarometrin 1. sija) ja kaikinpuolinen yhteistyö niin yritysten kuin yrittäjäjärjestöjen kanssa on tiivistä. Into Seinäjoki on jatkanut ekosysteemisopimukseen perustuvaa kehitystyötä ja myös edistänyt startup- ja kasvuyrittäjyyttä.
- Kaupunkikeskustan kehittämisessä saavutettiin tärkeä merkkipaalu Aseman I vaiheen valmistumisen myötä (asemarakennus aula-, liike- ja toimistotiloineen, perhekeskus Aallokko, pysäköintitalo, asuinkerrostalo, avajaiset pidettiin 4.12.2024). Asemakehityshanke oli mittava ja myös haasteellinen, mutta lopputulokseen voidaan olla tyytyväisiä. Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen perhekeskus Aallokko toimii jatkossa asemalla, mikä tuo myös synergiaetuja sotepalvelujen järjestämisessä. Aseman I vaiheen myötä Seinäjoen kaupunkikeskustan työpaikkamäärä ja myös keskustassa asioivien määrä kasvaa merkittävästi, mikä osaltaan tukee kaupunkikeskustan elävöittämistä.
- Kaupungin ja järjestöjen yhteistyön kehittämistä on pohjustettu laajalla järjestötyön selvityksellä. Sen pohjalta järjestöyhteistyön edistämistä jatketaan myös vuonna 2025.
- Yhteistyö hyvinvointialueen kanssa on vakiintunut ja yhdyspintayhteistyössä on edistytty. Mm. työllisyydessä ja hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyössä yhteistyö on tiivistä.
- Kylä- ja kaupunginosakehittämisessä Seinäjoen kaupunki teki myös vuonna 2024 mittavat panostukset kuituverkkojen rakentamiseen. Kuituverkkoyhteydet tulevat ulottumaan hyvin laajasti koko kaupungin alueelle. Myös osallistavaa budjetointia jatketaan vakinaisena toimintana.
- Kansainvälisessä toiminnassa toiminta painottui vuonna 2024 eurooppalaisiin kahdenvälisiin kaupunkisuhteisiin ja verkostoihin. Yhteistyötä tehtiin mm. saksalaisen Schweinfurtin ja ranskalaisen Amiensin kanssa. Toimialat ovat aktiivisesti mukana kansainvälistymisessä.

Kaupunkikonsernissa on käynnissä ja valmistunut merkittäviä investointeja:

Seinäjoen asema-alueen ensimmäinen rakentamisvaihe alkoi vuonna 2022, ensimmäiset vaiheet ja mm. aseman uusi päärakennus palveluineen, perhekeskus Aallokko ja pysäköintitalo valmistuvat käyttöön 2024. Alikulkutunnelin työt jatkuvat vuonna 2025. Asemanseudun investointi heijastuu koko kaupunkikeskustaan. Kyseessä on 2020-2030-luvun todennäköisesti merkittävin investointi Seinäjoella, ja siihen otettu mukaan myös yksityisiä sijoittajia ja toimijoita.

Vuoden 2024 aikana saatiin valmiiksi seuraavia merkittäviä talonrakennusinvestointeja, mm.:

- Lintuviidan palvelutalon peruskorjaus ja laajennus: Linnanradan päiväkotin valmistui (6 milj. euroa vuoden 2024 toteuma),
- Kertunlaakson koulun laajennus (980 000 euroa vuonna 2024),
- Ylistaron nuorisotalo Kyttis (646 000 euroa vuonna 2024) sekä
- Tanelinrannan palvelutalon alapohjasaneeraus (528 000 euroa vuonna 2024).

Toimintavuoden keskeisiä talonrakennusinvestointikohteita, jotka jatkuvat vuonna 2025, olivat:

- Lintuviidan palvelutalon peruskorjaus ja laajennus (4,2 milj. euroa v. 2025) sekä
- Kansalaistorin saneeraus (800 000 euroa vuonna 2024), osin työt jatkuvat vuonna 2025, jolloin saadaan kokonaan valmiiksi Aalto-keskuksen korjaustöiden viimeisenä vaiheena kansalaistori ja ympäröivät piha-alueet.

Yhdyskuntatekniikan vuoden 2024 investointeihin sisältyi mm. asuinalueiden rakentamista, saneerauskohteita ja kevyen liikenteen väyliä.

- Niemistön asuinalue laajeni siten, että alueelle rakennettiin uusia katuja 2 km ja uusia puistoraitteja noin 200 metriä. Uusia asuntotontteja on tulossa alueelle myyntiin 20 kpl. Urakassa on viimeistelytyöt meneillään. Saadut urakkatarjoukset alittivat budjetin. Alueen rakentaminen jatkuu kuluvan vuoden aikana asemakaavan mukaisesti.
- Soukkajoen asuinalueelle rakennettiin uusia katuja noin 800 metriä ja uusia puistoraitteja 210 metriä. Uusia asuntotontteja on alueella 8 kpl. Urakassa on viimeistelytyöt meneillään. Saadut urakkatarjoukset alittivat budjetin. Alueen rakentaminen jatkuu kuluvan vuoden aikana asemakaavan mukaisesti.
- Roveksen teollisuusalueelle rakennettiin uusia katuja 1,3 km, jolla mahdollistettiin mm. uusien toimitilojen rakentamisen suurelle logistiikkayritykselle.
- Aseman aukio valmistui vuoden loppuun mennessä. Viimeistelyitä jatketaan kivitöiden osalta kesällä 2025.
- Aseman alikulun rakentamisen valmistumisaikataulu on viivästynyt suunnitelman päivitysten myötä, työ tältä osin jatkuu vuonna 2025.
- Jalankulku- ja pyöräilyväyliä rakennettiin mm. Roveksen teollisuusalueelle.
- Saneerauskohteita toteutettiin myös normaalia vähemmän. Kohteita oli yhteensä 6 kpl, jotka koostuivat erilaisista kunnostustarpeista koko Seinäjoen alueella.
- Yhdyskuntatekniikka oli mukana liikuntatoimen hankkeissa kuten rullaradan ja pesäpallokentän p-alueen rakentamisessa.
- Liikenneturvallisuutta parannettiin mm. Ruukintiellä rakentamalla uudet liikenteenjakajat kadulle. Toimenpiteellä saatiin hillittyä ajoneuvojen nopeuksia ja parannettua kouluympäristön liikenneturvallisuutta.

Seinäjoen Energia -konsernin investoinnit (Seinäjoen Energia, Seinäjoen Vesi ja Seiverkot Oy) vuonna 2024 yhteensä 15,5 milj. euroa:

- Investoinnit muodostuivat pääosin verkostojen (sähkö, lämpö ja vesi) laajennus- sekä saneerausinvestoinneista.
- tästä Seinäjoen Veden investoinnit, noin 6,6 milj. euroa, joista saneerausinvestointien osuus noin 2,0 milj. euroa.
- tästä Seiverkot Oy:n investoinnit, noin 2,3 milj. euroa sisältäen maakaapeliverkon rakentamisen sekä investointeja muuntamoihin ja sähköenergiamittareihin.
- tästä energiatuotannon investointeja uusiutuvana energiatuotantoon, noin 2,6 milj. euroa (sijoituksia EPV Energian aurinkopuistoon, lämpövarastoon sekä moottorivoimalaitokseen).

Kiinteistö Oy Seinäjoen Palvelutalot rakennutti vuosien 2023-2024 aikana valmiiksi Kärjen uuden, 3-sarjaisen 450 oppilaan alakoulun Eskooseen Päiväkotitähden rinnalle. Uusi koulu vastaanotettiin rakennusurakoitsijalta 31.10.2024. Varsinainen koulutyö Kärjen uudessa koulussa on alkanut 7.1.2025. Rakentamisen kokonaiskustannukset olivat noin 16,5 milj. euroa.

Alueelle on rakentunut näin keskittymä, mikä liikuntapaikkoineen luo hyviä edellytyksiä kaupunginosan kasvulle, sillä tilat ovat joustavasti käytössä myös koulutyön ohella iltaisin alueen muille asukkaille.

Sevas Kodit Oy rakennutti vuosien 2023–24 aikana uudiskohteen Seinäjoen Kärräjängkadulle. Kohde valmistui joulukuussa 2024 ja se käsittää 82 erikokoista vuokra-asuntoa kaupunkilaisten tarpeisiin. Rakentamisen kokonaiskustannukset olivat 11,6 milj. euroa.

Seipark Oy:n tytäryhtiö Kiinteistö Oy Seinäjoen Pysäköintitalon rakennuttama pysäköintitalo, P-Asema, valmistui ja otettiin käyttöön 2024 vuoden lopussa osana asemanseudun kehittämisen ensimmäistä rakennusvaihetta. Pysäköintitalon rakennuskustannukset olivat noin 13,3 milj. euroa. Väylävirasto osallistui Pysäköintitalon rakennuskustannuksiin liityntäpysäköinnin osalta 1,9 miljoonalla eurolla, joten investoinnin hankintameno oli 11,4 miljoonaa euroa Kiinteistö Oy Seinäjoen Pysäköintitaloilta. P-Asema palvelee kaikkia asemanseudun ensimmäisessä vaiheessa toteutettujen rakennusten käyttäjiä sekä junamatkustajia.

Yhtiöistä todetaan erikseen:

- Seilab Oy:llä on käynnissä yt-muutosneuvottelut tuotannollistaloudellisista syistä. Hallituksen päätös asiasta on tehty 12.3.2024. Yhtiön toimitusjohtaja vaihtuu 14.2.2025.
- Taloudellisiin vaikeuksiin ajautuneen Lakea Oy:n omistusjärjestelyt ovat loppusuoralla, mutta lopullinen omistuksen siirtyminen on vielä vahvistamatta. Kaupan toteutuminen on tämänhetkisen tiedon perusteella mahdollinen alkuvuonna 2025. Toteutuessaan se heikentää merkittävästi vuoden 2025 konsernin tulosta, mutta kaupungin vastuut poistuvat omistuksen siirtyessä uudelle omistajalle.

Todetaan, että vireillä olevista ehkä suurin yksityisen toimijan investointi Seinäjoella eli Datacenter-hanke etenee tällä hetkellä suotuisasti. Aiesopimus toteutuksesta ja maakaupoista allekirjoitettiin loppuvuonna 2024. Sen yhteydessä kaupungille maksettiin käsirahana 200 000 euroa. Hankkeen lopullinen toteutus on yhä auki.

Tiedolla johtaminen toiminnan uudistajana

Digiohjelman yhtenä pääteemana kaupunki panostaa tiedolla johtamiseen pitkäjänteisesti rakentaen perustaa, joka mahdollistaa tiedon älykkäämpää hyödyntämistä toimintamalleja uudistaen. Tavoitteena on kerätä useista eri lähteistä ajantasaista tietoa toiminnasta ja palvelurakenteista. Tietoa tuodaan näkyviin muodossa, jotta sitä voidaan hyödyntää kokonaisvaltaisesti. Tämä mahdollistaa myös älykkäiden ratkaisujen rakentamisen, joilla kyetään automatisoimaan rutiinitehtäviä ja varmistetaan tiedon oikea-aikaisuus. Uudistukset mahdollistavat vaivattomamman tiedon hyödyntämisen päätöksenteossa.

Vuonna 2024 tiedolla johtamisessa on luotu edellytyksiä tiedon keräämiseen, tiedon moderniin varastointiin, tiedon saatavuuteen ja hallintaan. Tietoa on jalostettu helposti luettaviin ja käytettäviin työvälineisiin Power BI-toteutuksena. Vuonna 2024 tiedolla johtamisessa on toteutettu operatiivista toimintaa ja toiminnan suunnittelua tukevia Power BI-raportointiratkaisuja.

Talouden suunnittelun ja seurannan avuksi on toteutettu raporttikokonaisuuksia, joiden avulla kyetään tehokkaammin seuraamaan ja ennustamaan talouden kehittymistä ajantasaisesti. Työtapoja, prosesseja sekä toimintamalleja on pyritty uudistamaan toiminnan sujuvoittamiseksi ja tehostamiseksi. Henkilöstöä on koulutettu käyttämään tiedolla johtamisen työvälineitä ja on lisätty heidän tietoisuuttansa tiedon merkityksestä ja tiedon hyödyntämisestä toiminnan suunnittelussa. Datan hyödyntäminen on edellyttänyt suunnittelua ja tiedon mallintamista, että raportointikäyttöön kerättävä data noudattaa tietosuojaperiaatteita. Vuonna 2024 on myös käynnistetty sivistyksen ja hyvinvoinnin sekä kaupunkiympäristön toimialojen operatiivista toimintaa ohjaavien ja strategisten tavoitteiden toteutumista seuraavien raportointiratkaisujen kehittäminen.

Tiedolla johtamisen kulttuuria edistetään myös ensi vuonna kaikilla tasoilla ja moderneilla ratkaisulla. Uusia älykkäitä ratkaisuja kuten ohjelmistorobotiikkaa ja tekoälyä pyritään hyödyntämään, kun se on tarkoituksenmukaista. Vuonna 2025 tul-laan toteuttamaan mm. sivistyksen ja hyvinvoinnin sekä kaupunkiympäristön toimialojen keskeisiä strategisia tavoitteita mittaavia mittareita sekä operatiivista toimintaa ohjaavia raportteja. Tavoitteena on saavuttaa arjen helppoutta päätöksentekoon sekä toiminnan suunnitteluun.

Hyvinvoinnin edistäminen

Asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kuntien lakisääteinen tehtävä. Joulukuussa 2021 on hyväksytty Tilaa hyvinvoinnille -hyvinvointisuunnitelma, jossa on määritelty kuluvalle valtuustokaudelle tavoitteet ja toimenpiteet. Seinäjoella asukkaiden hyvinvointia edistetään eri toimialoilla ja hyvinvointisuunnitelman toimenpiteitä totutetaan laajasti eri yksiköissä. Hyvinvointia edistävät palvelut niin liikunnan kuin kulttuurinkin osalta ovat tavoittaneet asukkaita hyvin.

Vuoden 2024 aikana on erityisesti vahvistettu Seinäjoella tehtävää ehkäisevää päihdetyötä, kun ehkäisevän päihdetyön koordinaattori aloitti työskentelyn. Lapsen oikeuksien toteutumisen eteen on myös tehty työtä, joka palkittiin Unicefin myöntämällä Lapsiystävällinen kunta -tunnustuksella keväällä 2024. Vuoden aikana on kehitetty yhteistyötä järjestöjen ja yhdistysten kanssa, mikä mahdollistaa asukkaille entistä parempia palveluita myös järjestöjen tuottamana. Kaupungin ikääntyneille suunnattua toimintaa on koordinoitu ja järjestetty kaikille avointa, hyvinvointia edistävää ryhmätoimintaa.

Muut ei-taloudelliset asiat

Seinäjoen kaupunginhallitus on hyväksynyt 10.6.2019 ohjeen Sisäinen valvonta ja kokonaisvaltainen riskienhallinta Seinäjoen kaupungissa, joka tuli voimaan 1.7.2019 alkaen. Ohje sisältää kuvauksen sivutoimien ilmoitus- ja käsittelymenettelystä, toimintaohjeistuksen ulkopuolisen tarjotessa lahjaa tai lahjaan verrattavaa hyötyä, toimintaohjeen väärinkäytösepäilytilanteessa, esteellisyssäännökset sekä eettiset ohjeet.

Sisäiset ohjeet tarjoavat luottamushenkilöille, viranhaltijoille ja muulle henkilöstölle tukea korruption torjuntaan. Hallintolain hallinnon oikeusperiaatteiden mukaisella toiminnalla jokainen päätöksiä valmisteleva ja esittelevä sekä päätöksiä tekevä voivat varmistaa, että korruptioriskejä hallitaan.

Seinäjoen kaupungilla otettiin 1.4.2023 käyttöön ilmoittajansuojelulain (laki Euroopan unionin ja kansallisen oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta) mukainen ilmoituskanava. Kaupunkiin palvelussuhteessa olevat voivat tehdä ilmoituskanavaan suojatusti ilmoituksen yleisen edun vastaisesta toiminnasta. Käytännössä ilmoituskanavaan on tarkoitus ilmoittaa epäillystä tai tiedossa olevasta vakavasta väärinkäytöksestä. Ilmoituskanavan avulla tehostetaan rikkomusten ennaltaehkäisyä ja selvittämistä.

Seinäjoen kaupungin henkilöstöön kuuluva ja luottamushenkilö eivät saa vaatia, hyväksyä tai vastaanottaa lahjaa tai muuta etuutta, jolla vaikutetaan tai pyritään vaikuttamaan taikka joka on omiaan vaikuttamaan hänen toimintaansa palvelussuhteessa. Kielletyn etuuden rahallista arvoa ei ole määritelty. Lahjasta tai muusta etuudesta on aina oikeus ja mahdollisuus kieltäytyä. Virkamatkojen pääsääntönä on, että kunta maksaa kunnan henkilöstön ja luottamushenkilöiden virkamatkat. Virkamatka perustuu kaupungin viranomaisen antamaan määräykseen ja matkamääräyksen antaja arvioi, onko matka tarpeellinen ja kenen virkatehtäviin matkan tekeminen kuuluu.

Seinäjoen kaupungin hankintaohjeen mukaan kaikki hankinnat tulee toteuttaa kustannustehokkaasti ja suunnitelmallisesti sekä mahdollisimman tarkoituksenmukaisina kokonaisuuksina ympäristönäkökohdat huomioiden. Hankinnoissa tulee aina pyrkiä kokonaistaloudellisesti edullisimpaan lopputulokseen. Ehdokkaita ja tarjouksen tekijöitä on kohdeltava tasapuolisesti ja syrjimättömästi. Hankinnoissa on toimittava avoimesti ja suhteellisuuden vaatimukset huomioon ottaen. Esteellinen henkilö ei saa osallistua hankinnan valmisteluun, esittelemiseen, päättämiseen, hankinnan valvontaan ja vastaanottoon eikä muiden hankintaan liittyvien asioiden käsittelyyn.

Kaikissa hankinnoissa on huomioitava kestävä kehitys ja hankinnan kohteen ympäristövaikutukset. Sosiaalisen kriteerin kautta sopimuskumppanit saadaan sitoutettua yhteiskunnalliseen vastuuseen ja sitoutumaan työllistämään tarjouspyynnössä eritellyn kohderyhmän työntekijä yrityksen palvelukseen. Vuoden 2024 aikana hankintapalvelut ovat keskittyneet kehittämään vastuullisten hankintojen toteuttamismallia. Tavoitteena on luoda selkeä ja tehokas malli, joka tukee kaupungin kestävän kehityksen tavoitteita. Uusi malli huomioi muun muassa ympäristövaikutukset sekä sosiaalisen että taloudellisen kestävyys entistäkin paremmin.

Jokaisella asukkaalla on oikeus palveluihin, osallisuuteen ja turvalliseen ympäristöön. Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvotyö ei koske vain vähemmistöjä, vaan se tekee kaupungista paremman paikan jokaiselle. Seinäjoen kaupunginvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 24.4.2023 Seinäjoen kaupungin yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman - tilaa moninaisuudelle.

Suunnitelma sisältää seuraavat tavoitteet:

1. Ihmisten moninaisuus näkyy ja huomioidaan paremmin Seinäjoen kaupungin palveluissa ja viestinnässä.
2. Seinäjoen kaupunki on esteetön kaupunki.
3. Seinäjoen kaupungin henkilöstö osaa kohdata erilaisista taustoista tulevia asukkaita.
4. Seinäjoen kaupungin palvelut ovat saavutettavia.

Asetetut tavoitteet ovat suuria ja niiden toteutumiseksi tarvitaan paljon toimenpiteitä. Suunnitelmaan on kirjattu ensimmäiset toimenpiteet, joille on kirjattu myös

vastuutahot, jotka niistä vastaavat. Tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista seurataan ja siitä on raportoitu valtuustolle tammikuussa 2025. Suunnitelma päivitetään vuoden 2025 aikana.

Vuoden lopussa arvioidaan tulosaluetasolla sisäisen valvonnan tilaa. Kehittämiskohteeksi on tunnistettu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan osaaminen. Tietoisuutta lisätään jatkuvasti muun muassa tietoisuuksilla, mutta osaamisen syventäminen ja väärinkäytösten tunnistaminen edellyttävät pitkäjänteistä kehittämistä myös jatkossa.

1.5 Ympäristö osana kaupungin toimintaa

Seinäjoen kaupunkistrategiassa Seinäjoki on linjattu kestävän kehityksen kaupungiksi. Se sisältyy kaupungin arvoihin. Tavoite on, että vuosina 2022–2029 se näkyy konkreettisesti myös toiminnassa ja päätöksenteossa. Kun strategiaa uudistetaan vuonna 2025, kestävän kehityksen ohjelmaan tulee täydennyksiä ilmastotoimenpiteistä.

Seinäjoen kaupunki on liittynyt HINKU (kohti hiilineutraalia kuntaa) -verkostoon kaupunginvaltuuston päätöksellä. Verkoston kunnat tavoittelevat hiilineutraaliustavoitteita vuoteen 2030 mennessä. Käytännössä Seinäjoki olisi vähennettävä 80 % vuoden 2007 hiilidioksidin (CO₂) tasosta vuoteen 2030 mennessä. Vuodesta 2007 vuoteen 2022 kokonaispäästövähennystä on ollut -32 % ja päästöt/ asukas -43 % (<https://paastot.hiilineutraalisuomi.fi/>). Päästöt/ asukas on Seinäjoella merkittävässä laskussa. Päästöjen jakaumassa suurimmat sektorit ovat kaukolämpö, tieliikenne ja maatalous.

Kestävän kehityksen ja ilmastotyön tavoitteet näkyvät yhä enemmän myös rahoituksessa mahdollisuutena edullisimpiin lainaehtoihin, mikäli tietyt ehdot täyttyvät. Monella rahoituslaitoksella vihreä rahoitus on käytössä. Esimerkiksi Kuntarahoitus tarjoaa edullisempaa lainaa kunnille, jotka tekevät tavoitteellista päästövähennystyötä. Kuntarahoituksen ja Suomen ympäristökeskuksen (SYKE) luoman mallin mukaan koron marginaali alenee jokaisena lainavuotena, jolloin kunta saavuttaa tai alittaa päästövähennystavoitteensa. Kunta voi nostaa kestävän kehityksen lainaa, jos sillä on voimassa oleva, kuluvalle tai edellisellä valtuustokaudella laadittu ilmastosuunnitelma. Lainasta saatava etu puolestaan edellyttää päästövähennyksiä.

Päästöjen leikkaamista ohjaa vuoteen 2050 asti ulottuva päästövähennyspolku, joka määräytyy kuntakohtaisen, SYKEN määrittelemän tavoiteuran mukaan. Tavoiteura mittaa käytännössä kunnan Hinku-laskentasaäntöjen mukaisia käyttöperusteisia kasvihuonekaasupäästöjä. Talonrakennushankkeissa kaupunki on jo osin hyödyntänyt vihreää rahoitusta: mm. Törnävän uusi koulu kuuluu merkittävilta osin energialuokkaan A, ja on siten vihreän rahoituksen piirissä.

Seinäjoen kaupunki on kuulunut kuntien energiatehokkuussopimukseen (KETS) jo edellisellä sopimuskaudella 2008–2016 ja nykyinen sopimuskausi on voimassa 2017–2025. Sopimuksessa energiankulutusta on sitouduttu vähentämään lähtötilanteen noin 80 000 MWh 7,5 % eli noin 6 000 MWh vuoteen 2025.

Seinäjoen Energia Oy investoi vuosittain uusiutuviin energiaratkaisuihin myös osana EPV-Energia-kokonaisuutta. Viime vuonna energiatuotannon investoinnit olivat noin 2,6 milj. euroa. Kuntien energiatehokkuussopimuksen myötä päästövähennyksiä seurataan jatkuvasti ja siinä Seinäjoki on hyvällä uralla. Kaukolämmön

tuotanto on vähentänyt vuosien saatossa merkittävästi päästöjä, toisaalta siinä on myös isoimmat päästövähennyspotentiaalit. Vireillä on datacenter-hanke Seinäjoelle (esisopimukset tehty 2024, valmistelu edennyt suotuisasti, silti ei vielä varmuutta toteutuuko ja millä aikataululla), joka toteutuessaan toisi merkittäviä hyötyjä myös kestävän kehityksen tavoitteissa edistymiseen lämmityksen päästöissä. Toimenpiteiden merkitystä ei voi kuitenkaan unohtaa millään muullakaan sektorilla.

Kestävän liikkumisen toimenpideohjelman (SUMP) on Seinäjoen kaupunginvaltuusto hyväksynyt. Siinä isoimpina toimenpidekokonaisuuksina olivat:

- A. Sitoutunut Seinäjoki
- B. Keskustojen elävyysoikka
- C. Kestävän liikkumisen käytävät
- D. Arjen matkojen turvaaminen

Kyseessä ei ole kokoelma toimenpiteitä, vaan sen tarkoituksena on pureutua oleellisiin kestävä liikkumisen tiellä oleviin esteisiin ja edistää hallinnonraajat ylittävää yhteistyötä. Toimenpideohjelmalla työn tavoitteisiin sitoutunut Seinäjoki on saanut integroidun, kaikki kulkutavat kattavan ja ympäri vuoden toimivan liikennejärjestelmän, joka edistää kaupungin ja sen palveluiden saavutettavuutta sekä antaa tilaa kestävyydelle ja hyvinvoinnille. Jokaiselle toimenpidekokonaisuudelle on esitetty sekä poliittinen toimielin että hallinnollinen vastuuhenkilö, jotka vastaavat kokonaisuuden edistämisestä ja kokonaisuuden alle kirjattujen toimenpiteiden toteutumisesta. Jokaiselle toimenpiteelle on esitetty lisäksi yksi edistämisvastuullinen kaupungin toimiala sekä mahdollisia yhteistyökumppaneita, jotka yhteistyössä ja hallinnollisen vastuuhenkilön ohjauksessa edistävät kyseisen toimenpiteen käynnistämistä ja etenemistä esitetyn aikataulun mukaisesti. Esimerkiksi kaupunginkirjasto on kiitettävästi tuonut vuoden 2024 aikana esiin toimenpiteitä, mitä kestävän kehityksen ja ilmastoasioiden eteen tehdään.

Seinäjoen kaupungissa on valtuuston 19.2.2024 hyväksymä metsäohjelma. Ohjelman pohjalta kaupunki tulevaisuudessa hoitaa metsiään. Seinäjoen kaupunki omistaa noin 6 000 hehtaaria talousmetsiä ja taajamametsiä noin 1 000 ha. Kaupunki hoitaa talousmetsiään hyväksytyn metsänhoitosuunnitelman mukaisesti, kestävän kehityksen periaatteita noudattaen. Puisto- ja ulkoilumetsien hoidon tavoitteena on ylläpitää ja parantaa metsien viihtyisyyttä, monikerroksellisuutta ja käyttöturvallisuutta ulkoiluympäristöinä, sekä turvata sielläkin luonnon monimuotoisuutta. Metsäohjelma on Seinäjoen kaupungin metsien käyttöä ja hoitoa vuoteen 2035 saakka linjaava strateginen suunnitelma, jonka pohjalta metsäsuunnitelman kilpailutus tulaa tekemään.

Seinäjoen kaupungin kestävä kehitys on ollut hankepohjalla myös vuonna 2024. Tavoitteena on, että siihen ohjautuu yhä enemmän rahaa ja henkilöresurssia, jotta hankekehittämisellä alkuun saadut asiat saadaan vakiinnutettua organisaation normaaliin tekemiseen läpi hallintoalojen. Toinen keskeinen tavoite on, että investointien läpinäkyvyyttä kestävän kehityksen toimien osoittamiseksi parannetaan.

Vuonna 2024 Seinäjoen kaupunki käynnisti pohjavedensuojelusuunnitelmien päivittämisen. Oikeudenmukaisen siirtymän (JTF) rahoituksella on valmisteltu sähkörekkalatausinfraa Roveksen teollisuusalueella. Pirttikorven maankaatopaikalle on päätynyt jälleen edellisiä vuosia vähemmän ylijäämämaita isolta osin siksi, että kaupunki osaa hyödyntää maa-aineksia niiden syntypaikoilla, ottaa niitä infran suun-

nittelussa huomioon ja rakentamisvaiheessa käyttää niitä siellä syntysijoillaan mahdollisimman tarkkaan. Kaikki maa-aines ei toki rakentamiseen sovellu, joten ylimäärämaatakin syntyy, kestävän kehityksen näkökulmasta asiat ovat kunnossa.

Tänä päivänä ilmaston lämpenemisen myötä sään ääri-ilmiöt ovat lisääntyneet. Ennakoiva toiminta on olennaista. Hulevesien määrän kasvu ja tiiviin kaupunkirakenteen lämpeneminen ovat asioita, joihin on kiinnitettävä entistä enemmän huomiota niin maankäytön suunnittelussa kuin hulevesien hallintaan liittyvissä toimenpiteissäkin sekä kaupunkirakenteen vehreyttämisessä. Monilla toimenpiteillä parannetaan yhtä aikaa ilmanlaatua, varjostetaan, viilennetään pienilmastoa, mahdollistetaan monimuotoista elämistää ja kasvistoa, hallitaan hulevesiä sekä parannetaan kaupunkikuvaa, lisätään virkistyskäyttömahdollisuuksia ja parannetaan ihmisten terveyttä.

Seinäjoen kaupunki ei laadi vuosittain ympäristötilinpäätöstä. Ympäristömenojen ja -tulojen esittäminen numeerisesti on koettu liian työlääksi ja edellyttäisi resurssointia. Tilinpäätökseen on otettu mukaan keskeisiä konkreettisia tekoja, joita Seinäjoen kaupungissa on ympäristöasioiden huomioimiseksi tehty.

1.6 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Taloukasvun odotetaan pysyvän vaikeana Euroalueella, ennakoivat EKP:n ekonomistit. Valtiovarainministeriön, Suomen pankin ja rahalaitosten arvioissa vuosi 2025 näyttää kuitenkin selkeästi parempana kuin heikko vuosi 2024, tämä koskee sekä Euroopan että Suomen talousnäkyviä.

Vuoteen 2025 lähdeäessä on nähtävissä paljon epävarmuustekijöitä yleisessä taloudessa. Enintään matalan kasvun aika ovat vallitsevana näkymänä sekä Euroopassa että Suomessa. Myös työllisyyskehityksen heikentyminen, rakentamisen elpymisen hidastuminen ja julkisen talouden velkaantumisen jatkuminen ovat mukana vahvoina ekonomistien arvioissa tulevasta kehityksestä. Työmarkkinatilanne on toistaiseksi pysynyt hyvänä, mikä vähentää heikohkon talouskehityksen negatiivisia vaikutuksia Euroopassa ja Suomessa.

Asuntoalan ja rakennusalan elpyminen sekä kuluttajien ja yrittäjien luottamus merkitsee paljon, miten talous tulee kehittymään. Yleisen korkotason laskeminen näkyy vuoden 2025 korkokuluissa ja todennäköisesti välillisesti myös maakaupan vilkastumisena.

Geopolitiikka vaikuttaa turvallisuustilanteen lisäksi taloudenkin epävarmuutta lisäävänä tekijänä. Venäjän sota ja sitä seuranneet pakotteet, geopoliittinen kriisi, jota on edistänyt mm. Kiinan yhä kiristyvät toimet Taiwania koskien ja Lähi-Idässä Israelin sota Gazassa sekä tulevana vuosina mahdolliset energiakriisit ovat merkittäviä vaikuttavia tekijöitä myös yleiseen talouteen. Suomi ja Ruotsi ovat hakeneet vahvempaa turvaa itselleen Puolustusliitto Natosta. Ruotsinkin Nato-jäsenyys hyväksyttiin 7.3.2024. Varustautumisen näkyminen valtioiden budjeteissa ja pitkään jatkunut Venäjän sota Ukrainassa vievät taloudellisia resursseja Euroopassa.

USA:n presidentinvaihdoksen vaikutusta Euroopan turvallisuuspanostuksiin ja Ukrainan sotaan on vaikea ennakoida. Kauppapolitiikka on kiristymässä maailmantaloudessa mm. USA:n tullipolitiikan myötä. Turvallisuuteen joudutaan panostamaan lisää Euroopassa, mikä voi näkyä valtion taloudessa. Valtion kasvuinvestoinnit ja Euroalueella panostukset vihreään siirtymään voivat puolestaan tuoda lisää kasvua.

Vaikeat ajat ovat tiedossa kunnille myös lähivuosina, vaikka haurasta kasvua (0,8–1,7 %) ennakoidaan Suomen BKT-luvuilla mitattuna. Valtionosuusleikkaukset (2025–2027) näkyvät kuntien taloudessa, samoin kuin yleisen talouden hidas elpyminen Euroalueella ja Suomessa.

Taulukko. Kansantalouden tuoreet ennusteet vuodelle 2025:

Kansantalouden ennusteet vuodelle 2025

Laitos	Julkaisu- ajankohta 2024/2025	BKT, muutos %	Työttö- myys- aste, %	Ansiotaso- indeksi, muutos, %	Inflaatio, %
Nordea	tammikuu	1,0	8,7	3,4	1,3
Aktia	tammikuu	1,6	8,0	..	1,2
VM	joulukuu	1,6	8,4	3,4	1,1
Suomen Pankki	joulukuu	0,8	8,7	3,0	0,8
Akava Works	joulukuu	1,5	8,2	3,1	1,3
Kuntarahoitus	joulukuu	2,0	8,3	..	1,6
Euroopan komissio	marraskuu	1,5	7,9
OP	lokakuu	2,0	7,9	3,2	1,6
Labore	syyskuu	1,7	8,5	3,9	1,9
ETLA	syyskuu	1,4	7,6	3,2	1,3
PTT	syyskuu	1,1	8,2	3,8	2,4
Handelsbanken	syyskuu	1,5	7,6	3,0	1,7
Danske Bank	syyskuu	1,8	8,0	3,0	1,5
Hypo	kesäkuu	2,0	8,0	3,0	2,0

1 22.1.2025/Muunikaallo

KUNTAS

Lähde: Kuntaliiton pääekonomistin koonti Kansantalouden ennusteista vuodelle 2025, helmikuu 2025.

Sopeutustarpeeksi nykyinen hallitus arvioi vähintään 9 miljardia euroa tälle eduskuntakaudelle, josta on jäljellä vielä kaksi vuotta. Ja seuraavalle eduskuntakaudelle tarvitaan sekä sopeutustoimia että toisaalta talouskasvua vahvistavia toimia lisää, jotta Suomen velkaantuminen saadaan hidastumaan.

Näkyvissä oleva yleinen talouskehitys ja valtiovarainministeriön kehitysskenaario tulevastä tarkoittaa sitä, että julkisessa taloudessa tasapainoisen taloudenpidon merkitys tulee korostumaan. Hyvinvointialueet ovat myös taloudellisesti ahdingossa, ja niiltä odotetaan erityisen voimakkaita talouden sopeutuskeinoja. Tällä on vaikutuksia valtion ja mahdollisesti myös kuntien rahoitukseen, kuntayhteistyön tärkeyteen yhteisissä rajapinnoissa, että omaisuusjärjestelyihin että asiakkaiden palveluihin. Julkisen ja yksityisen yhteistyön määrä tulee todennäköisesti kasvamaan mm. toimintoja koskeissa omistusjärjestelyissä, mutta myös sote-palveluissa.

Kun yleisessä taloudessa on isoja epävarmuuksia, se näkyy merkittävästi myös kuntataloudessa. Vuosi 2024 on ollut kokonaisuudessaan hyvin vaikea kunnille eikä 2025 juurikaan helpolta näytä. Kaupungintulovirrat (mm. verotulot, valtionosuudet) ovat heikentyneet merkittävästi yleisen talouden heikon kehityksen takia. Maanmyyntitulot eivät toteutuneet viime vuonna normaalin vuoden tavoin. Korot ovat olleet tavanomaista korkeammalla, ja eritoten rakennusalan ja asuntokaupan matalasuhdanne näkyy.

Kuntatalousnäkymät ovat edelleen heikohkot, vaikka yleinen talous on kääntymässä: rakenteellinen kestävyysvaje on kunnissa tällä hetkellä sen verran suuri, ar-

vioi mm. Kuntarahoitus. Tulot eivät riitä menoihin totutusti. Moni kunta joutuu nostamaan veroja ensi ja sitä seuraavina vuosina, samoin rakenteelliset sopeutusohjelmat ovat käynnistymässä tai käynnistyneet. Investointien rahoittaminen on vaikeutunut monella kunnalla, mikä tietää niissä lisää velkaantumista tai investointien lykkäämistä.

Tulevaisuuden riskeistä geopolitiikan uhkien ohella merkittäviä ovat mm. sotekiinteistöjen tulevaisuus ja valtion säästötoimien negatiiviset vaikutukset perustoi-meentulon kuntakustannusten kasvuun sekä ylimääräiset valtionosuusleikkaukset 2025-2027 valtion tasapainottaessa omaa talouttaan. Varautumista ei voi tänä päivänä unohtaa, se on nähty mm. Itämerellä ja kybervaikuttamisen lisääntymisenä.

Työllisyysuudistus on uusi tehtävä kunnille, siinä on tärkeä onnistua ja viedä palvelu lähelle kuntalaisia. Tulevaisuudessa kansainvälistyminen näkyy aiempaa enemmän, ja se on otettava haltuun mm. kotouttamalla: työ ja osaaminen käyttöön. Työllisyyspalveluissa tehdään myös yli kuntarajan yhteistyötä Ilmajoen ja Isonkyrön kanssa.

Kaupungin tulopohjaa vahvistettiin vuonna 2025 kunnallisveroprosenttia tarkistamalla ylöspäin. Uusi tuloveroprosentti on 9,2. Kestävän talouden myötä turvataan palveluja ja kasvukaupungin kykyä investoida vaikeinakin aikoina. Tulopohjan vahvistamisen rinnalla toteutetaan rakenteellinen talouden sopeutus- ja tasapainottamishjelma, jolla turvataan hallittu kasvu ja haetaan kestäviä, pysyviä sopeutuksia vähintään 15 milj. euroa vuoden 2028 loppuun mennessä. Sopeutustoimia arvioitaessa tullaan tekemään vaikuttavuusarviot.

Kunnat tarvitsevat monin eri tavoin lisätuloja suhteellisen velkaantuneisuuden kasvaessa ja valtionosuuksien pienentyessä merkittävästi. Tuulivoima on monen kunnan uusi tulonlähde. Omavaraisuusastetta voidaan vahvistaa tai vastaavasti suhteellista velkaantuneisuutta pienentää tasetta keventämällä mm. ei-strategista omaisuutta myymällä. Kiinteistöjen ja yhtiöiden myyntiohjelmaa vuosina 2022-2028 jatketaan kaupungin rahoitusaseman vahvistamiseksi. Verotulojen merkitys myös korostuu aiempaa enemmän suhteessa valtionosuuksiin. Ilman hyviä verotuloja Kuntatalous tai yksittäinen kunta ei selviä peruspalveluiden järjestämisestä tai/ja investointien rahoittamisesta. Valtionosuuksien uudistamisen tarve on tunnistettu, ja valtiovarainministeriö valmistelee siihen uudistusta vuodelle 2027. Myös kuntanormien vähentäminen on ministeriössä tavoitteena.

Kuntatalouden vuosien näkymät 2020-luvulla ovat hyvin tiukat jo kolmesta syystä: kestävyysvaje on todennettavissa väestön ikääntyessä, kasvu keskittyy yhä enemmän kaupunkeihin sekä kolmantena valtion talouden iso sopeuttamisen tarve 2020-luvulla valtion velkaannuttua koronapandemian aikana. Myös Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan merkitsi Euroopan turvallisuustilanteen heikentymistä ja tarpeena on lisätä valtioiden puolustus- ja varautumisen menoja.

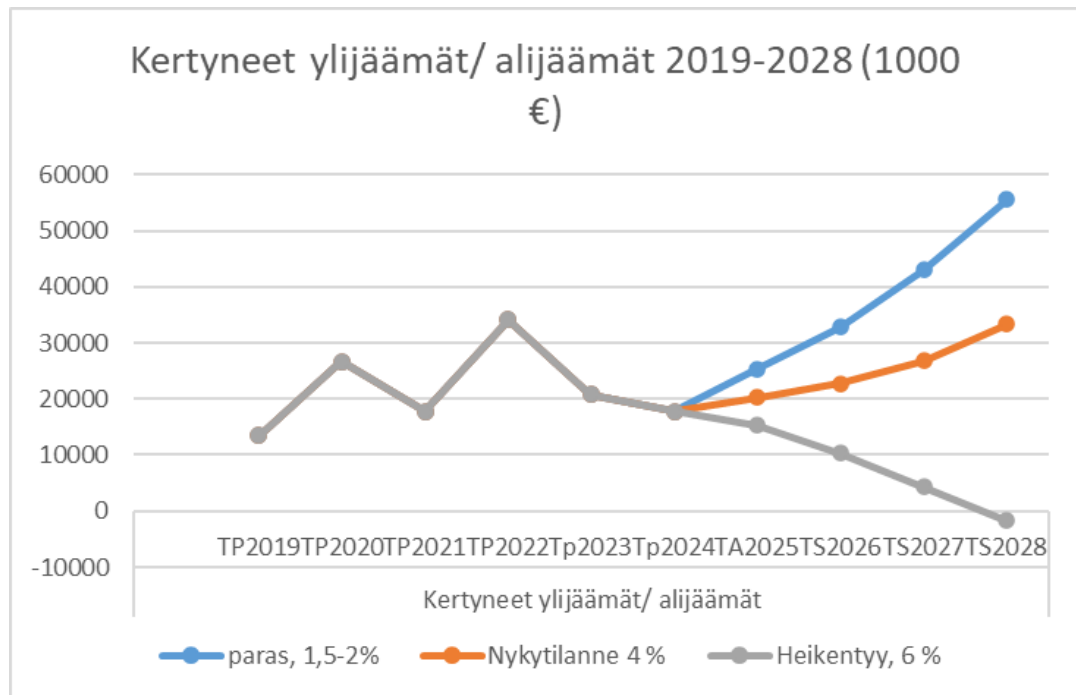
Kaupunkistrategian mukaisesti tavoite on pitää Seinäjoen kaupunki menestyjien joukossa ja kiinnostavana kaupunkina myös tulevaisuudessa. Samalla kun taloutta tasapainotetaan, kaupungin hyvästä pito- ja vetovoimasta halutaan pitää kiinni, ja päinvastoin vahvistaa sitä myös suunnitelmakaudella ja tämän jälkeenkin. Konsernitason ratkaisuilla on myös iso merkityksensä.

Seinäjoen kaupunki on väestöennusteiden mukaan eniten kasvavien joukossa. Kaupungistuminen ja mm. Seinäjoen hyvä sijainti pääradan varrella tukee tätä kehitystä. Uudelaistista osaajista, etenkin kansainvälisistä osaajista odotetaan olevan pulaa jo lähitulevaisuudessa, minkä tähden Seinäjoella on tärkeää panostaa myös osaamisen vahvistamiseen. Seinäjoen elinvoimaisuus näkyy. Erinomainen kehitys elinkeinoelämässä on jatkunut, tämä näkyy mm. vilkkaana rakentamisena, yli 100 %:n työpaikkaomavaraisuutena ja hyvänä yritysmäärä- ja työllisyyskehityksenä.

Kaupungin taloustilanne heikentyi vuosina 2023-2024, etenkin emokaupungin luvut kaipaavat nopeasti korjaavia toimia ja taloutta vahvistavaa budjettia myös tuleville vuosille 2025-2028. Sitä käsiteltiin tarkemmin kappaleissa 1.3 ja 1.4, mutta myös jäljempänä kappaleissa 3-6.

Kuvio. Kertyneet ylijäämät/ alijäämät vuosina 2019-2024 ja kehitys 2025-2028.

Vaikka Seinäjoen kaupungilla on taseessa vuoden 2024 jälkeenkin kertynyttä kumulatiivista ylijäämää aiemmilta vuosilta, on silti hyvin tärkeää, että kyetään sopeuttamaan kaupungin ja kuntayhtymien toimintaa ja taloutta vastaamaan muuttuneita olosuhteita mahdollisimman ajoissa. Kun kaupungin talous kyetään pitämään kestäväällä pohjalla sekä emokaupungissa että kaupunkikonsernissa, ollaan valmiimpia pitämään kiinni kaupungin hyvästä kehityksestä ja vaikuttavista palveluista myös haastavimmissa oloissa heikompinakin aikoina, samoin kuin vahvistamaan kasvavan kaupungin investointikyvykkyyttä tulevina vuosina.

Vuoden 2025 talousarvio on laadittu +2,5 milj. euroa ylijäämäiseksi. Työ talouden vahvistamiseksi ja kaupungin pito- ja vetovoiman vahvistamiseksi jatkuu. Kestäväksi tavoitetasoksi Seinäjoen talousarvioissa on määritelty 30 milj. euron vuosikate ja vähintään 10 milj. euron tulokset, mitkä riittävät velkamäärän pienenemiseenkin. Kaupungin velkaantuminen vähenee sillä, että kustannustietoisuus pidetään tulevina

vuosina hyvällä tasolla, investointeja jaksotetaan keskittyen vaikuttavimpiin ja strategisesti tärkeimpiin. Palveluja ja rakenteita on tarpeen uudistaa. Tulopuolta on tärkeää tarkastella menojen rinnalla.

On varsin todennäköistä, että kaupungin investointien taso pysyy lähivuosina korkeana (tavoitetaso nettoinvestoinneissa noin 30 milj. euroa/vuosi). Mikäli investoinnit ovat 30 milj. euroa/vuosi tasoa merkittävästi korkeammat, tämä edellyttää vuosikatetason selvää nostamista vähintään samalle tasolle kuin nettoinvestoinnit, jotta velkakehitys saadaan kääntymään. Tulevaisuuden investoinneista asemanseutu on keskeinen. Rahoituskustannusten ja käyttötalousmenojen hyvä hallinta tulee korostumaan aiempaa enemmän.

Vuoden 2025 aikana päivitetään kaupungin strategia. Siinä määritellään Seinäjoen kaupungin tulevaisuuden tavoitteet ulottuen aina 2030-luvulle. Toiminta, tavoitteet ja seuranta perustuvat aina voimassa olevaan kaupunkistrategiaan: terveen ja tasapainoisen talouden vaatimus on nykyisessä, mutta myös uudessa strategiassa keskeinen kulmakivi kaupungin menestymiselle. Tavoitteet viedään osaksi konkretiaa myös talousarviotavoitteina.

Kaupunki henkii 2020-luvulla edelläkävijyyttä, yrittäjämäisyyttä, rohkeutta uudistua sekä tarkastelee systemaattisesti palvelurakenteita etsien parasta toimintatapaa. Digitalisaatiota hyödynnetään palveluissa ja palveluprosesseissa sekä tiedolla johtamisessa. Henkilöstö on mukana uudistamassa, hyvä johtaminen ja osaaminen näkyvät kaikessa tekemisessä. Henkilöstösuunnitelmaa hyödyntäen haetaan optimitaso koko kaupungin henkilöstömäärän kehittymiselle.

Julkinen-yksityinen -kumppanuus yrittäjäkaupungissa on merkittävä menestystekijä tulevaisuudessakin. Erinomainen kehitys kaupungin elinkeinoelämässä on jatkunut, tämä näkyy mm. uuden rakentamisena, yli 100 %:n työpaikkaomavaraisuutena, hienona menestyksenä yrittäjyyden tutkimuksissa (Seinäjoki yrittäjyyden ykkönen useana vuonna peräkkäin, myös vuonna 2024) ja hyvänä työllisyyskehityksenä lukuun ottamatta pitkäaikaistyöttömyyden negatiivista kehitystä.

Seinäjoen kaupungilla on kasvukaupunkina hyvät edellytykset olla menestyjien joukossa myös tulevaisuudessa, mutta käyttötalouden vahvistamiseksi ja toimintojen uudistamiseksi on tehtävä määrätietoisesti töitä, jotta kaupunkistrategian tavoite kaupungin hallittu kasvu voi toteutua suunnitellusti. Tähän ja talouden vahvistumiseen kaupunki voi itse omilla toimillaan vaikuttaa.

2. Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että kunnalle asetetut tavoitteet saavutetaan ja että toiminta on taloudellista ja tuloksellista. Valvonnan tarkoituksena on edistää organisaation tehokasta johtamista, riskienhallintaa, toiminnan kehittämistä ja tuloksellisuuden arviointia. Lisäksi sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa ja sen tavoitteena on saada kohtuullinen varmuus organisaation tavoitteiden saavuttamisesta sekä toiminnan jatkuvuudesta ja häiriöttömyydestä.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Seinäjoen kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet on määritetty hallintosäännön luvussa 10 sisäinen valvonta ja riskienhallinta.

Seinäjoen kaupungin hallintosäännössä todetaan, että kaupunginhallitus vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä. Lautakunta ja johtokunta vastaavat toimialallaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta sekä raportoivat kaupunginhallitukselle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä.

Kaupunginjohtaja, liikelaitoksen johtaja, sekä toimialojen ja tulosalueiden johtavat viranhaltijat vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta ja tuloksellisuudesta toimialallaan ja tulosalueellaan, ohjeistavat alaisiaan toimintayksiköitä sekä raportoivat kaupunginhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti. Tulosityksiköiden esimiehet vastaavat yksikön riskien tunnistamisesta, arvioinnista, riskienhallinnan toimenpiteiden toteutuksesta ja toimivuudesta sekä raportoivat kaupunginhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti. Konsernijohto vastaa konserniyhteisöjen ohjauksesta sekä yhteisöjen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuuden valvonnasta.

Johdon, esihenkilöiden ja henkilöstön arjessa toteuttamat valvontatoimenpiteet sekä sisäisen valvonnan kehittämistoimenpiteet ratkaisevat sisäisen valvonnan onnistumisen ja vaikuttavuuden.

Seinäjoen kaupunginhallitus on hyväksynyt 10.6.2019 Sisäisen valvonnan ja kokonaisvaltaisen riskienhallinnan ohjeen, joka tuli voimaan 1.7.2019 alkaen. Ohjeen avulla varmistetaan ja tuetaan sitä, että riskienhallinta otetaan osaksi ohjaus- ja johtamisjärjestelmää, se kattaa koko toiminnan ja toimintamalli on yhtenäinen läpi koko organisaation. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tulee kattaa kaikki Seinäjoen kaupungin toiminnot - sekä oma toiminta, että toiminta, josta Seinäjoen kaupunki vastaa lainsäädännön, omistuksen, sopimusten, ohjaus- ja valvontavastuun tai muiden velvoitteiden nojalla. Riskienhallinnan ohjeissa on määritetty riskienhallintaprosessi, joka sisältää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan suunnitelman, riskien ja mahdollisuuksien arvioinnin, riskienhallintatoimenpiteiden määrittelyn, seurannan ja raportoinnin.

Ohjetta sisäinen valvonta ja kokonaisvaltainen riskienhallinta Seinäjoen kaupungissa päivitettiin kaupunginjohtajan viranhaltijapäätöksellä 17.1.2024 ja päivitetty ohje astui voimaan 1.2.2024. Ohjeeseen päivitettiin toimintaohje väärinkäytösepäilytilanteessa. Päivitys perustui 1.4.2023 käyttöön otettuun ilmoituskanavaan. Muilta osin ohjeeseen on täydennetty vähäisiä korjauksia ohjeen ajan tasalla pitämiseksi.

Seinäjoen kaupungilla on ollut käytössä 1.4.2023 alkaen ilmoituskanava, jonka tarkoituksena on toimia suojattuna ilmoituskanavana kaupunkiin palvelussuhteessa oleville ilmoitettaessa epäiltyä tai havaittua väärinkäytöstä tai muuta vakavaa yleisen edun vastaista toimintaa. Kaupunginhallituksen linjauksen mukaisesti ilmoituskanavaan voi tehdä myös anonyymejä sekä ilmoittajansuojelulain soveltamisalaan kuulumattomia ilmoituksia, vaikka laki ei tätä edellytä. Vuoden 2024 aikana ilmoituskanavaan jätettiin kolme ilmoitusta. Kaikki jätetyt ilmoitukset on asianmukaisesti käsitelty. Merkittäviin jatkotoimenpiteisiin ilmoitukset eivät ole johtaneet.

Sisäisen tarkastuksen järjestäminen

Sisäisestä tarkastuksesta vastaa tarkastustoimi. Tarkastustoimen tehtäviin kuuluu valmistella asiat tarkastuslautakunnalle sekä suorittaa sisäistä tarkastusta ja siihen liittyvää konsultointia. Lisäksi tarkastustoimi ohjaa ja kehittää kaupungin riskienhallintaprosessia. Tarkastustoimessa toimii tarkastuspäällikkö, joka toimii kaupunginhallituksen alaisena erillään muusta organisaatiosta, sekä controllerin työajasta 40 % on kohdennettu tarkastustoimen tulosalueelle. Sisäinen tarkastus toimii ylimmän johdon tukena ja antaa suosituksia sisäisen valvonnan kehittämiseksi. Sisäinen tarkastus raportoi tarkastuskohteiden lisäksi suoraan kaupunginhallitukselle ja kaupunginjohtajalle sekä tarkastuslautakunnalle.

Sisäisen tarkastuksen tulokset raportoidaan myös tarkastuskohteen johdolle, jotka käsittelevät tarkastusten havainnot ja suositukset sekä ryhtyvät tarvittaviin toimenpiteisiin. Vuoden 2024 aikana toteutetut sisäisen tarkastuksen toimenpiteet on raportoitu kaupunginhallitukselle maaliskuussa 2025. Vuoden 2023 aikana toteutettujen sisäisen tarkastuksen raportointien havaintojen ja suositusten osalta tehtiin jälkikysely tarkastuskohteille, jonka tulosten mukaan noin puolet suosituksista on jo toteutettu ja loput tullaan toteuttamaan korkealla todennäköisyydellä tulevien vuosien aikana.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta 2024 - keskeiset johtopäätökset

Sisäisen valvonnan tilaa ja riskienhallinnan vaikuttavuutta arvioidaan vuosittain. Tulosaluejohtajat ovat laatineet toimintakertomuksessa esitettävän sisäisen valvonnan selonteon tueksi itsearviointin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kyselylomakkeella, joka kattaa seuraavat osa-alueet: ohjausympäristö, riskien arviointi, valvontatoimenpiteet, sisäisen valvonnan koulutus ja kehittäminen, tieto ja viestintä, hankinnat ja sopimukset sekä seurantatoimenpiteet. Toimialojen laatimat selonteot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä on käsitelty lautakunnissa helmi-maaliskuussa 2025 sekä konsernipalveluiden osalta kaupunginhallituksessa maaliskuussa 2025.

Sisäinen valvonta on pääosin hyvällä tasolla eikä merkittäviä puutteita ole havaittu. Tiedolla johtamista on edistetty koko kaupunkitasolla merkittävästi konkreettisempaan suuntaan kehittämällä reaaliaikaista taloudenseurantaa. Tietohallinnossa on

käyty läpi tehtävänkuvat ja vastuut sekä luotu periaatteet sisäiselle dokumentaatiolle. Useammassa yksikössä on lisätty henkilöstöpalavereja säännöllisemmiksi sekä kehitetty projektiseurantaa. Kaikkien Seinäjoen kaupungin ICT-ympäristöä käyttävien työntekijöiden on suoritettava tietoturvaan liittyvän Digiturvallinen työelämä -koulutus.

Riskit ja riskienhallintatoimenpiteet dokumentoidaan riskienhallintajärjestelmään Granite ERM. Riskienhallintaprosessiin osallistuville järjestettiin syksyllä 2024 riskityöpajat. Kaupungin johtoryhmälle järjestettiin oma riskityöpaja. Merkittävimmät riskit ja hallintatoimenpiteet on raportoitu hallintosäännössä määritellyille lautakunnille sekä edelleen kaupunginhallitukselle. Riskienhallintatoimenpiteiden säännöllistä seurantaa tulee edelleen vahvistaa.

Hankintaprosessia ja sopimushallintaa kehitetään jatkuvasti, mutta edelleen kehityskohteiksi tunnistettiin hankintojen suunnitelmallisuuden lisääminen, pitkäaikaisen sopimusten päättymisen tehokkaampi ennakointi sekä sopimusvalvonnan tehostaminen. Yleinen taloudellinen tilanne nousi esiin ja itsearvioinneissa tunnistettiin tarve terävöittää talouden seurantaa sekä lisätä talousosaamista. Talouden seurantaan on kehitetty uusia työkaluja sekä järjestetty koulutusta. Ostolaskujen tiliöinti-prosessia läpikäydään tavoitteena tehostaa prosessin läpimenoa. Tiedottamista henkilöstölle sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta on tärkeä tehdä säännöllisesti ja vuoden 2025 aikana tullaan järjestämään tietoisu esihenkilöille.

2.1 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Riskienhallinnan tarkoituksena on tunnistaa organisaatioon vaikuttavia potentiaalisia tapahtumia ja pitää riskit riskinottohalukkuuden rajoissa, jotta voidaan olla kohtuullisen varmoja organisaation tavoitteiden toteutumisesta. Seinäjoen kaupungissa riskienhallintaprosessi on olennainen osa johtamista ja päätöksentekoa. Riskienhallinta sisältyy Seinäjoen kaupungin toimintatapoihin ja prosesseihin.

Seinäjoen kaupungissa riskit luokitellaan strategisiin, operatiivisiin, taloudellisiin ja vahinkoriskeihin. Strategiset riskit liittyvät pitkän aikavälin tavoitteiden saavuttamiseen, menestystekijöihin sekä niihin liittyviin sisäisiin tai ulkoisiin epävarmuustekijöihin. Operatiiviset riskit liittyvät päivittäiseen toimintaan, prosesseihin ja järjestelmiin. Taloudelliset riskit liittyvät taloudelliseen suoriutumiseen (menojen hallintaan ja tulorahoituksen riittävyyteen) sekä investointeihin ja rahoitukseen, myös tulevaisuuden talouden ennakointiin liittyviin riskeihin. Vahinkoriskit liittyvät lähinnä omaisuuteen kohdistuviin riskeihin.

Riskit ja riskienhallintatoimenpiteet dokumentoidaan Granite -riskienhallintajärjestelmään kaupungin riskienhallintaprosessin mukaisesti. Tilinpäätöksen laadintahetkellä riskienhallintajärjestelmään on dokumentoitu yli 200 riskiä. Riskit on priorisoitu riskin toteutumisen todennäköisyyden ja riskin vaikuttavuuden mukaan merkittävyysjärjestykseen. Tilinpäätöksessä on esitelty merkittävimmät riskit. Riskit ja riskienhallintatoimenpiteet on raportoitu hallintosäännössä määritellyille lautakunnille sekä edelleen kaupunginhallitukselle talousarvion laadinnan yhteydessä. Tilinpäätöshetkellä 2024 Seinäjoen kaupunkiin on kohdistettu vaatimuksia, joiden osalta lopputulokset eivät ole tilinpäätöksen laadintahetkellä arvioitavissa.

Strategiset riskit

Toimintaympäristön kehittyminen näkyy Seinäjoen kaupungin strategisissa riskeissä. Maahanmuutto on yhä vahvemmin Seinäjoen väestökasvun tekijä. Maahanmuuttajien kotoutuminen edellyttää kaupungin palveluiden, maahanmuuttajien neuvonnan ja ohjauksen, maahanmuuttajien osallisuutta ja yhteisöön kiinnittymistä tukevien toimintojen sekä yhteistyön kehittämistä muiden kotoutumista tukevien organisaatioiden kanssa.

Vuokra-asuntotilanne Seinäjoella on edelleen haastava ja erityisesti korostuu kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen tarve. Kaupungin tytäryhtiöllä Sevas Kodit Oy:llä on käynnissä uudisrakennushankkeita, mutta näiden lisäksi tarvitaan laajemmin uusia kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja.

Hyvinvointialueuudistuksen vaikutus merkittäviin riskeihin sekä riskitasoon on mataltunut edelliseen vuoteen verrattuna. Yhteistyömalleja Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen kanssa on kehitetty sekä kaupunki on ollut aktiivisesti mukana alueta- salla toimivissa työryhmissä. Myös maakunnalliseen yhteistyöhön muiden alueen kuntien kanssa on kiinnitetty huomiota.

Vuoden 2025 alusta kaupungille siirtyi julkisten työvoimapalveluiden järjestämisvas- tuu. Olennaisin tunnistettu riski on ennustetun kuntatalouden ja valtionosuuksien kiristymisen vaikutukset työllisyyspalveluiden toimintaan. Riskinä ja toisaalta myös mahdollisuutena on tunnistettu myös TE-uudistuksen onnistuminen tavoitteita vas- taavasti. Tehokkaalla muutosjohtamisella sujuvoitetaan uudistuksessa onnistumista ja riskien hallintaa.

Taloudelliset riskit

Seinäjoen kaupungin merkittävimpiä riskejä ovat, että käyttötalous ei ole tasapai- nassa, eli käyttötalousmenot olisivat liian korkealla tasolla suhteessa tuloihin, sekä velkamäärän korkea taso, joka voi johtaa kriisikuntakriteerin täyttymiseen tai oma- varaisuusasteen merkittävään alenemiseen. Riskin toteutumisen todennäköisyyttä lisää valtion taloushaasteet, jotka saattavat realisoitua uusilla kuntatalouteen koh- distettavilla leikkaustoimenpiteillä jo ilmoitettujen leikkaustoimenpiteiden lisäksi. Käyttötalousmenojen ja investointien taso on tärkeä olla hallinnassa. Talouden toi- mintaympäristön muuttuessa on pidettävä entistä enemmän huolta kriisinsietoky- vystä ja talouden riskienhallinnasta. Seinäjoen kaupungilla on käynnissä merkittäviä talouden tasapainotustoimia ja vuosille 2025–2028 ollaan valmistelemassa raken- teellinen sopeutusohjelma. Lisäksi on tehty erilaisia selvityksiä mm. sivistyksen ja hyvinvoinnin toimialalla sekä laadittu myyntiohjelma vuosille 2022–2028. Tiedolla johtamiseen panostetaan, millä tavoitellaan lisää reaaliaikaisia välineitä myös arki- päivän talousjohtamiseen.

Operatiiviset riskit

Suurin osa tunnistetuista riskeistä on operatiivisia riskejä vaikkakin merkittävimmät riskit ovat luonteeltaan strategisia ja taloudellisia riskejä. Operatiivisissa riskeissä korostuvat henkilöstöön liittyvät riskit. Kaupungin toiminnot ja palvelut tuotetaan henkilöstön turvin, mikä korostaa riskejä liittyen mm. sijaistamiseen, henkilöstön riittävyys, henkilöstövaihdoksiin, työhyvinvointiin ja rekrytointiin. Henkilöstöön liittyvien riskien riskitaso on kuitenkin maltillinen johtuen riskienhallintatoimenpi-

teistä. Vakituisen henkilöstön määrää on lisätty vakinaistamalla määräaikaista työsuhteita, resursseja on lisätty rekrytointiprosessiin sekä yhteistyötä koulutusorganisaatioiden kanssa kehitetään jatkuvasti.

Muita olennaisia operatiivisia riskejä ovat sään ääri-ilmiöistä johtuvat ongelmat ja vahingot, riski rakennusten sisäilmaolosuhteista sekä se, että alueella on riittävän monipuoliset työmarkkinat.

Vahinkoriskit

Kaupungin vahinkoriskeihin on varauduttu vakuutuksin sekä vahinkorahaston avulla. Seinäjoen kaupungin vahinkoriskejä ei ole määritelty merkittäviksi.

2.2 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Konsernivalvonnalla tarkoitetaan konsernijohtoon vastuulla olevaa tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointia ja raportointia. Konsernivalvonnalla tarkoitetaan myös konserniohjeen sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutumisen seuranta. Konsernivalvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kaupunkikonsernin toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa sekä lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan sekä omaisuus ja voimavarat turvataan.

Toimivalta ja vastuu konsernivalvonnan järjestämisestä

Kaupungin konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus sekä kaupunginjohtaja, rahoitusjohtaja, hallintojohtaja ja henkilöstöjohtaja. Kaupungin johtoryhmä osallistuu konsernin ohjaamiseen siten kuin kaupunginjohtaja siitä erikseen määrää. Kaupunginvaltuusto määrittelee omistajapolitiikan linjaukset, hyväksyy kuntalain mukaan vuosittaisissa talousarvioissa tai muutoin strategiset, toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet sekä valvoo osaltaan niiden toteutumista.

Kaupunginhallitus vastaa omistajaohjauksen toteutumisesta ja organisoii konsernijohtamisen ja konsernivalvonnan. Lisäksi kaupunginhallitus seuraa ja arvioi yhtiöiden tavoitteiden toteutumisen ja taloudellisen aseman kehitystä ja tekee niiden perusteella tarvittaessa esityksiä valtuustolle.

Seinäjoen kaupunginhallitus on hyväksynyt 5.6.2018 Seinäjoen kaupungin tytäryhtiöiden, yhteisöjen ja säätiöiden sekä eräiden muiden yhtiöiden salkutuksen. Kuntalaki ja Seinäjoen kaupungin hallintosääntö sekä konsernirakenteessa ja toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset edellyttävät omistajaohjauksen koskevien ohjeiden pitämistä ajan tasalla. Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 11.12.2023 Seinäjoen kaupungin yhtiöiden, yhteisöjen ja säätiöiden omistajapolitiikan, omistajapolitiittiset linjaukset, Seinäjoen kaupungin konserniohjeen sekä ohjeen hyvä hallintotapa Seinäjoen kaupunkikonsernissa (Corporate Governance). Ohjeet astuivat voimaan 1.1.2024 ja korvaavat valtuuston aikaisemmin hyväksymät vastaavat ohjeet. Uuden ohjeistuksen tarkoituksena on tiivistää kaupunkikonsernin sisäistä yhteistyötä ja tavoitella kaupunkikonsernin kokonaisedun toteutumista nykyistä paremmin. Tarkennuksia on tehty erityisesti sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskeviin ohjeisiin sekä ICT-omaisuutta koskevaan yhteistyöhön. Keskeisimpien tytäryhtiöiden johtoa

pyydettiin kommentoimaan ohjeet ja muutosehdotuksia on huomioitu siinä laajuudessa, kun se on ollut mahdollista kaupunkikonsernin kokonaisuutta vaarantamatta.

Kaupunginhallitus päättää hallitusjäsen ehdokkaiden nimeämisestä tytäryhteisöjen hallituksiin. Tytäryhteisön hallituksella tulee kollektiivina olla toimialan tuntemuksen lisäksi riittävä liiketoiminnan ja talouden osaaminen sekä kyky ohjata toimitusjohtajaa yhteisölle asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Kaupunginhallitus antaa yhtiö- ja vuosikokousedustajille tarvittavat ohjeet. Konserniohjeessa todettuja merkittäviä päätöksiä tehtäessä yhteisöjen tulee jo valmisteluvaiheessa hankkia omistajan ennakkokäsitys valmisteltavana olevasta asiasta.

Konsernivalvonnan ja raportoinnin sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Kaupunginvaltuusto päättää tytäryhteisöjen ja -säätiöiden vuotuisista toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista kaupungin talousarviossa. Kaupungin tytäryhteisön ja kuntayhtymän on annettava kaupunginhallitukselle kaupunkikonsernin taloudellisen aseman arvioimiseen ja sen toiminnan tuloksen laskemiseen tarvittavat tiedot. Keskeisten tytäryhteisöjen kanssa käydään tulosneuvottelut vuosittain. Neuvotteluissa käydään läpi mm. edellisen neuvottelun päätösten seuranta, yhtiön taloudellinen ja toiminnallinen tilanne sekä tulostavoitteet. Tulosneuvotteluissa käsitellyt asiat hyväksytään kaupunginhallituksessa. Konsernijohtoon järjestämissä konsernitapaamisissa on vuoden 2024 aikana käsitelty mm. tilinpäätös 2023 ja talousarvio 2024, konserniyhtiöille järjestettävä koulutuskokonaisuus, henkilöstöasioita sekä ulkopuolisten esittelijöiden rahoitus- ja korkomarkkinakatsaukset. Seinäjoen kaupunkikonserniin kuuluvista yhtiöistä, yhteisöistä ja säätiöistä on tehty dokumentti, joka on hyväksytty kaupunginhallituksen kokouksessa 4.11.2024. Dokumentissa esitellään edellä mainitut organisaatiot ajalta 1.1. - 31.12.2023. Dokumentin tarkoitus on kuvata kaupunkikonsernin kokonaisuutta, kehittää konsernin sisäistä yhteistyötä ja kaupungin omistajapolitiikkaa sekä edistää kaupunkikonsernin kokonaisedun huomiointia. Dokumenttiin on koottu kaupungin konsernirakenne omistusosuuksien, olennaisia tilinpäätöstietoja, tietoja organisaatioiden toimivasta johdosta sekä henkilöstömäärästä. Dokumentissa jokainen tytäryhtiö, tytäryhteisö, säätiö ja yhdistys on kirjoittanut lyhyen esittelyn toiminnastaan vuonna 2023.

Tytäryhteisöllä tulee olla riittävät talouden ja toiminnan seuranta- ja mittausjärjestelmät sekä yhteisön hallituksen hyväksymät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaohjeet. Todennäköisesti realisoituvasta riskistä on raportoitava viipymättä konsernijohtolle. Kaupunkikonsernin yhteisöillä on mahdollisuus hyödyntää konsernin palveluja sovitussa laajuudessa.

Omistajaohjauksen toteutuminen

Tytäryhteisöjen tavoitteiden asettaminen on ollut tarkoituksenmukaista. Toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi ovat olleet toimivia. Konserniohjeita on noudatettu asianmukaisesti ja tiedonkulku on järjestetty asianmukaisella tavalla. Kaupunkikonsernin merkittävässä investoinneissa kaupunki on mukana rahoitus- ja vakuusjärjestelyissä.

Kaupungin ohjeistuksen mukaisesti kuntayhtymät ja strategiset tytäryhtiöt ovat raportoineet kvartaaleittain kaupungin johtoryhmälle sekä kaupunginhallitukselle. Raportti sisältää olennaiset tunnusluvut sekä sanallisen selvityksen merkittävimmistä

tapahtumista raportointikaudella, arvion tulevasta kehityksestä ja riskeistä sekä arvion kuluvalle vuodelle asetettujen tavoitteiden toteutumisesta. Valtuustolle raportit on toimitettu puolivuositain hallintosäännön 19 §:n mukaisesti.

Kaupunginvaltuuston kokouksissa ajankohtaiskatsauksen on vuoden 2024 aikana esitellyt Seinäjoen Ammattikorkeakoulu Oy kokouksessa 29.1.2024, Seinäjoen Energia Oy kokouksessa 23.9.2024, Into Seinäjoki Oy kokouksessa 21.10.2024 ja Seinäjoki Areena Oy kokouksessa 9.12.2024.

Konserniyhteisöille on järjestetty koulutus vuoden 2024 aikana ostolaskujen tiliöinnistä ja ostolaskuohjelman käytöstä. Vuoden 2025 alkupuolen aikana järjestetään koulutukset aiheista talousraportointi ja talouden seurantatyökalut, hankintakliinikka sekä tietoturva ja tietosuoja.

Marraskuussa järjestetyssä konsernitapaamisessa käyty keskustelu johti jatkotoimenpiteisiin henkilöstöasioihin liittyen. Yhteinen tapaaminen henkilöstöasioiden tiimoilta pidettiin tammikuussa 2025 ja tapaamisen jälkeen kartoitettiin vielä tarkemmat toiveet yhteistyöstä. Kaupunki perusti yhteisen teams-kanavan henkilöstöasioihin liittyvien tietojen ja kysymysten jakamiseen, konserniyhteisöt lisättiin kaupungin esihenkilösähköpostilistaan sekä konserniyhteisöjen johdolla on mahdollisuus osallistua kaupungin esihenkilötilaisuuksiin. Lisäksi konserniyhteisöjen esihenkilöillä on mahdollisuus osallistua vuonna 2025 alkavaan kaupungin esihenkilökoulutukseen.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta 2024 tytäryhtiöissä - keskeiset johtopäätökset

Sisäinen tarkastus haastatteli vuoden 2024 aikana keskeisimpien tytäryhteisöjen ylintä johtoa. Haastattelujen tavoitteena oli kartoittaa tytäryhteisöjen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintamallia sekä tunnistaa kehityskohteita yhdessä haastateltavien kanssa. Tytäryhteisöille laadittiin haastatteluista yhtiökohtaiset muistiot ja merkittävimmät havainnot raportoitiin konsernijohtolle ja kaupunginhallitukselle alkuvuoden 2025 aikana. Sisäisen valvonnan ja kontrolliympäristön voidaan todeta olevan riittävällä tasolla. Kuitenkin sisäisen valvonnan määritelmän ja tavoitteiden osaamista tulee vielä kehittää sekä varmistaa ettei prosessit sisällä vaarallisia työyhdistelmiä. Tulosneuvotteluissa tulee käsitellä laajemmin myös sisäisen valvonnan tilanne ja kehityskohteita sekä riskienhallinnan toimintatapoja ja merkittävimpiä riskejä. Riskienhallinnasta tullaan järjestämään koulutusta tytäryhteisöjen johdolle.

Tytäryhteisöjen suorittamien itsearviointien perusteella ei ole havaittu merkittäviä puutteita sisäisen valvonnan tilassa tilikauden 2024 aikana. Kehitystoimenpiteitä on suoritettu erityisesti riskienhallintaprosessiin. Myös käyttöoikeuksia ja tietoliikenneturvallisuutta on tarkasteltu vuoden 2024 aikana. Kehitystoimenpiteinä tunnistettiin erityisesti riskienhallintaprosessin edelleen kehittäminen mm. riskitietoisuuden lisääminen ja riskienhallintadokumentoinnin kehittäminen. Lisäksi prosesseja käydään läpi, jotta varmistetaan riittävä kontrolliympäristö.

Yleinen taloudellinen tilanne näkyy konserniyhteisöjen riskitasossa. Taloudellisen tilanteen aikaisempaa heikompi ennustettavuus haastaa tytäryhteisöjen toimintaa ja pidemmän tähtäimen suunnittelua. Epävarmuutta ennustamiseen tuo muutokset liikevaihdossa, korkotasossa, kustannustasossa sekä ulkopuolisten avustusten määrässä. Hybridivaikuttaminen ja ilkeävalta ovat nousseet viime vuosina merkittävim-

pien epävarmuustekijöiden joukkoon. Hankintalain valmistelun työryhmä on valmisteellut hankintalainsäädännön uudistuksia ja lakiluonnos on lausuntokierrosvaiheessa. Kaupunki tulee antamaan lausunnon työryhmän ehdotuksesta. Omistajaohjaus seuraa asiaa ja tulee reagoimaan tarvittavalla tavalla.

3. Tilikauden tulos ja toiminnan rahoitus

3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tilikauden tuloksen muodostuminen kuvataan tuloslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Alla oleva vuotta 2024 koskeva tuloslaskelma on laadittu niin, että se sisältää vain ulkoiset tuotot ja kulut. Kaupungilla ei ole ollut liikelaitoksia vuodesta 2023 lukien.

Tuloslaskelmassa selvitetään tilikaudelle jaksotettujen tulojen riittävyyttä tilikaudelle jaksotettuihin menoihin. Tulo-rahoituksen riittävyyttä arvioidaan toimintakateen, vuosikatteen ja tilikauden tuloksen avulla.

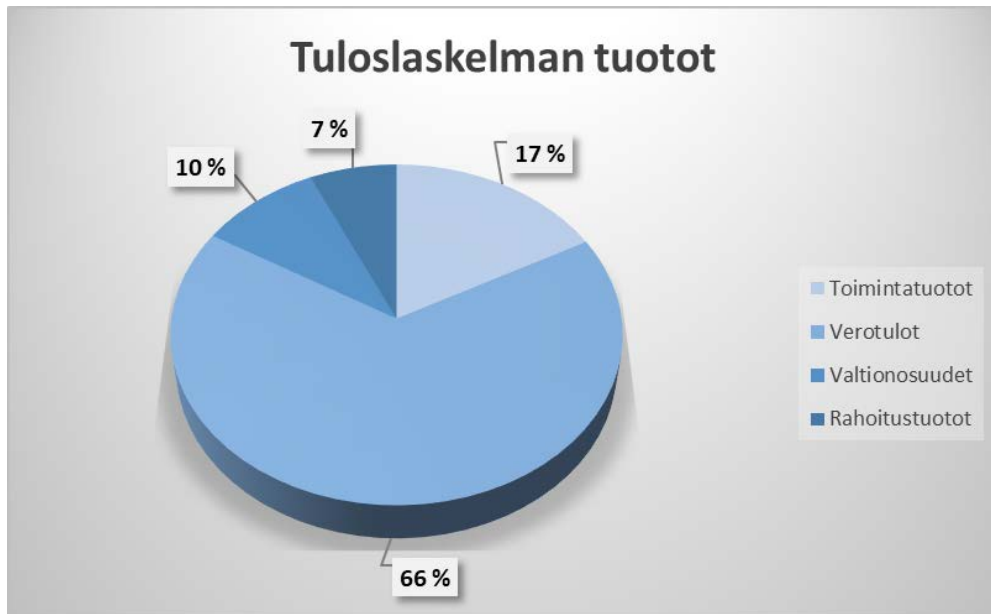
Taulukko. Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut 2024 verrattuna edellisen vuoden tilinpäätökseen, Seinäjoen kaupunki, ulkoiset.

TULOSLASKELMA			
Ulkoinen			
	2024 1 000 €	2023 1 000 €	Muutos-%
Toimintatuotot	42 998	27 935	53,9
Toimintakulut	-221 748	-220 093	0,8
Toimintakate	-178 750	-192 158	-7,0
Verotulot	166 889	167 779	-0,5
Valtionosuudet	24 049	30 873	-22,1
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	7 714	5 988	28,8
Muut rahoitustuotot	9 404	4 671	101,3
Korkokulut	-11 091	-9 466	17,2
Muut rahoituskulut	-182	-183	-0,5
Vuosikate	18 033	7 504	140,3
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-21 006	-21 009	0,0
Arvonalentumiset			
Satunnaiset erät			
Tilikauden tulos	-2 973	-13 505	-78,0
Poistoeron muutos	34	34	0,0
Varausten muutos			
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)		-1	-100,0
Tilikauden ylijäämä (+) tai alijäämä (-)	-2 939	-13 472	-78,2
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT			
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	19,4		
Vuosikate/Poistot, %	86		
Vuosikate, €/asukas	271		
Asukasmäärä, 31.12.	66 610		

Tuloslaskelman tuotot jakaantuivat vuonna 2024 seuraavasti:

Tuloslaskelman tuottojen jakaantuminen	1 000 €	%
Toimintatuotot	42 998	17 %
Verotulot	166 889	66 %
Valtionosuudet	24 049	10 %
Rahoitustuotot	17 118	7 %
Yhteensä	251 054	100 %

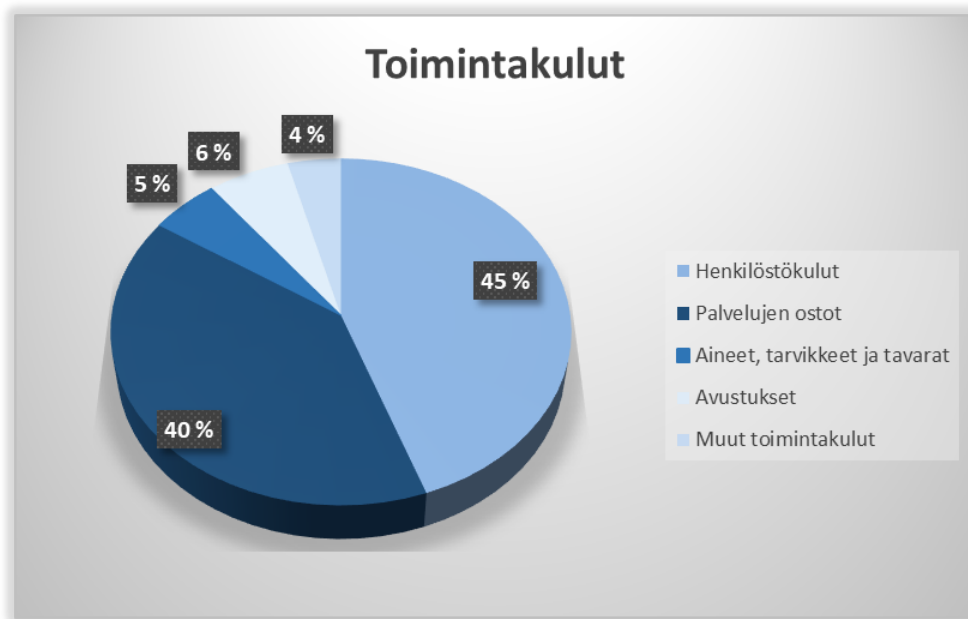

Toimintakulujen määrä (ulkoiset) tilinpäätöksessä 2024 on 221,8 milj. €.

Tuloslaskelman toimintakulut jakaantuivat vuonna 2024 seuraavasti:

Toimintakulujen jakaantuminen	1 000 €	%
Henkilöstökulut	141 554	64 %
Palvelujen ostot	35 348	16 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	21 280	10 %
Avustukset	10 983	5 %
Muut toimintakulut	12 583	6 %
Yhteensä	221 748	100 %

Toimintakate ilmoittaa kuinka paljon toimintamenoista jää katettavaksi verorahoituksella ja valtionosuuksilla.

Kestäväksi talouden tasoksi Seinäjoen kaupungin talousarviossa asetettu enintään 2 %:n toimintakatekasvu. Toimintakate on tilinpäätöksessä alijäämäinen -178,8 milj. euroa, missä on 7,0 % vahvistumista vuoteen 2023 ja oikaistunakin 1,9 % (oikaisussa huomioitu v. 2023 Aallokon alaskirjaus -10 milj. euroa). Toimintakate on kaupungin talouden noin 8 milj. euron sopeutustoimien ja hyvän kulukehityksen myötävaikutuksella vahvistunut edellisvuodesta. Toimintatuotot kattavat 19,3 % toimintakuluista, kun ne vuonna 2023 kattoivat vain 12,7 %.

Toimintakatekehityksessä strategian mukainen tavoite enintään 2 %:n vuotuinen kasvu saavutettiin. Kestävyysvaje on yhä noin 8 milj. euroa ja emokaupunki tarvitsee vuosina 2025–2028 toimia kurssin kääntämiseksi pysyvämmiin vahvemmalle taloudelliselle pohjalle. Jaksottamalla tasapainotustyö useammalle vuodelle voidaan tehdä se kestäväällä tavalla, pääpaino lähivuosille 2025–2027 ja rakenteellisten uudistusten ja sopeutusten systemaattiselle toteutukselle. Jokainen prosenttiyksikkö (1 %) menoissa on hieman yli 2,5 milj. euroa.

Verotulojen ja valtionosuuksien kehityksestä on laadittu oheinen selvitys:

Verotulojen erittely	Kaupunki			
	2024	2023	€	%
Kunnan tulovero	120 464 075,54	120 070 191,36	393 884,18	0,3
Osuus yhteisöveron tuotosta	15 375 879,42	17 582 013,25	13 467 274,63	-12,5
Kiinteistövero	31 049 287,88	30 126 416,10	-14 750 536,68	3,1
Yhteensä	166 889 242,84	167 778 620,71	-889 377,87	-0,5
Valtionosuuksien erittely	Kaupunki			
	2024	2023	€	%
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	16 817 028,00	23 762 689,00	-6 945 661,00	-29,2
Siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	12 299 016,00	10 868 627,00	1 430 389,00	13,2
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-2 659 356,00	-2 835 327,00	175 971,00	-6,2
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus		0,00	0,00	-
Verotulomenetysten kompensatio	9 891 816,00	9 945 564,00	-53 748,00	-0,5
Yhteensä	24 049 488,00	30 872 926,00	-6 823 438,00	-22,1
YHTEENSÄ	190 938 730,84	198 651 546,71	-7 712 815,87	-3,9

Edellä olevasta taulukosta nähdään, että verotulojen kokonaismäärä on vähentynyt -0,5 % ja valtionosuudet -22,1 %. Verotulojen ja valtionosuuksien yhteismäärä on viime vuonna 190,9 milj. euroa, jossa on vähennystä edelliseen vuoteen verrattuna -3,9 %.

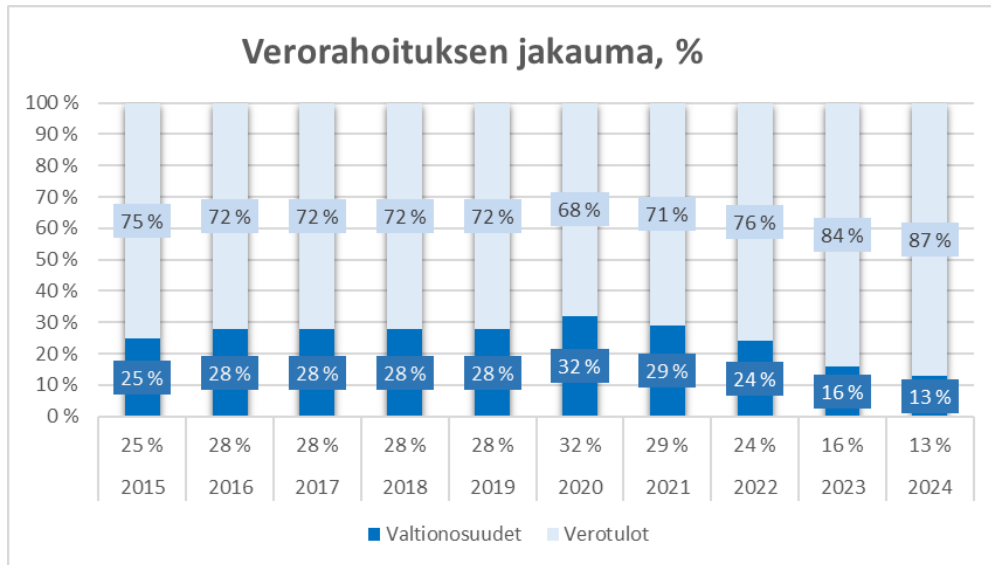
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasauksen määrä on vuonna 2024 yhteensä 12,3 milj. euroa. Lisäystä edelliseen vuoteen on 1,4 milj. euroa. Verotuloihin perustuva tasauksen määrä kaupungin valtionosuuksissa on korostunut viimeisen 9 vuoden aikana. Valtionosuusjärjestelmää uudistettiin vuonna 2015, minkä lisäksi vuonna 2023 tehtiin merkittäviä muutoksia ko. järjestelmään kuntien osalta nk. sote-tasusta toteutettaessa. Valtionosuus uudistus on vireillä vuonna 2027 toteutettavaksi.

Taulukko. Verotulojen tasauksen kehitys vuosina 2020-2024:

Verotulojen tasaus valtionosuuksissa 2020-2024 Seinäjoen kaupunki		
1 000 000 €	Vuosi	€
	2020	17,9
	2021	18,9
	2022	20,3
	2023	10,9
	2024	12,3

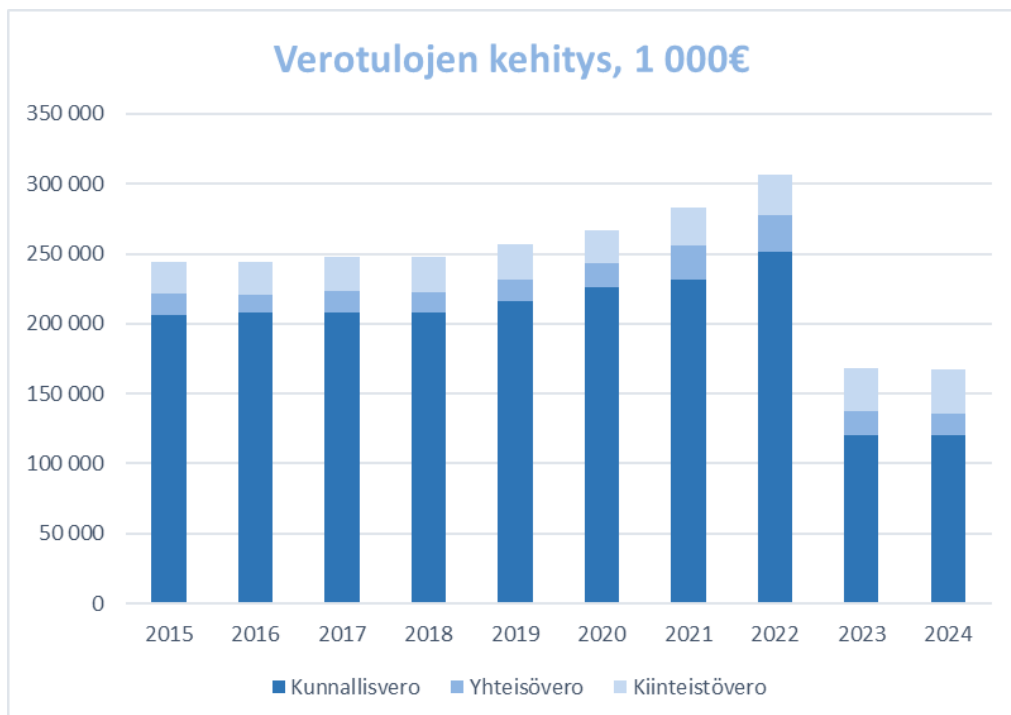

Kuvio. Verorahoitus jakaantuu verotulojen ja valtionosuuksien kesken vuosina 2015-2024:

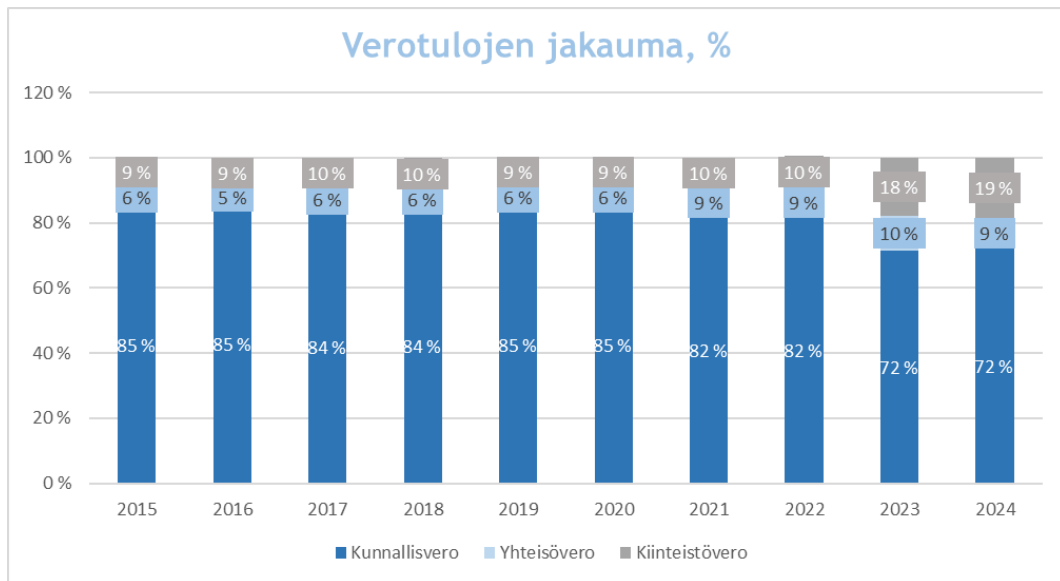

Vuonna 2024 verotulojen osuus on 87 % ja valtionosuuksien 13 % verorahoituksesta. Verotulojen suhteellinen osuus kasvoi peräti 3 %-yksikköä johtuen vuoden 2023 alusta tulleesta hyvinvointialueuudistuksesta. Verotulojen merkitys kasvaa tulevaisuudessa entisestään, koska uudistukseen liittynyt sote-tasaus vei niin ison osan kuntapalvelujen valtionosuuksista. Kertaluonteiset koronatuett eivät ole enää olleet mukana valtionosuuksissa vuodesta 2021 lähtien.

Kuvio. Verotulojen kehitys vuosina 2015-2024, Seinäjoen kaupunki:

Kuvio. Verotulojen jakauma kunnallisvero, yhteisöveron ja kiinteisveron kesken vuosina 2015–2024, Seinäjoen kaupunki:

Verotuloissa kunnallisveron osuus kaikista verotuloista vuonna 2023 oli 72 %, yhteisöveron 9 % ja kiinteistöveron 19 %. Kiinteistöverotulon suhteellinen osuus on kasvanut merkittävästi hyvinvointialueuudistuksen jälkeen. Seinäjoen kunnallisveroprosentti oli 8,4 % vuonna 2024, kun koko maassa painotettu veroprosentti oli 7,51 %. Alin kunnallisveroprosentti oli 4,4 % ja korkein 10,8 %.

Seinäjoen efektiivinen kunnallisveroaste vuonna 2024 on 6,43 % eli ero vahvistetun veroprosenttiin on 1,97 %-yksikköä.

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen määrän, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien käyttöomaisuuden poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä.

Seinäjoen kaupungin taloudessa on pitkään ollut rakenteellisenä perusongelmana se, että vuosikate ei ole riittänyt investointien rahoittamiseen. Tämä on luonnollisesti tyypillistäkin kasvavalle kaupungille, joka joutuu investoimaan merkittävästi uusiin palveluihin. Tätä käsiteltiin tarkemmin kappaleissa 1.4 ja 1.6.

Tilikauden tulos -3,0 milj. euroa on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kaupungin omaa pääomaa. Tilikauden tuloksen jälkeen esitettävät erät ovat tuloksen käsittelyeriä. Tilinpäätökseen on kirjattu poistoeron muutos ja rahastojen vähennys. Tuloksen käsittelyerien jälkeen **tilikauden alijäämäksi vuonna 2024** muodostui -2,9 milj. euroa.

3.2 Toiminnan rahoitus

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana voidaan tarkastella rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen toiminnan ja investointien rahavirta ja rahoituksen rahavirta eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä. Näiden kahden rahavirran yhteismäärä osoittaa rahavarojen muutoksen tilikaudella.

Taulukko. Rahoituslaskelma 2024, kaupunki.

RAHOITUSLASKELMA		
Ulkoinen		
	2024	2023
	<i>1 000 €</i>	<i>1 000 €</i>
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	18 033	7 503
Tulorahoituksen korjauserät	-936	7 271
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-41 747	-33 348
Rahoitusosuudet investointimenoihin	243	560
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 586	-5 950
Toiminnan ja investointien rahavirta	-22 822	-23 964
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-1 265	-1 427
Antolainasaamisten vähennykset	18 760	3 675
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	68 543	54 686
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-37 990	-36 007
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-22 500	17 000
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset	-5 946	-11 120
Rahoituksen rahavirta	19 602	26 807
Rahavarojen muutos	-3 220	2 843
Rahavarat 31.12. 1 000 €	7 173	10 393
Rahavarat 1.1. 1 000 €	10 393	7 550
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1 000 €	-48 092	-67 570
Investointien tulorahoitus, %	43,4	22,9
Laskennallinen lainanhoitokate	0,50	0,30
Kassan riittävyys, pv	8	13
Asukasmäärä	66 610	66 160

Toiminnan ja investointien rahavirta on negatiivinen -22,8 milj. euroa. Rahoituksen rahavirta on 19,6 milj. euroa ja rahavarojen muutos viime vuonna -3,2 milj. euroa.

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viime vuodelta ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen. Negatiivinen määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi. Kaupungin kohdalla tunnusluku on negatiivinen -48,1 milj. euroa.

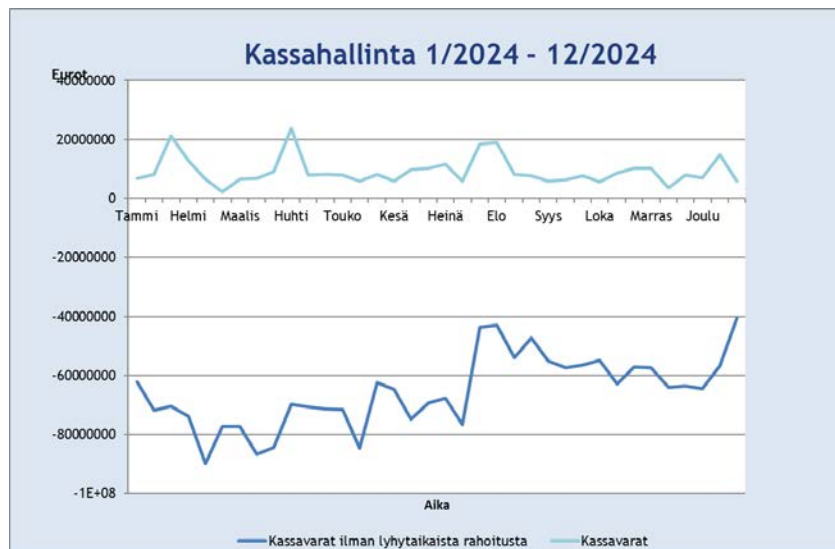
Investointien tulorahoitus -tunnusluku osoittaa, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Investointien tulorahoitusprosentti on vuonna 2024 on 43,4 %, kun se vuotta aikaisemmin oli 22,9 %. Tulorahoituksen suhteellinen osuus investoinneissa merkitsee myös velkaantumiskehityksen jatkumista emokaupungin osalta tilinpäätösvuonna.

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Jos tunnusluvun arvo on alle 1:n, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan omaisuutta tai vähentämään kassavaroja. Kaupungin laskennallinen lainanhoitokate vuonna 2024 on vahvistunut hieman, mutta yhä ainoastaan 0,50 (31.12.2024: 0,30).

Kaupungin rahoitusasema ja kassan riittävyys on pysynyt kireänä johtuen korkeasta investointiasteesta ja antolainojen suuresta määrästä. Vuonna 2024 myös yleisen talouden taantuma on näkynyt kaupungin tulopohjissa. Tilinpäätöshetkellä kassavarat olivat 7,2 milj. euroa, kun se edellisellä vuonna oli 10,4 milj. euroa. Kassan riittävyys oli 8 päivää (31.12.2023: 13 pv.). Riittävä rahoitus turvataan pääosin kuntatodistuksin, minkä lisäksi kassasijoituksilla tavoitellaan pidemmällä tähtäimellä sijoituksille arvonnousua ja osinkotuloja.

Kuntatodistuksia sai vuonna 2022 heinäkuuhun saakka vielä negatiivisella korolla, mutta sen jälkeen lyhyetkin korot ovat olleet merkittävässä nousussa aina heinäkuuhun 2024 saakka, ja tämä näkyy kaupungin korkokustannusten kasvuna.

Kuvio. Kassavarannon kehitys vuodelta 2023, Seinäjoen kaupunki:

4. Rahoitusasema ja sen muutokset

Tase 31.12.2024

Kaupungin taloudellista asemaa ja rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla.

VASTAAVAA		31.12.2024	31.12.2023
		1 000 €	1 000 €
A	PYSYVÄT VASTAAVAT		
I	Aineettomat hyödykkeet		
1.	Aineettomat oikeudet	152	602
2.	Muut pitkävaikutteiset menot	462	614
			602
II	Aineelliset hyödykkeet		
1.	Maa- ja vesialueet	128 063	126 493
2.	Rakennukset	162 293	165 242
3.	Kiinteät rakenteet ja laitteet	102 632	102 001
4.	Koneet ja kalusto	8 987	9 657
5.	Muut aineelliset hyödykkeet	667	667
6.	Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	28 299	15 134
		430 941	419 194
III	Sijoitukset		
1.	Osakkeet ja osuudet	94 521	86 432
2.	Muut lainasaamiset	78 824	96 319
3.	Muut saamiset	45	45
		173 390	182 796
B	TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
1.	Valtion toimeksiannot	279	338
2.	Lahjoitusrahastojen varat	1223	1383
		1502	1721
C	VAIHTUVAT VASTAAVAT		
I	Vaihto-omaisuus		
1.	Aineet ja tarvikkeet	187	193
2.	Ennakkomaksut	135	64
		322	257
II	Saamiset		
	Pitkäaikaiset saamiset		
1.	Myyntisaamiset		
2.	Lainasaamiset		
3.	Muut saamiset	22	22
	Lyhytaikaiset saamiset		
1.	Myyntisaamiset	5 887	6 998
2.	Lainasaamiset	200	200
3.	Muut saamiset	1 864	2 589
4.	Siirtosaamiset	8 808	4 343
		16 759	14 130
III	Rahoitusarvopaperit		
1.	Sijoitukset rahamarkkinainstr.	6113	5154
IV	Rahat ja pankkisaamiset	1061	5 239
VASTAAVAA YHTEENSÄ		630 724	629 115

VASTATTAVAA		31.12.2024		31.12.2023	
		1 000 €		1 000 €	
A	OMA PÄÄOMA				
I	Peruspääoma	208 909		208 909	
II	Muut omat rahastot	347		347	
III	Edellisten tilikausien ylijäämä	20 825		34 297	
IV	Tilikauden ylijäämä	-2 939	227 142	-13 472	230 081
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET					
1.	Poistoero		571		605
C	PAKOLLISET VARAUKSET				
1.	Muut pakolliset varaukset		94		94
D	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT				
1.	Valtion toimeksiannot	279		338	
2.	Lahjoitusrahastojen pääoma	1223	1 502	1383	1 721
E	VIERAS PÄÄOMA				
I	Pitkäaikainen				
1.	Lainat rahoitus- ja vakuutusl.	240 068		256 353	
2.	Lainat julkisyhteisöiltä				
3.	Lainat muilta luotonantajilta				
4.	Saadut ennakot	174		141	
5.	Muut velat	60	240 302	33	256 527
II	Lyhytaikainen				
1.	Joukkovelkakirjalainat	46 500		69 000	
2.	Lainat rahoitus- ja vakuutusl.	81 756		34 918	
3.	Lainat julkisyhteisöiltä				
4.	Lainat muilta luotonantajilta				
5.	Saadut ennakot	370		235	
6.	Ostovelat	8 517		9 229	
7.	Muut velat	2 300		3 751	
8.	Siirtovelat	21 670	161 113	22 954	140 087
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		630 724		629 115	
TASEEN TUNNUSLUVUT					
Omavaraisuusaste, %		36,1		36,7	
Suhteellinen velkaantuneisuus, %		171,4		174,9	
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 €		17 886		20 825	
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas		269		315	
Lainakanta 31.12., 1 000 €		368 324		360 271	
Lainakanta 31.12., €/asukas		5 530		5 446	
Lainat ja vastuut 31.12. 1000€		393 721		372 345	
Lainat ja vastuut, €/asukas		5 911		5 628	
Lainasaamiset 31.12., 1 000 €		78 824		96 319	
Asukasmäärä		66 610		66 160	

Kaupungin taseen loppusumma on 630 723 537,21 euroa. Kasvua edelliseen tilin päätökseen verrattuna on 0,3 %.

Taseesta laskettujen tunnuslukujen osalta voidaan todeta seuraavaa:

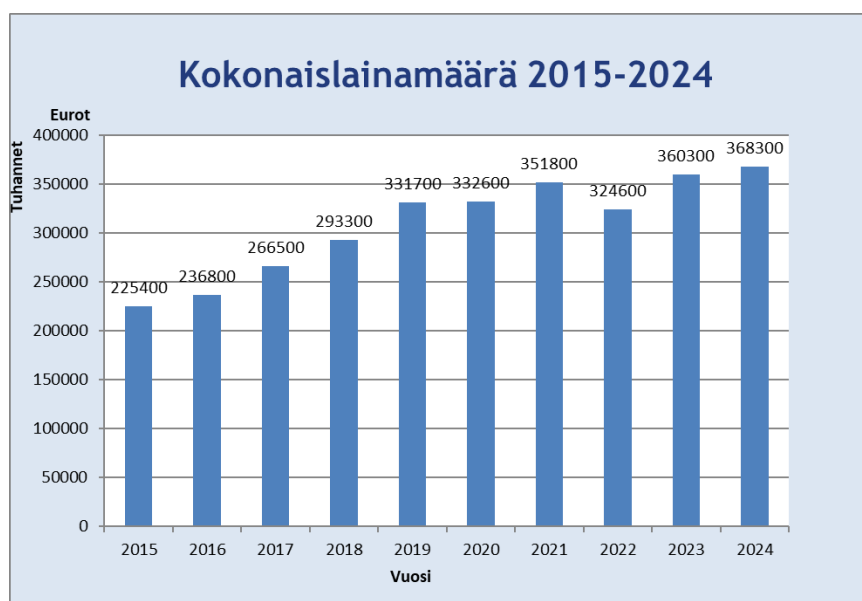
- **Omavaraisuusaste** mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääristä 70 %:n omavaraisuutta, 50 %:n tai sitä

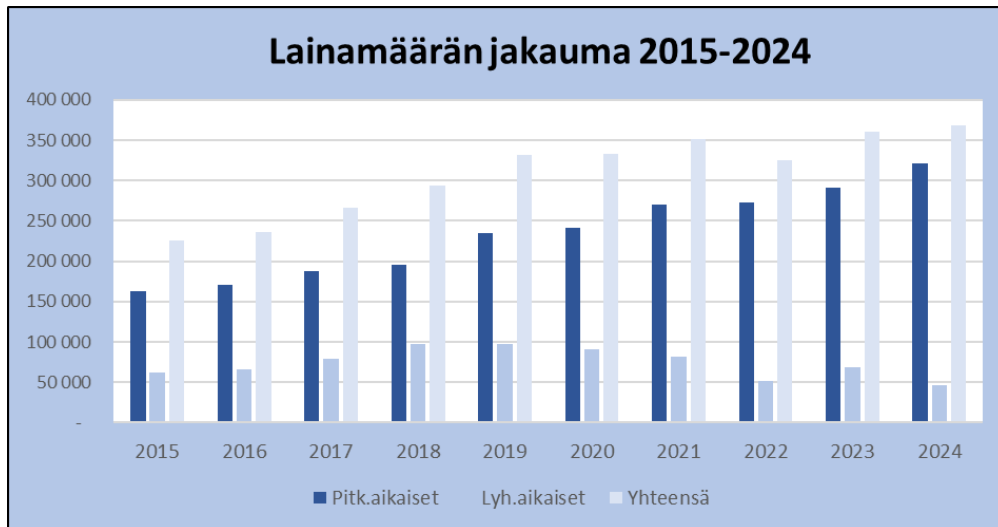
alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta. Kaupungin omavaraisuusaste on tässä tilinpäätöksessä 36,1 %, kun se vuotta aikaisemmin oli 36,7 %. Omavaraisuusaste on laskenut edellisestä vuodesta.

- **Suhteellinen velkaantuneisuusprosentti** kertoo, kuinka paljon käyttötuloista tarvitaan vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kaupungilla on selviytyä velan takaisinmaksusta omalla tulorahoituksella. Kaupungin kohdalla suhteellinen velkaantuneisuus on 171,4 %, kun se vuotta aikaisemmin oli 174,9 %. Suhteellinen velkaantuneisuus on vähentynyt hieman edellisestä vuodesta, mutta on yhä erittäin korkealla tasolla. Hyvinvointialueuudistuksen vaikutukset näkyvät myös tässä, kun kaupungin tulopohja on pienentynyt merkittävästi aiempaan nähden sote-tasauksessa toteutettujen vero- ja valtionosuusleikkauksien myötä, mutta lainat jäivät kuntiin. Rahoituksen merkitys kunnan taloudessa kasvaa. Sen tähden on tärkeää myös taseen keventäminen (ei-strategisten kiinteistöjen ja yhtiöiden myynnit), käyttötalouden vahvistamisen ja investointien jaksottamisen rinnalla.
- **Kertynyt (kumulatiivinen) ylijäämä** on emokaupungin tilinpäätöksessä +17,8 milj. € ja 269 euroa asukasta kohden (vuoden 2022 lopussa kertynyt ylijäämä taseessa oli +20,8 milj. euroa ja 315 euroa asukasta kohden).
- **Kaupungin lainakanta** on vuoden 2024 tilinpäätöksessä 368,3 milj. euroa, kun se vuotta aikaisemmin oli 360,3 milj. euroa. Pitkäaikaiset lainat ovat 321,8 milj. euroa (31.12.2023: 291,3 milj. euroa) ja lyhytaikaiset lainat 46,5 milj. euroa (69,0 milj. euroa). Lainakanta on lisääntynyt 8,0 milj. euroa.
- **Kokonaislainamäärässä asukasta kohti laskettu lainakanta** on 5 529 euroa/asukas, kun se edellisvuonna oli 5 446 euroa. Koko maan velkaantumistaso vuonna 2024 on käytettävissä olevien Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan 3 380 euroa/asukas.
- **Lainasaamisten määrä** on 78,8 milj. euroa.

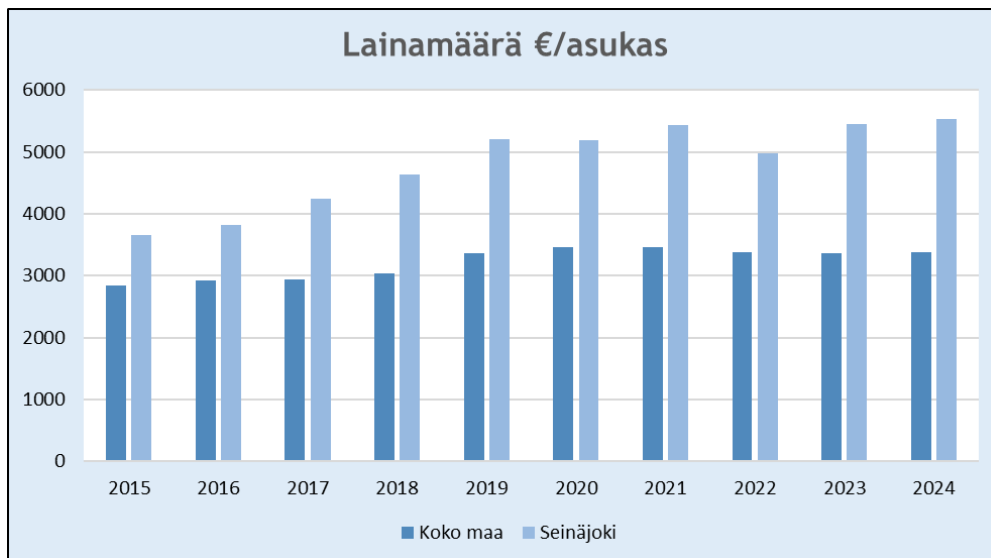
Kuvio. Kaupungin lainamäärän kehitys vuosina 2015–2024, Seinäjoen kaupunki:

Kuvio. Lainamäärän jakautuminen pitkäaikaiseen ja lyhytaikaiseen lainoitukseen, Seinäjoen kaupunki, vuodet 2015-2024:

Kuvio. Asukasta kohti laskettu Seinäjoen kaupungin lainamäärän kehitys, rinnalla koko maan keskiarvot lainamäärissä vuosina 2015-2024.

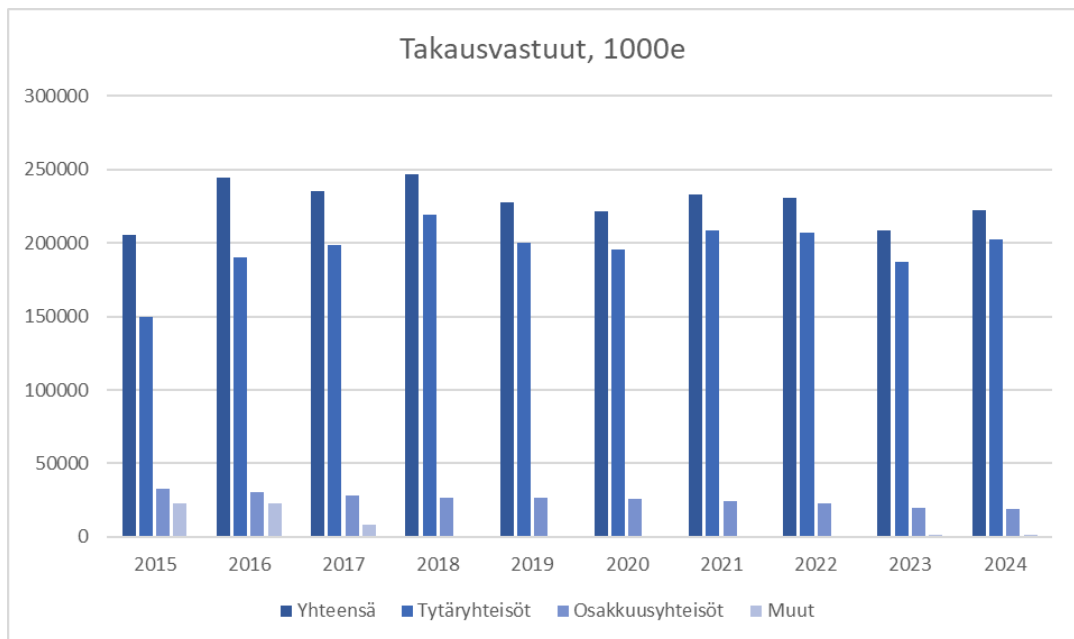
Kaupungin velkaantumiskehitys on vuoden 2022 jälkeen käänntynyt takaisin kasvuun. Kaupungin lainamäärä ja investointitaso on yhä korkea.

Kaupungin takausvastuut ovat tilinpäätöksessä yhteensä 208,6 milj. euroa jakaantuen seuraavasti (1 000 €):

Tytäryhteisöt	202 231
Osakkuusyhteisöt	18 791
Muut	1 285
YHTEENSÄ	222 306

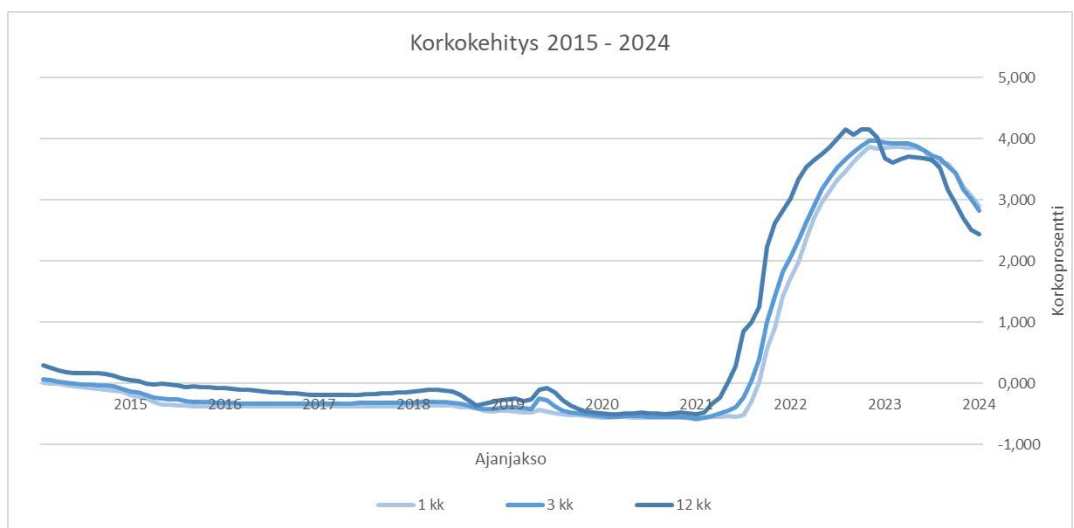

Kuvio. Takausvastuut vuosina 2015–2024, Seinäjoen kaupunki:

Kaupungin myöntämien takausten määrä vuonna 2024 on kasvanut 13,7 milj. euroa edellisestä vuodesta.

Kuvio. Euribor-korkojen kehitys Suomessa.

Lähde: Suomen Pankki, https://www.suomenpankki.fi/fi/Tilastot/korot/kuviot/korot_kuviot/euribor_korot_kk_chrt_fi/.

Korot olivat olleet vuosikausia ennätysellisen alhaalla aina heinäkuuhun 2022 asti. Myös pitkäaikaisten lainojen viitekorot olivat alhaisella tasolla. Voimakkaasti kasvannutta inflaatiota ja keskuspankkien ohjauskorkojen nostoja seurasi lainojen yleisten viitekorkojen korkojen nousu Suomessakin yli 4,5 %-yksiköllä. Inflaation (hinnat) ja Keskuspankkien ohjauskoronlaskujen myötä Euribor-viitekorot ovat olleet merkittävässä laskussa heinäkuusta 2024 alkaen, mikä on hyvä asia kaupungille. Euribor 12

kk on laskenut vuoden 2024 loppuun mennessä jo alle 2,5 %:n. Rahamarkkinoilla ennakoidaan, että todennäköinen korkojen laskun jatkuminen piristää myös asunto-markkinoita, jotka ovat olleet pitkään alamaissa.

Taulukko. Kaupungin lainasalkun rakenne 31.12.2024:

Kaupungin lainasalkun rakenne 31.12.2024				
			Painotettu keskikorko, %	
Kiinteä korko	161,5 milj. euroa	50,20 %	1,818	Tämän lisäksi johdannaissopimuksilla suojataan koko lainasalkusta kiinteäkorkoisena yht. 195.513.733,26 €
Vaihtuva korko	160,2 milj. euroa	49,80 %	3,496	
Pitkäaikaiset lainat yhteensä	321,8 milj. euroa	100 %	2,703	Pitkäaikaiset, vaihtuvakorkoiset lainat on suojattu kokonaan.
Kuntatodistukset	46,5 milj. euroa		2,4	
Koko lainasalkku yhteensä	368,3 milj. euroa		2,57	Koko lainasalkusta on suojattu 97,0 % kuntatodistukset huomioden.

Korkoriski on lisääntynyt, mm. geopoliittinen epävarmuus lisää riskejä rahamarkkinoilla. Johdannaissuojauksilla korkoriskiä on kyetty alentamaan. Lainasalkun suojausaste on erittäin hyvä lähivuosille. Suojauksia tehdään jo 2030-, mutta myös 2040-2050-luvuille. Strateginen tavoitetaso on, että lainasalkun keskimääräinen korko on enintään 2,5 %. Viime vuodet ovat olleet haastavia, johtuen ensin koronasta, sen jälkeen Venäjän hyökkäyssodasta Ukrainaan ja sitä seuranneesta korkeasta inflaatiotasosta, mitkä kaikki ovat heijastuneet viitekorkoihin.

Euroopan keskuspankki laski ohjauskorkojaan -0,25 %-yksikköä 12.12.2024. Seuratuin EKP:n ohjauskorko eli talletuskorko on joulukuun kokouksen jälkeen 3,0 % ja muut ohjauskorot 3,15 % ja 3,40 %. Seuraavaa koronlaskua odotetaan keväällä 2025. Pidemmän tähtäimen korkotasoa, jota EKP:ssa tavoitellaan, on noin 2 %. Rahamarkkinat ennakoivat pidemmän ajanjakson korkotasoksi Euroalueella 2-3 %.

Yhdysvaltain keskuspankin FED:n ohjauskorko oli joulukuun 18. päivä 4,50 %. FED:in koronlaskut saattavat päättyä johtuen Yhdysvaltojen talouden hyvästä vireestä suhteessa Eurooppaan, vahvasta työllisyydestä (USA:n työttömyysaste 12/2024: 4,1 %) sekä Donald Trumpin noususta presidentiksi ja ennakoidut muutokset Yhdysvalloissa.

Joulukuussa 2024 kaupunki sopi Seinäjoen Energian kanssa tämän toivoman ylimääräisen lainanlyhennyksen kaupungille, yhteensä 15 milj. euroa, millä vähennettiin emokaupungin lyhytaikaisia lainoja (Kuntatodistuksia) vastaavan verran. Korkokuluihin tällä on merkitystä vasta kuluvana vuonna, mutta talouden tunnusluvut tältä osin paranevat hieman jo vuoden 2024 tilinpäätökseen.

Lainasalkun keskikorko oli vuoden 2024 viimeisenä päivänä 2,57 %, kun se edellisenä vuonna oli 2,47 %. Koko lainasalkusta on suojattu 97,0 %, mikä on hyvällä tasolla. Kaupungin asettamien tavoitteiden mukaisesti lainasalkusta on oltava aina suojattuna vähintään 50 %.

5. Kokonaistulot ja -menot

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat ja joissa liikelaitos on yhdistetty rivi riviltä. Kokonaistulo- ja menokäsitteet kattavat laskelmassa varsinaisen toiminnan ja investointien tulot ja menot sekä rahoitustoiminnan rahan lähteet ja käytön.

Kaupungin taloutta kuvaavat kokonaistulot ja -menot vuodelta 2024 ovat oheisen taulukon mukaiset:

KOKONAISTULOT JA -MENOT VUODELTA 2024		
Ulkoinen		
	1 000 €	%
TULOT		
Varsinainen toiminta		
Toimintatuotot	42 998	12,7
Verotulot	166 889	49,2
Valtionosuudet	24 049	7,1
Korkotuotot	7 714	2,3
Muut rahoitustuotot	9 404	2,8
Tulorahoituksen korjauserät	-936	-0,3
Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointimenoihin	243	0,1
Pysyvien vastavien hyödykkeiden luovutustulot	1 586	0,5
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennykset	18 760	5,5
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	68 543	20,2
Kokonaistulot yhteensä	339 250	100,0
MENOT		
Varsinainen toiminta		
Toimintakulut	221 747	65,9
Korkokulut	11 092	3,3
Muut rahoituskulut	182	0,1
Satunnaiset kulut	0	0,0
Investoinnit		
Investointimenot	41 747	12,4
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten lisäykset	1 265	0,4
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	37 990	11,3
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	22 500	6,6
Oman pääoman muutokset	0	0,0
Kokonaismenot yhteensä	336 523	100,0
Kokonaistulot	339 250	
Kokonaismenot	336 523	
Erotus	2 727	
Täsmäytys		
Muut maksuvalmiuden muutokset	-5 946	
Kassavarojen muutos	-3 220	
Yhteensä	2 727	

6. Kaupunkikonsernin toiminta ja talous

6.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Kuntalain 114 §:n mukaan kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös tulee laatia samalta päivältä kuin kunnan tilinpäätös.

Kaupungin konsernitilinpäätökseen on yhdistelty alla todetut tytäryhteisöt (23 kpl), osakkuusyhteisöt (14 kpl) ja kuntayhtymät (2) sekä Rengonharju-säätiö ja Etelä-Pohjanmaan korkeakoulusäätiö.

Tytäryhteisöt						
Nimi	Kotipaikka	Kaupungin omistus-osuus %	Konsernin omistus-osuus %	Kaupunkikonsernin osuus 1 000 €		
				omasta pää-omasta	vieraasta pää-omasta	tilikauden voitosta/tappiosta
Eelan Laajennus Oy	Seinäjoki	100,0	100,0	717	702	0
Etelä-Pohjanmaan korkeakoulusäätiö	Seinäjoki		100,0	4 874	510	138
Etelä-Pohjanmaan Musiikkiopiston kannatus Oy	Seinäjoki	66,3	66,3	144	220	34
Etelä-Pohjanmaan Ravikatsomo Oy	Seinäjoki	54,4	54,4	670	534	5
Into Seinäjoki Oy	Seinäjoki	89,2	96,3	8 374	58 952	118
Kiinteistöyhtiö Frami ABC	Seinäjoki		96,3			
Kiinteistöyhtiö Frami E	Seinäjoki		96,3			
Kiinteistöyhtiö Frami D	Seinäjoki		96,3			
Rytmikorjaamo Oy	Seinäjoki	43,4	93,8			
Seinäjoen Yrityskiinteistöt Oy	Seinäjoki		96,3			
Seinäjoki Congress	Seinäjoki		96,3			
Katajalaakson Palvelutalo Oy	Seinäjoki	100,0	100,0	26	7	2
Ki Oy Itikanmäen Teollisuustalo	Seinäjoki	84,0	84,0	1 665	50	-1 055
Ki Oy Seinäjoen Animwest	Seinäjoki	100,0	100,0	1 103	1 809	0
Ki Oy Seinäjoen Paloasema	Seinäjoki	100,0	100,0	1 857	3 979	0
Ki Oy Seinäjoen Palvelutalot	Seinäjoki	95,8	95,8	20 941	26 985	4
Ki Oy Seinäjoen Ruokatalo	Seinäjoki	100,0	100,0	1 671	5 846	-24
Ki Oy Seinäjoen Tenavakoti	Seinäjoki	50,3	50,3	231	59	-1
Lakeuden Vesi Oy	Seinäjoki	62,7	62,7	4 590	1 449	201
Rengonharju-säätiö	Ilmajoki		100,0	870	2 878	-194
SeiLab Oy	Seinäjoki	100,0	100,0	54	987	-340
Seinäjoen Ammattikorkeakoulu Oy	Seinäjoki	65,5	65,5	18 909	10 601	1 543
Ki Oy Seinäjoen Kampus	Seinäjoki		100,0			
Seinäjoen Energia Oy	Seinäjoki	100,0	100,0	91 719	158 384	18 926
Seiverkot Oy	Seinäjoki		100,0			
Seinäjoen Kaupunginteatteri Oy	Seinäjoki	100,0	100,0	443	881	-107
Seinäjoen Linja-autoasema Oy	Seinäjoki	90,7	90,7	84	4	-17
Seinäjoen Orkesteriyhdistys ry	Seinäjoki	66,7	66,7	145	90	5
Seinäjoen Työterveys Oy	Seinäjoki	60,6	63,6	577	719	117
Seinäjoki Areena Oy	Seinäjoki	94,5	97,1	5 754	6 972	188
Seipark Oy	Seinäjoki	100,0	100,0	18 910	13 673	-486
Ki Oy Kalevankadun Pysäköinti	Seinäjoki		100,0			
Ki Oy Rauniontorin Pysäköinti	Seinäjoki		100,0			
Ki Oy Seinäjoen Pysäköintitalot	Seinäjoki		100,0			
Sevas Kodit Oy	Seinäjoki	100,0	100,0	8 381	100 132	-4
Visit Lakeus Oy	Seinäjoki	36,0	72,5	73	9	6

Kuntayhtymät ja osakkuusyhteisöt						
		Kaupungin omistus- osuus %	Konsernin omistus- osuus %	Kaupunkikonsernin osuus 1 000 €		
				omasta pää- omasta	vieraasta pää- omasta	tilikauden voitosta/ tappiosta
Kuntayhtymät						
Etelä-Pohjanmaan liitto	Seinäjoki	33,00	33,00	609	191	17
Seinäjoen Koulutuskuntayhtymä	Seinäjoki	48,70	48,70	30 115	23 279	1 732
Sedu Education Oy	Seinäjoki					
Kiinteistö Oy Kurikan kampus	Kurikka					
Osakkuusyhteisöt						
As Oy Soidinvatro	Seinäjoki	31,00	31,00	45	1	-1
Huhtalan Palvelutalo Oy	Seinäjoki	48,03	48,03	204	4	5
Hyllykallion Palvelutalo Oy	Seinäjoki	28,00	28,00	728	26	-38
Ki Oy Seinäjoen Kipusiskot	Seinäjoki	30,00	30,00	14	2	0
Ki Oy Seinäjoen Kirkkonranni	Seinäjoki	41,04	41,04	3 094	42	4
Ki Oy Seinäjoen Sairaalanrinne	Seinäjoki	49,00	49,00	270	2 392	0
Ki Oy Seinäjoen Y-talo	Seinäjoki	49,00	49,00	960	17 731	231
Ki Oy Vuorenrinne	Seinäjoki	36,40	36,40	142	2	3
Ki Oy Ylistaron Virastotalo	Seinäjoki	36,51	36,51	653	7	-9
Lakea Oy	Seinäjoki	21,74	21,74	1 161	67 386	
Lakeuden Etappi Oy	Ilmajoki	39,60	39,60	11 924	1 894	335
Lappavesi Oy	Lapua	20,00	20,00	780	283	15
Lapuan Jätevesi Oy	Lapua	35,00	35,00	216	633	38
Seinäjoen Tangomarkkinat Oy	Seinäjoki	39,14	39,14	38	64	13

Konsernirakenteen muutokset tilikaudella

Konsernirakenteessa ei ole tapahtunut muutoksia vuoden 2024 aikana.

Lakea Oy on yhdistelty vuoden 2023 tilinpäätöksen tiedoilla, koska vuoden 2024 tilinpäätöstä ei ollut käytettävissä. Lakeuden Etappi Oy on yhdistelty emoyhtiön tilinpäätöksellä, koska konsernitilinpäätöstä ei ollut käytettävissä.

Kaupunkikonsernin rakenteesta ja hallinnosta on tarkempi selvitys tilinpäätöksen liitetiedoissa.

6.2 Kaupunkikonsernin toiminnan ohjaus

Valtuusto on hyväksynyt kokouksessaan 11.12.2023 (§ 115) Seinäjoen kaupungin yhtiöiden, yhteisöjen ja säätiöiden Konserniohjeen, Omistajapoliittiset linjaukset -ohjeen ja Hyvä hallinto- ja johtamistapa -ohjeen. Ko. ohjeet tulivat voimaan 1.1.2024.

Konserniohjeiden keskeinen sisältö:

- Yleisosa
- Sisäinen valvonta ja kokonaisvaltainen riskienhallinta
- Talousosa
- Kaupunkikonsernin tarkastus
- Velvollisuus hankkia kaupungin kanta asiaan ennen päätöksentekoa
- Konsernin sisäiset palvelut
- Tiedottaminen
- Kaupungin luottamushenkilöiden tietojen saantioikeus
- Kaupungin tytäryhteisöjen hyvä hallinto- ja johtamistapa
- Ohjeiden voimaantulo

6.3 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Kaupungin konsernitilinpäätös 31.12.2024 on oheisena. Konsernitilinpäätöksen yhdistelystä on laadittu erilliskirjanpito.

Yhdistelyssä on noudatettu seuraavia periaatteita:

- Konserniyhteisöjen keskinäiset toimintatuotot, toimintakulut sekä saamiset ja velat on eliminoitu toisiaan vastaan.
- Konserniyhteisöjen keskinäinen omistus on eliminoitu nimellisarvomenetelmällä.
- Ulkopuolisten omistus tytäryhteisöissä on erotettu konsernin omasta pääomasta ja merkitty taseeseen omana eränä vähemmistöosuutena.
- Konserniyhteisön taseeseen aktivoidut olennaiset sisäiset katteet on eliminoitu konsernitasetta laadittaessa.
- Kuntayhtymät on yhdistelty konsernitilinpäätökseen peruspääomaosuuden mukaisessa suhteessa.
- Säätiöt on yhdistelty konsernitilinpäätökseen tytäryhteisöinä.
- Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.
- Konsernitilinpäätöksen laatimisessa on olennaisilta osilta noudatettu samoja arvostus- ja jaksotusperiaatteita kuin kaupungin tilinpäätöksessä niin, että konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Taulukko. Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut.

	2024 1 000 €	2023 1 000 €
Toimintatuotot	207 655	197 778
Toimintakulut	-383 185	-388 681
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	376	-1 429
Toimintakate	-175 154	-192 332
Verotulot	166 889	167 779
Valtionosuudet	79 778	84 472
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	9 457	2 605
Muut rahoitustuotot	3 118	4 097
Korkokulut	-16 617	-8 986
Muut rahoituskulut	-562	-4 649
VUOSIKATE	66 909	52 986
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-48 970	-47 563
Arvonalentumiset		
TILIKAUDEN TULOS	17 939	5 423
Tilinpäätössiirrot	-912	405
Tilikauden verot	-4 260	-6 015
Laskennalliset verot	-213	-349
Vähemmistöosuudet	-685	-774
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	11 869	-1 310
KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	54,2	50,9
Vuosikate/Poistot, %	137	111
Vuosikate, €/asukas	1 004	801
Asukasmäärä	66 610	66 157
Henkilöstömäärä	3 954	3 820

Konsernin toimintatuottojen määrä on 207,7 milj. euroa ja toimintakulujen määrä -383,2 milj. euroa. **Vuosikate on 66,9 milj. euroa** (31.12.2023: 53,0 milj. euroa) ja **tilikauden tulos +17,9 milj. euroa**. Tulos on merkittävän ylijäämäinen, ja vahvistunut edelliseen vuoteen verrattuna. Tulosta paransi kaupungin 100 %:sti omistaman tytäryhtiön, Seinäjoen Energia Oy:n tekemä hyvä tulos.

Tilinpäätössiirtojen jälkeen **Seinäjoen konsernin tilikauden ylijäämä on +11,9 milj. euroa**. (Vuonna 2023: -1,3 milj. euroa ja oikaistuna + 8,7 milj. euroa, kun otetaan huomioon kertaluonteiset, ja hyvin poikkeukselliset tulokseenkin vaikuttavat erät eli Aallokkoon liittyvät kertaluonteiset alaskirjaukset -10 milj. euroa).

Vuoden 2024 tuloskehitys on linjassa kaupunkistrategian tavoitteiden kanssa ja jatkumoa viime vuosien konsernin talouden tasapainoisuutta vahvistavalla talouden kehitykselle.

Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut:

	2024 1 000 €	2023 1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	66 908	52 986
Satunnaiset erät	-4 260	
Tilikauden verot	-982	-6 014
Tulorahoituksen korjauserät		8 697
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-98 485	-63 538
Rahoitusosuudet investointimenoihin	507	997
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 258	-5 530
Toiminnan ja investointien rahavirta	-35 054	-12 402
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-250	-615
Antolainasaamisten vähennykset	20	8
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	130 415	74 260
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-76 613	-64 572
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-22 830	9 947
Oman pääoman muutokset	388	-236
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	9	
Vaihto-omaisuuden muutos	110	-234
Saamisten muutokset	-11 406	12 393
Korottomien velkojen muutokset	-662	-14 347
Rahoituksen rahavirta	19 181	16 604
Rahavarojen muutos	-15 873	4 202
Rahavarat 31.12.	86 262	102 135
Rahavarat 1.1.	102 135	97 933
Täsmäytys	-15 873	4 202
KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, milj. euroa	4	-7
Investointien tulorahoitus, %	68,3	84,7
Laskennallinen lainanhoitokate	0,9	0,80
Kassan riittävyys pv	55	70

Konsernin rahoituslaskelmasta nähdään, että konsernin kokonaisinvestoinnit ovat vuoden 2024 lopussa 98,5 milj. euroa (31.12.2022: 63,5 milj. euroa). Pysyvien vastaavien luovutustulot ovat 1,3 milj. Pitkäaikaisten lainojen lisäys on 130,4 milj. euroa ja lyhennysten määrä 76,6 milj. euroa. Toiminnan ja investointien rahavirta oli negatiivinen vuonna 2024, kuten myös rahavirran kertymä 5 vuoden ajanjaksolla.

Laskennallinen **lainanhoitokate** on vuonna 2023 vahvistunut edellisessä vuodesta ja on 0,9 kun se edellisenä vuonna oli 0,8.

Tilinpäätöshetkellä konsernin rahavarat ovat 86,3 milj. €.

Konsernitase ja sen tunnusluvut:

VASTAAVAA	2024 1 000 €	2023 1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	2 491	5 774
Muut pitkävaikutteiset menot	2 841	490
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	142 544	140 013
Rakennukset	485 283	448 196
Kiinteät rakenteet ja laitteet	86 555	84 807
Koneet ja kalusto	20 583	21 272
Muut aineelliset hyödykkeet	111 971	114 887
Ennakkomaksut ja kesk. hankinnat	43 537	34 950
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	27 493	27 153
Muut osakkeet ja osuudet	71 988	69 937
Muut lainasaamiset	1 043	813
Muut saamiset	178	179
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	3 502	3 322
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	1 367	1 477
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	7 620	528
Lyhytaikaiset saamiset	45 239	40 924
Rahoitusarvopaperit	50 534	63 462
Rahat ja pankkisaamiset	35 728	38 672
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 140 497	1 096 856

VASTATTAVAA	2024 1 000 €	2023 1 000 €
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma / osakepääoma	208 909	208 909
Säätiöiden peruspääomat	317	317
Arvonkorotusrahasto	2 475	2 475
Muut omat rahastot	27 110	26 522
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	113 625	115 223
Tilikauden yli-/alijäämä	11 869	-1 310
VÄHEMMISTÖOSUDET	15 656	14 840
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	94	94
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	3 501	3 313
KONSERNIRESERVI	1 728	1 852
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	460 747	448 691
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	64 486	68 376
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	150 664	126 453
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	79 316	81 102
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 140 497	1 096 856
KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	33	34
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	165	160
Lainat ja vastuut milj. €	641	592
Lainat ja vastuut €/asukas	9 624	8953
Kertynyt yli-/alijäämä, milj.€	125,5	113,9
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	1 884	1 722
Lainakanta 31.12., milj.€	611	575
Lainakanta 31.12., €/asukas	9 179	8 694
Lainasaamiset, 1000 €	1 043	813
Asukasmäärä	66 610	66 160

Kaupungin konsernitaseen loppusumma on 1 140 496 820,92 euroa (vuonna 2023: 1 096 856 233,92 euroa). Kasvua edelliseen vuoteen verrattuna on +4,0 %.

Konsernitaseesta laskettu omavaraisuusaste on heikentynyt hieman ja on 33 % (31.12.2023: 34 %). Suhteellinen velkaantuneisuus on 165 %, kun se vuotta aiemmin oli 160 %. Keskeisenä syynä tähän suhteellisen velkaantuneisuuden merkittävään kasvuun on hyvinvointialueuudistus 1.1.2023, koska osa kaupungin omaisuudesta siirtyi 1.1.2023 hyvinvointialueelle, mutta velat jäivät uudistuksessa kaupungille. Rahoitusaseman vahvistamisen merkitys kasvaa kaupungin pyrkiessä tasapainoiseen talouteen. Sen tähden kaupungin kannalta myös ei-strategisesti tärkeiden kiinteistöjen myyntiohjelmalla on iso merkitys tulevaisuudessa.

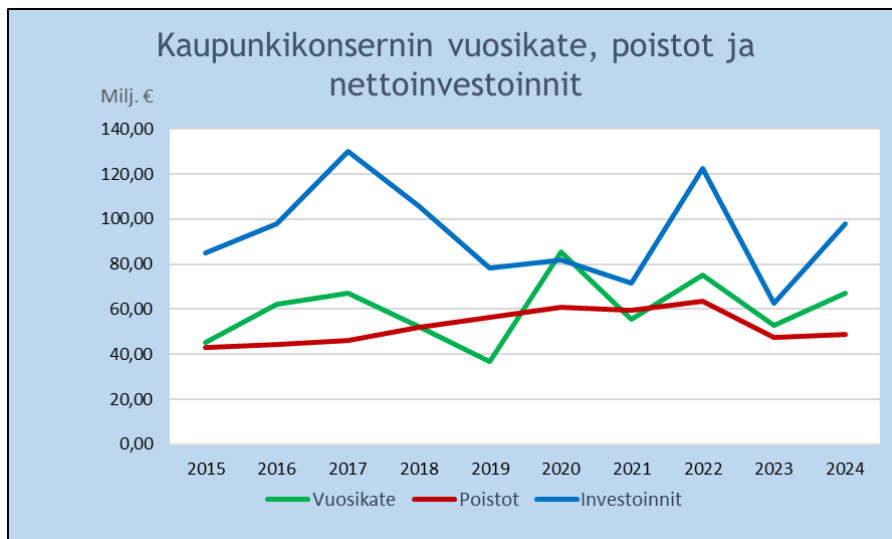

Taseeseen kertynyt kumulatiivinen ylijäämä on +125,5 milj. euroa ja 1 844 euroa asukasta kohden (31.12.2023: +113,9 milj. euroa ja 1 722 euroa/as).

Konsernin lainakanta on 611 milj. euroa ja 9 179 euroa asukasta kohden (31.12.2023: 575 milj. euroa ja 8 694 euroa/asukas). Velkaantuminen kääntyi kasvuun kahden hyvän vuoden jälkeen. Viime vuonna lainamäärän lisäys oli 36 milj. euroa ja 485 euroa/ asukas. Vuosi 2024 on ollut merkittävä investointivuosi.

Kaupunkikonsernin taloudesta on laadittu oheiset kuviot.

Kuvio. Vuosikatteen, suunnitelmapoistojen ja nettoinvestointien välinen suhde vuosina 2015-2024:

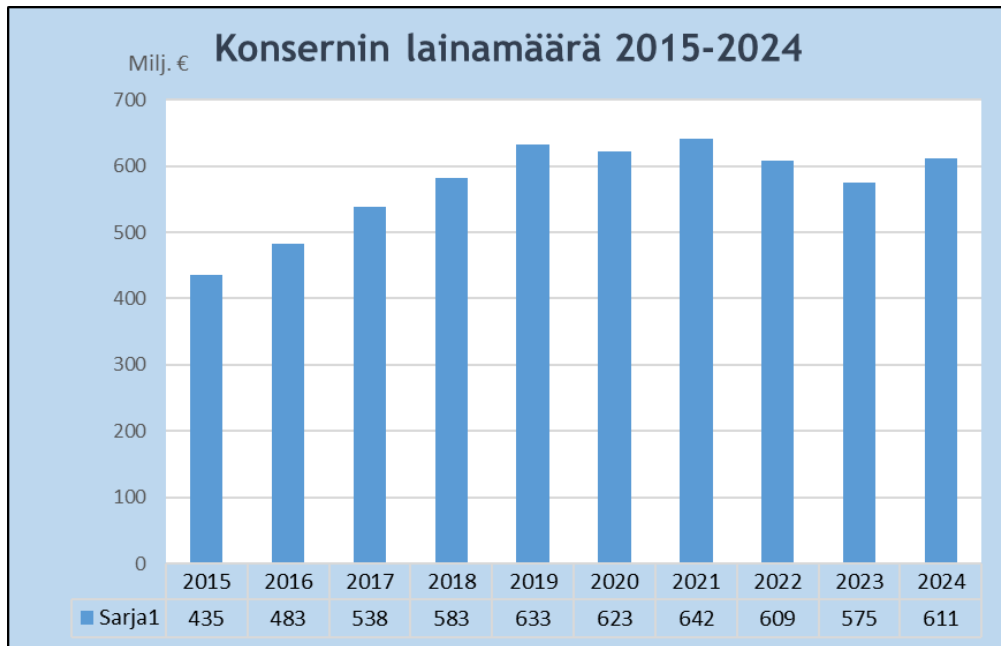
Vuoden 2024 tilinpäätöksessä vuosikate on 66,9 milj. euroa (vuonna 2023: 53,1 milj. euroa), poistot 49,0 milj. euroa ja nettoinvestoinnit (omahankintameno) 98,0 milj. euroa (v. 2023: 62,8 milj. euroa). Kaupungin nettoinvestointien määrä tästä on 40,9 milj. euroa (v. 2022: 32,8 milj. euroa) ja kaupungin tytäryhteisön sekä Seinäjoen Energia -konsernin valmistuneet ja vuoden 2024 lopussa keskeneräiset investoinnit 15,5 milj. euroa. Vuosikate kattaa poistoista 136,6 % ja nettoinvestoinneista 68,3 %.

Taulukko. Lainamäärän kehitys vuodesta 2015, Seinäjoen kaupunkikonserni:

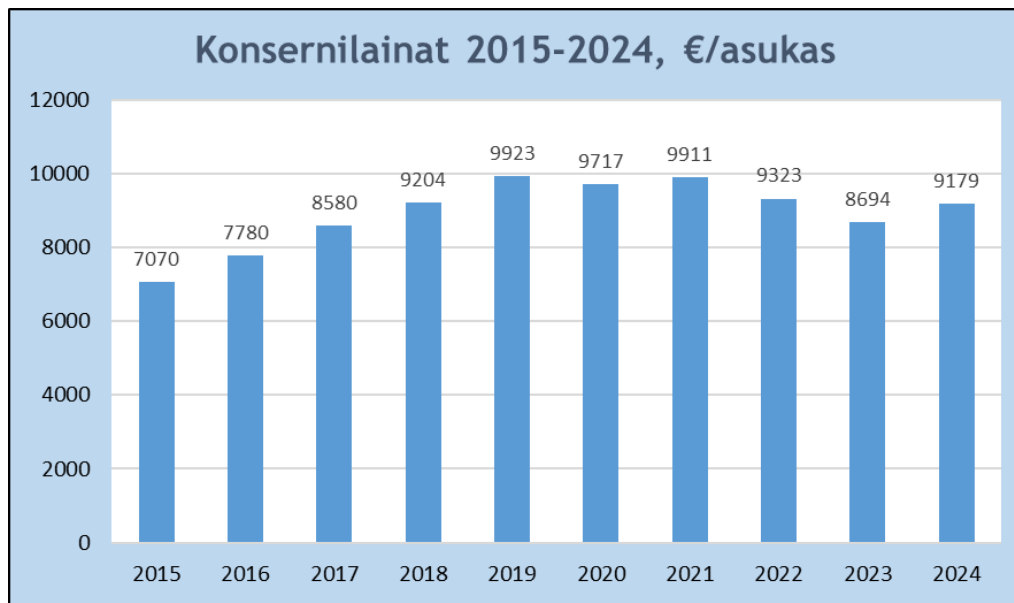
Lainamääränkehitys vuosina 2015-2024		
	1 000 €	€/as
2015	435 059	7 070
2016	482 770	7 780
2017	537 916	8 580
2018	582 564	9 204
2019	633 143	9 923
2020	623 414	9 717
2021	641 647	9 911
2022	609 925	9 323
2023	575 143	8 694
2024	611 411	9 179
Muutos	6,31 %	5,58 %

Kuvio. Kaupunkikonsernin lainakannan kehitys vuosina 2015-2024, Seinäjoen kaupunki:

Kuvio. Konsernin lainat vuosina 2015-2024, euroa/ asukas, Seinäjoen kaupunki:

Työtä terveen talouden eteen on tärkeä jatkaa systemaattisesti sekä emokaupungissa että konserniyhtiöissä. Näin parhaiten vaikuttavat palvelut ja investointikyky turvataan tulevina vuosina. Kun talous on vahvalla pohjalla, ja kaupunki kykenee uudistumaan, silloin myös hyvä pito- ja vetovoima todennäköisesti jatkuu.

7. Tilikauden tuloksen käsittely

Kunnanhallituksen on kuntalain 115 §:n mukaan tehtävä toimintakertomuksessa esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Tilikauden tuloksella tarkoitetaan tuloslaskelman tulosta ennen varauksia ja rahastosiirtoja.

Tilikauden tulos on 2 973 198,60 € alijäämäinen.

Kaupunginhallitus esittää tuloksen käsittelyn osalta seuraavaa:

Poistoeron muutos

Poistoeron vähennys	33 517,92 €
---------------------	-------------

Rahastojen muutos

Rahastojen vähennys	478,15 €
---------------------	----------

Tilikauden alijäämä 2 939 202,53 € siirretään taseen omaan pääomaan tilikauden yli-/alijäämä -tilille.

II TOTEUTUMISVERTAILU

II TOTEUTUMISVERTAILU

8. Käyttötalous, investoinnit ja rahoitus

8.1 Käyttötalouden ja tavoitteiden toteutumiset

Palvelukeskus KONSERNIPALVELUT

Tulosalue 100 Vaalit

100 VAALIT				
Talous	Talousarvio €		Toteutuma €	Poikkeama €
Toimintatulot	Alkuperäinen	420 000	368 762	-51 238
	Yhteensä	420 000		
Toimintamenot	Alkuperäinen	605 700	529 973	75 727
	Yhteensä	605 700		
Netto (Toimintakate)		-185 700	-161 211	24 489

Toiminta-ajatus

Vaalit hoidetaan vaalilainsäädännön edellyttämällä tavalla.

Strateginen valinta	Strateginen tavoite				
Talousarviotavoite	Tilannekuvaus ja riskiarvio				
Vuoden 2024 Presidentinvaalien ja Eu-parlamenttivaalien toteuttaminen vaalilain säädösten edellyttämällä tavalla.	Molemmat vaalit toteutettu vaalilainsäädännön edellyttämällä tavalla.				
Mittari/mittarit	Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
...		1

Tulosalue 120 Tarkastustoimi

120 TARKASTUSTOIMI				
Talous	Talousarvio €		Toteutuma €	Poikkeama €
Toimintatulot	Alkuperäinen	200	375	175
	Yhteensä	200		
Toimintamenot Kv 22.4. §26 Kv 9.12. §98	Alkuperäinen	192 100	203 437	-12 237
	Muutos	-4 000		
	Muutos	3 100		
	Yhteensä	191 200		
Netto (Toimintakate)		-191 000	-203 062	-12 062

Toiminta-ajatus

Tarkastuslautakunnan tehtävät määritellään kuntalaissa ja Seinäjoen kaupungin hallintosäännössä. Tarkastustoimi valmistelee ja esittelee asiat tarkastuslautakunnalle sekä suorittaa sisäistä tarkastusta ja konsultointia.

Strateginen valinta	Hyvän johtamisen ja tasapainoisen talouden Seinäjoki	Strateginen tavoite	Kaupunkikonsernin palvelut tukevat koko kaupungin onnistumista			
Talousarviotavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio				
Arviointikertomuksen vaikuttavuus. Arviointikertomuksessa esitetyt havainnot johtavat toiminnan tuloksellisuutta kehittäviin toimenpiteisiin.		Kaupunginhallitus antoi vastauksen arviointikertomuksessa 2023 esitettyihin havaintoihin ja suosituksiin kokouksessaan 28.10.2024. Annettujen vastausten perusteella voidaan todeta, että 77 % raportoiduista havainnoista ja suosituksista johtivat konkreettisiin toimenpiteisiin. Arviointikertomuksen 2022 osalta vastaava osuus oli 75 % ja taulukossa esitetty nykyarvo 77 % perustuu arviointikertomukseen 2021.				
Mittari/mittarit		Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
Suhteellinen osuus arviointikertomuksen havainnoista, jotka ovat johtaneet kehitystoimenpiteisiin.		77 %	70-100 %	77 %	<div><div></div></div> 1	

Strateginen valinta	Hyvän johtamisen ja tasapainoisen talouden Seinäjoki	Strateginen tavoite	Kaupunkikonsernin palvelut tukevat koko kaupungin onnistumista		
Talousarviotavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio			
Sisäisen tarkastuksen vaikuttavuus. Sisäisen tarkastuksen raportoinnissa esitetyt merkittävät havainnot johtavat sisäistä valvontaa kehittäviin toimenpiteisiin vuoden sisällä raportoinnista.		Tilikauden 2023 aikana raportoiduista sisäisen tarkastuksen havainnoista ja suosituksista on laadittu jälkiseuranta tilikauden 2024 alussa ja saatujen vastausten mukaan 50 % raportoiduista havainnoista ovat johtaneet sisäisen tarkastuksen antamien suositusten mukaisiin toimenpiteisiin. Toteuma-arvo ei kuitenkaan anna täysin oikeaa kuvaa, koska niissä havainnoissa ja suosituksissa, jotka eivät ole johtaneet toimenpiteisiin tai toimenpiteet on suoritettu vain osittain, perusteena on ollut tarkastuskohteen aikataululliset haasteet ja toimenpiteet suoritetaan vuoden 2025 aikana tai myöhemmin. Sisäisen tarkastuksen antamat suositukset tultaneen siten toteuttamaan 100 %:sti, mikäli seuranta-aika olisi pidempi kuin vuosi. Vuonna 2023 raportoiduista sisäisen tarkastuksen havainnoista jatkoseurantaan jääneistä 75 % johti suositusten mukaisiin toimenpiteisiin.			
Mittari/mittarit	Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
Suhteellinen osuus niistä sisäisen tarkastuksen raportoimista havainnoista, jotka ovat johtaneet kehitystoimenpiteisiin.	...	70-100 %	50 %		3

Tulosalue 130 Yleishallinto

130 YLEISHALLINTO			
Talous	Talousarvio €		Poikkeama €
Toimintatulot	Alkuperäinen	2 000 400	
Kv 27.5. §45	Muutos	-1 000 000	
Kv 9.12. §98	Muutos	4 722 000	
	Yhteensä	5 722 400	83 207
Toimintamenot	Alkuperäinen	6 024 800	
Kv 22.4. §26	Muutos	-31 000	
Kv 9.12. §98	Muutos	333 000	
	Yhteensä	6 326 800	880 884
Netto (Toimintakate)		-604 400	964 091

Toiminta-ajatus

Valtuusto vastaa kaupungin toiminnasta ja taloudesta sekä käyttää päätösvaltaa kuntalain edellyttämällä tavalla. Kaupunginhallitus vastaa kaupungin hallinnosta ja taloudenpidosta ja muista kuntalain edellyttämistä tehtävistä.

Strateginen valinta	Strateginen tavoite				
Talousarviotavoite	Tilannekuvaus ja riskiarvio				
Velkaantumisen ja toimintakatteen kasvun taittaminen. Talous on kestävällä tasolla.	<p>Talous ei ole vielä kestävällä tasolla. Vuonna 2024 talouden tunnusluvuissa kehitys on ollut sopeutustoimien toteutusten myötä parempaa kuin edellisvuonna, mutta tulos on yhä alijäämäinen emokaupungissa ja vain hieman ylijäämäinen kaupunkikonsernissa.</p> <p>Lainamäärä on yhä korkealla tasolla sekä määrällisesti että asukaskasta kohden.</p> <p>Talouden vahvistamista on tärkeää jatkaa 2025-2028 sekä tuloskehityksen parantamiseksi että lainamäärän vähentämiseksi.</p>				
Mittari/mittarit	Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
Toimintakate, muutos %	Vuotuinen toimintakate-kasvu on ollut vuoden 2019 jälkeen n. 4 %/vuosi	Enint. 2,0 %:n vuotuinen toimintakate-kasvu	Oikaistu toimintakate vahvistunut noin 1,9 %. Oikaisussa huomioitu kertaluontoinen, merkittävä alaskirjaus Aallokosta (TP2023).		1
Emokaupungin velkamäärä euroa/asukas	4 970 (TP2022)	4 900	5 529		2
Konsernin velkamäärä euroa/ asukas	9 335 (TP2022)	9 900	9179		

Tulosalue 140 Hallintopalvelut

140 HALLINTOPALVELUT				
Talous	Talousarvio €		Toteutuma €	Poikkeama €
Toimintatulot	Alkuperäinen	483 400	518 588	35 188
	Yhteensä	483 400		
Toimintamenot	Alkuperäinen	1 431 000	1 326 448	79 552
Kv 22.4. §26	Muutos	-25 000		
	Yhteensä	1 406 000		
Netto (Toimintakate)		-922 600	-807 860	114 740

Toiminta-ajatus

Tulosalueen tehtävänä on valtuuston ja kaupunginhallituksen asioiden valmistelu sekä päätösten laillisuusvalvonta ja täytäntöönpano. Tulosalue tarjoaa kaupunkikonsernille yleishallinnon ja lakiasiain palveluja sekä toimistopalveluja. Lisäksi tulosalue huolehtii omistajapolitiikan- ja ohjauksen tehtävistä.

Maaseutupalvelujen tehtävänä on maaseudun elinvoimaisuuden säilyttäminen ja kehittäminen hoitamalla sille laissa säädetyt maaseutuelinkeinoviranomaisen tehtävät. Seinäjoen yhteistoiminta-alueeseen kuuluvat Seinäjoen lisäksi Lapua, Ilmajoki, Isokyrö ja Kuortane.

Viljelijätukihallinnossa toimitaan EU:n ohjelmakausien mukaisessa toimintaympäristössä. Seinäjoen kaupungin maaseutupalvelut käsittelee ja maksaa maataloustukia EU:n ja valtion varoista noin 83 milj. euroa vuodessa, josta Seinäjoen kaupungin osuus 30,2 milj. euroa.

Strateginen valinta	Hyvän johtamisen Seinäjoki	Strateginen tavoite	Laadukkaat palvelut, hyvän johtamisen kaupunki			
Talousarviotavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio				
Päätösvalmistelun tavoitteena ovat laadukkaat palvelut ja asianhallinnan korkea taso.		Uusia ohjelmia ja järjestelmiä on hankittu laadun lisäämiseksi ja sähköisen asianhallinnan kehittämiseksi.				
Omistajaohjauksen toteuttaminen kaupungin kokonaiset huomioiden.		Konsernin sisäistä yhteistyötä on parannettu kaupunkikonsernin kokonaisedun huomioimiseksi.				
Monistus-, postitus ja puhelinpalveluiden toteuttaminen määräaikoja noudattaen.		Palvelut on tuotettu sovitus- ja aikataulussa.				
Maaseutupalveluiden tuottaminen lainsäädännön mukaisesti.		Maaseutupalvelut on tuotettu lainsäädännön edellyttämällä tavalla ja maataloustuet maksettu säästöjen mukaisesti				
Mittari/mittarit		Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
...		1	

Tulosalue 150 Henkilöstöpalvelut

150 HENKILÖSTÖPALVELUT				
Talous	Talousarvio €		Toteutuma €	Poikkeama €
Toimintatulot	Alkuperäinen	114 800	105 443	-24 357
Kv 22.4. §26	Muutos	15 000		
	Yhteensä	129 800		
Toimintamenot	Alkuperäinen	2 838 400	2 621 832	159 768
Kv 22.4. §26	Muutos	-50 000		
Kv 21.10. §81	Muutos	-6 800		
	Yhteensä	2 781 600		
Netto (Toimintakate)		-2 651 800	-2 516 389	135 411

Toiminta-ajatus

Henkilöstöpalvelut- tulosalueen tehtävänä on kaupungin ja kaupunkikonsernin henkilöstöpolitiikan koordinointi, keskitettyjen henkilöstöhallinnon palvelujen tuottaminen, henkilöstösuunnittelu, henkilöstöjaoston asioiden valmistelu, esittely ja pöytäkirjanpitiäminen. Tulosalueen tehtävä on virka- ja työehtosopimusten edellyttämä paikallinen neuvottelutoiminta ja sopiminen. Lisäksi tulosalueen tehtävänä on työsuojelun yhteistoiminnan järjestäminen, kehittäminen ja ylläpitäminen sekä työturvallisuuden koordinointi ja kehittäminen.

Strateginen valinta	Hyvän johtamisen ja tasapainoisen talouden Seinäjoki	Strateginen tavoite	Osaava henkilöstö tekee yhdessä työtä kuntalaisten parhaaksi hyvin johdetussa organisaatiossa.			
Talousarviotavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio				
Uusi alkava esihenkilökoulutus ryhmä vuosittain						
Mittari/mittarit		Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
Uusi esihenkilökoulutusryhmä alkaa		kyllä	kyllä	kyllä		1

Strateginen valinta	Hyvän johtamisen ja tasapainoisen talouden Seinäjoki	Strateginen tavoite	Osaava henkilöstö tekee yhdessä työtä kuntalaisten parhaaksi hyvin johdetussa organisaatiossa.			
Talousarviotavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio				
Henkilöstön kouluttautumista tuetaan vahvasti ja tarkoituksenmukaisesti						
Mittari/mittarit		Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
Ka. 3 koulutuspäivää/työntekijä		alle 1	3	2,84		2
Hyödynnetään sidosryhmien tarjoamia koulutuksia aktiivisesti		kyllä	kyllä	kyllä		1

Strateginen valinta	Hyvän johtamisen ja tasapainoisen talouden Seinäjoki	Strateginen tavoite		Henkilöstön varhainen tukeminen on työpaikan jokapäiväistä toimintaa, jossa johtaminen on keskeisessä asemassa.		
Talousarviotavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio				
Työkyvyttömyyskustannusten osuus alle 2 % palkkakustannuksista						
Mittari/mittarit		Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
Työkyvyttömyyskustannusten osuus alle 2 % palkkakustannuksista		1,7 %	alle 2 %	...	●	4

Strateginen valinta	Hyvän johtamisen ja tasapainoisen talouden Seinäjoki	Strateginen tavoite	Seinäjoen kaupungilla on tekemisen meininki. Jokaisella työntekijällä on mahdollisuus ilmaista itseään, tuoda esiin asiantuntijuuttaan ja kehittää omaa osaamistaan			
Talousarviotavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio				
Tyytyväinen henkilöstö						
Mittari/mittarit		Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
NPS yli 10		9	10	11	<div></div>	1

Tulosalue 160 Talouspalvelut

160 TALOUSPALVELUT				
Talous	Talousarvio €		Toteutuma €	Poikkeama €
Toimintatulot	Alkuperäinen	360 600	544 400	155 100
Kv 22.4. §26	Muutos	24 500		
Kv 21.10. §81	Muutos	4 200		
	Yhteensä	389 300		
Toimintamenot	Alkuperäinen	8 706 100	6 509 227	1 388 373
Kv 22.4. §26	Muutos	-306 700		
Kv 27.5. §45	Muutos	-30 000		
Kv 9.12. §98	Muutos	-400 000		
Kv 21.10. §81	Muutos	-71 800		
	Yhteensä	7 897 600		
Netto (Toimintakate)		-7 508 300	-5 964 827	1 543 473

Toiminta-ajatus

Talouspalvelujen taloushallinto tuottaa kaupungin taloushallintopalvelut. Palvelua tuotetaan myös tytäryhtiöille ja kuntayhtymille. Päävastuina ovat yleisen talouskehityksen seuraaminen, talousarvion ja taloussuunnitelman valmisteluprosessi, tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen valmistelu, kaupungin rahoitus ja talouteen liittyvä riskien hallinta, osallistuminen omistajapolitiikkaan sekä kaupunkikonsernin kokonaistalous ja talousohjaus.

Talouspalvelujen tietohallinto hoitaa kaupungin tietohallinnon ja tietotekniikan kehittämis- ja järjestämistehtävät sekä niihin liittyvät palvelu- ja laatutason määrittämisen. Tietohallinto edistää digitalisaatiota ja sen hyödyntämistä,

valmistelee siihen liittyviä strategisia suunnitelmia sekä huolehtii lakisääteisistä viranomaistehtävistään voimassa olevan talousarvion puitteissa.

Talouspalvelujen materiaalihallinnon tehtävänä on korkeatasoisten, kustannustehokkaiden ja suunniteltujen hankinta- ja varastopalvelujen tuottaminen kaupunkikonsernille, sidosryhmille sekä muille asiakkaille. Hankinnoissa huomioidaan tuotteiden ja palveluiden koko elinkaari ja sen aikaiset vaikutukset vastuullisesti. Materiaalihallinto toteuttaa osaltaan myös kaupungin varautumisvelvoitetta ja tuottaa varastopalveluja.

Strateginen valinta	Hyvän johtamisen ja tasapainoisen talouden Seinäjoki	Strateginen tavoite		Vahva talous mahdollistaa kaupungin kehittymisen	
Talousarviotavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio			
Kaupungin käyttötalous on tasapainossa. (koko kaupungin tavoite) Lainasalkun rahoitus on kilpailukykyistä ja riittävästi suojattu. (koko kaupungin tavoite) Edistetään taloussuunnittelun ja -raportoinnin vaikuttavuutta ja siten tuloksellisuutta.		Käyttötalous ei ole tasapainossa. Vuonna 2024 talouden tunnusluvuissa kehitys on ollut sopeutustoimien toteutusten myötä parempaa kuin edellisvuonna, mutta tulos yhä alijäämäinen emokaupungissa ja vai hieman ylijäämäinen kaupunkikonsernissa. Talouden vahvistamista on tärkeää jatkaa, myös tiedolla johtamisella tätä tavoitellaan, samoin kuin vaikuttavia, mutta kustannustehokkaampia palveluja. Tulopohjan vahvistamisen lisäksi kaupungilla on iso rakenteellinen talouden sopeutus- ja tasapainottamisohjelma 2025-2028 hyväksyttynä (valtuusto 11.1.2024) ja sen rinnalla myyntiohjelma 2022-2028 taseen vahvistamiseksi. Lainasalkku on suojattu strategian mukaisesti. Korkokustannukset ovat kasvaneet kahdessa vuodessa yleisen korkotason nousun myötä. Johdannaissuojausten ja kiinteiden lainasuojausten myötä keskimääräinen korko on kyetty pitämään lähes strategisella tavoitetasolla.			
Mittari/mittarit	Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
Vuosikate kattaa poistot ja tilikauden tulos	TP 2023: Vuosikate kattoi poistot 36 %:sti, tulos alijäämäinen.	Vuosikate kattaa poistot, tulos positiivinen	Ei toteutunut: Emokaupungin vuosikate kattoi poistoista 86 %, ja tilikauden alijäämä -2,9 milj. euroa. Toteutunut: Kaupunkikonsernin vuosikate kattoi poistot 137 %:sti, ja tilikauden ylijäämä +11,9 milj. euroa.		2
Lainasalkun korkotaso ja lainojen suojausaste	Toteutuma TP2023: ka. 2,47 %	Lainasalkun korkotaso marginaalin kanssa on keskimäärin enintään 2,5 %. Lainoista on suojattu väh. 50 %.	Ei toteutunut: Lainasalkun keskimääräinen korko: 2,57 %. Toteutunut: Koko lainasalkusta on suojattu 97,0 %.		2
Toteutumaraportti vaikuttavuutta edistävistä toimenpiteistä	Jatkuva kehittäminen	Tiedolla johtaminen toteutettu.	Toteutunut. PowerBI-raportit ovat systemaattisesti käytössä, koko		1

		Raportoinnin kehittäminen	organisaatiossa talouden seurannassa. Myös strategian tavoitteiden seuranta on edistynyt. Työ jatkuu.		
Työhyvinvointi ja ilmapiiri Celkee-fiilismittarilla (taloushallinto, hankinta, tietohallinto)	Vuosi 2023: Hyvä 81/100	Hyvä 75/100 tai enemmän.	Toteutunut: On keskimäärin hyvällä tasolla: työilmapiiri 81/100, esihenkilötyön tuki 82/100, vaikutusmahdollisuudet 81/100.		1

Strateginen valinta	Yrittäjyyden ja yhteistyön Seinäjoki	Strateginen tavoite	Yrittäjyyskaupunki 2.0			
Talousarviotavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio				
Kaupunki on haluttu sopimuskumppani ja kaupungin hankinnat kiinnostavat yrityksiä.		Yrityksiä on huomioitu entistä laaja-alaisemmin yritysviestintää tehostamalla. Markkinakartoituksia lisäämällä on annettu tietoa toimittajille tulevista hankinnoista ja hankintoja koskevista suunnitelmista ja vaatimuksista.				
Mittari/mittarit		Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
Kaupunki julkaisee hankintakalenteria ja päivittää sitä puolivuositain		Kyllä	Kyllä	kyllä	<div><div></div></div> 1	
Hankinnoissa ennakoon toteutettujen markkinavuoropuhelujen lukumäärä		2	3	7	<div><div></div></div> 1	
Yritysvaikutusten arviointi kansallisen kynnysarvon ylittävissä hankinnoissa, %		Kyllä, ei mitattu	80 %	66 %	<div><div></div></div> 2	

Strateginen valinta	Hyvän johtamisen ja tasapainoisen talouden Seinäjoki	Strateginen tavoite	Kaupunkikonsernin palvelut tukevat koko kaupungin onnistumista			
Talousarviotavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio				
Hankinnat toteutetaan suunnitelmallisesti ja vastuullisesti ammattitaidolla		Kaupunki on toteuttanut organisaatiossa sisäisiä hankintojen kehittämiseen liittyviä työpajoja. Vastuullisten hankintojen toteuttamismallia kehitetään Seinäjoen modernit hankinnat -hankkeen avulla. Säännölliset hankintakoulutukset ja hankintaosaamisen ajantasainen ylläpitäminen vähentävät hankintoihin ja kilpailutuksiin liittyviä riskejä.				
Mittari/mittarit		Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
Vastuullisuusehtoja sisältävien hankintojen lukumäärä (esim. työllisysehto)		8	5	4	<div><div></div></div> 2	
Hankintaosaamisen vahvistaminen säännöllisellä kouluttamisella. esim. hankintaklinikka (krt/vuosi)		4	8	8	<div><div></div></div> 1	
Tyytyväisyys hankintapalveluihin (kyselyt)		hyvä	väh. hyvä	erittäin hyvä	<div><div></div></div> 1	

Strateginen valinta	Hyvän johtamisen ja tasapainoisen talouden Seinäjoki	Strateginen tavoite	Digiälykäs kaupunki			
Talousarviotavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio				
Digitalisaation hyödyntäminen hallinnossa, johtamisessa ja palveluissa. Digitalisaatiota tukevan palvelualustan kehittäminen, digitalisaatio palveluprosesseissa ja vaikuttavuus.		Toiminnasta syntyvät kehitystarpeiden tunnistamiseksi ja jalostamiseksi on laadittu tarpeesta tuotantoon - prosessi. Vuosittain päivitetään digiohjelman toimenpiteet ja priorisoidaan hyötynäkökulmasta toteutukseen valittavat kehittämistoimenpiteet. Digiohjelmaan valituista toimenpiteistä on kesken osa. Toimenpiteiden jatkuminen tai siirto vuodelle 2025 on sovittu toimenpiteiden vastuuhenkilöiden kanssa.				
Mittari/mittarit		Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
Sähköisen arkistoinnin piirissä olevien järjestelmien lukumäärä, kun uusia otetaan käyttöön. Palveluja kehitettäessä hyödynnetään digitalisaation keinoja tehostaa, modernisoida ja automatisoida taustaprosesseja.		Kyllä Kyllä	Jos on arkistointivelvoite: toteutetaan sähköisesti. Hyödynnetään palvelualustoja kaikissa palvelujen kehittämisprojekteissa.	Kyllä		1
Asiakastyytyväisyys: asiakaspalaute		99 %	Väh. 80 %.	96 %		1
Palvelutaso: häiriöiden ja palvelupyyntöjen ratkaisukyky		86 %	Ratkaistaan häiriöistä väh. 80 % määräajassa.	86 %		1
Digiohjelmaan kirjattujen toimenpiteiden toteuttaminen yhteistyössä toimialojen ja yksiköiden kanssa		Kyllä	Toimenpiteiden valmistuminen sovitun aikataulun mukaisesti.	Osittain		2

Strateginen valinta	Hyvän johtamisen ja tasapainoisen talouden Seinäjoki	Strateginen tavoite	Digiälykäs kaupunki			
Talousarviotavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio				
Tilannekuva digitaalisesta turvallisuudesta		Tilannekuva koostuu eri lähteistä kerätyistä tiedoista, joiden perusteella laaditaan suunnitelmat ja varautumiskeinot. Vuosittain koostetaan myös tietotilinpäätös. Riskeinä tietoturvahukien eskaloituminen ja siitä seuraavat vahingot.				
Mittari/mittarit		Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
Arvio toimenpiteiden valmiusasteesta tilannekuvan muodostamisessa		Kyllä	Vähintään 80 %	Kyllä	<div><div></div></div> 1	
Tiedonhallintalain mukaisen valmistelun loppuunsaattaminen määräajassa tietohallinnon osalta		Kyllä	Valmistuu määräajassa	Kyllä	<div><div></div></div> 1	

Palvelukeskus

SIVISTYKSEN JA HYVINVOINNIN TOIMIALA

Tulosalue 400 Sivistyksen ja hyvinvoinnin toimialan hallinto

400 SIVISTYKSEN JA HYVINVOINNIN TOIMIALAN HALLINTO			
Talous	Talousarvio €		Poikkeama €
Toimintatulot	Alkuperäinen	1 501 700	
Kv 27.5. §45	Muutos	123 000	
Kv 9.12. §98	Muutos	80 000	
Kv 21.10. §81	Muutos	-354 200	
	Yhteensä	1 350 500	-273 668
Toimintamenot	Alkuperäinen	1 688 400	
Kv 22.4. §26	Muutos	-7 800	
Kv 27.5. §45	Muutos	302 400	
Kv 9.12. §98	Muutos	96 400	
Kv 21.10. §81	Muutos	160 900	
	Yhteensä	2 240 300	110 571
Netto (Toimintakate)		-889 800	-163 097

Toiminta-ajatus

Sivistyksen toimialan hallinnon tehtävänä on palveluiden kokonaisuudesta huolehtiminen, tavoitteiden saavuttamisen ja talouden seuranta sekä tulosalueiden ja erityisesti opetuspalveluiden yhteisten asioiden hoitaminen.

Hallinnon tulosalue sisältää myös opetuspalveluiden hankkeet, joilla tuetaan, laajennetaan ja kehitetään opetuspalveluiden palveluita ja toimintaa.

Strateginen valinta	Palvelut	Strateginen tavoite	Sujuvat palvelut			
Talousarviotavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio				
Asioiden ottaminen käsittelyyn kolmen työpäivän kuluessa.		Asiat saadaan käsittelyyn kolmen työpäivän kuluessa				
Mittari/mittarit		Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
Kuukausittainen seuranta.		...	3 työpäivän kuluessa	3	<div><div></div></div>	1

Strateginen valinta	Palvelut	Strateginen tavoite		Sujuvat palvelut		
Talousarviotavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio				
Hyvä ja joustava asiakaspalvelu						
Mittari/mittarit		Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
Asiakaspalautteen jatkuva kerääminen ja henkilöstökyselyihin sisällytettävät kysymykset asiasta.		...	Hyväksi koettu palvelu ja kyselyissä vähintään taso 4.	4		1

Strateginen valinta	Hyvä johtaminen	Strateginen tavoite		Talouden tasapaino		
Talousarviotavoite		Merkittävimmät riskit				
Tulosalueet saavuttavat tavoitteensa ja pysyvät talousavion raameissa.		Olemme joutuneet pyytämään vuoden aikana lisätalousarviota kohonneisiin palkkakustannuksiin sekä pienentyneisiin päivähoitomaksuihin.				
Mittari/mittarit		Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
Kuukausiseuranta ja sen käsittely toimialan johtoryhmässä		...	Tavoitteet saavutetaan	Käsitellään kuukausittain	<div></div>	1

Tulosalue 410 Perusopetus

410 PERUSOPETUS				
Talous	Talousarvio €		Toteutuma €	Poikkeama €
Toimintatulot	Alkuperäinen	1 188 600	1 256 286	67 686
	Yhteensä	1 188 600		
Toimintamenot	Alkuperäinen	64 651 900	66 176 454	-1 174 254
Kv 22.4. §26	Muutos	-674 200		
Kv 27.5. §45	Muutos	-32 600		
Kv 9.12. §98	Muutos	1 079 600		
Kv 21.10. §81	Muutos	-22 500		
	Yhteensä	65 002 200		
Netto (Toimintakate)		-63 813 600	-64 920 168	-1 106 568

Toiminta-ajatus

Huolehtia lasten ja nuorten perustietojen ja -taitojen opettamisesta sekä osallisuuden vahvistamisesta kansainvälistyvässä maailmassa. Oppilaiden ja opettajien hyvinvoinnin edistäminen ja turvallisen koulupäivän varmistaminen ovat lähtökohtana perusopetuksen arjen toteuttamisessa.

Strateginen valinta		Strateginen tavoite				
Talousarviotavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio				
Hyvinvoivat oppilaat ja opettajat		Hyvinvoinnin edistämisen toimenpiteet toteutuivat suunnitellusti.				
Mittari/mittarit		Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
Hyvinvoinnin teemavuosien toteuttaminen		Teemavuodet alkaneet 8/2022	Lisätään oppilaiden ja opettajien hyvinvointia teemavuosien toimintoja toteuttamalla.	...		1
Koulujen johdon tukeminen		Koulujen johdon hyvinvointikoulutuksen seuranta.	Kaikki koulunjohtajat/rehtorit osallistuvat koulutuksiin.	...		1
Kouluterveyskyselyt			1

Toteutusvertailu

Strateginen valinta	Strateginen tavoite				
Talousarviotavoite	Tilannekuvaus ja riskiarvio				
Lapsiystävällisen kaupungin toimintojen edistäminen	Lapsiystävällisen kunnan toimintojen edistämiseksi asetetut tavoitteet saavutettiin.				
Mittari/mittarit	Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
Lasten Parlamentin toiminta	Toimiva Lasten Parlamentti	Kaikkien alakoulujen edustus ja toiminnan edistäminen. Jokaisella koululla toimiva oppilaskunta.	100 %		1
Lasten ja nuorten osallisuuden lisääminen	Kaupungin osallisuusmalli	Osallisuusmallin toteutuminen.	...		1

Strateginen valinta	Strateginen tavoite				
Talousarviotavoite	Tilannekuvaus ja riskiarvio				
Kansainvälisyyden edistäminen	Kansainvälisyyden edistäminen ei toteutunut kaikilta osin suunnitellusti. Liikkuvuuksia on kuitenkin toteutettu ja niihin liittyviä toimintoja kehitetty.				
Mittari/mittarit	Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
Kansainvälistymisen strategian toteutus	Strategia valmis	Strategia käytössä jokaisella koululla.	Strategia on käytössä osalla kouluista, ei kaikilla.		2
Kansainvälistymisen passi	Sisällöt valmiina	Passin käyttöönotto jokaisella koululla.	Tämä ei ole edistynyt suunnitelmien mukaan.		3
Kansainvälisten liikkuvuuksien toteuttaminen	Liikkuvuuksia toteutettu hankekausien 21-22 sekä 22-23 tavoitteiden mukaisesti.	Liikkuvuuksien toteutuminen suunnitellusti.	Suunnitellut liikkuvuudet on toteutettu suunnitelmien mukaan.		1

Strateginen valinta	Strateginen tavoite				
Talousarviotavoite	Tilannekuvaus ja riskiarvio				
Opetukseen käytettävän resurssin	Talouden sopeutustoimien vuoksi vuoden 2024 loppupuolella opetuksesta jouduttiin karsimaan tuntiresursseja. Opetukseen käytettävät tunnit vähenivät ja tavoitearvoa ei saavutettu.				
Mittari/mittarit	Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
Opetukseen käytettävä tuntiresurssi (sisältää yleis- ja erityisopetuksen tuntikehyksen).	Tuntikehys: 13491 Yleisopetukseen käytettävää tuntiresurssia kasvatettu 164 tuntia.	Tuntikehys: 13491	Tuntikehystä karsittiin perusopetuksesta 323 tuntia.		3

Tulosalue 420 Erityispalvelut

420 ERITYISPALVELUT					
Talous	Talousarvio €		Toteutuma €	Poikkeama €	
Toimintatulot	Alkuperäinen	1 884 000	1 787 918	-146 082	
Kv 22.4. §26	Muutos	50 000			
	Yhteensä	1 934 000			
Toimintamenot	Alkuperäinen	7 275 800	7 125 708	45 192	
Kv 22.4. §26	Muutos	-95 100			
Kv 9.12. §98	Muutos	-7 300			
Kv 21.10. §81	Muutos	-2 500			
	Yhteensä	7 170 900			
Netto (Toimintakate)		-5 236 900	-5 337 790	-100 890	

Toiminta-ajatus

Tuottaa oppimisen ja opiskelun tuen palvelut laadukkaasti ja taloudellisesti.

Strateginen valinta	Palveleva Seinäjoki	Strateginen tavoite	Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen			
Talousarviotavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio				
Laadukkaasti järjestetty oppimisen tuki		Oppimisen tuen resursseja lisättiin lukuvuodelle 2023-2024, eikä niitä leikattu vuodelle 2024-2025.				
Mittari/mittarit		Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
Osa-aikaisen erityisopetuksen tuntikehys		955	1000	955		2
Luokkamuotoisen erityisopetuksen tuntikehys (ilman S-luokkia)		1629	1650	1740		1

Strateginen valinta	Palvelut	Strateginen tavoite	Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen			
Talousarviotavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio				
Avustajapalvelut		Avustajapalvelut toteutuivat suunnitellusti. Kouluvalmentajien palkkaus toteutui osin hankkeen kautta.				
Mittari/mittarit		Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
Riittävät avustaja- ja tulkitsemispalvelut		6 467 tuntia	6 500 tuntia	6 462		1
Kouluvalmentajat		0 hlöä	2 hlöä	2		1

Strateginen valinta	Yrittäjyyden ja yhteistyön Seinäjoki	Strateginen tavoite	Arvostusta ja tukea seura- ja järjestötyölle			
Talousarviotavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio				
Joustavat iltapäivätoimintapalvelut						
Mittari/mittarit		Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
Kaupungin oma ja yksityinen palvelutuotanto limittyvät tehokkaasti ja taloudellisesti yhteen		Noin 23 % yksit. palveluntuotajilta	Nykytilan-teen säilyminen	Toteutui suunnitellusti.		1
Erityislusten APIP- ja loma-aikojen toiminta		Toteutuu	Toteutuu myös jatkossa	Toteutui suunnitellusti.		1

Strateginen valinta	Yrittäjyyden ja yhteistyön Seinäjoki	Strateginen tavoite		Hyvät palvelut asiakkaille		
Talousarviotavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio				
Koulukuljetusten kehittäminen osana joukkoliikenteen palveluratkaisuja		Koulukuljetusten toteuttamisen rakenne on toteutunut hyvin osana joukkoliikennettä. Kokonaiskustannukset ovat pysyneet maltillisina, vaikka yleiskustannusten nousu vaikutti lopulliseen toteutumaan negatiivisesti.				
Mittari/mittarit		Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
Julkinen liikenne ja koulumatkat toimivat sujuvasti		Julkinen liikenne 90 % koulumatka-kuljetuksista.	Julkinen liikenne 90 % koulumatka-kuljetuksista.	Toteutui		1

Tulosalue 430 Varhaiskasvatus

430 VARHAISKASVATUS				
Talous	Talousarvio €		Toteutuma €	Poikkeama €
Toimintatulot	Alkuperäinen	3 152 600	2 677 388	-238 512
Kv 9.12. §98	Muutos	-236 700		
	Yhteensä	2 915 900		
Toimintamenot	Alkuperäinen	58 002 200	58 776 465	153 035
Kv 22.4. §26	Muutos	-543 500		
Kv 27.5. §45	Muutos	-92 400		
Kv 9.12. §98	Muutos	805 900		
Kv 21.10. §81	Muutos	757 300		
	Yhteensä	58 929 500		
Netto (Toimintakate)		-56 013 600	-56 099 077	-85 477

Toiminta-ajatus

Toimintavuonna 2024 Seinäjoella vastataan edelleen lapsen subjektiivinen oikeuteen saada varhaiskasvatuspaikka ja hoidetaan esiopetus omana toimintana tai palvelusetelillä/korvauksena (esiopetus).

Kuntalaisten palvelutarpeet ovat kasvaneet säädöspohjaisesti ja kysynnän kasvun myötä.

Rakenteellisten paikkojen/hoitopaikkojen riittäminen lähipalveluperiaatteella ja kaupungin päätöksenteon velvoittamat toiminnalliset säästöpainet ohjaavat myös varhaiskasvatuksen toimintaa.

Ammatillisen henkilöstön osuus varhaiskasvatuksen palvelutehtävän onnistumisessa on merkittävä. henkilöstön saatavuus ja pysyvyys ovat toiminnan perusta. Arviointitulokset tukevat tätä.

Strateginen valinta	Strateginen tavoite				
Talousarviotavoite	Tilannekuvaus ja riskiarvio				
Toiminnan tehokkuus ja pysyvä palvelurakenne, palvelut keskitetyllä mahdollisimman lähipalveluperiaatteella asiakasnäkökulmasta	<p>Toiminnan tuotannollisesta tehokkuudesta tehty selvitys syksyllä 2024 yhteistyössä kaupungin taloushallinnon ja varhaiskasvatuksen esihenkilöiden kanssa ja todettu, että toiminnassa on tehostettavaa. Selvityksessä yhdistyi sekä talouden että varhaiskasvatuksen näkökulma. Päivittäin on poissa lapsia 0,5-1,5 ryhmällistä lapsia/päiväkotia. Tämä on selvä taloudellinenkin riski ja siihen on puututtu ja tehty jatkosuunnitelma, joka on osa mm. vakan raksua 2025-2028. Asiasta on pidetty keskustelevia infoja henkilökunnalle ja esimiehille.</p> <p>Palvelurakennetta on saatu osaltaan pysyvämmäksi Linnunradan päiväkodin valmistumisen ja Hylläkallion pk suunnittelun alkamisen myötä. On lakkautettu ryhmis Hanhikoskelta ja päiväkotia Pikkulintu Kaspeista.</p>				
Mittari/mittarit	Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
Nurmon alueen priorisointi alkaen 2024: Hylläkallion päiväkodin suunnittelu ja laajentaminen ensimmäisenä osana palvelurakenteen muutosta.	hajasijoitus pienissä ja tiloiltaan vanhoissa yksiköissä	keskitetty palvelu, paremmat ja kustannuksiltaan edullisemmat tilat lapsille ja työntekijöille	Hylläkallion päiväkodin suunnittelu alkoi. Varaudutaan siinä yhteydessä poistumaan pienistä, toiminnallisesti huonoista ja kalliista vuokratiloista.		1
Hoitopäivän hinta (brutto = ilman asiakasmaksuja)	pk 46 ryhmis 53 pph70	5 % max. kasvu	pk 54 ryhmis 56 pph 63		2
Yksiköiden kapasiteetti tehokkaasti käytössä	toiminnassa on tehostettavaa		2

Strateginen valinta	Strateginen tavoite				
Talousarviotavoite	Tilannekuvaus ja riskiarvio				
Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus lasten kehittymisen, kasvun ja oppimispotentiaalin maksimointi.	Toiminnallinen tasa-arvo ja yhdenvertaisuus: tarjotaan kaikille lapsille samat oikeudet, velvollisuudet ja mahdollisuudet.				
Mittari/mittarit	Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
eri tukitoimien piirissä ja tarpeessa olevat lapset	Nykyisellä rakenteella toimitaan enemmänkin korjaavasti	Varhainen puuttuminen. Toiminnan vaikuttavuus lapselle. Yhteistyö.	Lapset pääsääntöisesti yleisen tuen piirissä. Tehostetun tuen piirissä 274 lasta. Erityisen tuen piirissä on 75 lasta. Toimintatavat vaativat kuitenkin vielä selkiyttämistä.		1

Strateginen valinta	Strateginen tavoite				
Talousarviotavoite	Tilannekuvaus ja riskiarvio				
Toiminnan suunnittelu perustuu ohjaaviin säädöksiin ja asiakirjoihin ja tutkittuun tietoon ja tunnistaa ja ennakoii lasten palvelutarpeet	Säädökset ja ohjaavat asiakirjat toiminnan ohjenuorana. Palvelutarpeiden ennustaminen koko ajan parantunut, kun osallistumisaste kasvanut. Tekoälyn hyödyntäminen työkaluna tässä on ehdoton lähiajan tavoite.				
Mittari/mittarit	Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
Pystytään nykyistä paremmin reagoimaan kuntaisten palvelutarpeisiin	Palveluita ei ole tarpeeksi.	Ei tehdä kesken vuoden esityksiä uusista hoitopaikoista.	Parantunut edellisistä vuosista, mutta tuotantotaloudellinen tehokkuusajattelu systemaattisesti puuttuu ja siinä kehitettävää	●	2
Arvioinnin tulokset ohjaavat johtamista ja kaikkea ammatillistatoimintaa	Arvioinnit osoittavat kehittämisen kohteet	Oman työn tukena toimintayksiköillä arviointityö-kalut käytössä	Arvioinnin tulokset ohjaavat johtamista, varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen ammatillista toimintaa Nykyarvo; Arvioinnin tulokset osoittavat koko varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen kehittämisen kohteet Tavoitearvo; Tulokset kohdentuvat yksikön toimintasuunnitelmissa ja arviointityökalu on kaikilla kasvattajilla käytössä oman työn tukena.	●	2
Oman toiminnan tavoitteiden tietoisuuden lisääminen muille toimialoille	Osallisuus lasten ja nuorten palveluverkostoissa	Erityisesti käytännön yhteistyö verkostoissa ja rajanpinnat muiden toimijoiden kanssa	Osallisuus lasten ja nuorten palveluverkostoissa, yhteistyösopimus srk kanssa, perhekeskus pilotti	●	1

Tulosalue 480 Lukiokoulutus

480 LUKIOKOULUTUS				
Talous	Talousarvio €		Toteutuma €	Poikkeama €
Toimintatulot	Alkuperäinen	393 900	190 889	-203 011
	Yhteensä	393 900		
Toimintamenot	Alkuperäinen	11 569 100	11 411 279	49 221
Kv 22.4. §26	Muutos	-99 200		
Kv 9.12. §98	Muutos	-7 000		
Kv 21.10. §81	Muutos	-2 400		
	Yhteensä	11 460 500		
Netto (Toimintakate)		-11 066 600	-11 220 390	-153 790

Toiminta-ajatus

Seinäjoen lukiot tarjoavat opiskelijoilleen mahdollisuuden hankkia aineksia persoonallisuuden kasvuun, elämässä tarvittavia tietoja ja taitoja sekä antavat valmiudet korkeakouluopintoihin ja elinikäiseen oppimiseen. Lukiot järjestävät yksilöllisiä opinto-ohjelmia yhteistyössä muiden oppilaitosten kanssa kansainvälisyys huomioiden.

Strateginen valinta	Palvelut	Strateginen tavoite	Kokonaisvaltainen hyvinvointi				
Talousarviotavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio					
Kaikki halukkaat, joilla keskiarvo on yli 7,2, pääsevät lukioon myös kaupunkialueella		Lukioiden oppilasmäärä kasvaa 2030-luvulle saakka. Lukiolaiset hakeutuvat enemmän Seinäjoen lukioon, jonne muodostuu korkeampi keskiarvoraja. Myös Nurmon lukioon otettiin aiempaa enemmän aloittavia oppilaita.					
Mittari/mittarit		Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo			
Tarkistetaan valintatiedoista.		Seinäjoen lukio, alin keskiarvo 7,7 ja Nurmon lukio 7,5.	Jos keskiarvo yli 7,2 pääsee lukioon.	Seinäjoen lukio 8,0, Nurmon lukio 6,5 ja Ylistaron lukio 6,08		1	

Strateginen valinta	Palvelut	Strateginen tavoite		Kokonaisvaltainen hyvinvointi		
Talousarviotavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio				
Lukio-opinnot keskeyttävät ohjataan muihin oppilaitoksiin niin, että varsinaisia koulutuksen keskeyttäneitä on alle 1 %.		Oppivelvollisuuslaki takaa kaikille oppilaille toisen asteen koulupaikan ja mikäli lukio-opinnot osoittautuvat liian haasteellisiksi oppilas voidaan ohjata muuhun toiseen asteen koulutukseen tai tutkintoon valmentavaan koulutukseen (TUVA).				
Mittari/mittarit		Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
Opiskelijatilasto		n. 1,5 %	alle 1 %	Toteutui		1

Strateginen valinta	Palvelut	Strateginen tavoite		Kokonaisvaltainen hyvinvointi		
Talousarviotavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio				
Ylioppilastutkinnon arvosanat vähintään valtakunnallisen keskiarvon tasolla.		Arvosanoille asetetut tavoitteet saavutettiin pääosin				
Mittari/mittarit		Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
Vertailu ylisoppilastutkintolautakunnan tilastotietoihin.		Vaihtelua oppiaineittain.	Keskiarvon tasolle kaikissa aineissa.	Seinäjoen lukiossa toteutui, Nurmon lukiossa ei toteutunut, Ylistaron lukiossa toteutui		2

Strateginen valinta	Talous	Strateginen tavoite		Talouden tasapaino		
Talousarviotavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio				
Yo-tutkinto suoritetaan kolmessa vuodessa.		Tutkinnon suorittaminen neljässä vuodessa lisääntyy edelleen.				
Mittari/mittarit		Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
Opiskelijatilastot		88 %	yli 90 %	Kolmessa vuodessa yo-tutkinnon suoritti Seinäjoen lukiossa 61 %, Nurmon lukiossa 76 % ja Ylistaron lukiossa 68%.		3

Tulosalue **490 Kansalaisopisto**

490 KANSALAISIOPISTO			
Talous	Talousarvio €		Poikkeama €
Toimintatulot	Alkuperäinen	1 043 200	
Kv 22.4. §26	Muutos	1 500	
Kv 9.12. §98	Muutos	27 600	
	Yhteensä	1 072 300	978 064
Toimintamenot	Alkuperäinen	3 802 100	
Kv 22.4. §26	Muutos	-81 600	
Kv 9.12. §98	Muutos	78 000	
Kv 21.10. §81	Muutos	-800	
	Yhteensä	3 797 700	3 979 133
Netto (Toimintakate)		-2 725 400	-3 001 069

Toiminta-ajatus

Seinäjoen kansalaisopisto on lakisääteistä valtionosuutta saava vapaan sivistystyön oppilaitos, jonka tehtävänä on järjestää ja kehittää yleis- ja ammattisivistävää aikuiskoulutusta, taiteen perusopetusta sekä koulutusta maksullisena palvelutoimintana paikallisiin ja alueellisiin sivistystarpeisiin pohjautuen. Kansalaisopisto vahvistaa kaupungin strategisten painopisteiden mukaista kehitystä mm. tarjoamalla mahdollisuuksia kuntalaisten omaehtoiseen elinikäiseen oppimiseen, terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen, monipuoliseen kulttuurin ja taiteen harrastamiseen sekä aktiiviseen kansalaisuuteen. Kansalaisopisto on aloitteellinen ja aktiivinen toiminta-alueensa yhteistyöverkostoissa eri-ikäisten kuntalaisten osaamisen vahvistamisessa.

Kansalaisopisto on vahva työllistäjä eri alojen taiteilijoille ja asiantuntijoille. Kaupunkikeskustan "Kulttuuritähti" toimii kansalaisopiston tuntiopettajien kehittävänä verkostona, jonka työllistävästä mahdollisuudesta seinäjokelaiset pääsevät nauttimaan.

Seinäjoen kansalaisopiston koulutus perustuu koulutuksellisen tasa-arvon sekä sivistyksellisen ja alueellisen saavutettavuuden arvolähtökohtiin siten, että kaikille alueen ihmisille tarjotaan mahdollisuuksia omien potentiaalien kehittämiseen ja kynnys koulutukseen osallistumiseen on matala.

Strateginen valinta	Imagon ja merkityksen korostaminen paikallisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti	Strateginen tavoite	Menestystä maakunnallisella, kansallisella ja kansainvälisellä yhteistyöllä
Talousarvioletavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio	
Eri sidosryhmien kanssa tehtävä yhteistyö hyvinvoinnin ja osallisuuden lisäämisessä on laadukasta, aktiivista ja monipuolista sekä valtakunnallisesti että kansainvälisesti.		Siirtyminen valtakunnalliseen ja kansainväliseen verkostoyhteistyöhön etenee suunnitelman mukaisesti. Askeleita otetaan taloustilanteen sallimissa puitteissa ja hankeyhteistyötä kehittämällä.	

Mittari/mittarit	Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
Sidosryhmien lukumäärä ja merkittävyys	alueellinen	valtakunnallinen	valtakunnallinen		1
Erasmus-vaihtojen lukumäärä	10-15/ lukuvuosi	15-20/ lukuvuosi sekä akkreditointi	10/lukuvuosi		2
Osallistuminen kansallisiin yhteistyötapaamisiin	1/hlö/vuosi	2/hlö/vuosi	2 hlö/vuosi		1

Strateginen valinta	Asiakas- ja kurssimäärän pitäminen korkealla tasolla	Strateginen tavoite	Sivistystä, kulttuuria ja hyvinvointia			
Talousarviotavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio				
Seinäjoen kansalaisopisto tukee kaupunkilaisten osallisuutta, aktiivisuutta ja yhteisöllisyyttä järjestämällä sivistyspalveluja sekä tapahtumia koko kaupungin alueella. Seinäjoen kansalaisopiston tavoitteena on järjestää eri aihealueiden opetusta monipuolisesti ja joustavasti asiakaspalautteen sekä paikallisen sivistystarpeen pohjalta		Ainealueiden laaja-alaisuus saadaan säilytettyä, mutta alueellinen kattavuus nousee varmasti esille, jos supistamme kylien opetustarjontaa ja -paikkoja. Asiakasmäärän pysyessä korkealla olemme merkityksellinen toimija monella sektorilla (kaupunki, vapaa sivistystyö, kansalaisopistot) ja samalla merkittävä yhteistyötaho. Resurssit ovat kuitenkin hyvin rajalliset vuodesta toiseen jatkuvien supistusten myötä.				
Mittari/mittarit		Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
Toimintaan osallistuvien asiakkaiden määrä (netto / osallistujamäärä)		7 500/ 11 000	10 000/ 12 500	8 507 / 12 036	<div><div></div></div> 2	
Opetusalojen lukumäärä		13	13	13	<div><div></div></div> 1	
Toimintaa koko kaupungin alueella (Kantakaupunki, Nurmo, Peräseinäjoki, Ylistaro)		toteutuu	toteutuu	toteutui	<div><div></div></div> 1	

Strateginen valinta	Ohjaava opisto ja pedagoginen kehittäminen	Strateginen tavoite	Opiskelijalle paras kaupunki			
Talousarviotavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio				
Kansalaisopisto toteuttaa ohjauspalvelua kehittämien monipuolisia keinoja ohjauksen ja osallisuuden lisäämiseen. Kansalaisopisto huolehtii omalta osaltaan siitä, että kaupungin lapsilla ja nuorilla on mahdollisuuksia mielekkääseen harrastukseen.		Keskeinen sijainti Keskustakampuksen alueella tukee nuorten osallistamista tavanomaisen kurssitoiminnan ja taiteen perusopetuksen rinnalla. Keskeisen osan nuorten osallistujien määrästä muodostavat kouluikäiset, mutta varttuneemmat nuoret ovat entistä suuremmassa roolissa.				
Mittari/mittarit		Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
Alle 30-vuotiaiden opiskelijoiden määrä		1/3	1/3	1/3	<div><div></div><div></div><div></div></div> 1	
Osallisuuden ja aktiivisen kansalaisuuden toteutumiseen tähtääviin toimenpiteisiin osallistuvat		50 hlö	100 hlö	60 hlö	<div><div></div><div></div><div></div></div> 2	

Strateginen valinta	Kestävä kansalaisopisto	Strateginen tavoite	Seinäjoki kasvaa kestävästi ja elää ekoviisaasti
Talousarviotavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio	
Ekologinen, ekonominen ja kulttuurinen kestävä kehitys ovat keskeisiä tekijöitä kansalaisopistotoiminnan kehittämisessä. Toiminnassa tuetaan erityisen tervetulleiden ryhmien osallistumista (esim. työttömät, seniorit ja		Kehittäminen ja uusien kohderyhmien tavoittaminen perustuu yksinomaan hankerahoitukselle, jossa pyritään mahdollisimman pieneen omarahoitusosuuteen. Kehittämishankkeiden kautta saavutettu paljon uusia kohderyhmiä ja toimintamalleja, mutta jokainen edistysaskel vaatii paljon hakevaa ja tukevaa toimintaa.	

maahanmuuttajat) sekä tuetaan vapaa-ajan toiminnan tai koulutuksen löytämisessä tarjoamalla mahdollisuuksia kursseille osallistumiseen kurssimaksuallennuksilla, harrastuseteleillä / -passilla ja Kaiku-kortilla.	Etujen suuri käyttöaste ja kansalaisopistotoiminnan suosio asettaa taloudellisen haasteen, sillä useimmiten etuus kattaa osallistumismaksun kokonaan tai hyvin suurelta osin.				
Mittari/mittarit	Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
Erityisen tervetulleiden ryhmien osuus	20 %	max. 20 %	20 %	●	1
Etujen kohdentumisen ja käytön seuranta	toteutuu	toteutuu	toteutui	●	1
Toiminnan rahoitusperuste	kehittämishankkeet	opiston oma toiminta	kehittämishankkeet	●	2

Tulosalue 510 Kirjastopalvelut

510 KIRJASTOPALVELUT				
Talous	Talousarvio €		Toteutuma €	Poikkeama €
Toimintatulot	Alkuperäinen	698 500		
Kv 22.4. §26	Muutos	5 000		
Kv 27.5. §45	Muutos	198 000		
Kv 21.10. §81	Muutos	-282 000		
	Yhteensä	619 500	536 932	-82 568
Toimintamenot	Alkuperäinen	5 480 500		
Kv 22.4. §26	Muutos	-111 000		
Kv 27.5. §45	Muutos	3 100		
Kv 9.12. §98	Muutos	-9 700		
Kv 21.10. §81	Muutos	-90 000		
	Yhteensä	5 272 900	5 224 532	48 368
Netto (Toimintakate)		-4 653 400	-4 687 600	-34 200

Toiminta-ajatus

Seinäjoen kaupunginkirjasto tuottaa laadukkaasti ja kattavasti kirjastolain määrittelemät yleisen kirjaston palvelut ja kehittää toimintaansa aktiivisesti ja asiakaslähtöisesti.

Yleisen kirjaston tehtävänä on: 1) tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin; 2) ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa; 3) edistää lukemista ja kirjallisuutta; 4) tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon; 5) tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan; 6) edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua. (Laki yleisistä kirjastoista 29.12.2016/1492)

Strateginen valinta	Palveleva Seinäjoki	Strateginen tavoite	Erinomaiset kirjastopalvelut
Talousarviotavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio	
Erinomaiset kirjastopalvelut, joissa saavutettavuus ja tasa-arvo toteutuvat.		Asukkaista 57 %:lla on matkaa kirjastoon enintään 3 km (KULTTI-tilasto, 2023). Seinäjoen kirjastoverkko on harva verrattuna esim. Rovaniemeen, jossa 74 % asukkaista asuu enintään 3 km etäisyydellä. Uusi kirjastoauto palvelee etäällä asuvia ja täydentää	

	hyvin kirjastoverkkoa. Omatoimikirjastot Nurmossa, Peräseinäjoella, Ylistarossa ja Kyrkkärillä ovat parantaneet merkittävästi saavutettavuutta. Kirjastokäynnit ovat kasvussa, mutta eivät vielä koronaa edeltävällä tasolla. Palveluaikojen supistukset ja kirjastoautojen ajotauko eivät vaikuttaneet palvelujen käyttöön.				
Mittari/mittarit	Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
Kirjastopalvelujen saavutettavuus, matkaa kirjastoon enintään 3 km (% asukkaista)	60,1	61	57		2
Aukiolotunnit	21 400	22 000	25 506		1
Fyysiset käynnit / asukas	6,6	7	7,7		1

Strateginen valinta	Palveleva Seinäjoki	Strateginen tavoite	Uudenlaiset palvelut			
Talousarviotavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio				
Palvelujen kehittäminen syrjäytymisen ehkäisemiseksi ja hyvinvoinnin lisäämiseksi eri ikäryhmissä.		Palvelukokeiluja tehtiin hankkeissa mm. Monilukutaitoa marginaaliin, Parasta palvelua Eepos ja Kirjastoautoilla monipuolisesti kylille. Toteutettiin Eepos-kirjastojen yhteinen asiakaskysely sekä asiakkaiden käsityksiä turvallisemman tilasta kartoittava kysely. Kestävän kehityksen Eepos - hankkeen aloitus siirtyi vuodelle 2025 kirjastojen henkilöstöresurssien vähyyden takia.				
Mittari/mittarit		Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
Uudet palvelukokeilut		3	3	3	<div><div></div></div> 1	
Asiakkaiden osallistaminen palvelujen kehittämiseen (kyselyt yms./vuosi)		2	3	2	<div><div></div></div> 2	
Tyytyväisyys kirjaston palveluihin		4,6	4,7	4,96	<div><div></div></div> 1	

Strateginen valinta	Palveleva Seinäjoki	Strateginen tavoite	Erinomaiset kirjastopalvelut			
Talousarviotavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio				
Monipuolisten lukutaitojen ja digitaitojen edistäminen eri ikäryhmissä.		Digitaitoja edistävät koulutukset lisääntyivät 67 % digineuvojan työpanoksen ansiosta. Kokonaisuutena käyttäjäkoulutusten osallistujamäärä jäi tavoitteesta etenkin alle 18-vuotiaille suunnattujen monipuolisia lukutaitoja edistävien koulutusten kohdalla. Tapahtumia järjestettiin 12 % vähemmän kuin edellisenä vuonna ja osallistujamäärä jäi tavoitteesta.				
Mittari/mittarit		Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
Käyttäjäkoulutusten osallistujamäärä		7 700	8 000	7 000	<div><div></div><div></div><div></div></div> 2	
Tapahtumien osallistujamäärä		10 600	11 000	10 600	<div><div></div><div></div><div></div></div> 2	
Lainaus / asukas		23,95	24	25,2	<div><div></div><div></div><div></div></div> 1	

Strateginen valinta	Yhteistyön Seinäjoki	Strateginen tavoite	Tiivis yhteistyö Etelä-Pohjanmaan muiden kuntien kanssa
Talousarviotavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio	
Eepos-kirjastojen yhteistyön kehittäminen		Eepos-kirjastojen strategiapäivitys valmistui. Uuteen kehittämishankkeeseen ei haettu avustusta henkilöstöresurssien vähäisyyden takia. Kuntien yhteinen e-kirjasto avattiin käyttöön 29.4.2024. Alussa e-kirjaston kokoelma oli pieni ja teknisessä toteutuksessa puutteita, mutta kokoelma kasvoi ja käytettävyys parani vuoden aikana.	

Mittari/mittarit	Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
Eepos-strategia päivitetty	menossa	valmis	valmis	●	1
Yhteiset uudet kehittämishankkeet	1	1	1	●	1
Kuntien yhteiseen e-kirjastoon liittyminen	menossa	valmis	valmis	●	1

Tulosalue 530 Kulttuuripalvelut

530 KULTTUURIPALVELUT			
Talous	Talousarvio €	Toteutuma €	Poikkeama €
Toimintatulot	Alkuperäinen 694 600 Yhteensä 694 600	545 746	-148 854
Toimintamenot	Alkuperäinen 5 784 800		
Kv 22.4. §26	Muutos -92 900		
Kv 27.5. §45	Muutos 118 000		
Kv 9.12. §98	Muutos -4 500		
Kv 21.10. §80	Muutos 150 000		
Kv 21.10. §81	Muutos 147 300		
	Yhteensä 6 102 700	5 807 361	295 339
Netto (Toimintakate)	-5 408 100	-5 261 615	146 485

Toiminta-ajatus

Kulttuuripalvelut vaikuttaa arvaamattoman suuresti. Pidämme huolen siitä, että tarjoamme yllätyksellisiä kulttuurikokemuksia kaupunkilaisille kaikissa heidän elämänvaiheissaan. Luomme mahdollisuuksia toteuttaa monipuolisesti taidetta ja kulttuuria kaupungissamme. Tuomme esiin kulttuurin vahvuuden erilaisia, myös vaikeita, asioita käsiteltäessä. Tuemme moniäänisyyttä kaupungissamme.

Kulttuuripalvelut on osa hyvinvointipalveluita. Kulttuuripalvelut toimii niin kotikaupungissa, alueellisesti, valtakunnallisesti kuin kansainvälisestikin.

Olemme peruskalliota, tuomme pysyvyyttä ja pitkäjänteisyyttä muuttuvaan maailmaan. Luomme tilaa kulttuurille ja happirikasta maaperää asukkaiden kasvulle - olemmehan avaruuden kulttuuripääkaupunki.

Arvojamme ovat: Mielen rohkeus, Yhdenvertaisuus, Yhteistyön voima, Merkityksellisyys

Strateginen valinta	Yrittäjyyden ja yhteistyön kaupunki	Strateginen tavoite	Kehittyvä tapahtuma-, ostos- ja kulttuurimatkailun kaupunki
Talousarviotavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio	
Taide- ja kulttuurikeskus Kalevan Navetta on helmimiljöönä haluttu ja tunnettu kokous- ja käyntikohde.		Kalevan Navetan tuotantosuunnittelussa ja markkinoinnissa tehty työ on tuottanut tulosta pandemiakauden jälkeen. Erilaisten tapahtumien ja tilaisuuksien kirjo on ollut laaja ja vuokratuottojen määrä on kasvanut. Tilavuokra- ja ryhmävarausasiakkaiden joukossa on ollut sekä palaavia asiakkaita että uusia asiakkaita eri puolilta Suomea.	

Mittari/mittarit	Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
Kalevan Navetan MUU-strategian mukaisten tuotantokonseptien määrä	7	9	9		1
Kalevan Navetan tilavuokra-asiakkaiden määrä	100	120	95		2
Taidehallin kävijämäärä	14 700	20 000	14 100		3

Strateginen valinta	Palveleva Seinäjoki	Strateginen tavoite	Sivistystä, hyvinvointia, kulttuuria			
Talousarviotavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio				
Jatketaan työtä erilaisten toimintaverkostojen kanssa ja vahvistetaan (kulttuurin ja taiteen) ammattilaisten toimintaedellytyksiä. Avaruuden kulttuuriohjelman tekeminen aloitetaan yhdessä erilaisten verkostojen kanssa, keskeisinä ydintoimijoina Kulttuuritähden toimijat.		Taide- ja kulttuurikeskus on tuonut meille uusia toimintakumppaneita sekä vahvistanut monille kulttuuri- ja taidealan toimijoiden edellytyksiä toimintaan. Avaruuden kulttuuriohjelmaa ei aloitettu, taloudellisten haasteiden vuoksi, mutta kulttuuritähden toimijoiden kesken on tehty ohjelmisto- ja markkinointiyhteistyötä.				
Mittari/mittarit		Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
Avaruuden kulttuuriohjelmatyö aloitetaan		...	1	0	<div><div></div><div></div><div></div><div></div><div></div></div> <div>3</div>	
Yhteistyökumppanuuksien ja -sopimusten lkm		3	5	4	<div><div></div><div></div><div></div><div></div><div></div></div> <div>2</div>	

Strateginen valinta	Palveleva Seinäjoki	Strateginen tavoite	Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen			
Talousarviotavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio				
Ikääntyvien avointen kulttuuripalveluiden kehittäminen edelleen saavutettavammaksi. Nuorten aikuisten kokijamäärän lisääminen kulttuuripalveluiden palvelutuotannossa. Tähän päästään kohderyhmälle selkeästi viestimällä.		Ikääntyville suunnattua kulttuuritoimintaa on esitelty monipuolisesti erilaisissa tilaisuuksissa ja paikoissa yhteistyössä sidosryhmien kanssa. Nuorille aikuisille on toteutettu kohdennettua viestintää ja Kalevan Navetassa on järjestetty useita nuorille aikuisille suunnattuja tapahtumia.				
Mittari/mittarit		Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
K65-toiminnan asiakkuuksien määrä		1 550	1 650	1690	<div><div></div></div> 1	
Kohdennetut viestintätoimenpiteet nuorille aikuisille		...	6	6	<div><div></div></div> 1	

Strateginen valinta	Vetovoimainen Seinäjoki	Strateginen tavoite	Laadukas ja elinvoimainen asuinympäristö
Talousarviotavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio	
Seinäjoki tuottaa ja edistää julkista taidetta julkisen taiteen periaateohjelman mukaisesti, luonnollisena osana kaupunkikehittämistä. Julkista taidetta tuotetaan Seinäjoella kestävästi huomioiden teosten elinkaari ja huoltotarpeet.		Aseman seudun julkisen taiteen kokonaisuus valmistui vuoden 2024 aikana (pl. alikulku). Lisäksi vuoden aikana valmistui Kärjen koulun taideteos. Teosten tilausvaiheessa on kiinnitetty huomioita elinkaareen ja uusissa teoksissa on myös kussakin oma huoltokirja.	

Mittari/mittarit	Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
Valmistuneiden tai käynnissä olevien, periaateohjelman mukaisten julkisen taiteen hankkeiden lkm.	6	7	7	●	1
Kem-taidemaksu käytössä tai vireillä uusilla suunnittelualueilla	1	2	1	●	3
Teosten elinkaaren huomioiva huoltokalenteri otetaan käyttöön	...	1	1	●	1

Strateginen valinta	Palveleva Seinäjoki	Strateginen tavoite	Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen			
Talousarviotavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio				
Lasten ja nuorten tasavertaisen harrastamisen ja kulttuurikokemusten mahdollisuuksien lisääminen.		Kulttuurikasvatussuunnitelma pikkulapsesta koululaiseen toimii Seinäjoella sujuvasti yhteistyössä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kanssa. Harrastamisen Suomen malli, Seinäjoen Harkku tuottaa matalankynnyksen tekemistä seinäjokisille koululaisille, koulupäivän jälkeen.				
Mittari/mittarit		Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
Kulttuurikasvatussuunnitelmaan osallistujat		10 500	10 500	10 500	1	
Louhimon livetoiminnan asiakaskontaktit		22 000	40 000	37 865	3	
Viikottaiseen Harkku-toimintaan osallistuvat		700	880	750	2	
Viisivuotiaiden vierailut Kulttuuritähden taidelaitoksiin osana kulttuurikasvatussuunnitelmaa		...	500	483	2	

Tulosalue 550 Museopalvelut

550 MUSEOPALVELUT				
Talous	Talousarvio €		Toteutuma €	Poikkeama €
Toimintatulot	Alkuperäinen	75 000	163 763	51 663
Kv 21.10. §81	Muutos	37 100		
	Yhteensä	112 100		
Toimintamenot	Alkuperäinen	1 741 800	1 754 771	-16 571
Kv 22.4. §26	Muutos	-35 100		
Kv 9.12. §98	Muutos	-3 100		
Kv 21.10. §81	Muutos	34 600		
	Yhteensä	1 738 200		
Netto (Toimintakate)		-1 626 100	-1 591 008	35 092

Toiminta-ajatus

Seinäjoen kaupungin museopalvelut tuottaa ja kehittää Seinäjoen museopalveluita ja vastaa osaltaan kaupungin lakisääteistä tehtävää edistää kulttuuriperinnön ylläpitämistä ja käyttöä sekä paikallista identiteettiä tukevaa ja kehittävää toimintaa.

Seinäjoen museot toimii Seinäjoen kaupunginmuseona ja Etelä-Pohjanmaan alueellisena vastuumuseona, jonka tallennus- ja toiminta-alueeksi on määritelty koko Etelä-Pohjanmaan maakunta. Museon toimipisteitä ovat Etelä-Pohjanmaan

museo, Suojeluskunta- ja Lotta Svärd -museo, Sairaalamuseo ja Peräseinäjoen riihimuseo.

Museon tavoitteena on edistää kulttuuriperinnön ja siihen liittyvän tiedon säilymistä, tutkimusta ja hyödyntämistä sekä saatavuutta ja käyttöä vuorovaikutuksessa yhteisöjensä kanssa. Museo ylläpitää ja vahvistaa ymmärrystä alueen kulttuurista, historiasta ja ympäristöstä. Se tarjoaa tietoa ja elämyksiä eri medioin. Museotoimintaan liitettäviä avainsanoja ovat myös yhteisöllisyys, historiallinen jatkuvuus ja kulttuurinen moninaisuus.

Strateginen valinta	Yrittäjyyden ja yhteistyön Seinäjoki	Strateginen tavoite	Kehittyvä tapahtuma-, ostos- ja kulttuurimatkailun kaupunki			
Talousarviotavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio				
Museotoimen asianmukaisten toimitilojen suunnittelun ja toteuttamisen aloittaminen, erityisesti kaupungin keskustaan sijoitettava museokeskus työ-, arkisto- ja näyttelytiloineen sekä kokoelmakeskus museokokoelmille työ- ja säilytystiloineen.		Valmistelua museon sijoittamiseksi Tammikampukseen jatkettiin tila- ja toimintasuunnitelmin. Suunnitteluraha varattu taloussuunnitelmaan 2025-2026. Hanke viedään vielä kh:n päätettäväksi, jotta sitä ei torpata loppumetreillä. Kokoelmakeskuksen suunnittelu ei edennyt toimitilojen aikataulujen vuoksi.				
Mittari/mittarit		Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
Museokeskuksen sijainnin päättäminen		Valmistelu	Valmis	Osittain	<div><div></div></div> 2	
Kokoelmakeskuksen sijainnin päättäminen		Valmistelu	Valmis	Ei	<div><div></div></div> 3	
Molempien suunnittelun aloittaminen		Valmistelu	Valmis	Osittain	<div><div></div></div> 2	

Strateginen valinta	Vetovoimainen Seinäjoki	Strateginen tavoite	Laadukas ja elinvoimainen asuinympäristö				
Talousarviotavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio					
Törnävän museoalueen rakennusten kunnostaminen ja museaalisten arvojen esiin tuominen osaksi koko Östermyran kartanon kulttuurihistoriallista aluetta.		Kunnostustöitä jatkettu 4-5 rakennuksessa toimitilojen ja museon määrärahoihin. Fokuksessa vesikatot. Tuotettu maastoon sijoitettavat opastaulut Östermyran kulttuurireitille, asennus vuonna 2025.					
Mittari/mittarit		Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo			
Museorakennusten kunnostuskartoitus		Aloitettu	Valmis	Jatkuu	●	1	
Museorakennusten kunnostaminen		Aloitettu	Jatkuu	Jatkuu	●	1	
Museorakennusten huolto- ja kunnostussuunnitelman päivittäminen ja säännönmukainen toteuttaminen		Aloitettu	Jatkuu	Jatkuu	●	1	

Strateginen valinta	Palveleva Seinäjoki	Strateginen tavoite	Sivistystä, kulttuuria ja hyvinvointia			
Talousarviotavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio				
Kehitetään museoista saavutettava, eri kohderyhmiä kiinnostava ja palveleva, hyvinvointia edistävä sekä monipuolista museotoimintaa tarjoava kokonaisuus.		Näyttelyissä ja tapahtumissa pyritty monimuotoisuuteen. Kävijäryhmissä painopisteenä lapset ja nuoret.				
Mittari/mittarit		Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
Palvelumuotoilua ja viestintää kehitetään		Valmistelu	Toteutunut	Tarkenn.	<div><div></div></div> 2	
Näyttelyohjelmanrunko viideksi vuodeksi		Aloitettu	Valmis	Tehty	<div><div></div></div> 1	
Tapahtumaohjelmanrunko viideksi vuodeksi		Valmistelu	Valmis	Valmist.	<div><div></div></div> 2	

Strateginen valinta	Palveleva Seinäjoki	Strateginen tavoite	Sivistystä, kulttuuria ja hyvinvointia			
Talousarviotavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio				
Museo palvelee yleisöä ja edistää tutkimusta ja opetusta Seinäjoella ja alueellisena vastuumuseona Etelä-Pohjanmaalla. Tätä varten museo hankkii, säilyttää, tutkii, käyttää tiedonvälitykseen ja pitää näytteillä aineellisia ja aineettomia todisteita ihmisestä ja ympäristöstä.		Omissa tiloissa kierto- ja omatuottoisia näyttelyitä. Maakuntaan tuotettu tutkimukseen ja yleisön osallistamiseen perustuva arkkitehtuurinäyttely. Jussipaita kiinnostaa edelleen. Kokoelmien kartuntaa ja tutkimusta tehty kokoelmatilamuuttojen ehdoilla.				
Mittari/mittarit		Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
Museolla on pysyväisnäyttelyitä		9	9	Kyllä	<div><div></div></div> 1	
Museolla on vaihtuvia näyttelyitä		6	6	5 kpl	<div><div></div></div> 1	
Museo säilyttää, täydentää ja tutkii kokoelmiaan		Toteutuu	Toteutuu	Kyllä	<div><div></div></div> 1	

Strateginen valinta	Hyvän johtamisen ja tasapainoisen talouden Seinäjoki	Strateginen tavoite	Hyvän tekemisen ja johtamisen Seinäjoki			
Talousarviotavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio				
Henkilökunnan työhyvinvointia kehitetään työssä viihtymisen ja jaksamisen parantamiseksi sekä sairauspoissaolojen vähentämiseksi.		Perinteinen tyhy-ohjelma. Käynnistetty tyhy-kehittäminen ulkopuolisen asiantuntijan avulla. Fasilitointivalmennus. Panostetaan suunnitelmallisuuteen (mitä, aika-, henkilöstö- ja talousresurssit) jaksamisen parantamiseksi.				
Mittari/mittarit		Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
Tehtäväkuvien ja työnjaon selkeä kirjaaminen		Aloitettu	Valmis	Tehty	<div><div></div><div></div><div></div></div> 1	
Työhyvinvoinnin kehittämissuunnitelma		Aloitettu	Valmis	Tarkenn.	<div><div></div><div></div><div></div></div> 2	
Säännölliset työhyvinvointikyselyt		Aloitettu	Jatkuu	Osittain	<div><div></div><div></div><div></div></div> 2	

Tulosalue 570 Liikuntapalvelut

570 LIIKUNTAPALVELUT				
Talous	Talousarvio €		Toteutuma €	Poikkeama €
Toimintatulot	Alkuperäinen	1 480 700	1 302 891	-177 809
	Yhteensä	1 480 700		
Toimintamenot	Alkuperäinen	8 305 700	8 800 537	-396 937
Kv 22.4. §26	Muutos	-290 000		
Kv 9.12. §98	Muutos	330 000		
Kv 21.10. §81	Muutos	57 900		
	Yhteensä	8 403 600		
Netto (Toimintakate)		-6 922 900	-7 497 646	-574 746

Toiminta-ajatus

Liikuntapalveluiden tehtävänä on luoda edellytyksiä asukkaiden liikuntaan, kannustaa heitä liikkumaan ja omasta hyvinvoinnistaan huolehtimiseen. Liikuntapalvelut vastaavat hallinnassaan olevista tiloista ja liikuntapaikkojen hoidosta, kunnossapidosta ja olosuhteiden kehittämisestä. Liikuntapalveluita toteutetaan yhteistyössä liikuntaseurojen, järjestöjen ja kaupungin eri sidosryhmien kanssa. Liikuntaa kaikille Seinäjokelaisille ja liikuntapaikat lähellä.

Strateginen valinta	Vetovoimainen Seinäjoki, Elämäni Seinäjoki-liikuntatilojen-, ja paikkojen käyttö	Strateginen tavoite	Palveleva Seinäjoki, Seinäjoen asukkaat liikkuvat			
Talousarviotavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio				
Käyttöasteen mukaan		Käyttöaste hyvä, haasteena tilojen käyttö (pällekkäisyys)				
Mittari/mittarit		Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
Liikuntatilojen kävijämäärät		1 250 000	1 450 000	1 250 000		2
Henkilöstömitoitus talousarvion mukaan		vakinaiset työntekijät	vakinaiset työntekijät pysyvät	Vakinaiset työntekijät pysyneet		1
Liikuntapaikkojen ja tilojen aukiolopäivät vuodessa		360/310	360/310	360/310		1

Strateginen valinta	Palveleva Seinäjoki, Palvelut/liikunta-aktiivisuus ja terveyttä edistävä liikunta	Strateginen tavoite	Vetovoimainen ja palveleva Seinäjoki, Yhteistyö, lapset sekä nuoret, toiminnallisuus			
Talousarviotavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio				
Liikuntatapahtumien järjestäminen ja toteuttaminen yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa		Yhteistyö toimii seurojen ja järjestöjen kanssa. Tapahtumia suunnitellaan ja järjestetään yhteistyössä				
Mittari/mittarit		Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
Liikuntapalveluiden ohjattujen ryhmien osallistujamäärät		1 300	1 800	1 460		1
Liikuntatapahtumien määrät (ottelut)		35 (3 700)	50 (3 900)	28 (4 100)		3
Terveystottumuskysely 1 kpl		1	1	tulossa 2025		4

Strateginen valinta	Vetovoimainen ja palveleva Seinäjoki, Kehittyvä liikuntapaikka-rakentaminen	Strateginen tavoite	Vetovoimainen ja palveleva Seinäjoki, Liikuntapaikat kaikille lähellä			
Talousarviotavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio				
Käyttöasteen mukaan		Liikuntapaikkoja tullut lisää, mutta hoitoresurssit eivät ole kasvaneet samassa suhteessa, resurssit				
Mittari/mittarit		Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
Liikuntapaikkojen määrät ja tarpeet		Nykyinen taso	Lisää liikuntapaikkoja	Lisää merkittäviä liikuntapaikkoja tullut		1
Ottelutapahtumat		3 700	4 100	4 100		1
Lajien vaatimustaso, olosuhteet		Nykyinen taso	Lisää vaatimuksia	Lisää vaatimuksia, parantuneet		1

Tulosalue 590 Nuorisopalvelut

590 NUORISOPALVELUT				
Talous	Talousarvio €			Poikkeama €
Toimintatulot	Alkuperäinen	402 800		
Kv 22.4. §26	Muutos	2 000		
	Yhteensä	404 800	425 769	20 969
Toimintamenot	Alkuperäinen	2 917 900		
Kv 22.4. §26	Muutos	-46 500		
Kv 27.5. §45	Muutos	-1 600		
Kv 9.12. §98	Muutos	21 800		
Kv 21.10. §81	Muutos	-4 400		
	Yhteensä	2 887 200	2 866 441	20 759
Netto (Toimintakate)		-2 482 400	-2 440 672	41 728

Toiminta-ajatus

Nuorisopalvelujen tavoitteena on luoda edellytyksiä tuloksekkaalle nuorisotoiminnalle. Nuorten kasvun tukeminen on kaiken toiminnan perusta. Nuorisotyötä ja nuorisopolitiikka toteutetaan yhteistyössä nuorten, järjestöjen ja viranomaisten kanssa.

Nuorisopalvelut ovat mukana nuorten elämässä monissa yhteyksissä; nuorisotiloilla, kouluilla, harrastuksissa ja tapahtumissa sekä sosiaalisessa mediassa. Meille nuorisopalveluissa on tärkeää nuorten ääni, aktiivisuus ja elinolot.

Strateginen valinta	Yrittäjyyden ja yhteistyön Seinäjoki	Strateginen tavoite	Arvostusta ja tukea seura- ja järjestötyölle			
Talousarviotavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio				
Nuorisojärjestöjen ja toimintaryhmien avustuksiin selkeä tasokorotus.		Avustuksiin varattu määrärahan lisääntyminen toteutui osittain.				
Avustusta hakevien toimintaryhmien määrä kasvaa.		Avustusta hakevien toimintaryhmien määrän kasvu ei toteutunut. Toiminta-avustuksien hakijoiden määrä pysyi samana, kohdeavustuksiin varattua määrärahaa ei ollut jaettavaksi loppuvuonna.				
Yhdistyksien kanssa tehtävä hankeyhteistyö tiivistyy.		Järjestöjen kanssa tehty yhteistyö onnistui tavoitteen mukaisesti.				
Mittari/mittarit		Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
Avustuksiin varattu rahamäärä		44 000	52 000	45 000	<div><div></div><div></div><div></div></div> 2	
Avustusta saaneiden toimintaryhmien määrä.		30	35	22	<div><div></div><div></div><div></div></div> 3	

Strateginen valinta	Palveleva Seinäjoki	Strateginen tavoite	Sivistystä, kulttuuria ja hyvinvointia
Talousarviotavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio	
Harrastuspassin käyttöönotto.		Harrastuspassin latauksien määrä on kasvanut tasaisesti. Kävijöiden määrässä on huomattava kasvu. Maksuttomia etuuksia on käytetty hyvin mm. uimahalli, kuntosali ja skeittihalli, museot.	

Kansainvälisyys osana perustoimintaa.	Ystävyyskunta vaihto Saksaan toteutunut edelleen vuorovuosin. Työntekijävaihdot ovat toteutuneet suunnitellusti.				
Mittari/mittarit	Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
Harrastuspassin käyttömäärät	0	1 000	820	●	1
Nuorisopalveluiden kansainväliseen vaihtoon osallistuneiden kokonaismäärä	55	55	55	●	1

Strateginen valinta	Palveleva Seinäjoki	Strateginen tavoite	Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen			
Talousarviotavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio				
Tolkkupajan toiminta kohdentuu nuoriin, jotka ovat erityisen haastavassa elämäntilanteessa. Koulujen kanssa tehtävä yhteisöllinen työ lisääntyy ja on säännöllistä. Etsivän nuorisotyön palveluohjaus on tuloksellista ja työ nuorten keskuudessa tunnettua.		*Nuorten toiminnallisten työpajojen toiminta on toteutunut suunnitellusti. Kuntouttavan työtoiminnan siirtyminen HVA:lle on muuttanut toimintaa huomattavasti. *Koulujen kanssa tehtävä yhteistyö on lisääntynyt. Työmuodon kehittämiseen on saatu lisää henkilöresursseja mm. AVI-hankerahoituksella. *Etsivä nuorisotyö on toteutunut tavoitteen mukaisesti.				
Mittari/mittarit		Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
Tolkkupajan toimintaan osallistuneiden määrä.		70	70	68	<div><div></div><div></div><div></div></div> 1	
Koulunuorisotyön resurssi htv / vuosi		1	2	2	<div><div></div><div></div><div></div></div> 1	
Etsivän nuorisotyön tavoitetut nuoret		320	320	358	<div><div></div><div></div><div></div></div> 1	

Palvelukeskus

KAUPUNKIYMPÄRISTÖN TOIMIALA

Tulosalue 600 Kaupunkiympäristön toimialan hallinto

600 KAUPUNKIYMPÄRISTÖN TOIMIALAN HALLINTO				
Talous	Talousarvio €		Toteutuma €	Poikkeama €
Toimintatulot	Alkuperäinen	240 800		
Kv 21.10. §81	Muutos	-47 000		
	Yhteensä	193 800	222 997	29 197
Toimintamenot	Alkuperäinen	1 004 300		
Kv 22.4. §26	Muutos	-10 000		
Kv 9.12. §98	Muutos	33 000		
Kv 21.10. §81	Muutos	-3 000		
	Yhteensä	1 024 300	967 770	56 530
Netto (Toimintakate)		-830 500	-744 773	85 727

Toiminta-ajatus

Kaupunkiympäristötoimiala luo ja turvaa kuntalaisille toimivan, terveellisen ja viihtyisän elinympäristön järjestämällä maankäyttö-, yhdyskuntatekniikka- ja toimitilapalvelut sekä rakennusvalvonnan, ympäristönsuojelun ja ympäristöterveydenhuollon viranomaistehtävät valtuuston osoittamat resurssit huomioon ottaen.

Strateginen valinta	Yrittäjyyden ja yhteistyön Seinäjoki	Strateginen tavoite	Yrittäjyyskaupunki 2.0		
Talousarviotavoite	Merkittävimmät riskit				
Kaupungin palveluissa vastataan 24 tunnin kuluessa yrittäjien palvelupyyntöihin.	Toimialarajat, henkilöstö- ja osaamisresurssit vaikeuttavat tavoitteen toteutumista				
Mittari/mittarit	Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
Asiakasmäärät, asiakaspalautteet ja yhteydenotot	2 500 kpl/v.	2 000 kpl/v. pl. hulevesiasiat	...	●	4

Strateginen valinta	Vetovoimainen Seinäjoki	Strateginen tavoite	Opiskelijalle paras kaupunki		
Talousarviotavoite	Merkittävimmät riskit				
Kaupunki tukee opiskelijoiden harjoittelua. Kaupunki lisää harjoittelijoiden määrää kaupunkikonsernissa.	Ohjaamisen osaamisresurssien rajallisuus.				
Mittari/mittarit	Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
Liiketalouden opiskelijaharjoittelijat	0	1	0	●	3
Korkeakouluopiskelijan opinnäytetyö	0	1	0	●	3

Strateginen valinta	Hyvän johtamisen ja tasapainoisen talouden Seinäjoki	Strateginen tavoite	Hyvän tekemisen ja johtamisen Seinäjoki			
Talousarviotavoite		Merkittävimmät riskit				
Hyvä tekeminen muodostuu Seinäjoella osaavan henkilöstön yhdessä tekemästä turvallisesta, terveellisestä ja tuottavasta työstä.		Yhteistyön tiivistämisen haasteet ja työtilojen hajanaisuus. Hulevesilaskutuksen automatisointi. Nyt aineisto on poimittu kolme kertaa manuaalisesti. Yhteydenotot lähetetyistä laskuista työllistää merkittävästi.				
Mittari/mittarit		Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
HV-laskuaineisto valmistuu kevästä ja on eheää. Hulevesilaskut saadaan lähtemään viimeistään toukokuussa asiakkaille.		Toteutui osin syksyllä	Kaikki laskut lähtevät keväällä	Laskut lähtivät 6-12/2024	<div><div></div></div>	2
Kehityskeskustelut		86 %	100 %	76 %	<div><div></div></div>	3
Esimies jakaa sopivasti vastuuta		2,9	4	3,7	<div><div></div></div>	2
Osastopalaverit 1/kk, osallistuminen		80 %	100 %	77 %	<div><div></div></div>	2

Strateginen valinta	Hyvän johtamisen ja tasapainoisen talouden Seinäjoki	Strateginen tavoite	Hyvän tekemisen ja johtamisen Seinäjoki				
Talousarviotavoite		Merkittävimmät riskit					
Osaava henkilöstö tekee yhdessä työtä kuntalaisten parhaaksi hyvin johdetussa organisaatiossa. Henkilöstö kokee työnsä mielekkääksi, palkitsevaksi ja elämänhallintaa tukevaksi.		Yhteydenpidon menetelmät kuntalaisiin, mm. somekanavien käyttöönoton aktiivisuus. Tehtäväkokonaisuuksien aikasidonnaisuus.					
Mittari/mittarit		Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo			
Voimavarat muutoksien ja uusien haasteiden kohtaamiseen		3,9	4,3	3,9		2	
Mahdollisuus ammatilliseen kehittymiseen		3,1	4	3,5		2	
Koulutuspäivät/henkilö		...	3	ka. 1,8		2	

Strateginen valinta	Hyvän johtamisen ja tasapainoisen talouden Seinäjoki	Strateginen tavoite	Kasvun ja investoinnit turvaava talous				
Talousarviotavoite		Merkittävimmät riskit					
Tasapainoinen talous mahdollistaa kasva-van kaupungin palvelut ja investoinnit. Kaupunkikonsernin talous pysyy tasapainossa ja omistajaohjauksella tuetaan kaupunkistrategian tavoitteiden toteutumista.		Yleisestä markkinatilanteesta johtuva kustannusten nousu ja rakentamisen hiipuminen. Säästöohjelmat aiheuttavat epärealistisia tuottolisäyksiä ja kulujen karsimista.					
Mittari/mittarit		Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo			
Käyttötalous tuotot/kulut %		99,3 /97,6	99	103,9/98,4		1	
Investointien toteutuminen		85	99	95,2		2	

Tulosalue **610 Toimitilat**

610 TOIMITILAT			
Talous	Talousarvio €		Toteutuma €
Toimintatulot	Alkuperäinen	48 380 700	
Kv 22.4. §26	Muutos	300 000	
Kv 9.12. §98	Muutos	30 000	
	Yhteensä	48 710 700	49 823 395
Toimintamenot	Alkuperäinen	31 702 400	
Kv 22.4. §26	Muutos	-225 000	
Kv 27.5. §45	Muutos	390 000	
Kv 9.12. §98	Muutos	220 000	
Kv 21.10. §81	Muutos	49 800	
	Yhteensä	32 137 200	32 124 092
Netto (Toimintakate)		16 573 500	17 699 303
			1 125 803

Toiminta-ajatus

Toimitilat suunnittelee, tuottaa, hallinnoi ja ylläpitää kaupungin palvelurakenteeseen tarvittavia tiloja sekä muuta kaupungin omistukseen kuuluvaa rakennuskantaa. Lisäksi tulosalue tuottaa kaupungin sisäiset ruoka- ja siivouspalvelut. Toiminnan keskeisiä painopisteitä ovat toimitilojen terveellisyys, turvallisuus, toimivuus ja tehokkuus sekä rakennusomaisuuden arvon säilyttävä korjausvelan hallinta. Ylläpito ja siivous pyritään tuottamaan kestävän kehityksen ja elinkaaritaloudellisuuden näkökulmista kaikissa olosuhteissa asiakaslähtöisesti, laadukkaasti, oikea-aikaisesti ja kustannustehokkaasti. Ruokapalvelut tuottavat Seinäjoen kaupungin asukkailla ravitsemuksellisesti täysipainoisia aterioita. Palvelu tuotetaan taloudellisesti, tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti, ottaen huomioon kasvavan kaupungin palvelutuotannon turvaaminen.

Strateginen valinta	Hyvän johtamisen ja tasapainoisen talouden Seinäjoki	Strateginen tavoite	Hyvän tekemisen ja johtamisen Seinäjoki		
Talousarviotavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio			
Kiinteistö/toimitilastrategian käyttöönotto		Kiinteistöstrategian kehitykseen liittyvät tavoitteet eivät täyttyneet, resurssi- ja aikapulan johdosta			
Mittari/mittarit		Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo	
Vahvistetaan vuosittain seurattavat tavoitteet ja mittarit		Strategian valmistelu aloitettu	Seurantatavat ja lähtöarvot määritetty	Ei tehty	<div><div></div></div> 3
Valmistellaan strategian ensimmäinen vuosiotteumaraportti TP 2022 yhteyteen		...	Valmisteltu ja esitelty	Ei valmis	<div><div></div></div> 3

Strateginen valinta	Hyvän johtamisen ja tasapainoisen talouden Seinäjoki	Strateginen tavoite	Seinäjoki kasvaa kestävästi ja elää ekoviisaasti
Talousarviotavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio	
Rakennuskannan energiatehokkuus paranee ja hiilijalanjälki pienenee		Lämmitysenergian kulutus ei vähentynyt tavoitellusti. Syy on selvityksessä. Öljylämmityksien korvausten osalta perustellut hankkeet alkavat olla tehty.	

Mittari/mittarit	Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
Rakennusten lämpötilakorjattu lämmönkulutus pienenee	Määritetty TP 2023	2 % alle nykyarvon	+2,5 %		3
Rakennusten sähkönkulutus pienenee	Määritetty TP 2023	2 % alle nykyarvon	-2,1 %		1
Öljylämmityskohteita korvataan muulla lämmitysmuodolla	Jäljellä < 20 kohdetta	Toteutetaan 2 hanketta	Tehty 1 iso kohde		2

Strateginen valinta	Hyvän johtamisen ja tasapainoisen talouden Seinäjoki	Strateginen tavoite	Kasvun ja investoinnit turvaava talous			
Talousarviotavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio				
Rakennuskannan korjausvelka ei kasva.		Korjausvelan tarkistus oli osin kesken 31.12.2024. Arvion mukaan korjausvelka ei kasvanut, koska korjausrakentamiseen käytettiin rahaa yli rakennuskannan kuluman arvon (1,75 % teknisestä arvosta). PTS-laadinta ei edennyt tavoitellusti				
Mittari/mittarit		Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
Korjausvelka miljoonaa euroa		Määritetty TP 2023	< nykyarvo	Laskenta kesken	<div><div></div></div> 2	
Rakennuskohtaisten pitkän tähtäimen suunnitelmien (PTS) laadintaa jatketaan		Laadinta käynnissä	Laadittuna 50 kohdetta	Laadinta kesken	<div><div></div></div> 3	

Strateginen valinta	Hyvän johtamisen ja tasapainoisen talouden Seinäjoki	Strateginen tavoite	Kasvun ja investoinnit turvaava talous			
Talousarviotavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio				
Yksikkökustannustaso kiinteistönhoidossa ja siivous- ja ruokapalveluissa ei kasva alan indeksia voimakkaammin. Rakennuttamisen asiantuntijapalvelua tuotetaan kilpailukykyiseen hintaan.		Siivouksen ja kiinteistönhoidon kustannustavoitteet toteutuivat. Koululounaan hinta kasvoi 6 %, ravintopalveluiden indeksikasvun ollessa 3,6 %. Rakennuttamispalvelua tuotettiin kustannustehokkaasti.				
Mittari/mittarit		Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
Siivouspalvelun kustannus €/m2		Määritetty TP 2023	muutos alle alan indeksin	1,65	<div><div></div></div> 1	
Kiinteistönhoidon kustannus €/m2		Määritetty TP 2023	muutos alle alan indeksin	0,56	<div><div></div></div> 1	
Koululounaan hinta		Määritetty TP 2023	muutos alle alan indeksin	3,82	<div><div></div></div> 3	
Omana työnä tuotetun rakennuttamispalvelun kustannus % projektien kokonaiskustannuksista		2,9 % (TP 2022)	Alle 3 %	2,44 %	<div><div></div></div> 1	

Tulosalue 620 Kiinteistö- ja paikkatietopalvelut

620 KIINTEISTÖ- JA PAIKKATIENTOPALVELUT				
Talous	Talousarvio €		Toteutuma €	Poikkeama €
Toimintatulot	Alkuperäinen	7 898 200		
Kv 9.12. §98	Muutos	-3 350 000		
Kv 21.10. §81	Muutos	-377 000		
	Yhteensä	4 171 200	4 896 198	724 998
Toimintamenot	Alkuperäinen	2 235 300		
Kv 22.4. §26	Muutos	-10 000		
Kv 21.10. §81	Muutos	61 800		
	Yhteensä	2 287 100	2 079 976	207 124
Netto (Toimintakate)		1 884 100	2 816 222	932 122

Toiminta-ajatus

Tulosalueen tarkoituksena on luoda edellytykset toimivan, terveellisen ja viihtyisän elinympäristön muodostumiselle ja turvata riittävä ja monipuolinen tonttivaranto maanhankinnan painopistealueilla. Tulosalue tuottaa ja ylläpitää ajantasaista paikkatietoaineistoa ja hoitaa osaltaan viiveettömän kiinteistönmuodostuksen yrityksille ja asukkaille tonttien myynnin ja rakentamisen tarpeisiin sekä tuottaa tarvittavat mittauspalvelut rakentamisen tueksi.

Strateginen valinta	Hyvän johtamisen ja tasapainoisen talouden Seinäjoki	Strateginen tavoite	Kasvun ja investoinnit turvaava talous			
Talousarviotavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio				
Kaupungin maapolitiikka on johdonmukaista, tasapuolista ja avointa. Raakamaata hankitaan ennakoivasti tulevaisuuden asumis- ja yritystarpeisiin varautuen. Maankäyttösopimuksin edistetään kaavamuutoshankkeita.		<i>Riski: Kaupunki epäonnistuu maapolitiikassa ja raakamaan hinta nousee merkittävästi. Huonon sopimuspolitiikan vuoksi kaupunki menettää merkittävästi tuloja.</i> Kaupungilla on hyvä raakamaavaranto ja hinta on pysynyt maltillisena. Johdonmukainen ja pitkäjänteinen neuvottelutyö tuotti tulosta ja muutama merkittävä, jo vuosia vireillä ollut kauppa saatiin päätökseen.				
Mittari/mittarit		Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
Hankitaan raakamaata väh. 40 ha		34	40	87	<div></div> 1	
Maankäyttösopimukset (MRL 91 a§) solmitaan aina, kun asemakaavasta aiheutuu maanomistajalle merkittävää hyötyä		100 %	100 %	1	<div></div> 1	

Strateginen valinta	Vetovoimainen Seinäjoki	Strateginen tavoite	Laadukas ja elinvoimainen asuinympäristö
Talousarviotavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio	
Tonttien myynti ja vuokraus asumiseen		Riski: Tonttitarjonta ja asiakkaiden tarpeet eivät kohtaa. Yleinen markkinatilanne selittää pääosin miksi tavoitteeseen ei ylletty. Kaupungin tonttivaranto on riittävä ja monipuolinen. Markkinoilla näkymät ovat	

	kääntyneet positiivisempaan suuntaan erityisesti korkojen laskun takia, millä toivotaan olevan piristävä vaikutus myös tonttimyyntiin.				
Mittari/mittarit	Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
AO-erillisientalotontit/lkm	46	50	26		2
AK/AR - asuinkerrostalo- ja rivitalotontit/ lkm	8	8	6		2

Strateginen valinta	Yrittäjyyden ja yhteistyön Seinäjoki	Strateginen tavoite	Yrittäjyyskaupunki 2.0			
Talousarviotavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio				
Kaupungilla on tarjolla riittävästi ja monipuolisesti erilaiseen yritystoimintaan sopivia tontteja kaupungin eri osissa.		<i>Riski: Tonttitarjonta ja yritystoiminnan tarpeet eivät kohtaa.</i> Yleinen markkinatilanne selittää pääosin miksi tavoitteeseen ei ylletty. Haasteena on isompien hankkeiden (logistiikka- ja terminaalitoiminta) sijoittuminen. Maanhankinta ja uudet yritystoiminnan asemakaava-alueet ovat ratkaisu näihin haasteisiin.				
Mittari/mittarit		Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
Myydään/vuokrataan vähintään 10 KL+T+TY-tonttia		7	10	4	<div><div></div></div>	3

Strateginen valinta	Hyvän johtamisen ja tasapainoisen talouden Seinäjoki	Strateginen tavoite	Digiylykäs kaupunki			
Talousarviotavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio				
Digitalisaatiota hyödynnetään ajasta ja paikasta riippumattomien palveluiden kehittämiseksi		<p><i>Riski: Henkilöstöresurssit eivät riitä perustoiminnan lisäksi toiminnan kehittämiseen ja/tai uusien toimintatapojen käyttöönottoon.</i></p> <p>Trimble Locus Cloudin käyttö on vakiintunutta, mutta toiminnallisuuksissa on havaittu puutteita ja erilaisia toimintoja kehitetään järjestelmätoimittajan versiopäivitysten myötä. Maankäytön muokkaussovellus on käytössä mutta järjestelmässä on havaittu puutteita, jolloin sitä ei voida vielä täysipainoisesti käyttää. Verkkokaupan tarvetta kartoitettiin, mutta edellytyksiä automaattiselle verkkokaupalle ei vielä ole, päätettiin siirtää myöhempään ajankohtaan. Metsätietojärjestelmän kilpailutus tehty ja tarjoukset saatu, mutta hankinta kesken, valmistuu helmikuun aikana. Eläköityminen ja rekrytointi perehdyttämiseen sekä rakennuslainsäädännön muutosten edellyttämät projektit haastoivat resurssien riittävyyttä.</p>				
Mittari/mittarit		Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
Trimble Locus Cloudin laajenee maankäytön muokkaussovelluksen käyttöönotolla		...	Kyllä	Osittain	 2	
Trimble Locus Cloudin käyttö laajenee verkkokaupan käyttöönotolla		...	Kyllä	Ei	 3	
Metsätietojärjestelmän kilpailutus ja hankinta kaupungin metsäomaisuuden hallintaan ja hoitotoimenpiteiden suunnitteluun toteutetaan		...	Kyllä	Osittain	 2	

Strateginen valinta	Hyvän johtamisen ja tasapainoisen talouden Seinäjoki	Strateginen tavoite	Hyvän tekemisen ja johtamisen Seinäjoki			
Talousarviotavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio				
Henkilöstö kokee työnsä mielekkääksi, palkitsevaksi ja elämänhallintaa tukevaksi. Jokaisella työntekijällä on mahdollisuus ilmaista itseään, tuoda esille asiantuntijuuttaan ja kehittää omaa osaamistaan.		<i>Riski: Esihenkilöillä ei ole riittävästi aikaa keskittyä substanssiasioiden ohella henkilöstön tukemiseen. Tällä hetkellä ajankäytön jakaminen näiden välillä onnistuu melko hyvin.</i>				
Mittari/mittarit		Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
Henkilöstökyselyn NPS-indeksi yli 10		4	>10	41	<div><div></div></div> 1	
Toteutuneet kehityskeskustelut		100 %	100 %	100	<div><div></div></div> 1	
Työn ja yksityiselämän yhteensovittaminen (henkilöstökysely)		3.9	>4	4,5	<div><div></div></div> 1	
Kokemus oman työn mielekkyydestä (henkilöstökysely)		4.0	>4	4,0	<div><div></div></div> 1	
Riittävän osaamisen ja voimavarojen vahvistaminen (henkilöstökysely)		3.9	>4	4,0	<div><div></div></div> 1	

Tulosalue 630 Yhdyskuntatekniikka

630 YHDYSKUNTATEKNIikka				
Talous	Talousarvio €		Toteutuma €	Poikkeama €
Toimintatulot	Alkuperäinen	3 227 500	3 461 508	234 008
	Yhteensä	3 227 500		
Toimintamenot	Alkuperäinen	16 714 700	16 732 289	649 511
Kv 22.4. §26	Muutos	-400 000		
Kv 27.5. §45	Muutos	1 100 000		
Kv 9.12. §98	Muutos	-30 000		
Kv 21.10. §81	Muutos	-2 900		
	Yhteensä	17 381 800		
Netto (Toimintakate)		-14 154 300	-13 270 781	883 519

Toiminta-ajatus

Yhdyskuntatekniikan tulosalue tuottaa eri tulosyksiköille asetetut tehtävät nykyaikaisia toimintatapoja käyttäen taloudellisesti ja ympäristöystävällisesti yhteistyössä kaupungin muun organisaation sekä vuorovaikutuksessa kaupunkilaisten kanssa.

Strateginen valinta	Palveleva Seinäjoki	Strateginen tavoite	Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen
Talousarviotavoite		Merkittävimmät riskit	
Turvallisen, laadukkaan ja viihtyisän kaupunkiympäristön luominen ja ylläpito vallitsevien normien, standardien ja laatuluokitusten mukaisesti. Kehittää paikallisliikennettä ja edistää kevyen liikenteen käyttöä.		Pandemia (lintuinfluenssa) Virusinfektiot Voimakas taantuma/lama Valtion avustusten väheneminen Uusiutuvien polttoaineiden hintataso Taloustilanne	

Mittari/mittarit	Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
Kevyen liikenteen väylien pääyhteyksien (pyöräilystrategia 2012) parannustyöt	Ei	Kyllä	Toteutunut osittain		2
Runkolukittavien pyörätelineiden lisääminen	40 kpl	50 kpl	58		1
Sähkökäyttöisten ajoneuvojen määrän lisääminen	5 kpl	10 kpl	5 kpl		3
Uusiutuvien polttoaineiden käytön lisääminen omassa kalustossa	0 % kaikista liikennepoltto aineista	3 % kaikista liikennepoltto aineista	1 % Ei täysin toteutunut taloudellisista syistä		2
Uusien leikkipaikkojen määrän lisääminen	100 kpl	102 kpl	103 kpl		1

Strateginen valinta	Yrittäjyyden ja yhteistyön Seinäjoki	Strateginen tavoite	Hyvät palvelut asukkaille yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa				
Talousarviotavoite		Merkittävimmät riskit					
Yhdyskuntatekniikan palvelujen tuottaminen asiakaspalvelulähtöisesti. Kehittää asiakaspalvelua käyttäjäystävällisempään suuntaan. Mahdollistaa kuntalaisten osallistuminen tulevien investointihankkeiden valmisteluun. Luoda uusia toimintatapoja viestintään.		Haastavat asiakkaat Henkilöstöressurit Työntekijöiden asennoituminen					
Mittari/mittarit		Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo			
Yhteistyökysely kaupungin henkilöstölle		1 kpl/v	1kpl/v	0 kpl/v		3	
Palautepalvelun keskimääräinen vastausaika		3 työpäivää	2 työpäivää	2 työpäivää		1	
Jalankulku- ja pyöräilyväylien käyttäjämäärien mitta		Ei	Kyllä	Kyllä		1	
Vuosittaisen asukasbudjetoinnin kohteiden toteutus		Kyllä	Kyllä	Kyllä		1	
Vuosittaisen kaupunkiliikenteen matkustajatytyväisyyskyselyn toteuttaminen yhteistyössä liikennöitsijän kanssa		Kyllä	Kyllä	Ei		3	
Kaupunkiliikenteen pysäkkikatosten lisääminen		...	3 kpl/v	0 kpl/v		3	

Strateginen valinta	Hyvän johtamisen ja tasapainoisen talouden Seinäjoki	Strateginen tavoite	Hyvän tekemisen ja johtamisen Seinäjoki				
Talousarvioletavoite		Merkittävimmät riskit					
Suunnittelun, rakentamisen, kunnossapidon, kone- ja kuljetuskeskuksen sekä puistotoimen tehtävien toteutus budjetin määrärahojen puitteissa kokonaistaloudellisesti edullisimmalla tavalla. Mahdollistaa turvallinen ja terveellinen työympäristö. Kehittyä ja mukautua digitalisaation sekä toimintaympäristön muutoksissa. Organisaation uudistaminen kustannustehokkaampaan toimintatapaan.		Sään ääri-ilmiöt Poikkeusolot Määrärahat Henkilöstön sopeutuminen muutoksiin Henkilöstön välinpitämätön suhtautuminen työturvallisuusriskeihin					
Mittari/mittarit		Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo			
Toteutuneen investointihankkeen asukastyytyväisyyskysely		Ei	Kyllä	Ei		3	
WPro-työtaturmailmoitusten lukumäärä		18 kpl/v	0 kpl	6 kpl		2	

Tulosalue 650 Kaupunkisuunnittelu ja kaavoitus

650 KAUPUNKISUUNNITTELU JA KAAVOITUS				
Talous	Talousarvio €		Toteutuma €	Poikkeama €
Toimintatulot Kv 21.10. §81	Alkuperäinen	69 800	25 480	5 680
	Muutos	-50 000		
	Yhteensä	19 800		
Toimintamenot Kv 22.4. §26 Kv 21.10. §81	Alkuperäinen	1 090 400	1 195 261	3 439
	Muutos	-10 000		
	Muutos	118 300		
	Yhteensä	1 198 700		
Netto (Toimintakate)		-1 178 900	-1 169 781	9 119

Toiminta-ajatus

Ohjata kaupungin kehitystä kaupunkistrategian ja kestävän kehityksen mukaisesti. Mahdollistaa työpaikkojen ja väestön kasvun edellytykset. Tuottaa korkealuokkaista ja elävää kaupunkikuvaa, joka aktivoi kaupunkilaisia.

Strateginen valinta	Yrittäjyyden ja yhteistyön Seinäjoki	Strateginen tavoite	Kehittyvä kaupunki			
Talousarvioletavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio				
Kaavoilla ja muulla luvituksella osoitetaan tarpeelliset tontit						
Mittari/mittarit		Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
Hankkeiden etenemistä tarkkaillaan viikoittain ja tehdään, arviot työn etenemisestä		Viime vuosina pieni osa hankkeista on viivästynyt	Hankkeet eivät viivästy	Palvelujen ostomäärärahojen ylityksen välttämiseksi muutamaa hanketta on siirretty vuodelle 2025.		2

Strateginen valinta	Vetovoimainen Seinäjoki	Strateginen tavoite	Laadukas ja elinvoimainen asuinympäristö
Talousarviotavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio	
Toimiva ja esteettisesti tasokas ympäristö, joka on rakenteeltaan selkeä ja helposti hahmotettava. Erityishuomio on kaupunkikeskustan elävyyden kehittämisessä. Erityisryhmien asumisen kehittämisellä (esimerkiksi vanhennevä väestö) pyritään pitkän tähtäimen kokonaistaloudellisuuteen.			
Mittari/mittarit	Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo
Työssä selvitetään huolellisesti ja laaja-alaisesti vaikutukset	Huolellinen yleis- ja asemakaavatyö	Yleis- ja asemakaavatyön kehittäminen edelleen	Sinällään vaikeasti mitattava, mutta esim. aseman alueen kehittyminen on osoitus hyvän ympäristön ja kaupunkirakenteen luomisesta.
			<div><div></div></div>
			1

Strateginen valinta	Vetovoimainen Seinäjoki tasapainoisen talouden Seinäjoki	Strateginen tavoite	Kaupunki Suomen kasvukäytävällä			
Talousarviotavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio				
Taloudellinen ja ekologinen sekä tehokas kaupunkirakenne, joka pohjautuu resurssien tehokkaaseen hyödyntämiseen. Kaupungin ominaispiirteitä ja maantieteellistä asemaa hyödynnetään ja kehitetään.						
Mittari/mittarit		Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
Yrittäjien ja asukkaiden mielipidetiedustelut		Erittäin hyvä arvio kyselyissä	Pysytään edelleen huipulla	Edelleen arvioinneissa (Esim. yrittäjien kuntabarometri) Seinäjoki menestynyt hyvin		1

Strateginen valinta	Hyvän johtamisen ja tasapainoisen talouden Seinäjoki	Strateginen tavoite	Digiälykäs kaupunki		
Talousarviotavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio			
Seinäjoki on eturintamassa kehitettäessä kaavoituksen digitaalisia ratkaisuja ja lainsäädäntöä					
Mittari/mittarit		Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo	
Osallistutaan kaavojen digitalisoinnin kehittämiseen yhteistyössä muiden kaupunkien ja valtion kanssa		Yhteistyö aloitettu ja käynnistetty	Yhteistyö jatkuu tiiviinä ja omista eduista huolehditaan	Kaavoitus on ollut 2-3 vaativassa digitalisaatiohankkeessa mukana 2024 ja myös omia järjestelmiä kehitetty	<div><div></div></div> 1

Tulosalue **660 Rakennusvalvonta**

660 RAKENNUSVALVONTA			
Talous	Talousarvio €		Poikkeama €
Toimintatulot	Alkuperäinen	813 800	
Kv 22.4. §26	Muutos	15 000	
	Yhteensä	828 800	685 689
Toimintamenot	Alkuperäinen	1 040 500	
Kv 22.4. §26	Muutos	-30 000	
Kv 21.10. §81	Muutos	-400	
	Yhteensä	1 010 100	958 448
Netto (Toimintakate)		-181 300	-272 759

Toiminta-ajatus

Rakennusvalvonta suorittaa rakentamisen valvonta-, neuvonta- ja ohjaustyötä sekä huolehtii lupamenettelyn ja työmaa-aikaisen valvonnan avulla, että kulloinkin voimassa olevia lakeja ja määräyksiä noudatetaan.

Strateginen valinta	palvelut	Strateginen tavoite		sujuvat palvelut		
Talousarviotavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio				
Valmistaudutaan uuteen lainsäädäntöön, Laki rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä tulee voimaan1.1.2024 ja rakentamislaki 1.1.2025.		Laki tuli voimaan 1.1.2025, hinnasto ei ole vielä voimassa, vaikeuttaa jätettyjen rakentamislupien hinnan määrittelyä asiakkaalle. Sähköiset lupahakemukset saatu kuntoon ja lupia voi hakea. Rakentaminen on taantumassa ja keväällä odotetaan käännettä parempaan.				
Mittari/mittarit		Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
lupahakemusten käsittelyaika		27 pv	25 pv	16	● 1	
sähköinen asiointi		98 %	100 %	100	● 1	
suunnittelukokoukset sähköisesti		75 %	95 %	95	● 1	

Tulosalue **670 Ympäristönsuojelu**

670 YMPÄRISTÖNSUOJELU			
Talous	Talousarvio €		Poikkeama €
Toimintatulot	Alkuperäinen	99 000	
Kv 9.12. §98	Muutos	10 000	
	Yhteensä	109 000	140 398
Toimintamenot	Alkuperäinen	456 000	
Kv 22.4. §26	Muutos	-10 000	
Kv 9.12. §98	Muutos	-10 000	
Kv 21.10. §81	Muutos	-3 400	
	Yhteensä	432 600	450 591
Netto (Toimintakate)		-323 600	-310 193

Toiminta-ajatus

Ympäristönsuojelu hoitaa kunnalle laissa erikseen määrättyjä ympäristönsuojelutehtäviä. Tehtävänä on toimia ympäristönsuojelun edistäjänä ja kehittäjänä sekä toimia mm. ympäristönsuojelulain, jätelain, maastoliikennelain, vesilain ja maa-aineslain lupa- ja valvontaviranomaisena siltä osin, kun tehtävät on kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle laissa määriteltä.

Ympäristönsuojeluviranomaisena toimii lupa-asiaintautakunta.

Strateginen valinta	Vetovoimainen Seinäjoki	Strateginen tavoite	Kaupunki Suomen kasvukäytävällä			
Talousarviotavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio				
Käsitellään vireille tulevat luvat ja ilmoitukset viivytyksettä ja laadukkaasti.		Lupien ja ilmoitusten käsittely on lähes tavoitearvossa. Luvat ovat pysyneet oikeusasteissa yhtä lukuun ottamatta. Sähköistä asiointia on merkittävästi edistetty, mutta se ei vielä näy asiakkailla.				
Mittari/mittarit		Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
Lupien ja ilmoitusten käsittelyaika		3,3 kk	3,5 kk	3,7 kk	<div><div></div></div> 2	
Päätösten pysyvyys oikeusasteissa		päätökset ennallaan	päätökset ennallaan	päätökset yhtä lukuun ottamatta ennallaan	<div><div></div></div> 2	
Ympäristönsuojelulain mukaiset luvat ja ilmoitukset vireille sähköisesti		60 %	80 %	60 %	<div><div></div></div> 2	

Strateginen valinta	Palveleva Seinäjoki	Strateginen tavoite	Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen			
Talousarviotavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio				
Noudattaa ja ylläpitää lautakunnan hyväksymää lupa- ja ilmoitusvelvollisten toimintojen valvontasuunnitelmaa, tarttua ripeästi kuntalaisten ilmoituksiin ympäristöhaitoista sekä seurata kaupunkimme ilmanlaatua, jotta asukkaat voivat elää turvallisessa ja terveellisessä ympäristössä.		Kuntalaisten palautteisiin vastataan välittömästi tai viimeistään seuraavana arkena. Ilmanlaadun mittaukseen vaikuttavat vuosittaiset olosuhteet. Huomattava osa ylityspäivistä keväällä, ja kuiva, tyyni, kylmä ilma on saanut erityisesti renkaissa jauhautuneen hiekoitushiekan ilmaan useana peräkkäisenä päivänä.				
Mittari/mittarit		Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
Lupa-, ilmoitus- ja rekisteröinti- sekä muun lainsäädännön valvonta- ja tarkastuskäynnit vuodessa		30	80	102	<div><div></div></div> 1	
Ilmanlaadunmittaustoiminta: Päiviä, jolloin ilman pölypitoisuudet ylittävät terveyden suojelemiseksi annetun raja-arvon 50 µg/m3		7	enintään 5	8	<div><div></div></div> 2	
Reagointiaika kuntalaisten ilmoituksiin		...	24 h	24 h	<div><div></div></div> 1	

Strateginen valinta	Hyvän johtamisen ja tasapainoisen talouden Seinäjoki	Strateginen tavoite	Seinäjoki kasvaa kestävästi ja elää ekoviisaasti			
Talousarviotavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio				
Toimitaan ympäristönsuojelun edistäjänä ja kehittäjänä kaupungissamme sekä tuetaan kaupungin Hinku-työtä* asiantuntijuudellamme ja hanketyöllä. Tunnistetaan kestävä kehityksen työhön kohdistuvat kuntalaisten tarpeet ja toiveet.		Viemässä eteenpäin mm. JTF-hanketta (infraa sähkölatausrekoille), pohjaveden suojelusuunnitelmien päivitystä sekä mukana niin E-P:n liiton kuin INTO:nkin hankkeissa.				
Mittari/mittarit		Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
Seurataan Hinku-kriteerien täyttymistä *Hinku =kohti hiilineutraalia kuntaa, sitouduttu vähentämään CO2 päästöjä vuoden 2007 tasosta 80 % vuoteen 2030.		Eivät täyty kokonaan	Kriteerit täyttyvät	Täyttyvät jo varsin hyvin	 2	
Kestävää kehitystä ja ympäristönsuojelua koskevien tiedotteiden tai juttujen määrä/vuosi		20	25	30	 1	
Kestävän kehityksen hanke tai hankkeessa mukanaolo edistämässä tavoitteita		3	3	4	 1	

Strateginen valinta	Hyvän johtamisen ja tasapainoisen talouden Seinäjoki	Strateginen tavoite	Hyvän tekemisen ja johtamisen Seinäjoki			
Talousarviotavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio				
Noudatetaan annettua talousarviota		Toimintakate alittui. Vuoden mittaan säästötalkoisiin osallistuminen vei toimintakulut 4,2 % (n.18 000) yli korjatun talousarvion.				
Mittari/mittarit		Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
Pysyminen talousarviossa		talousarviossa on pysytty	pysytään talousarviossa	talousarviossa on lähes pysytty		2

Tulosalue 690 Ympäristöterveydenhuolto

690 YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO				
Talous	Talousarvio €		Toteutuma €	Poikkeama €
Toimintatulot	Alkuperäinen	2 808 700	3 409 856	581 156
Kv 9.12. §98	Muutos	20 000		
	Yhteensä	2 828 700		
Toimintamenot	Alkuperäinen	3 830 400	4 063 826	-281 226
Kv 22.4. §26	Muutos	-45 000		
Kv 21.10. §81	Muutos	-2 800		
	Yhteensä	3 782 600		
Netto (Toimintakate)		-953 900	-653 970	299 930

Toiminta-ajatus

Ympäristöterveydenhuollon viranomaisvalvonnan ja eläinlääkintähuollon palveluiden järjestäminen.

Toteutusvertailu

Strateginen valinta	Palveleva Seinäjoki	Strateginen tavoite	Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen			
Talousarviotavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio				
Yleisen terveysvalvonnan suunnitelmallisen valvonnan määrä						
Mittari/mittarit		Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
Suunnitelmallisen elintarvike-, terveydensuojelu- ja tupakkalain valvonnan määrä 300 h/htv		250	300	285		2

Strateginen valinta	Hyvän johtamisen ja tasapainoisen talouden Seinäjoki	Strateginen tavoite	Hyvän tekemisen ja johtamisen Seinäjoki			
Talousarviotavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio				
Eläinlääkäripalveluja on saatavilla koko alueella.		Tavoitteet toteutuivat vuonna 2024.				
Mittari/mittarit		Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
Kaikki kaupungineläinlääkärinvirat on täytetty		14	16	16		1
Ylimääräisiä päivystyksiä on enintään 4 kpl/htv/v		5,3	4	1,3		1

Palvelukeskus

ELINVOIMAN JA TYÖLLISYYDEN TOIMIALA

Tulosalue 700 Elinvoima

700 ELINVOIMA JA KILPAILUKYKY				
Talous	Talousarvio €		Toteutuma €	Poikkeama €
Toimintatulot	Alkuperäinen	843 600	1 438 044	173 644
Kv 22.4. §26	Muutos	370 800		
Kv 9.12. §98	Muutos	50 000		
	Yhteensä	1 264 400		
Toimintamenot	Alkuperäinen	5 119 000	5 154 372	61 628
Kv 22.4. §26	Muutos	-110 800		
Kv 27.5. §45	Muutos	300 000		
Kv 21.10. §81	Muutos	-92 200		
	Yhteensä	5 216 000		
Netto (Toimintakate)		-3 951 600	-3 716 328	235 272

Toiminta-ajatus

Elinvoiman tulosalue toteuttaa kaupunkistrategiaa edistämällä osaamista, kaupungin asukkaiden osallisuutta, terveyttä ja hyvinvointia. Tulosalue vahvistaa elinvoimaa myös toteuttamalla avointa tiedottamista sekä tukemalla kaupungin eri alueiden aktiivista kehittämistyötä. Tulosalue tukee kaupungin kilpailukykyä ja vetovoimaa edistämällä kaupungin strategista ja innovatiivista toimintaa, kaupungin edunvalvontaa, kaupunkimarkkinointia, tapahtumakaupunkina kehittymistä sekä kansainvälistymistä ja kotoutumista.

Strateginen valinta	Yrittäjyyden ja yhteistyön Seinäjoki	Strateginen tavoite	Kehittyvä tapahtumakaupunki			
Talousarviotavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio				
Seinäjoki tunnetaan vakiintuneista suurtapahtumistaan, joiden lisäksi kertaluonteiset isot tapahtumat vaikuttavat positiivisesti alueen talouteen ja näkyvyyteen.		Vaikuttavuustutkimus toteutettiin kolmessa valtakunnallisessa tapahtumassa ja tulosten mukaan Seinäjoen suositeltavuus tapahtumakaupunkina (NPS-luku) oli hyvä tai todella hyvä. Tapahtumien taloudellinen vaikuttavuus alueelle oli n. 13,1 miljoonaa euroa.				
Mittari/mittarit		Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
Tapahtumien vaikuttavuustutkimus		Edellinen tehty 2022	Uudet tulokset 2024	toteutunut	<div></div>	1

Strateginen valinta	Yrittäjyyden ja yhteistyön Seinäjoki	Strateginen tavoite	Arvostusta ja tukea seura- ja järjestötyölle
Talousarviotavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio	
Järjestöyhteistyön kehittäminen strategisten kumppanuuksien kautta.		Järjestöyhteistyöstä on toteutettu selvitys ja tehty kehittämissuunnitelma vuonna 2024. Suunnitelman yksi toimenpide on kumppanuussopimusten tekeminen.	

Asukasbudjetin toimenpiteet toteutuvat.	Vuonna 2024 on aloitettu kaikkien asukasbudjetin toimenpiteiden toteuttaminen, mutta osa on siirretty säästöjen vuoksi toteutettavaksi vasta vuonna 2025 ja osa toteutuksista valmistuu 2025 vuodenvaihteen jälkeen.				
Mittari/mittarit	Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
Strategisten kumppanuussopimusten määrä	0	3	0		3
Toteutuneet Asukasbudjetin toimenpiteet	...	23	13		2

Strateginen valinta	Vetovoimainen Seinäjoki	Strateginen tavoite		Kaupunki Suomen kasvukäytävällä		
Talousarviotavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio				
<p>Seinäjoki on väestö- ja työllisyysdynamiikaltaan Suomen elinvoimaisin kaupunki (vertailutekijöitä ovat väestökehitys, nettomuutto sekä työllisyys).</p> <p>Kansainvälistyminen nähdään keinona toteuttaa kaupungin strategiaa ja se toimii työkaluna elinvoimaisen ja kehittyvän kaupungin tekemisessä.</p>		<p>Seinäjoen väestökehitys säilyi edelleen kansallisesti verrattuna kohtuullisen hyvänä. Kasvu tuli maahanmuutosta. Luonnollisen väestökehityksen ja kuntien välisen nettomuuton jäätyä negatiiviseksi ei kaupungin suhteellinen väestönlisäys noussut tavoitetasolle.</p> <p>Kuntien välisessä muutossa on kehitys heikkoa negatiivisen muuttotaseen vuoksi. Tähän kehityskulkuun on kiinnitettävä erityistä huomiota ja pyrittävä löytämään keinoja Suomen sisäisen vetovoiman vahvistamiseen.</p> <p>Maahanmuuton kasvun myötä kaupunki kansainvälistyy. Tämä kehitys on myönteistä ja toivottua, mutta samalla se asettaa merkittävän haasteen kotouttamiselle, työllistämiselle ja palvelujen kestävyydelle</p>				
Mittari/mittarit		Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
Sijoittuminen kuntien elinvoimavertailussa, 25.000-100.000 as. kunnat (MDI: aluekehityksen tilannekuva)		2.	1.	4. (ns. nopea alukekehityksen tilannekuvavertailu).	<div><div></div></div> 2	
Suhteellinen väestönlisäys suurten kaupunkien (C21) joukossa		7.	3.	13.	<div><div></div></div> 3	
Nettomaahanmuutto, hlöä		290 (v.2022)	350	581	<div><div></div></div> 1	

Strateginen valinta	Vetovoimainen Seinäjoki	Strateginen tavoite	Opiskelijalle paras kaupunki
Talousarviotavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio	
Osaamisen ja osaamisympäristön vahvistaminen yliopisto- ja korkeakoulutoimintaan kohdistuvien panostuksien sekä kehittämällä yhteistyötä korkeakoulutoimijoiden kanssa.		Panostukset Seinäjoella olevaan yliopistotoimintaan, tutkimusprofessoreihin, koulutusohjelmiin, TKI-hankkeisiin sekä innovaatiotoimintaan säilyivät merkittävinä ja muodostavat valtaosan kaupungin aluekehitykseen osoittamasta rahoituksesta.	
Kampusalueen vetovoiman ja toiminnallisuuden edistäminen yhdessä alueen toimijoiden kanssa.		Kandidaatti-, maisteri- ja DI-tason koulutus Seinäjoella on vahvistunut Vaasan yliopiston, Tampereen yliopiston ja Taideyliopiston käynnistyneiden koulutusohjelmien myötä.	
		Seinäjoen kampusalueen vetovoimaa ja toiminnallisuutta on edistetty yliopistokeskuksen, ammattikorkeakoulun ja kaupungin yhteisellä Kampus-	

	hankkeella. Hankkeen toiminta kohdistui myös nopeasti lisääntyneeseen kv-opiskelijoiden joukkoon.				
Mittari/mittarit	Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
Maisteritason koulutusohjelmien määrä	2-4	6-8	3		2
Ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneiden osuus aikuisväestöstä (25 v. täyttäneet)	10,0 %	11,0 %	10,5 %		2

Strateginen valinta	Vetovoimainen Seinäjoki	Strateginen tavoite	Kaupunki Suomen kasvukäytävällä			
Talousarviotavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio				
Seinäjoen identiteettiä ja brändiä vahvistetaan tavoitteellisella markkinointi- ja viestintätyöllä.		<p>Merkittävä panostus uutismaiseen lyhytvideotuotantoon kasvatti someuraajien ja katselukertojen määrää merkittävästi. Uuden aseman avaamiseen liittyvä opastava ja informatiivinen viestintä tavoitti hyvin asukkaat ja näkyi runsaana vuorovaikutuksena.</p> <p>Elokuvayhteistyö ja elokuvan sekä sen tekijöiden saama huomio toi Seinäjoelle näkyvyyttä. Tilaa Seinäjoki -kampanjat saavuttivat tavoitteensa valituissa kohderyhmissä.</p>				
Mittari/mittarit		Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
Markkinointitoimenpiteiden vaikutus tutkimustuloksissa (muuttohalukkuustutkimus, sijoitus 294 kunnan joukossa)		33/294	29/294	59	<div><div></div><div></div><div></div><div></div><div></div></div>	3
Viestintä- ja markkinointistrategian mittariston seuranta neljännesvuosittain		2	4	2	<div><div></div><div></div><div></div><div></div><div></div></div>	2
Viestinnän ja markkinoinnin tavoitavuutta ja sisällön kiinnostavuutta indikoiva seuraajien määrä kaupungin päätileillä sosiaalisessa mediassa (Facebook-, Twitter-, Instagram-, TikTok- Youtube- ja LinkedIn-tileillä yhteensä)		34 000	36 000	43 000	<div><div></div><div></div><div></div><div></div><div></div></div>	1

Strateginen valinta	Vetovoimainen Seinäjoki	Strateginen tavoite	Uudistuva ja viihtyisä kaupunkikeskusta			
Talousarviotavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio				
Keskustorin ja toripaviljongin tapahtumatoimintaa kehitetään		Torilla ja toripaviljongissa järjestettiin reilu 50 erikokoista tilaisuutta, joista eniten järjestettiin alle sadan hengen tilaisuuksia. Pääsääntöisesti tapahtumia järjestettiin kesäkuukausin.				
Mittari/mittarit		Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
Torilla ja toripaviljongissa järjestettyjen tapahtumien määrä		...	40	50	<div><div></div></div>	1

Strateginen valinta	Palveleva Seinäjoki	Strateginen tavoite	Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen
Talousarviotavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio	
Ehkäisevää mielenterveys- ja päihdetyötä vahvistetaan.		Ehkäisevän päihdetyön koordinaattorin toimi perustettiin ja koordinaattori aloitti työt elokuussa 2024. Ehkäisevän päihdetyön suunnitelma on yhdistetty hyvinvointisuunnitelmaan. Uusi hyvinvointisuunnitelma tehdään vuoden 2026 alussa.	
Ikääntyvien palveluohjausta kehitetään.			

	Ikääntyneille suunnattuja palveluita on lisätty ja markkinoitu. Hyvinvointipäiviä on järjestetty yhdessä hyvinvointialueen kanssa.				
Mittari/mittarit	Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
Ehkäisevän mielenterveys- ja päihdesuunnitelman päivitys	...	Suunnitelma valmistuu	ei ole valmistunut		3
Järjestetyt hyvinvointipäivät 75-vuotiaille	Ei elinvoiman järjestäminen	3-4	3		1

Strateginen valinta	Palveleva Seinäjoki	Strateginen tavoite		Kotoutumisen edistäminen		
Talousarviotavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio				
Lakisääteisen kotoutumisen piirissä olevat kotoutuvat Seinäjoelle		Palveluohjauksen sujuvoittaminen. Kotolaki uudistuksen puitteissa uudet viranhaltijanroolit palvelutarvearvioiden sekä kotoutumissuunnitelmien luonnissa.				
Kotouttamisprosessin palvelurakenteiden selkiytyminen, ohjautuvuus oikeisiin palveluihin mahdollistuu.		Kotoutumisohjelman luonti ja seuranta sekä päivitys kahden vuoden välein. Palvelupolutukset kirjallisena kotoutumisohjelmassa.				
Kotouttamisen alkuvaiheen vastaanotto toimintojen vastuualueet selkeytyvät ja kehittyvät.		Kotoutumisen palvelukartta.				
Mittari/mittarit		Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
Muuttoliike lakisääteisen kotoutumisen aikana ja sen päätyttyä pakolaistyössä		95	100	ei mitattu	●	4
Kotoutumisen edistämisen palveluiden palveluprosessien mallintaminen ja sujuvoittaminen. Muodostetaan yhdyspintatyössä HVA:n kanssa		Valmisteilla	Palvelustrategian valmistuminen	Valmistunut	●	1

Tulosalue 710 Työllisyys

710 TYÖLLISYYS				
Talous	Talousarvio €		Toteutuma €	Poikkeama €
Toimintatulot	Alkuperäinen	602 500	1 550 999	932 499
Kv 22.4. §26	Muutos	16 000		
	Yhteensä	618 500		
Toimintamenot	Alkuperäinen	6 937 700	8 410 951	-802 351
Kv 22.4. §26	Muutos	-25 000		
Kv 27.5. §45	Muutos	700 000		
Kv 21.10. §81	Muutos	-4 100		
	Yhteensä	7 608 600		
Netto (Toimintakate)		-6 990 100	-6 859 952	130 148

Toiminta-ajatus

Työllisyyden tulosalue toteuttaa kaupunkistrategiaa edistämällä osaamista, työllisyyttä ja yrittäjyyttä. Työllisyyden tulosalue järjestää ja tuottaa kaupungin osalta julkisia työvoima- ja yrityspalveluja työnhakija-asiakkaille, yrityksille ja muille työnantaja-asiakkaille. Työllisyyden tulosalueen tehtäviin kuuluu järjestää työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta annetun lain nojalla kaupungille siirretyt

palvelut ja tehtävät sekä Ilmajoen kunnan kanssa yhteistyösopimuksella Seinäjoen kaupungin hoidettavaksi sovitut keskitetyt palvelut ja tehtävät. Kuntakokeilussa valmistaudutaan TE-palvelujen järjestämisvastuun siirtoon kunnille vuoden 2025 alussa. Kuntakokeiluja on jatkettu lakimuutoksella vuoden 2024 loppuun saakka.

Strateginen valinta	Palveleva Seinäjoki	Strateginen tavoite	Vastuuta työllisyydestä			
Talousarviotavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio				
Seinäjoen kaupunki tukee kaikkien työikäisten työllisyyttä tehokkaalla työnvälityksellä ja työllistymistä ja työkykyisyyttä edistävillä palveluilla ja valmennuksella. Palvelut ovat asiakaslähtöisiä ja työnhakua tukee koko kaupunkikonserni yhteistyöverkostoineen.		Kaikki voimavarat kohdistuvat nyt työllisyysalue TyöLakeuden liikkeellelähtöön ja vaikuttavaan asiakkaiden palvelutoimintaan ja kohtaamiseen. Heikko talous- ja työllisyysuhdanne ei tue tavoitetta. Tästä huolimatta joka päivään sisältyy paljon onnistumisia, toki haasteitakin, kuten alussa aina.				
Mittari/mittarit		Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
Suurten kaupunkien (C21) matalin työttömyysaste		kaikkein matalin (6,8 %)	kaikkein matalin	8,2 % (1)	<div><div></div></div> 1	
Laaja työttömyys (%-osuus työvoimasta)		9,7 %	<10 %	9,1 heinäkuu24	<div><div></div></div> 1	

Strateginen valinta	Yrittäjyyden ja yhteistyön Seinäjoki	Strateginen tavoite	Hyvät palvelut asukkaille yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa			
Talousarviotavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio				
Yhteiset palvelut työnhakija-asiakkaille, työllisyys, sosiaaliohjaus ja työttömien terveydenhoito. Palvelut tarjotaan moniammatillisesti ja helposti saman katon alta. Taloudellisesti vaikuttavia, yksilöllisiä, eteenpäin vieviä ja helposti saatavilla olevia palveluita.		Tavoitteen toteutuminen kiteytyy tällä hetkellä Kalevankadun yhteisen palvelupisteen käyttöönottoon ja toimintaan, jota tukee hyvät yhteydet eri viranomaisten välillä sujuvan asiakastyön takaamiseksi. Asiakasnäkökulmaa on vielä mahdollista tuoda enemmän yhteispalvelutuotannon ytimeen. Moniviranomaistyöllä on alueella vahvat perinteet.				
Mittari/mittarit		Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
Pitkäaikaistyöttömyys (lkm)		570	<600	783 heinäkuu24	<div><div></div></div> 3	
Työllistymishankkeet haastavassa asemassa olevien työnhakijoiden tueksi (lkm)		2 (v.2023)	3	3	<div><div></div></div> 1	

Strateginen valinta	Yrittäjyyden ja yhteistyön Seinäjoki	Strateginen tavoite	Yrittäjyyskaupunki 2.0			
Talousarviotavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio				
Seinäjoen kaupungin työllisyyspalvelujen ja Into Seinäjoki Oy:n tiivis yhteistyö työnantajien ja yrittäjien hyväksi. Yhteinen valmistelu myös tulevaa TE-palveluiden uudistusta varten. Starttirahan myöntäminen uusien yrittäjien tueksi.		Yhteistyö kehittyy. Palvelu-uudistusta valmisteltiin yhdessä. Talousarviovalmistelussa ei täysin onnistuttu, mitä osittain selittää valtion toimet. Starttirahaa ei pystytty myöntämään kuten aiemmin.				
Mittari/mittarit		Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
Starttirahan myönteiset päätökset (lkm)		57	>60	...	 4	
Työnantajapalveluiden suunnitelma		ei	kyllä	kyllä	 1	

Strateginen valinta	Vetovoimainen Seinäjoki	Strateginen tavoite	Opiskelijalle paras kaupunki			
Talousarviotavoite		Tilannekuvaus ja riskiarvio				
Seinäjoen kaupungin työllisyyspalvelujen ja alueen oppilaitosten tekemä laadukas yhteistyö. Kehittämistä ja ratkaisuja yhdessä. Työnhakijoiden kouluttautumisen tukeminen.		Yhteiset tapaamiset, jatkuva yhteistyö ja yhteiset toiminnot sekä hankkeet luovat taloushaasteista huolimatta vahvan tuen asiakkaille jatkuvan oppimisen periaatteiden mukaisesti.				
Mittari/mittarit		Nykyarvo	Tavoitearvo	Toteuma-arvo		
Työnhakijat, joilla korkein tutkinto perusaste (lkm)		837	<800	773 heinäkuu24	<div></div>	1

TYTÄRYHTEISÖT

Tytäryhteisö Etelä-Pohjanmaan Ravikatsomo Oy

Kaupungin omistusosuus % 54,40 %

Toimiala Toimitilojen rakennuttaminen, hallinta ja vuokraus.

TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET TAVOITTEET

Tavoite	Mittari	Lähtötaso /toteuma	Tavoite- taso	Toteuma		
		2022	2024	2024		
Tilojen käyttöaste on korkea	Käyttöaste, %	95	100	100	●	1
Korjausvelan määrä on hallinnassa	Ylläpitokorjauksia suoritetaan vuosittain suunnitelmallisesti	kyllä	●	1
Riittävä maksuvalmius	Siirtyvä vastikerahoituslaskelma ylijäämäinen	+55 758	+ 45 000	+ 52 221	●	1
Ravikeskuksen vetovoiman lisääminen	Vuosittain tapahtuva kehitystyö	osittain	●	2

TOIMINNAN TUNNUSLUVUT

Tunnusluku (euroa)	TP 2023	TA 2024	TP 2024	MUUTOS TP2023/2024
Liikevaihto	157 898	165 000	156 276	-1 622
Liikevoitto/-tappio	0	0	0	0
Tilikauden voitto/-tappio (ennen TP-siirtoja ja veroja)	24 394	20 000	9 326	-15 068
Ulkoiset lainat 31.12.	707 046	688 123	652 231	-54 815
Konsernin sisäiset lainat 31.12.	200 000	200 000	300 000	-100 000
Nettoinvestoinnit	71 554	...	66 387	-5 167
Merkittävimmät investoinnit:	Mittauspalveluiden toimitilojen saneeraus ja loppuosa osastointiremontista.			

Tytäryhteisö Into Seinäjoki Oy

Kaupungin omistusosuus % 89,15 %

Toimiala Into Seinäjoki Oy:n missiona on toimia yritysten menestystä varten. Visionsa mukaisesti Into haluaa kehittää Suomen parasta liiketoimintaympäristöä ja olla yritysten arvostama kumppani. Inton toiminta-ajatuksena on yritystoiminnan ja sen edellytysten vahvistaminen. Toiminta-ajatustaan yhtiö toteuttaa palveluillaan alkaville, toimiville ja kaupunkiin sijoittuville yrityksille sekä kehittämällä kaupunkia yritysten toimintaympäristöä.

TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET TAVOITTEET

Tavoite	Mittari	Lähtötaso /toteuma	Tavoite-taso	Toteuma		
		2022	2024	2024		
Yritysten kasvu ja kansainvälistyminen	Kontaktoitujen yritysten määrä kpl	...	1 500	1920	●	1
	Neuvontapalvelujen määrä kpl	1 249	1 300	1208	●	2
Erinomainen yritysilmapiiri	Suomen yrittäjien kuntabarometrin sijoitus	1.si ja	1.sija	1.sija	●	1
	Yritysten suositteluindeksi NPS	+58	+50	+91	●	1
Uusien yritysten sijoittuminen	Seinäjoelle maakunnan ulkopuolelta sijoittuneet yritykset (Inton tukemana)	28	25	11	●	3
Laadukkaat toimitilapalvelut	Toimitilojen vuokrausaste	98,8 %	98 %	98	●	1

TOIMINNAN TUNNUSLUVUT

Tunnusluku (euroa)	TP 2023	TA 2024	TP 2024	MUUTOS TP2023/2024
Liikevaihto	12 258 000	11 000 000	11 890 000	-368 000
Liikevoitto/-tappio	1 505 000	1 700 000	1 628 000	+123 000
Tilikauden voitto/-tappio (ennen TP-siirtoja ja veroja)	459 000	50 000	234 000	-225 000
Ulkoiset lainat 31.12.	30 214 000	42 000 000	41 330 000	+11 116 000
Konsernin sisäiset lainat 31.12.	19 891 000	19 000 000	18 970 000	-921 000
Nettoinvestoinnit	0	13 000 000	12 964 000	+12 964 000
Merkittävimmät investoinnit:	Koy Frami ABC			

Tytäryhteisö Kiinteistö Oy Seinäjoen Animwest

Kaupungin omistusosuus % 100,00 %

Toimiala Toimitilojen rakennuttaminen, hallinta ja vuokraus.

TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET TAVOITTEET

Tavoite	Mittari	Lähtötaso /toteuma	Tavoite- taso	Toteuma		
		2022	2024	2024		
Tilojen käyttöaste on korkea	Käyttöaste, %	85	100	85		2
Korjausvelan määrä on hallinnassa	Ylläpitokorjauksia suoritetaan vuosittain suunnitelmallisesti	on		1
Riittävä maksuvalmius	Tilikauden vastikerahoituslaskelma on ylijäämäinen	-2 633	+60 000	+78 830		1
Vastiketason pysyminen tasaisena	Ylimääräisiä vastikkeita ei peritä tilikausilla	ei ole peritty		1

TOIMINNAN TUNNUSLUVUT

Tunnusluku (euroa)	TP 2023	TA 2024	TP 2024	MUUTOS TP2023/2024
Liikevaihto	478 403	478 404	505 722	+27 319
Liikevoitto/-tappio	0	0	0	0
Tilikauden voitto/-tappio (ennen TP-siirtoja ja veroja)	-938	0	35	+973
Ulkoiset lainat 31.12.	2 002 511	1 762 249	1 762 249	-240 262
Konsernin sisäiset lainat 31.12.	200 000 *	200 000 *	200 000*	0
Nettoinvestoinnit	125 000**	125 000**	150 000**	+25 000
Merkittävimmät investoinnit:				
*Seinäjoen kaupunki on tehnyt yhtiöön pääomasijoituksen 2020, jolla vakautettiin yhtiön alkuvaiheessa tulleet tappiot. Sijoituksen palauttaminen sovittu 2026-2030 väliselle ajanjaksolle.				
** Vuosittain rahastoitava pääomavastike				

Tytäryhteisö Kiinteistö Oy Seinäjoen Palvelutalot

Kaupungin omistusosuus % 95,50 %

Toimiala Toimitilojen rakennuttaminen, hallinta ja vuokraus.

TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET TAVOITTEET

Tavoite	Mittari	Lähtö- taso/toteuma	Tavoite- taso	Toteuma		
		2022	2024	2024		
Tilojen käyttöaste on korkea	Käyttöaste, %	100	100	100	●	1
Korjausvelan määrä on hallinnassa	Ylläpitokorjauksia suoritetaan vuosittain suunnitelmallisesti	kyllä	●	1
Riittävä maksuvalmius	Tilikauden vastikerahoituslaskelma on ylijäämäinen	1 479 720	1 400 000	2 173 831	●	1
Vastiketason pysyminen tasaisena	Ylimääräisiä vastikkeita ei peritä tilikausilla	ei peritty	●	1

TOIMINNAN TUNNUSLUVUT

Tunnusluku (euroa)	TP 2023	TA 2024	TP 2024	MUUTOS TP2023/2024
Liikevaihto	3 540 990	4 036 956	4 055 496	-514 506
Liikevoitto/-tappio	0	0	0	0
Tilikauden voitto/-tappio (ennen TP-siirtoja ja veroja)	30 431	0	4 046	-26 385
Ulkoiset lainat 31.12.	18 946 102	28 462 287	27 210 889	+8 264 787
Konsernin sisäiset lainat 31.12.	0	0	0	0
Nettoinvestoinnit	1 600 000*	19 000 000**	15 790 766	+14 190 766
Merkittävimmät investoinnit:	Kärjen uuden koulun investointi, valaistusmuutokset useisiin kohteisiin			
* Vuosittain rahastoitava pääomavastike				
** Tilikaudella 2023 on ryhdytty Kärjen uuden koulun rakennushankkeeseen (kust.arvio 19 milj)				

Tytäryhteisö Kiinteistö Oy Seinäjoen Ruokatalo

Kaupungin omistusosuus % 100,00 %

Toimiala Toimitilojen rakennuttaminen, hallinta ja vuokraus.

TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET TAVOITTEET

Tavoite	Mittari	Lähtö- taso/toteuma	Tavoite- taso	Toteuma		
		2022	2024	2024		
Tilojen käyttöaste on korkea	Käyttöaste, %	100	100	100	●	1
Korjausvelan määrä on hallinnassa	Ylläpitokorjauksia suoritetaan vuosittain suunnitelmallisesti	on	●	1
Riittävä maksuvalmius	Tilikausien vastikerahoituslaskelma on ylijäämäinen	994 275	794 275	820 676	●	1
Vastiketason pysyminen tasaisena	Ylimääräisiä vastikkeita ei peritä tilikausilla	0 kpl	0 kpl	0 kpl	●	1

TOIMINNAN TUNNUSLUVUT

Tunnusluku (euroa)	TP 2023	TA 2024	TP 2024	MUUTOS TP2023/2024
Liikevaihto	1 047 114	850 081	850 081	-197 033
Liikevoitto/-tappio	0	0	0	0
Tilikauden voitto/-tappio (ennen TP-siirtoja ja veroja)	44 925	0	-23 591	-68 516
Ulkoiset lainat 31.12.	6 420 690	5 744 828	5 744 828	-675 862
Konsernin sisäiset lainat 31.12.	0	0	0	0
Nettoinvestoinnit	330 000*	0	330 000*	0
Merkittävimmät investoinnit:				
* Vuosittain rahastoitava pääomavastike				

Tytäryhteisö Lakeuden Vesi Oy

Kaupungin omistusosuus % 62,70 %

Toimiala Talousveden tuotanto ja jakelu

TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET TAVOITTEET

Tavoite	Mittari	Lähtötaso /toteuma	Tavoite- taso	Toteuma		
		2022	2024	2024		
Tyytyväinen asiakas, laatu	Talousveden laatuvaatimukset	100 %	100 %	100 %	●	1
Häiriötön tuotanto ja jakelu	Ennakoimattomat katkokset	0 kpl	0 kpl	0 kpl	●	1
Talous, tuotantomäärä	Toimitettu vesimäärä	6,19	> 6	6,12	●	1
Talous, hävikki	Laskuttamaton vesimäärä	1,3 %	< 2 %	1,5 %	●	1

TOIMINNAN TUNNUSLUVUT

Tunnusluku (euroa)	TP 2023	TA 2024	TP 2024	MUUTOS TP2023/2024
Liikevaihto	2 645 232	2 620 000	2 915 473	+270 241
Liikevoitto/-tappio	237 485	170 000	308 772	+71 289
Tilikauden voitto/-tappio (ennen TP-siirtoja ja veroja)	227 133	145 000	395 969	+168 836
Ulkoiset lainat 31.12.	2 250 000	1 750 000	1 750 000	-500 000
Konsernin sisäiset lainat 31.12.	0	0	0	0
Nettoinvestoinnit	850 290	1 000 000	1 166 305	+316 015
Merkittävimmät investoinnit:	Rinnakkaisputken rakentaminen osuus 5A			

Tytäryhteisö	SeiLab Oy
Kaupungin omistusosuus %	100,00 %
Toimiala	Elintarvike- ja ympäristölaboratorio

TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET TAVOITTEET

Tavoite	Mittari	Lähtötaso/ toteuma	Tavoite- taso	Toteuma		
		2022	2024	2024		
Operatiivinen kannattavuus	Liiketulos-%	-3,91 %	0,39 %	- 10 %	●	3
Omalle pääomalle parempaa tuottoa	Oman pääoman tuotto-% (ROE)	-15,66 %	2,40 %	- 152 %	●	3
Liikevaihdosta jää enemmän katetta	Käyttökate-%	-0,12 %	3,96 %	-13 %	●	3

TOIMINNAN TUNNUSLUVUT

Tunnusluku (euroa)	TP 2023	TA 2024	TP 2024	MUUTOS TP2023/2024
Liikevaihto	3 659 975	3 789 093	3 581 917	-78 058
Liikevoitto/-tappio	-352 990	14 678	-340 782	+12 208
Tilikauden voitto/-tappio (ennen TP-siirtoja ja veroja)	-351 754	15 686	-339 504	+12 250
Ulkoiset lainat 31.12.	55 201	0	0	-55 201
Konsernin sisäiset lainat 31.12.	221 203	0	200 000	-21 203
Nettoinvestoinnit	12 091	30 000	141 589	+129 498
Merkittävimmät investoinnit:	pH-mittauslaite, polttohaude ja TOC-analysaattori			
Ulkoista lainaa ei ole ollut TP 2023 ja konsernin sisäiset lainat olleet TP 2023 200 000 €. Nettoinvestoinnit TP 2023 olleet 21 168 €. Prosentit laskettu oikeilla summilla.				

Tytäryhteisö Seinäjoen Ammattikorkeakoulu

Kaupungin omistusosuus % 65,55 %

Toimiala Koulutus

TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET TAVOITTEET

Tavoite	Mittari	Lähtötaso/ toteuma	Tavoite- taso	Toteuma		
		2022	2024	2024		
Toiminnallinen taso pidetään laadukkaana	Valmistumisvaiheen opiskelijatytytyväisyyskyselyn sijoitus Suomessa	1	1	3		3
Turvataan korkeakoulutetun työvoiman saatavuus alueella	Valmistuneiden lukumäärä (AMK ja YAMK tutkinnot)	740 139	815 115	922 176	 	1 1
Kansainvälisyyden vahvistaminen	Uusien aloittaneiden kansainvälisten tutkinto- opiskelijoiden määrä	300	200	380		1
TKI-toimintaan panostaminen	TKI-toiminnan ulkoisen rahoituksen volyymi miljoonaa euroa	6,5M€	5,5-6M€ (SoNET BOTNIA on poistunut)	yli 5,5 M€		1
SeAMKin hallittu kasvu ja hyvä taloudenpito	Tulos plussalla	55314		1
Sopimusneuvotteluissa v. 2025-2028 onnistuminen	Lisäaloituspaikkoihin rahoitusta sekä strategiarahan määrä		1

TOIMINNAN TUNNUSLUVUT

Tunnusluku (euroa)	TP 2023	TA 2024	TP 2024	MUUTOS TP2023/2024
Liikevaihto	39 282 646	37 066 000	39 978 577	+695 931
Liikevoitto/-tappio	1 806 699	-324 200	1 638 531	-168 168
Tilikauden voitto/-tappio (ennen TP-siirtoja ja veroja)	2 288 034	-297 500	2 355 144	+67 110
Ulkoiset lainat 31.12.	4 400 000	0	4 000 000	-400 000
Konsernin sisäiset lainat 31.12.	0	0	0	0
Nettoinvestoinnit	294 108	350 000	340 032	+45 924
Merkittävimmät investoinnit:	Investoinnit kohdistuivat oppimisympäristöihin, yhtiön kaikkia toimintoja tukevaan tietohallintoon ja toimitiloihin.			

Tytäryhteisö Seinäjoen Energia

Kaupungin omistusosuus % 100,00 %

Toimiala Sähkön, lämmön ja veden hankinta, jakelu sekä tuotanto

TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET TAVOITTEET

Tavoite	Mittari	Lähtötaso/ toteuma	Tavoite- taso	Toteuma		
		2022	2024	2024		
Kannattavuus	Konsernin liikevoitto	7,9 %	10 %	19,2 %	●	1
Kannattavuus	Sijoitetun pääoman tuotto-%	2,6 %	2,6 %	16,06 %	●	1
Häiriötön jakelu	Sähkön jakelukeskeytykset	8 min/ asiakas	20 min/ asiakas	5 min/ asiakas	●	1
Kohtuulliset sähkön kuluttajahinnat	Kuluttajahinnan edullisimman neljänneksen joukossa	kyllä	●	1

TOIMINNAN TUNNUSLUVUT

Tunnusluku (euroa)	TP 2023	TA 2024	TP 2024	MUUTOS TP2023/2024
Liikevaihto	127 377 718	110 000 000	120 355 694	-7 022 024
Liikevoitto/-tappio	23 322 871	11 000 000	23 078 282	-244 589
Tilikauden voitto/-tappio (ennen TP-siirtoja ja veroja)	21 510 890	7 000 000	23 042 126	+1 531 236
Ulkoiset lainat 31.12.	37 142 858	34 571 400	30 400 002	-6 742 856
Konsernin sisäiset lainat 31.12.	70 894 679	69 526 300	53 526 346	-17 368 333
Nettoinvestoinnit (sis. keskeneräiset)	11 122 625	17 000 000	15 466 826	+4 344 201
Merkittävimmät investoinnit:	Verkostojen laajennus- ja saneerausinvestoinnit			

Tytäryhteisö Seinäjoen kaupunginteatteri Oy

Kaupungin omistusosuus % 100,00 %

Toimiala Teatteri

TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET TAVOITTEET

Tavoite	Mittari	Lähtötaso/ toteuma	Tavoite-taso	Toteuma		
		2022	2024	2024		
Katsojamäärän nostaminen	Katsojamäärätilasto	37 544	51 500	52 865	●	1
Liikevaihdon nostaminen	Liikevaihto	725 686	1 570 000	1 593 990	●	1
Strategian laadinta	Kyllä/Ei	Ei	Kyllä	Ei	●	3
Esitysmäärien kasvattaminen	Esitysmäärätilasto	170	238	230	●	2

TOIMINNAN TUNNUSLUVUT

Tunnusluku (euroa)	TP 2023	TA 2024	TP 2024	MUUTOS TP2023/2024
Liikevaihto	1 530 474	1 570 000	1 593 990	+63 516
Liikevoitto/-tappio	- 565 051	-283 000	-106 515	+458 536
Tilikauden voitto/-tappio (ennen TP-siirtoja ja veroja)	- 565 051	-283 000	-106 515	+458 536
Ulkoiset lainat 31.12.	0	0	0	0
Konsernin sisäiset lainat 31.12.	0	0	0	0
Nettoinvestoinnit	0	0	0	0
Merkittävimmät investoinnit:	...			

Tytäryhteisö Seinäjoen Työterveys Oy

Kaupungin omistusosuus % 60,60 %

Toimiala Työterveys

TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET TAVOITTEET

Tavoite	Mittari	Lähtötaso/ toteuma	Tavoite-taso	Toteuma		
		2022	2024	2024		
Asiakastyytyväisyys (omistajat)	Yritysavain	...	toteutettu ja käyty hallituksessa läpi	Toteutettu ja käyty hallituksessa läpi	●	1
KL1 55 %	KI1 osuus toiminnasta	...	55 %	53 %	●	2
Asiakastyytyväisyys (potilaat)	Asiakasavain	...	toteutettu ja käyty hallituksessa läpi	Toteutettu ja käyty hallituksessa läpi	●	1
Terveystarkastusten toteutuminen	Tosu seurantapalaverit	...	toteutuu sovitun mukaisesti	Toteutunut sovitun mukaisesti	●	1
Henkilöstön tyytyväisyys	NPS	...	yli 0	1.9	●	1
Henkilöstön osaaminen	Henkilöstön pätevyys	...	90 %<	90 %<	●	1

TOIMINNAN TUNNUSLUVUT

Tunnusluku (euroa)	TP 2023	TA 2024	TP 2024	MUUTOS TP2023/2024
Liikevaihto	6 269 221	6 000 000	7 428 207	+1 158 986
Liikevoitto/-tappio	4 427	1 000	229 836	+225 409
Tilikauden voitto/-tappio (ennen TP-siirtoja ja veroja)	2 428	1 000	229 998	+227 570
Ulkoiset lainat 31.12.	0	0	0	0
Konsernin sisäiset lainat 31.12.	0	0	0	0
Nettoinvestoinnit	0	0	0	0
Merkittävimmät investoinnit:	Potilastietojärjestelmän kilpailutus /hankinta. Kilpailutus tehty, hankinta toteutuu v.2025.			

Tytäryhteisö Seinäjoki Areena Oy

Kaupungin omistusosuus % 92,40 %

Toimiala Kiinteistön hallinta ja vuokraus

TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET TAVOITTEET

Tavoite	Mittari	Lähtötaso/ toteuma	Tavoite-taso	Toteuma		
		2022	2024	2024		
Isot tapahtumat	Määrä kpl	35	45	39	●	2
Pienet tapahtumat	Määrä kpl	150	220	253	●	1
Liikuntavuorot A-halli	Käyttötunnit	1 161	1 100	1039	●	2
Liikuntavuorot B-halli	Käyttötunnit	4 125	3 800	3349	●	2
Käyttötalous	Käyttökate	+14 746	+1 000 (ilman kaupungin ylimääräistä vastiketta)	+40601	●	1
Asiakastyytyväisyys	Kyselyt ja palautteet	Hyvä	Hyvä	Hyvä	●	1

TOIMINNAN TUNNUSLUVUT

Tunnusluku (euroa)	TP 2023	TA 2024	TP 2024	MUUTOS TP2023/2024
Liikevaihto	1 083 274	1 100 000	1 130 094	+46 820
Liikevoitto/-tappio	-107 949	1 000	40 601	+148 550
Tilikauden voitto/-tappio (ennen TP-siirtoja ja veroja)	-196 496	1 000	194 456	+390 952
Ulkoiset lainat 31.12.	7 487 500	6 870 000	5 940 000	-1 547 500
Konsernin sisäiset lainat 31.12.	0	0	0	0
Nettoinvestoinnit	200 000	0	0	-200 000
Merkittävimmät investoinnit:	Vuonna 2024 ei tehty uusia investointeja.			

Tytäryhteisö Seipark Oy

Kaupungin omistusosuus % 100,00 %

Toimiala Maksullinen pysäköinti

TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET TAVOITTEET

Tavoite	Mittari	Lähtötaso/ toteuma	Tavoite-taso	Toteuma		
		2022	2024	2024		
Liikevaihto yli 1,45 milj. €	€	1,83 milj.	1,45 milj.	1,54 milj.	●	1
Liikevoitto (-tappio)	€	-45,9	-300 t€	-351 t€	●	2
Toimintajäämä ennen lainanlyhennyksiä	€	-195 t€	-100 t€	254 t€	●	1
Aseman pysäköintilaitoksen valmistuminen	Kyllä / ei	Ei	Kyllä	Kyllä	●	1
Lyhytaikapysäköintien määrä keskustassa	kpl	1 767	1 800	1 674	●	3

TOIMINNAN TUNNUSLUVUT

Tunnusluku (euroa)	TP 2023	TA 2024	TP 2024	MUUTOS TP2023/2024
Liikevaihto	1 406 168	1 450 000	1 544 302	+138 134
Liikevoitto/-tappio	-380 083	-300 000	-351 645	+28 438
Tilikauden voitto/-tappio (ennen TP-siirtoja ja veroja)	-402 272	-400 000	-398 619	+3 653
Ulkoiset lainat 31.12.	7 186 674	17 393 342	6 893 342	-293 332
Konsernin sisäiset lainat 31.12.	0	0	0	0
Nettoinvestoinnit	-124 739	7 500 000	281 766	+406 505
Merkittävimmät investoinnit:	Aseman pysäköintitalo 2022-24 11.400.000,00, tytäryhtiössä, emolla edelliseen liittyvät kalustohankinnat			

Tytäryhteisö Sevas Kodit Oy

Kaupungin omistusosuus % 100,00 %

Toimiala Asuntojen rakennuttaminen, hallinta ja vuokraus

TOIMINNALLISET JA TALOUDELLISET TAVOITTEET

Tavoite	Mittari	Lähtötaso/ toteuma	Tavoite- taso	Toteuma		
		2022	2024	2024		
Käyttöaste on korkea	Taloudellisen ja toiminnallisen käyttöasteen keskiarvo %	96,32	96,5	96,52	●	1
Uudiskohteiden aloitukset	1-3 kohteen aloitus 2024 aikana kyllä/ei	0	1-3	2	●	1
Asukastyytyväisyys	NPS luku	2	10	28	●	1
Henkilöstötyytyväisyys	neljän tyhy -muuttujan keskiarvo (0-100)	n/a	90	92	●	1
Strategian päivitys	strategia vuosiksi 23-28	n/a	k/e	k	●	1
Asiakastyytyväisyys	NPS luku	n/a	60	74	●	1

TOIMINNAN TUNNUSLUVUT

Tunnusluku (euroa)	TP 2023	TA 2024	TP 2024	MUUTOS TP2023/2024
Liikevaihto	22 950 927	23 000 000	23 643 391	+692 464
Liikevoitto/-tappio	3 055 629	1 500 000	2 435 403	-620 226
Tilikauden voitto/-tappio (ennen TP-siirtoja ja veroja)	1 707 320	0	684 342	-1 022 978
Ulkoiset lainat 31.12.	81 919 402	87 000 000	89 991 928	+8 072 526
Konsernin sisäiset lainat 31.12.	5 847 876	5 295 629	6 209 952	+362 076
Nettoinvestoinnit	5 715 321	...	14 863 962	+9 148 642
Merkittävimmät investoinnit:	Mahdolliset uudiskohteet 3 kpl. Yhden kohteen investointi noin 10-12 meur.			

8.2 Tuloslaskelmaosan toteutumiset

Kaupunki

Tuloslaskelmaosan toteutumisista on laadittu oheiset taulukot.

TULOSLASKELMAOSA KAUPUNKI ulkoiset ja sisäiset	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatulot					
Myyntitulot	25 623 400	337 000	25 960 400	26 672 100	711 700
Maksutuotot	8 783 900	-644 700	8 139 200	7 222 341	-916 859
Tuet ja avustukset	4 170 900	426 900	4 597 800	5 274 060	676 260
Muut toimintatulot	42 301 400	285 600	42 587 000	44 914 625	2 327 625
Toimintatulot yhteensä	80 879 600	404 800	81 284 400	84 083 125	2 798 725
Toimintamenot					
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-112 718 400	-1 090 380	-113 808 780	-114 992 770	-1 183 990
Henkilösivukulut	-25 854 700	-219 220	-26 073 920	-26 561 432	-487 512
Palvelujen ostot	-52 675 300	-86 100	-52 761 400	-51 035 779	1 725 621
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-20 972 100	-875 000	-21 847 100	-21 351 831	495 269
Avustukset	-10 861 300	-445 500	-11 306 800	-10 983 218	323 582
Muut toimintakulut	-38 076 200	-428 400	-38 504 600	-37 908 147	596 453
Toimintamenot yhteensä	-261 158 000	-3 144 600	-264 302 600	-262 833 177	1 469 423
TOIMINTAKATE	-180 278 400	-2 739 800	-183 018 200	-178 750 051	4 268 149
Verotulot	171 000 000	-3 000 000	168 000 000	166 889 243	-1 110 757
Valtionosuudet	25 000 000	-1 500 000	23 500 000	24 049 488	549 488
Rahoitustulot- ja menot					
Korkotuotot muilta	6 000 000	100 000	6 100 000	7 714 104	1 614 104
Muut rahoitustuotot muilta	6 942 000	496 000	7 438 000	9 404 307	1 966 307
Korkokulut muille	-6 500 000	-3 400 000	-9 900 000	-11 092 281	-1 192 281
Muut rahoituskulut	-355 000	0	-355 000	-181 597	173 403
Rahoitustulot ja -menot	6 087 000	-2 804 000	3 283 000	5 844 533	2 561 533
VUOSIKATE	21 808 600	-10 043 800	11 764 800	18 033 213	6 268 413
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-21 700 000	0	-21 700 000	-21 006 411	693 589
Arvonalentumiset					0
Satunnaiset erät					
TILIKAUDEN TULOS	108 600	-10 043 800	-9 935 200	-2 973 199	6 962 001
Poistoeron muutos				33 518	33 518
Varausten muutos					0
Rahastojen vähennys+/lisäys -				478	478
Tilikauden ali/ylijäämä	108 600	-10 043 800	-9 935 200	-2 939 202	6 995 998

Talousarvion toteutumisen mukaiset toimintamenot palvelukeskuksittain sisäiset erät huomioituna ovat seuraavat:

milj. €	2024	2023	Kasvu %
Konsernipalvelut	16,6	17,6	-6,0
Sosiaali- ja terveystoimiala			
Sivistyksen- ja hyvinvoinnin ta	174,1	171,5	1,5
Kaupunkiympäristön toimiala	58,3	58,5	-0,3
Elinvoiman ja kilpailukyvyn ta	13,6	11,8	13,2
Rahoitus	0,3	0,3	0,0
Yhteensä	262,9	259,7	1,2

VEROTULOJEN ERITTELY	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama + yli / -alle
Verotulot					
Kunnan tulovero	124 000 000	-4 000 000	120 000 000	120 464 076	464 076
Osuus yhteisöveron tuotosta	15 500 000		15 500 000	15 375 879	-124 121
Kiinteistövero	31 500 000	1 000 000	32 500 000	31 049 288	-1 450 712

VALTIONOSUUKSIEN ERITTELY	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama + yli / -alle
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus, ml tasaukset	25 000 000	-1 500 000	23 500 000	26 708 844	3 208 844
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	0	0	0	-2 659 356	-2 659 356
Yhteensä	25 000 000	-1 500 000	23 500 000	24 049 488	549 488

8.3 Investointien toteutuminen

Kaupunki

INVESTOINTIOSA	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama -yli / +alle
MENOT KAUPUNKI					
Muut pitkävaikutteiset menot (Tietokoneohjelmistot)	528 400	-60 000	468 400	238 633	229 767
Maa- ja vesialueet	900 000	950 000	1 850 000	2 180 141	-330 141
Rakennukset	11 515 000	1 505 000	13 020 000	13 413 704	-393 704
Kadunrakentaminen	11 109 100	1 200 000	12 309 100	10 786 146	1 522 954
Puistorakentaminen	490 000		490 000	471 261	18 739
Liikuntapaikkarakentaminen	1 363 000	-40 000	1 323 000	1 256 752	66 248
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	1 075 000	-532 000	543 000	402 766	140 234
Hulevesiviemärit	1 754 900		1 754 900	1 131 110	623 790
Koneet ja kalusto	5 635 300	-304 800	5 330 500	3 707 647	1 622 853
Arvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset (osakkeet ja osuudet)	2 194 400	5 970 000	8 164 400	8 159 312	5 088
Menot yhteensä	36 565 100	8 688 200	45 253 300	41 747 472	3 505 828

INVESTOINTIOSA	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama -yli / +alle
TULOT KAUPUNKI					
Myyntitulot					
Maa- ja vesialueet	1 000 000		1 000 000	1 514 143	514 143
Sisältää myyntivoittoa				(1 012 468,60)	
Sisältää myyntitappiota				(108 371,77)	
Rakennukset			0		0
Sisältää myyntivoittoa					
Sisältää myyntitappiota					
Koneet ja kalusto			0	66 000	66 000
Sisältää myyntivoittoa				(66 000)	
Arvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset (osakkeet ja osuudet)	100 000		100 000	-24 574	-124 574
Sisältää myyntivoittoa					
Sisältää myyntitappiota				(34151,02)	
Myyntitulot yhteensä	1 100 000	0	1 100 000	1 555 569	455 569
Rahoitusosuudet					
Rakennukset				7 000	7 000
Kadunrakentaminen	540 000		540 000		-540 000
Liikuntapaikkarakentaminen				226 800	226 800
Koneet ja kalusto				9 000	9 000
Rahoitusosuudet yhteensä	540 000	0	540 000	242 800	-297 200
Tulot yhteensä	1 640 000	0	1 640 000	1 798 369	158 369

Rakennusten toteutuminen

	Edellisten vuosien käyttö	Talous-arvio 2024	Toteutuma 2024	Poikkeama	Kustannukset yhteensä
5000 Alakylän koulu	128 565	330 000	364 535	-34 535	493 100
5002 Törnävän museoalueen rakennus	262 594	300 000	321 288	-21 288	583 881
5018 Väinölän päiväkot	349 547	20 000	18 517	1 483	368 064
5020 Kirjamat	283 919			0	283 919
5021 Ylistaron nuorisotalo	234 309	740 000	646 235	93 765	880 544
5048 Alaviitalan koulu	244 588	125 000	122 627	2 373	367 216
5049 Torikeskuksen parkkihalli		50 000	48 774	1 226	48 774
5125 Nurmon liikuntahallin laajennus	100 171	10 000	8 376	1 624	108 547
5148 Valkiavuoren koulun laajennus	219 142	37 000	37 152	-152	256 294
5149 Kesäsiirtola, rakennus perusparannus	24 865	105 000	89 200	15 800	114 065
5151 Taidebudjetti, talonrakennus	45 625	154 000	119 192	34 808	164 817
5152 Kalajärven ravintola saneeraus	187 732	250 000	245 124	4 876	432 857
5153 Harjoitusjäähalli saneeraus	158 235	70 000	66 441	3 559	224 676
5155 Kertunlaakson pk saneeraus	208 217	7 000	6 505	495	214 722
5156 Hyllykallion pk korjaus	84 783	50 000	47 738	2 262	132 521
5157 Sähköautojen latauspisteet	86 479	60 000	55 526	4 474	142 005
5162 Myllyrannan palvelukeskus iv	52 192	25 000	22 880	2 120	75 072
5164 Kirmaushalli, iv-saneeraus		10 000	11 728	-1 728	11 728
5166 Toivolanrannankoulun vesikat		30 000	38 330	-8 330	38 330
5167 Toimintojentalon laajennus		230 000	256 306	-26 306	256 306
5169 Seinäjoen lukio, iv-saneeraus		70 000	76 771	-6 771	76 771
5322 Ruutipuiston museon sähköt	27 374	13 000	0	13 000	27 374
5333 Tammikampus 2 muutostyöt		100 000	97 548	2 452	97 548
5334 Niemistön puukoulun muutokset		10 000	8 000	2 000	8 000
5387 Apila-kirjaston korjaukset	48 635	30 000	42 509	-12 509	91 144
5389 Törnävän kentän huoltorakennus		50 000	49 100	900	49 100
5390 Törnävän puukoulun muutostyöt		150 000	156 776	-6 776	156 776
5392 Nuorisokeskus saneeraus	44 153	60 000	56 618	3 382	100 771
5393 Nurmon koulun saneeraus		400 000	436 227	-36 227	436 227
5394 Pjoen paloaseman saneeraus		115 000	129 332	-14 332	129 332
5395 Simunanranta, IV-saneeraus		60 000	56 795	3 205	56 795
5396 Joupiskan rakennukset		120 000	143 050	-23 050	143 050
5398 Autokatos, Versta		100 000	97 733	2 267	97 733
5462 Kyrkösjärven uimala		50 000	52 389	-2 389	52 389
5506 Keskusurh. tenniskioski		14 000	13 610	390	13 610
6001 Virastotalo	9 529 981	20 000	17 925	2 075	9 547 906
6008 Kaupungintalon peruskorjaus		10 000		10 000	0
6154 Tanelinrannan palvelutalo	3 652 922	520 000	528 635	-8 635	4 181 557
6215 Törnävänsaaren huoltorakennus	93 490	30 000	25 501	4 499	118 991
6379 Teatteritekniikan peruskorjaus	9 761 571	30 000	30 109	-109	9 791 679
6380 Mestarintie 1, muutokset	1 978 608	170 000	159 118	10 882	2 137 726
6613 Joupin päiväkodin peruskorjaus	4 420 129	20 000	27 479	-7 479	4 447 608
6614 Uimahallin laajennus	200 460	225 000	256 429	-31 429	456 889
6616 Törnävän saaren rakennukset	177 511	20 000		20 000	177 511
6617 Törnävän koulun peruskorjaus	363 136	0	-4 700	4 700	358 435
6619 Sjoen yhteiskoulun peruskorjaus	15 662 430	130 000	121 492	8 508	15 783 922
6685 Lintuviidan palvelutalo	2 952 261	5 680 000	6 036 347	-356 347	8 988 608
6777 Kertunlaakson koulu	5 931 373	1 020 000	980 786	39 214	6 912 159
6778 Niemistön päiväkot	195 968	50 000	48 820	1 180	244 788
6779 Törnävän kartano	1 069 588	390 000	385 055	4 945	1 454 643
6856 Marttilan koulu	1 742 293	50 000	49 062	938	1 791 355
6932 Kansalaistori	364 850	710 000	801 713	-91 713	1 166 564
Menot yhteensä	60 887 696	13 020 000	13 406 704	-386 704	74 294 399

8.4 Rahoitusosan toteutuminen

Kaupunki

RAHOITUSOSA	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio-muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	21 808 600	-10 043 800	11 764 800	18 033 213	-6 268 413
Tulorahoituksen korjauserät	-6 310 500	4 433 000	-1 877 500	-935 946	-941 554
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-36 565 100	-8 688 200	-45 253 300	-41 747 472	-3 505 828
Rahoitusosuudet investointimenoihin	540 000		540 000	242 800	297 200
Pysyvien vastaavien luovutustulot	7 410 500	-4 433 000	2 977 500	1 585 843	1 391 657
Toiminta ja investoinnit, netto	-13 116 500	-18 732 000	-31 848 500	-22 821 562	9 026 938
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäys	0	-250 000	-250 000	-1 264 693	-1 014 693
Antolainasaamisten vähennykset	3 759 400		3 759 400	18 759 652	15 000 252
Lainakannanmuutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	44 257 100	25 000 000	69 257 100	68 542 814	-714 286
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-34 900 000		-34 900 000	-37 989 524	-3 089 524
Lyhytaikaisten lainojen muutos				-22 500 000	-22 500 000
Oman pääoman muutokset					

8.5 Yhteenveto valtuuston hyväksymien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

Kaupunki

	*)	Määrärahat 1000€					Tuloarviot 1000€				
		Alkup. talous- arvio	TA:n muu- tokset	TA muu- tosten jälkeen	Toteu- tuma	Poik- keama	Alkup. talous- arvio	TA:n muu- tokset	TA muu- tosten jälkeen	Toteu- tuma	Poik- keama
KÄYTTÖTALOUSOSA											
100 Vaalit	B	606		606	530	76	420		420	369	-51
120 Tarkastustoimi	B	192	-1	191	203	-12	0		0	0	0
130 Yleishallinto	B	6 025	302	6 327	5 446	881	2 000	3 722	5 722	5 806	84
140 Hallintopalvelut	B	1 431	-25	1 406	1 326	80	483		483	519	36
150 Henkilöstöpalvelut	B	2 838	-56	2 782	2 622	160	115	15	130	105	-25
160 Talouspalvelut	B	8 706	-808	7 898	6 509	1 389	361	28	389	544	155
Sivistyksen ja hyvinvoinnin											
400 toimialan hallinto	B	1 688	552	2 240	2 130	110	1 502	-151	1 351	1 077	-274
410 Perusopetus	B	64 652	350	65 002	66 176	-1 174	1 189		1 189	1 256	67
420 Erityispalvelut	B	7 276	-105	7 171	7 126	45	1 884	50	1 934	1 788	-146
430 Varhaiskasvatus	B	58 002	928	58 930	58 776	154	3 153	-237	2 916	2 677	-239
480 Lukiokoulutus	B	11 569	-108	11 461	11 411	50	394		394	191	-203
490 Kansalaisopisto	B	3 802	-4	3 798	3 979	-181	1 043	29	1 072	978	-94
510 Kirjastopalvelut	B	5 481	-208	5 273	5 225	48	699	-79	620	537	-83
530 Kulttuuripalvelut	B	5 785	318	6 103	5 807	296	695		695	546	-149
550 Museopalvelut	B	1 742	-4	1 738	1 755	-17	75	37	112	164	52
570 Liikuntapalvelut	B	8 306	98	8 404	8 801	-397	1 481		1 481	1 303	-178
590 Nuorisopalvelut	B	2 918	-31	2 887	2 866	21	403	2	405	426	21
Kaupunkiympäristön toimialan											
600 hallinto	B	1 004	20	1 024	968	56	241	-47	194	223	29
610 Toimitilat	B	31 702	435	32 137	32 124	13	48 381	330	48 711	49 823	1 112
620 Kiinteistö- ja paikkatietopalvelut	B	2 235	52	2 287	2 080	207	7 898	-3 727	4 171	4 896	725
630 Yhdyskuntatekniikka	B	16 715	667	17 382	16 732	650	3 228		3 228	3 462	234
650 Kaupunkisuunnittelu ja kaavoitus	B	1 091	108	1 199	1 195	4	70	-50	20	25	5
660 Rakennusvalvonta	B	1 040	-30	1 010	958	52	814	15	829	686	-143
670 Ympäristönsuojelu	B	456	-23	433	451	-18	99	10	109	140	31
690 Ympäristöterveydenhuolto	B	3 831	-48	3 783	4 064	-281	2 809	20	2 829	3 410	0
700 Elinvoima ja kilpailukyky	B	5 119	97	5 216	5 154	62	844	420	1 264	1 438	-203
710 Työllisyyspalvelut	B	6 938	671	7 609	8 411	-802	603	16	619	1 551	
890 Rahoitus	B	9		9	253	-244				390	390
TULOSLASKELMAOSA											
Verotulot	B						171 000	-3 000	168 000	166 889	-1 111
Valtionosuudet	B						25 000	-1 500	23 500	24 049	549
Korkotulot	B						6 000	100	6 100	7 714	1 614
Muut rahoitustulot	B						6 942	496	7 438	9 404	1 966
Korkokulut	B	-6 500	-3 400	-9 900	-11 092	1 192					
Muut rahoituskulut	B	-355	0	-355	-182	-173					
INVESTOINTIOSA											
Muut pitkävaik.menot	B	528	-60	468	238	230					
Maa- ja vesialueet	B	900	950	1 850	2 180	-330	1 000		1 000	1 142	142
Rakennukset	B	11 515	1 505	13 020	13 414	-394					
Kadunrakentaminen	B	11 109	1 200	12 309	10 786	1 523	540		540	297	-243
Puistorakentaminen	B	490		490	471	19					
Liikuntapaikkarakent.	B	1 363	-40	1 323	1 257	66				113	113
Muut kiinteät rakenteet											
ja laitteet	B	1 075	-532	543	403	140					
Hulevesiviemärit	B	1 755		1 755	1 131	624					
Koneet ja kalusto	B	5 635	-305	5 330	3 708	1 622					
Arvopaperit ja muut						0					
pitk. sijoitukset	B	2 195	5 970	8 165	8 159	6	100		100	179	79
RAHOITUSOSA											
Tulorahoituksen korjauserät		6 311	-4 433	1 878	936	-942					
Antolainasaamisten lisäys	B		250	250	1 265	-1 015					
Antolainasaamisten vähennys	B						3 760		3 760	18 760	15 000
Pitkäaik.lainojen lisäys	B						44 257	25 000	69 257	68 543	-714
Pitkäaik.lainojen vähennys	B	34 900		34 900	37 990	-3 090					
Lyhytaik.lainojen muutos	B				22 500						
Muut oman pääoman muutokset	B										0
Yhteensä		332 080	4 252	336 332	356 242	706	339 483	21 499	360 982	381 420	18 548

*) B=sitovuustaso bruttomääräraha / tuloarvio

III TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

III TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

Oheisena on esitetty Seinäjoen kaupungin tilinpäätöstä koskevat tuloslaskelma, rahoituslaskelma, tase.

9. Tuloslaskelma

TULOSLASKELMA, kaupunki				
TULOSLASKELMA (ULKOINEN)	1.1.-31.12.2024		1.1.-31.12.2023	
TOIMINTATUOTOT				
Myyntituotot	11 080 763,67		10 815 721,55	
Maksutuotot	6 986 253,86		7 562 036,71	
Tuen ja avustukset	5 274 059,53		5 701 734,98	
Muut toimintatuotot	19 657 274,28	42 998 351,34	3 855 563,96	27 935 057,20
TOIMINTAKULUT				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-114 992 770,08		-112 207 619,93	
Henkilöstösivukulut				
Eläkekulut	-23 769 935,33		-23 002 766,97	
Muut henkilöstösivukulut	-2 791 496,46		-4 323 231,31	
Palvelujen ostot	-35 348 006,06		-36 591 102,13	
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-21 279 743,58		-21 361 562,32	
Avustukset	-10 983 218,00		-11 326 902,99	
Muut toimintakulut	-12 583 233,18	-221 748 402,69	-11 280 212,25	-220 093 397,90
** Toimintakate		-178 750 051,35		-192 158 340,70
Verotulot	166 889 242,84		167 778 620,71	
Valtionosuudet	24 049 488,00		30 872 926,00	
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	7 714 103,80		5 988 488,98	
Muut rahoitustuotot	9 404 307,16		4 670 878,10	
Korkokulut	-11 092 280,74		-9 466 438,39	
Muut rahoituskulut	-181 597,11	196 783 263,95	-182 644,09	199 661 831,31
** Vuosikate		18 033 212,60		7 503 490,61
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot		-21 006 411,20		-21 008 836,40
Satunnaiset erät				
** Tilikauden tulos		-2 973 198,60		-13 505 345,79
Poistoeron muutos		33 517,92		34 526,45
Varausten vähennys				
Rahastojen lisäys		-5 782,29		-2 621,38
Rahastojen vähennys		6 260,44		1 882,30
** Tilikauden ylijäämä		-2 939 202,53		-13 471 558,42

10. Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA, kaupunki				
RAHOITUSLASKELMA (ULKOINEN)	1.1.-31.12.2024		1.1.-31.12.2023	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	18 033 212,60		7 503 490,61	
Satunnaiset erät				
Tulorahoituksen korjauserät	-935 945,81	17 097 266,79	7 270 544,19	14 774 034,80
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-41 747 471,63		-33 348 012,84	
Rahoitusos. investointimenoihin	242 800,00		560 190,00	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 585 843,07		-5 949 796,84	
		-39 918 828,56		-38 737 619,68
Toiminnan ja investointien rahavirta		-22 821 561,77		-23 963 584,88
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset	-1 264 693,00		-1 427 000,00	
Antolainasaamisten vähenn.	18 759 652,47	17 494 959,47	3 675 096,12	2 248 096,12
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	68 542 814,28		54 685 500,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-37 989 523,72		-36 006 942,00	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-22 500 000,00	8 053 290,56	17 000 000,00	35 678 558,00
Oman pääoman muutokset				
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset				
Vaihto-omaisuuden muutos	-64 544,78		-70 015,92	
Saamisten muutos	-2 628 481,74		14 358 078,19	
Korottomien velkojen muutos	-3 253 393,15	-5 946 419,67	-25 407 883,87	-11 119 821,60
Rahoituksen rahavirta		19 601 830,36		26 806 832,52
Rahavarojen muutos		-3 219 731,41		2 843 247,64
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	7 173 327,80		10 393 059,21	
Rahavarat 1.1.	10 393 059,21		7 549 811,57	

11. Tase

TASE kaupunki			
VASTAAVAA		31.12.2024	31.12.2023
A PYSYVÄT VASTAAVAT			
I	Aineettomat hyödykkeet		
1.	Aineettomat oikeudet	151 668,67	601 693,69
2.	Muut pitkävaikutteiset menot	462 473,85	614 142,52
			601 693,69
II	Aineelliset hyödykkeet		
1.	Maa- ja vesialueet	128 062 631,06	126 492 536,52
2.	Rakennukset	162 292 632,06	165 242 003,17
3.	Kiinteät rakenteet ja laitteet	102 632 175,03	102 000 778,04
4.	Koneet ja kalusto	8 987 653,70	9 656 758,37
5.	Muut aineelliset hyödykkeet	666 826,52	666 826,52
6.	Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	28 299 121,99	430 941 040,36
			15 135 410,55
			419 194 313,17
III	Sijoitukset		
1.	Osakkeet ja osuudet	94 521 483,86	86 432 296,71
2.	Muut lainasaamiset	78 823 925,16	96 318 884,63
3.	Muut saamiset	44 676,46	173 390 085,48
			44 676,46
			182 795 857,80
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT			
1.	Valtion toimeksiannot	279 290,24	337 755,87
2.	Lahjoitusrahastojen varat	1 223 342,11	1 502 632,35
			1 383 135,46
			1 720 891,33
C VAIHTUVAT VASTAAVAT			
I	Vaihto-omaisuus		
1.	Aineet ja tarvikkeet	186 983,84	193 663,79
2.	Ennakkomaksut	134 963,47	63 738,74
II	Saamiset		
	Pitkäaikaiset saamiset		
1.	Myyntisaamiset		
2.	Lainasaamiset		
3.	Muut saamiset	22 000,00	22 000,00
	Lyhytaikaiset saamiset		
1.	Myyntisaamiset	5 887 091,02	6 998 253,90
2.	Lainasaamiset	200 000,00	200 000,00
3.	Muut saamiset	1 863 562,18	2 589 158,67
4.	Siirtosaamiset	8 807 708,19	16 758 361,39
			4 342 467,08
			14 129 879,65
III	Rahoitusarvopaperit		
1.	Osakkeet ja osuudet	6 112 687,11	5 153 619,40
2.	Sijoitukset rahamarkkinainstr.		
IV	Rahat ja pankkisaamiset	1 060 640,69	5 239 439,81
VASTAAVAA YHTEENSÄ		630 723 537,21	629 115 097,38

TASE kaupunki			
VASTATTAVAA		31.12.2024	31.12.2023
A OMA PÄÄOMA			
I	Peruspääoma	208 909 445,60	208 909 445,60
II	Muut omat rahastot	346 492,36	346 970,51
III	Edellisten tilikausien ylijäämä	20 825 071,32	34 296 629,74
IV	Tilikauden alijäämä	<u>-2 939 202,53</u>	<u>-13 471 558,42</u>
		227 141 806,75	230 081 487,43
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET			
1.	Poistoero	571 025,65	604 543,57
C PAKOLLISET VARAUKSET			
1.	Eläkevaraukset		
2.	Muut pakolliset varaukset	93 738,83	93 738,83
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT			
1.	Valtion toimeksiannot	279 290,24	337 755,87
2.	Lahjoitusrahastojen pääoma	<u>1 223 342,11</u>	<u>1 383 135,46</u>
		1 502 632,35	1 720 891,33
E VIERAS PÄÄOMA			
I	Pitkäaikainen		
1.	Lainat rahoitus- ja vakuutusl.	240 068 106,68	256 353 239,00
2.	Saadut ennakot	174 219,85	141 173,85
3.	Muut velat	<u>59 560,82</u>	<u>32 608,44</u>
		240 301 887,35	256 527 021,29
II	Lyhytaikainen		
1.	Joukkovelkakirjalainat	46 500 000,00	69 000 000,00
2.	Lainat rahoitus- ja vakuutusl.	81 756 010,88	34 917 588,00
3.	Saadut ennakot	369 701,12	235 202,81
4.	Ostovelat	8 516 437,04	9 229 026,27
5.	Muut velat	2 300 252,00	3 750 782,38
6.	Siirtovelat	<u>21 670 045,24</u>	<u>22 954 815,47</u>
		161 112 446,28	140 087 414,93
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u>630 723 537,21</u>	<u>629 115 097,38</u>

12. Konsernilaskelmat

Konsernin tuloslaskelma

	1.1.-31.12.2024	1.1.-31.12.2023
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	207 655	197 778
Toimintakulut	-383 185	-388 681
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	376	-1 429
Toimintakate	-175 154	-192 332
Verotulot	166 889	167 779
Valtionosuudet	79 778	84 472
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	9 457	2 605
Muut rahoitustuotot	3 118	4 097
Korkokulut	-16 617	-8 986
Muut rahoituskulut	-562	-4 649
VUOSIKATE	66 909	52 986
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-48 970	-47 563
Arvonalentumiset		
TILIKAUDEN TULOS	17 939	5 423
Tilinpäätössiirrot	-912	405
Tilikauden verot	-4 260	-6 015
Laskennalliset verot	-213	-349
Vähemmistöosuudet	-685	-774
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	11 869	-1 310

Konsernin rahoituslaskelma

	1.1.-31.12.2024	1.1.-31.12.2023
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	66 908	52 986
Tilikauden verot	-4 260	-6 014
Tulorahoituksen korjauserät	-982	8 697
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-98 485	-63 538
Rahoitusosuudet investointimenoihin	507	997
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 258	-5 530
Toiminnan ja investointien rahavirta	-35 054	-12 402
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-250	-615
Antolainasaamisten vähennykset	20	8
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	130 415	74 260
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-76 613	-64 572
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-22 830	9 947
Oman pääoman muutokset	388	-236
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimenksiantojen varojen ja pääomien muutokset	9	
Vaihto-omaisuuden muutos	110	-234
Saamisten muutokset	-11 406	12 393
Korottomien velkojen muutokset	-662	-14 347
Rahoituksen rahavirta	19 181	16 604
Rahavarojen muutos	-15 873	4 202
Rahavarat 31.12.	86 262	102 135
Rahavarat 1.1.	102 135	97 933

Konsernin tase

VASTAAVAA	1.1.-31.12.2024	1.1.-31.12.2023
	1 000 €	1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	2 491	5 774
Muut pitkävaikutteiset menot	2841	490
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	142 544	140 013
Rakennukset	485 283	448 196
Kiinteät rakenteet ja laitteet	86 555	84 807
Koneet ja kalusto	20 583	21 272
Muut aineelliset hyödykkeet	111 971	114 887
Ennakkomaksut ja kesk. hankinnat	43 537	34 950
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	27 493	27 153
Muut osakkeet ja osuudet	71 988	69 937
Muut lainasaamiset	1 043	813
Muut saamiset	178	179
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	3 502	3 322
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	1 367	1 477
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	7 620	528
Lyhytaikaiset saamiset	45 239	40 924
Rahoitusarvopaperit	50 534	63 462
Rahat ja pankkisaamiset	35 728	38 672
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 140 497	1 096 856

VASTATTAVAA	1.1.-31.12.2024	1.1.-31.12.2023
	1 000 €	1 000 €
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma / osakepääoma	208 909	208 909
Säätiöiden peruspääomat	317	317
Arvonkorotusrahasto	2 475	2 475
Muut omat rahastot	27 110	26 522
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	113 625	115 223
Tilikauden yli-/alijäämä	11 869	-1 310
VÄHEMMISTÖOSUUDET	15 656	14 840
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	94	94
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	3 501	3 313
KONSERNIRESERVI	1 728	1 852
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	460 747	448 691
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	64 486	68 376
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	150 664	126 453
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	79 316	81 102
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 140 497	1 096 856

IV TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

IV TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon.

Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen FIFO-periaatteen mukaisesti hankintamenoon tai sitä alemman todennäköisen hankintameno tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Koronvaihtosopimusten käsittely

Kaikki koronvaihtosopimukset on tehty suojaamistarkoituksessa. Sopimusten markkina-arvo on viitteellinen ja laskentahetken markkinatilanteen mukaisesti määräytynyt. Mahdollisessa sopimusten realisointitilanteessa arvo määräytyy kulloisenkin markkinatilanteen mukaisesti. Yhteenveto koronvaihtosopimuksista on liitetiedoissa.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintameno vähennykseksi.

Konsernitilinpäätöstä koskevat liitetiedot Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt (23 kpl), sekä Rengonharju-säätiö ja Etelä-Pohjanmaan korkeakoulusäätiö. Kuntayhtymät (2 kpl) on yhdistetty omistussuuden suhteessa. Konsernirakenteessa ei ole tapahtunut muutoksia vuoden 2024 aikana.

Poikkeavat arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät

Konsernitilinpäätöksen laatimisessa on noudatettu pääosin samoja arvostus- ja jaksotusperiaatteita kuin kaupungin tilinpäätöksessä.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kaupungin ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintakaudelle.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistö- ja asunto-osakeyhtiöiden käyttöomaisuuden poistot on oikaistu olennaisilta osin suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero aikaisemmilta tilikausilta on kirjattu edellisten tilikausien yli-/alijäämiä vastaan.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistetty pääomaosuusmenettelyllä konsernitilinpäätökseen. Lakea Oy on yhdistelty vuoden 2023 tilinpäätöksen tiedoilla, koska vuoden 2024 tilinpäätöstä ei ollut käytettävissä. Lakeuden Etappi Oy on yhdistelty emoyhtiön tilinpäätöksellä, koska konsernitilinpäätöstä ei ollut käytettävissä.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhtiöiden yhdistelemissä. Laskennalliset verovelat on kirjattu kokonaisuudessaan pitkäaikaisiin velkoihin, ellei tapauskohtaisesti ole ollut perusteltua esittää niitä lyhytaikaisissa veloissa.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

6) Toimintatuotot palvelukeskuksittain (ulkoiset)	Konserni		Kaupunki	
	2024	2023	2024	2023
Konsernipalvelut	7 143 811,59	-8 304 194,52	7 143 811,59	-8 304 194,52
Sivistyksen ja hyvinvoinnin toimiala	31 956 814,66	32 812 597,40	10 771 572,85	12 220 478,27
Kaupunkiympäristön toimiala	47 311 046,70	47 174 947,54	21 711 040,63	22 399 741,64
Elinvoiman ja kilpailukyvyn toimiala	10 059 688,36	8 858 608,00	2 982 144,17	1 535 357,35
Rahoitus		83 674,46	389 782,10	83 674,46
E-P:n Pelastuslaitos				
Muut	111 183 837,85	117 152 480,58		
Yhteensä	207 655 199,16	197 778 113,46	42 998 351,34	27 935 057,20

7) Verotulojen erittely	Kaupunki	
	2024	2023
Kunnan tulovero	120 464 075,54	120 070 191,36
Osuus yhteisöveron tuotosta	31 049 287,88	17 582 013,25
Kiinteistövero	15 375 879,42	30 126 416,10
Yhteensä	166 889 242,84	167 778 620,71

8) Valtionosuuksien erittely	Kaupunki	
	2024	2023
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	16 817 028,00	23 762 689,00
Siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	12 299 016,00	10 868 627,00
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-2 659 356,00	-2 835 327,00
Verotulomenetysten kompensatio	9 891 816,00	9 945 564,00
Yhteensä	24 049 488,00	30 872 926,00

9) Palvelujen ostojen erittely ja kulujen erittely	Kaupunki	
	2024	2023
Asiakaspalvelujen ostot	314 160,44	590 745,95
Muiden palvelujen ostot	35 033 845,62	36 000 356,18
Yhteensä	35 348 006,06	36 591 102,13

11) Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista 30.6.2024 saakka

Vuonna 2013 muutettiin poistoaikoja Kuntajaoston antaman yleisohjeen mukaisesti suunnitelman mukaisista poistoista.

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

PYSYVÄT VASTAAVAT**Aineettomat hyödykkeet**

Kehittämismenot	2 vuotta
Aineettomat oikeudet	5 vuotta
Liiketarve	2 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	
Tietokoneohjelmistot	5 vuotta
Muut	5 vuotta

TASAPOISTO**Aineelliset hyödykkeet**

Maa- ja vesialueet	ei poistoaikaa
Rakennukset ja rakennelmat	
Hallinto- ja laitosrakennukset	30 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20 vuotta
Talousrakennukset	20 vuotta
Vapaa-ajanrakennukset	20 vuotta
Asuinrakennukset	40 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet	
Kadut, tiet, torit ja puistot	20 vuotta
Sillat, laiturit ja uimalat	20 vuotta
Muut maa- ja vesirakenteet	20 vuotta
Vedenjakeluverkosto	30 vuotta
Viemäriverkko	30 vuotta
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	15 vuotta
Muut putki- ja kaapeliverkot	15 vuotta
Sähkö-, vesi- yms. laitosten laitoskoneet ja laitteet	15 vuotta
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15 vuotta
Liikenteen ohjauslaitteet	15 vuotta
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	15 vuotta
Koneet ja kalusto	
Kuljetusvälineet	7 vuotta
Muut raskaat koneet	10 vuotta
Tietokonelaitteet	5 vuotta
Muut koneet ja kalusto	5 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet	
Luonnonvarat	käytön mukainen poisto
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoaikaa

Pysyvien vastaavien sijoitukset

Osakkeet ja osuudet	ei poistoaikaa
---------------------	----------------

Suunnitelman mukaiset poistot lasketaan hyödykkeiden hankintamenosta arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Konsernitaseessa hyväksytään tytäryhteisöjen osalta käytettäväksi niiden omien poistosuunnitelmien mukaisia poistoaikoja.

Tilinpäätöksessä on poikettu näistä poistoaajoista varovaisuuden periaatteella niiltä osin, kun on katsottu, että hankitun omaisuuden pitoaika on muuttunut olennaisesti yllä olevista poistoaajoista.

11) Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista 1.7.2024 alkaen

Vuonna 2024 muutettiin poistoaikoja Kuntajaoston antaman yleisohjeen mukaisesti suunnitelman mukaisista poistoista.

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

PYSYVÄT VASTAAVAT

Aineettomat hyödykkeet

Kehittämismenot	2 vuotta
Aineettomat oikeudet	5 vuotta
Liiketarve	2 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	
Tietokoneohjelmistot	5 vuotta
Muut	5 vuotta

TASAPOISTO

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet	ei poistoaikaa
Rakennukset ja rakennelmat	
Asuinrakennukset	40 vuotta
Hallinto- ja laitosrakennukset	40 vuotta
Muut rakennukset	20 vuotta

Kiinteät rakenteet ja laitteet

Kadut, tiet, torit ja puistot	20 vuotta
Sillat, laiturit ja uimalat	20 vuotta
Muut putki- ja kaapeliverkot	20 vuotta
Muut maa- ja vesirakenteet	20 vuotta
Vedenjakeluverkosto	30 vuotta
Viemäriverkko	30 vuotta
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	15 vuotta
Sähkö-, vesi- yms. laitosten laitoskoneet ja laitteet	15 vuotta
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15 vuotta
Liikenteen ohjauslaitteet	15 vuotta
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	15 vuotta

Koneet ja kalusto

Kuljetusvälineet	7 vuotta
Muut raskaat koneet	10 vuotta
Kannettavat tietokoneet	4 vuotta
Tietokone- ja viestintälaitteet	5 vuotta
Muut koneet ja kalusto	5 vuotta

Muut aineelliset hyödykkeet

Luonnonvarat	käytön mukainen poisto
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoaikaa

Pysyvien vastaavien sijoitukset

Osakkeet ja osuudet	ei poistoaikaa
---------------------	----------------

Suunnitelman mukaiset poistot lasketaan hyödykkeiden hankintamenosta arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Konsernitaseessa hyväksytään tytäryhteisöjen osalta käytettäväksi niiden omien poistosuunnitelmien mukaisia poistoaikoja.

Tilinpäätöksessä on poikettu näistä poistoaajoista varovaisuuden periaatteella niiltä osin, kun on katsottu, että hankitun omaisuuden pitoaika on muuttunut olennaisesti yllä olevista poistoaajoista.

11) Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

Vuonna 2024 muutettiin poistoaikojä Kuntajaoston antaman yleisohjeen mukaisesti suunnitelman mukaisista poistoista.

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Aineettomat hyödykkeet	Tasapoisto
Kehittämismenot	2-10 vuotta
Aineettomat oikeudet	3-10 vuotta
Liikearvo	2-10 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	
Atk-ohjelmistot	3-5 vuotta
Muut	3-20 vuotta
Aineelliset hyödykkeet	
Maa- ja vesialueet	ei poistoaikaa
Rakennukset ja rakennelmat	
Hallinto- ja laitosrakennukset	10-50 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset	10-50 vuotta
Talousrakennukset	10-50 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	10-50 vuotta
Asuinrakennukset	10-50 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet	
Kadut, tiet, torit ja puistot	10-20 vuotta
Sillat, laiturit ja uimalat	20 vuotta
Muut maa- ja vesirakenteet	10-20 vuotta
Vedenjakeluverkosto	20-30 vuotta
Viemäriverkko	20-30 vuotta
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	5-40 vuotta
Muut putki- ja kaapeliverkot	5-40 vuotta
Sähkö-, vesi- yms. laitojen laitoskoneet ja laitteet	15-25 vuotta
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15-25 vuotta
Liikenteen ohjauslaitteet	15 vuotta
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	15-25 vuotta
Koneet ja kalusto	
Muut kuljetusvälineet	5-25 vuotta
Muut liikkuvat työkonet	5-25 vuotta
Muut raskaat koneet	5-25 vuotta
Muut kevyet koneet	5-25 vuotta
Atk-laitteet	3-5 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	4-30 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet	
Luonnonvarat	käytön mukainen poisto
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoaikaa
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	ei poistoaikaa
Pysyvien vastaavien sijoitukset	
Osakkeet ja osuudet	ei poistoaikaa
Konsernitaseessa hyväksytään tytäryhteisöjen osalta käytettäväksi niiden omien poistosuunnitelmien mukaisia poistoaikojä.	

Tilinpäätöksessä on poikettu näistä poistoaajoista varovaisuuden periaatteella niiltä osin, kun on katsottu, että hankitun omaisuuden pitoaika on muuttunut olennaisesti yllä olevista poistoaajoista.

Tilinpäätöksen liitetiedot

12) Pakollisten varausten muutokset	Konserni		Kaupunki	
	2024	2023	2024	2023
Kaatopaikan jälkihoito 1.1.	93 738,83	93 738,83	93 738,83	93 738,83
Vähennykset tilikaudella				
Kaatopaikan jälkihoito 31.12.	93 738,83	93 738,83	93 738,83	93 738,83
	93 738,83	93 738,83	93 738,83	93 738,83

13) Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot	Konserni		Kaupunki	
	2024	2023	2024	2023
Muut toimintatuotot				
Maa-alueiden myyntivoitot	1 012 468,60	2 669 882,13	1 012 468,60	2 669 882,13
As- ja Ki-osakeyhtiöitten myyntivoitot		-10 046 500,00		-10 046 500,00
Rakennusten myyntivoitot	55 176,68	35 061,82		
Muut myyntivoitot	66 013,78	177 568,50	66 000,00	115 915,46
Myyntivoitot yhteensä	1 133 659,06	-7 163 987,55	1 078 468,60	-7 260 702,41
Muut toimintakulut				
Muut myyntitappiot	527 764,86	104 728,49	142 522,79	9 841,78
Myyntitappiot yhteensä	527 764,86	104 728,49	142 522,79	9 841,78

15) Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely	Kaupunki	
	2024	2023
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä	7 500 000,00	3 000 000,00
Osinkotuotot muista yhteisöistä	439 233,31	421 461,53
Yhteensä	7 939 233,31	3 421 461,53

Osinkotuottojen määrässä on 7,5 milj. euroa Seinäjoen Energia Oy:n osinkoa.

18) Arvonkorotukset	Konserni	
	2024	2023
Arvo 1.1.	2 475 031,70	2 475 031,70
Maa-alueet 1.1.	509 610,46	509 610,46
Arvonkorotukset		
Arvonkorotusten purku		
Maa-alueet 31.12.	509 610,46	509 610,46
Rakennukset 1.1.	1 965 421,24	1 965 421,24
Arvonkorotukset		
Arvonkorotusten purku		
Rakennukset 31.12.	1 965 421,24	1 965 421,24
Arvo 31.12	2 475 031,70	2 475 031,70

Tasetta koskevat liitetiedot

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

19) Tiedot pysyvistä vastaavista tase-erä kohtaisesti				
Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet ulkoiset ja sisäiset				
Aineettomat hyödykkeet				
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkä-vaikutteiset menot	Yhteensä	
Poistamaton hankintameno 1.1.	601 693,69		601 693,69	
Lisäykset tilikauden aikana	37 762,34	200 870,28	238 632,62	
Rahoitusosuudet tilikaudella			0,00	
Vähennykset tilikauden aikana			0,00	
Siirrot erien välillä	-340 388,12	340 388,12	0,00	
Tilikauden poisto	-147 399,24	-78 784,55	-226 183,79	
Poistamaton hankintameno 31.12.	151 668,67	462 473,85	614 142,52	
Aineelliset hyödykkeet				
	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto
Poistamaton hankintameno 1.1.	126 492 536,52	165 242 003,17	102 000 778,04	9 656 758,37
Lisäykset tilikauden aikana	2 071 769,01			2 888 199,49
Rahoitusosuudet tilikaudella			-226 800,00	-9 000,00
Vähennykset tilikauden aikana	-501 674,47			
Siirrot erien välillä		5 371 092,36	9 739 382,92	
Tilikauden poisto		-8 320 463,47	-8 881 185,93	-3 548 304,16
Poistamaton hankintameno 31.12.	128 062 631,06	162 292 632,06	102 632 175,03	8 987 653,70
	Muut aineelliset hyödykkeet		Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	666 826,52		15 135 410,55	419 194 313,17
Lisäykset tilikauden aikana			28 281 186,72	33 241 155,22
Rahoitusosuudet tilikaudella			-7 000,00	-242 800,00
Vähennykset tilikauden aikana				-501 674,47
Siirrot erien välillä			-15 110 475,28	0,00
Tilikauden poisto				-20 749 953,56
Poistamaton hankintameno 31.12.	666 826,52		28 299 121,99	430 941 040,36

Maa- ja vesialueet erittely	Konserni		Kaupunki	
	2024	2023	2024	2023
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	1 404 300,18	1 326 446,37	591 592,94	591 592,94
Muut maa- ja vesialueet	141 139 475,25	138 686 350,94	127 471 038,12	125 900 943,58
Maa- ja vesialueet yhteensä	142 543 775,43	140 012 797,31	128 062 631,06	126 492 536,52

Pysyvien vastaavien sijoitukset, kaupunki yhdistelty Osakkeet ja osuudet					
	Osakkeet konserniyh- teisöt	Kuntayhtymä- osuudet	Osakkeet omistusyht. yhteisöt	Muut osak- keet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	67 435 608,49	10 629 528,04	6 570 512,03	1 796 648,15	86 432 296,71
Lisäykset	8 039 334,00			119 978,00	8 159 312,00
Vähennykset				-70 124,85	-70 124,85
Siirrot erien välillä					
Hankintameno 31.12.	75 474 942,49	10 629 528,04	6 570 512,03	1 846 501,30	94 521 483,86

	Lainasaamiset				Muut saamiset	
	Tytär- yhteisöt	Osakkuus-ja muut omis- tusyhteisöt	Muut yhteisöt	Yhteensä	Muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	95 506 006,57	652 000,00	160 878,06	96 318 884,63	44 676,46	
Lisäykset	1 014 693,00		250 000,00	1 264 693,00		
Vähennykset	-18 739 330,47		-20 322,00	-18 759 652,47		
Hankintameno 31.12.	77 781 369,10	652 000,00	390 556,06	78 823 925,16	44 676,46	44 676,46

Kuntayhtymien peruspääomaosuudet eivät vastaa kaupungin taseessa olevia kuntayhtymäosuuksia.
Kuntayhtymien peruspääoman alentamisia ei ole kirjattu kaupungin taseeseen.

Omistuksia muissa yhteisöissä koskevat liitetiedot

20) Tytäryhteisöt						
Nimi	Kotipaikka	Kaupungin omistus- osuus %	Konsernin omistus- osuus %	Kaupunkikonsernin osuus 1 000 €		
				omasta pää- omasta	vieraasta pää- omasta	tilikauden voitosta/ tappiosta
Eelan Laajennus Oy	Seinäjoki	100,0	100,0	717	702	0
Etelä-Pohjanmaan korkeakoulusäätiö	Seinäjoki		100,0	4 874	510	138
Etelä-Pohjanmaan Musiikkiopiston kannatus Oy	Seinäjoki	66,3	66,3	144	220	34
Etelä-Pohjanmaan Ravikatsomo Oy	Seinäjoki	54,4	54,4	670	534	5
Into Seinäjoki Oy	Seinäjoki	89,2	96,3	8 374	58 952	118
Kiinteistöyhtiö Frami ABC	Seinäjoki		96,3			
Kiinteistöyhtiö Frami E	Seinäjoki		96,3			
Kiinteistöyhtiö Frami D	Seinäjoki		96,3			
Rytmikorjaamo Oy	Seinäjoki	43,4	93,8			
Seinäjoen Yrityskiinteistöt Oy	Seinäjoki		96,3			
Seinäjoki Congress	Seinäjoki		96,3			
Katajalaakson Palvelutalo Oy	Seinäjoki	100,0	100,0	26	7	2
Ki Oy Itikanmäen Teollisuustalo	Seinäjoki	84,0	84,0	1 665	50	-1 055
Ki Oy Seinäjoen Animwest	Seinäjoki	100,0	100,0	1 103	1 809	0
Ki Oy Seinäjoen Paloasema	Seinäjoki	100,0	100,0	1 857	3 979	0
Ki Oy Seinäjoen Palvelutalot	Seinäjoki	95,8	95,8	20 941	26 985	4
Ki Oy Seinäjoen Ruokatalo	Seinäjoki	100,0	100,0	1 671	5 846	-24
Ki Oy Seinäjoen Tenavakoti	Seinäjoki	50,3	50,3	231	59	-1
Lakeuden Vesi Oy	Seinäjoki	62,7	62,7	4 590	1 449	201
Rengonharju-säätiö	Ilmajoki		100,0	870	2 878	-194
SeiLab Oy	Seinäjoki	100,0	100,0	54	987	-340
Seinäjoen Ammattikorkeakoulu Oy	Seinäjoki	65,5	65,5	18 909	10 601	1 543
Ki Oy Seinäjoen Kampus	Seinäjoki		100,0			
Seinäjoen Energia Oy	Seinäjoki	100,0	100,0	91 719	158 384	18 926
Seiverkot Oy	Seinäjoki		100,0			
Seinäjoen Kaupunginteatteri Oy	Seinäjoki	100,0	100,0	443	881	-107
Seinäjoen Linja-autoasema Oy	Seinäjoki	90,7	90,7	84	4	-17
Seinäjoen Orkesteriyhdistys ry	Seinäjoki	66,7	66,7	145	90	5
Seinäjoen Työterveys Oy	Seinäjoki	60,6	63,6	577	719	117
Seinäjoki Areena Oy	Seinäjoki	94,5	97,1	5 754	6 972	188
Seipark Oy	Seinäjoki	100,0	100,0	18 910	13 673	-486
Ki Oy Kalevankadun Pysäköinti	Seinäjoki		100,0			
Ki Oy Rauniontorin Pysäköinti	Seinäjoki		100,0			
Ki Oy Seinäjoen Pysäköintitalot	Seinäjoki		100,0			
Sevas Kodit Oy	Seinäjoki	100,0	100,0	8 381	100 132	-4
Visit Lakeus Oy	Seinäjoki	36,0	72,5	73	9	6

21-22) Kuntayhtymät ja osakkuusyhteisöt						
		Kaupungin omistus- osuus %	Konsernin omistus- osuus %	Kaupunkikonsernin osuus 1 000 €		
				omasta pää- omasta	vieraasta pää- omasta	tilikauden voitosta/ tappiosta
Kuntayhtymät						
Etelä-Pohjanmaan liitto	Seinäjoki	33,00	33,00	609	191	17
Seinäjoen Koulutuskuntayhtymä	Seinäjoki	48,70	48,70	30 115	23 279	1 732
Sedu Education Oy	Seinäjoki					
Kiinteistö Oy Kurikan kampus	Kurikka					
Osakkuusyhteisöt						
As Oy Soidinvatro	Seinäjoki	31,00	31,00	45	1	-1
Huhtalan Palvelutalo Oy	Seinäjoki	48,03	48,03	204	4	5
Hyllykallion Palvelutalo Oy	Seinäjoki	28,00	28,00	728	26	-38
Ki Oy Seinäjoen Kipusiskot	Seinäjoki	30,00	30,00	14	2	0
Ki Oy Seinäjoen Kirkonkranni	Seinäjoki	41,04	41,04	3 094	42	4
Ki Oy Seinäjoen Sairaalanrinne	Seinäjoki	49,00	49,00	270	2 392	0
Ki Oy Seinäjoen Y-talo	Seinäjoki	49,00	49,00	960	17 731	231
Ki Oy Vuorenrinne	Seinäjoki	36,40	36,40	142	2	3
Ki Oy Ylistaron Virastotalo	Seinäjoki	36,51	36,51	653	7	-9
Lakea Oy	Seinäjoki	21,74	21,74	1 161	67 386	
Lakeuden Etappi Oy	Ilmajoki	39,60	39,60	11 924	1 894	335
Lappavesi Oy	Lapua	20,00	20,00	780	283	15
Lapuan Jätevesi Oy	Lapua	35,00	35,00	216	633	38
Seinäjoen Tangomarkkinat Oy	Seinäjoki	39,14	39,14	38	64	13

Lakeuden Etappi Oy on yhdistelty konserniin emon tilinpäätöksellä.

Lakea Oy tiedot vuoden 2023 tilinpäätöksestä.

23) Saamisten erittely		
Lyhytaikaiset saamiset	Kaupunki	
	2024	2023
Saamiset tytäryhteisöiltä		
Myyntisaamiset	2 056 230,52	3 194 138,16
Lainasaamiset	200 000,00	200 000,00
Muut saamiset		
Siirtosaamiset	7 500 000,00	3 000 000,00
Yhteensä	9 756 230,52	6 394 138,16
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä		
Myyntisaamiset	27 095,74	31 650,61
Muut saamiset		
Yhteensä	27 095,74	31 650,61
Saamiset osakkuusyhteisöiltä		
Myyntisaamiset	14 888,08	9 664,16
Yhteensä	14 888,08	9 664,16
Yhteensä	9 798 214,34	6 435 452,93

24) Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät				
Lyhytaikaiset siirtosaamiset	Konserni		Kaupunki	
	2024	2023	2024	2023
Tulojäämät				
Kelan korvaus työterveyshuollosta	906 689,26	819 655,63	751 396,77	642 291,00
Projektisaamiset	4 974 235,46	3 984 991,00		
Menoennakot	9 503 982,67	5 331 981,39	8 056 311,42	3 700 176,08
Yhteensä	15 384 907,39	10 136 628,02	8 807 708,19	4 342 467,08

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

25) Oman pääoman erittely	Konserni		Kaupunki	
	2024	2023	2024	2023
Peruspääoma 1.1. ja 31.12.	208 909 445,60	208 909 445,60	208 909 445,60	208 909 445,60
Säätiöiden peruspääomat 31.12.	316 650,60	316 650,60		
Arvonkorotusrahasto 31.12.	2 475 031,70	2 475 031,70		
Muut omat rahastot				
Vahinkorahaston pääoma 1.1.	234 392,82	233 935,76	234 392,82	233 935,76
Siirrot rahastoon	2 343,93	2 339,36	2 343,93	2 339,36
Siirrot rahastosta	-3 478,42	-1 882,30	-3 478,42	-1 882,30
Vahikorahaston pääoma 31.12.	233 258,33	234 392,82	233 258,33	234 392,82
 Tiede-, taide- ja kulttuurirahasto 1.1.	28 483,73	28 201,71	28 483,73	28 201,71
Siirrot rahastoon	284,84	282,02	284,84	282,02
Siirrot rahastosta	-282,02		-282,02	
Tiede-, taide- ja kulttuurirah. 31.12.	28 486,55	28 483,73	28 486,55	28 483,73
 Nurmon koulutus-, tutkimus- ja kehittämisrahasto 1.1.	84 093,96	84 093,96	84 093,96	84 093,96
Siirrot rahastoon	3 153,52		3 153,52	
Siirrot rahastosta	-2 500,00		-2 500,00	
Pääoma 31.12.	84 747,48	84 093,96	84 747,48	84 093,96
 Muut omat rahastot 1.1	26 175 526,82	26 372 855,94		
Muut omat rahastot lisäys	588 203,07	39 144,68		
Muut omat rahastot vähennys	-318,38	-236 473,80		
Muut omat rahastot 31.12.	26 763 411,51	26 175 526,82		
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	27 109 903,87	26 522 497,33	346 492,36	346 970,51
Edellisten tilikausien yli/alijäämä				
Edellisten tilikausien yli/alijäämä 1.1	113 912 963,62	115 939 249,36	20 825 071,32	34 296 629,74
Lisäys	339 470,26	1 272 202,34		
Vähennys	-627 353,27	-1 988 542,24		
Edellisten tilikausien yli/alijäämä 31.12.	113 625 080,61	115 222 909,46	20 825 071,32	34 296 629,74
 Tilikauden yli/alijäämä	11 868 998,06	-1 309 945,84	-2 939 202,53	-13 471 558,42
Yhteensä	364 305 110,44	352 136 588,85	227 141 806,75	230 081 487,43

Olenneisimmat erät konsernin edellisen tilikauden voiton muutokseen tulevat Seinäjoen Koulutuskuntayhtymän sekä Seinäjoen Ammattikorkeakoulun tilinpäätöksistä.

27) Velat, jotka eräntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua	Kaupunki	
	2024	2023
Pitkäaikaiset velat		
Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	135 953 690,58	71 482 557,00
Lainat julkisyhteisöiltä		
Lainat muilta luotonantajilta		
Yhteensä	135 953 690,58	71 482 557,00

28) Erittely liikkeeseen lasketuista joukkovelkakirjalainoista	Kaupunki	
	2024	2023
JVK-lainat		
-		
Alle vuoden kuluessa erääntyvät kuntatodistusslainat		
Kuntarahoitus 3,18 % eräpäivä 31.1.2025	5 000 000,00	
Kuntarahoitus 3,03 % eräpäivä 28.2.2025	5 000 000,00	
Kuntarahoitus 3,03 % eräpäivä 28.2.2025	4 000 000,00	
Kuntarahoitus 3,07 % eräpäivä 31.1.2025	3 500 000,00	
Kuntarahoitus 3,07 % eräpäivä 31.1.2025	3 000 000,00	
Kuntarahoitus 3,01 % eräpäivä 28.2.2025	4 500 000,00	
Osuuspankki 3,23 % eräpäivä 31.1.2025	6 000 000,00	
Osuuspankki 3,02 % eräpäivä 28.2.2025	6 000 000,00	
Nordea 3,19 % eräpäivä 31.1.2025	5 500 000,00	
Nordea 2,98 % eräpäivä 28.2.2025	4 000 000,00	
Kuntarahoitus 4,06 % eräpäivä 31.1.2024		6 000 000,00
Kuntarahoitus 4,07 % eräpäivä 29.2.2024		8 000 000,00
Kuntarahoitus 4,09 % eräpäivä 28.3.2024		5 000 000,00
Kuntarahoitus 4,09 % eräpäivä 28.3.2024		5 000 000,00
Kuntarahoitus 4,05 % eräpäivä 31.1.2024		5 000 000,00
Osuuspankki 4,11 % eräpäivä 31.1.2024		5 000 000,00
Osuuspankki 4,12 % eräpäivä 29.2.2024		5 000 000,00
Osuuspankki 4,13 % eräpäivä 30.4.2024		6 000 000,00
Osuuspankki 3,99 % eräpäivä 30.4.2024		4 000 000,00
Nordea 4,049 % eräpäivä 31.1.2024		6 000 000,00
Nordea 4,03 % eräpäivä 29.2.2024		4 000 000,00
Nordea 4,07 % eräpäivä 28.3.2024		5 000 000,00
Nordea 4,019 % eräpäivä 28.3.2024		5 000 000,00
Joukkovelkakirjalainat yhteensä	46 500 000,00	69 000 000,00

29) Pakolliset varaukset	Konserni		Kaupunki	
	2024	2023	2024	2023
Kaatopaikan jälkihoito	93 738,83	93 738,83	93 738,83	93 738,83
Muut pakolliset varaukset				
Pakolliset varaukset yhteensä	93 738,83	93 738,83	93 738,83	93 738,83

30) Vieras pääoma	2024		2023	
	Pitkä-aikainen	Lyhyt-aikainen	Pitkä-aikainen	Lyhyt-aikainen
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot				3 375,00
Ostovelat		1 543 588,70		1 594 971,15
Siirtovelat				
Yhteensä	0,00	1 543 588,70	0,00	1 598 346,15
Velat kuntayhtymille, joissa kunta jäsenenä				
Ostovelat		10 460,98		9 629,60
Velat osakkuusyhteisöille				
Ostovelat		41 684,59		33 390,47
Yhteensä	0,00	1 595 734,27	0,00	1 641 366,22

Laskennalliset verovelat	Konserni	
	2024	2023
Korottomaan vieraaseen pääomaan sisältyvät laskennalliset verovelat		
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	10 712 420,31	10 365 370,62
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma		

31) Sekkilimiitti	Kaupunki	
	2024	2023
Luotollisen sekkitilin sekkilimiitti 31.12.	5 000 000,00	5 000 000,00

32) Muiden velkojen erittely	Konserni		Kaupunki	
	2024	2023	2024	2023
Liittymismaksut, pitkäaikaiset	50 381 068,04	49 282 774,42		
Muut velat				
Pitkäaikaiset muut velat	2 825 565,85	2 761 950,81	59 560,82	32 608,44
Lyhytaikaiset muut velat	22 073 249,88	16 596 173,52	2 300 252,00	3 750 782,38
Yhteensä	75 279 883,77	68 640 898,75	2 359 812,82	3 783 390,82

33) Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	Konserni		Kaupunki	
	2024	2023	2024	2023
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot	24 866,69	69 084,98		
Menojäämät				
Korkojaksotukset	2 067 957,13	1 911 610,76	884 789,27	851 085,38
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	22 603 469,70	23 567 373,86	16 589 837,74	16 047 573,98
Valtionosuusennakot	692 668,30	1 739 614,58	692 668,30	1 739 614,58
Siirtovelat	6 623 507,57	9 396 290,93	3 502 749,93	4 316 541,53
Yhteensä	32 012 469,39	36 683 975,11	21 670 045,24	22 954 815,47

Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä

34) Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin	Konserni		Kaupunki	
	2024	2023	2024	2023
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	69 231 644,97	27 304 653,89		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	90 034 751,47	48 908 301,94		
Lainat julkisyhteisöiltä	48 455 303,28	38 922 725,23		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	126 764 453,85	118 576 957,06		
Lainat muilta luotonantajilta				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	216 799 205,32	167 485 259,00	0,00	0,00
Velat, joiden vakuudeksi annettu osakkeita	Konserni		Kaupunki	
	2024	2023	2024	2023
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	89 968,93			
Pantattujen osakkeiden kirjanpitoarvo	1 770 249,00	1 770 249,00		
Lainat julkisyhteisöiltä				
Pantattujen osakkeiden kirjanpitoarvo				
Lainat muilta luotonantajilta				
Pantattujen osakkeiden kirjanpitoarvo				
Pantatut osakkeet yhteensä	1 770 249,00	1 770 249,00	0,00	0,00

35-37) Vakuudet	Konserni		Kaupunki	
	2024	2023	2024	2023
Omasta puolesta annetut vakuudet				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	37 930 000,00	32 830 000,00		
Talletusvakuudet	22 000,00	22 000,00	22 000,00	22 000,00
Yhteensä	37 952 000,00	32 852 000,00	22 000,00	22 000,00

38) Vuokravastuut*	Konserni		Kaupunki	
	2024	2023	2024	2023
Vuokravastuut yhteensä, voimassa 2023-2053 asti	9 328 810,46	7 843 414,68	7 028 208,08	4 861 331,83
seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	2 122 728,77	2 266 331,13	1 506 026,65	1 528 811,67
PPP-hankkeet				
sopimuksiin sisältyvät lunastusvelvoitteet				
Leasingvastuut** yhteensä	20 293 442,59	9 307 024,99	18 368 821,95	7 212 743,97
seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	2 421 837,80	1 514 325,45	1 536 860,27	734 212,79
siitä kiinteistöihin liit.rahoitusleasingvastuu	968 950,52	429 864,00	968 950,52	429 864,00
Yhteensä	29 622 253,05	17 150 439,67	25 397 030,03	12 074 075,80

*) Vuokravastuuihin ei sisällytetä mahdollista palvelumaksun osuutta, joka esitetään sopimusvastuissa

**) Leasingvastuut eivät sisällä arvonalisäveroa

39-40) Vastuusitoumukset Järjestelyjen tarkoitus	Konserni		Kaupunki	
	2024	2023	2024	2023
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma			381 949 101,50	360 858 194,50
Jäljellä oleva pääoma			221 021 093,83	187 545 353,43
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	66 762 700,00	72 868 459,00	66 762 700,00	69 725 502,00
Jäljellä oleva pääoma	18 790 533,04	24 186 085,11	18 790 533,04	21 043 128,11
Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista 31.12.				
Kaupungin osuus takauskeskuksen takausvastuista			571 788 897,00	541 908 455,00
Kaupungin osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista				
Kaupungin mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta			613 585,00	431 372,00

Tilinpäätöksen liitetiedot

41) Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt * Järjestelyjen tarkoitus	Konserni		Kaupunki	
	2024	2023	2024	2023
Sopimusvastuut				
Professuurit ja yliopistosopimukset	748 916,67	692 558,00	711 500,00	639 058,00
Maankäyttösopimukset	1 290 000,00	1 951 986,00	1 290 000,00	1 951 986,00
Muut vastuut		6 481,00		
Sopimusvastuut yhteensä	2 038 916,67	2 651 025,00	2 001 500,00	2 591 044,00
Arvonlisäveron palautusvastuu	25 220 866,97	30 962 438,45	14 582 850,93	15 857 860,45

Lisäksi oikeuskäsittelyssä on keskeneräisiä asioita, joiden arvo on yhteensä noin 500 000 euroa.

Korkosuojaus Rahalaitos	Alkuperäinen pääoma	Nimelliss- pääoma	Markkina-arvo
Osuuspankki SEINAJOKI2	39 680 400	39 680 400	-4 568 324,07
Osuuspankki 3283971	25 000 000	15 833 333	1 124 543,28
Osuuspankki 21782718	20 000 000	20 000 000	989 384,06
Osuuspankki SEINAJOKI5	30 000 000	30 000 000	-1 518 129,44
Osuuspankki 23862419	30 000 000	30 000 000	6 268 273,62
Osuuspankki 25720680	30 000 000	30 000 000	-2 836 723,31
Osuuspankki SEINAJOKI6	20 000 000	20 000 000	-1 108 338,40
Osuuspankki 28683705	30 000 000	30 000 000	-2 010 421,42
Osuuspankki 30803775	10 000 000	10 000 000	21 927,14
Osuuspankki 30803887	15 000 000	10 000 000	70 136,37
Nordea 2089581	15 000 000	15 000 000	2 101 011,00
Nordea 2089578	20 000 000	20 000 000	3 215 175,00
Nordea 2414879	10 000 000	10 000 000	-383 583,00
Danske Bank Oyj 71200925SA	10 000 000	10 000 000	389 119,00
Danske Bank Oyj 71200993SA	10 000 000	10 000 000	127 006,00
Danske Bank Oyj 73156201SA	15 000 000	15 000 000	-303 923,00
Yhteensä	329 680 400	315 513 733	1 577 132,83

Johdannaissopimukset	Konserni		Kaupunki	
	2024	2023	2024	2023
Koronvaihtosopimukset yhteensä	431 919 394,67	312 796 641,04	315 513 733,00	267 180 400,00
Käypäarvo yhteensä	3 972 150,27	10 889 690,29	1 577 132,83	6 089 344,74
Sähköjohdannaiset yhteensä	4 968 956,00	4 422 924,00		
Käypäarvo yhteensä	1 541 745,50	1 668 780,00		
Päästöoikeusjohdannaiset yhteensä				
Käypäarvo yhteensä				

Johdannaissopimusten ja koronvaihtosopimusten käsittely

Seinäjoen kaupungin lainakantaa on suojattu sekä pitkäaikaisilla kiinteillä lainakoroilla että koronvaihto- ja valuutanvaihtosopimuksilla. Koronvaihtosopimuksilla suojaudutaan vaihtuvien korkojen muutoksia vastaan.

Kaupunki suojaa koronvaihtosopimuksilla sekä olemassa olevia että tulevia lainoja. Koronvaihtosopimukset kohdistuvat joko tiettyyn lainaan tai lainasalkkuun. Kaikki koronvaihtosopimukset on tehty suojaamistarkoituksessa, eikä niillä ole spekulatiivista arvoa tai riskiä. Kaupungilla on lainojen uudelleenrahoitustarve sekä uudelleenrahoitukseen sisältyvä korkoriski, jota koronvaihtosopimuksilla suojataan. Sopimusten markkina-arvo on viitteellinen ja laskentahetken markkinatilanteen mukaisesti määräytynyt. Mahdollisessa sopimusten realisointitilanteessa arvo määräytyy kulloisenkin markkinatilanteen mukaisesti.

Kaupungin lainasalkusta kiinteäkorkoisten lainojen osuus on tilinpäätöshetkellä 161,6 milj. euroa, ja vaihtuvakorkoisten 160,3 milj. euroa. Lainojen suojausaste on yhteensä 95,0 %.

Koronvaihtosopimuksille on markkina-arvon määrittelyn lisäksi tehty korkoherkkyysanalyysit 31.12.2024 tilanteen mukaan.

Koron- ja valuutanvaihtosopimukset:

Osuuspankki SEINAJOKI2

Koronvaihtosopimuksella suojataan koko lainasalkkua. Koronvaihtosopimuksella muutetaan tulevien lainojen vaihtuva korko kiinteäksi ajalle 30.5.2024 - 31.5.2049

alkuperäinen pääoma	eur	39 680 400,00
nimellispääoma	eur	39 680 400,00
markkina-arvo 31.12.2024	eur	-4 568 324,07
maksettu korko	kiinteä 2,450 %	
korkokatto	mikäli korkojaksolle määritelty viitekorko alle 5 %, korkojakson korko on 2,450 %, muutoin viitekorko vähennettynä 1.00 prosenttiyksiköllä	
vastaanotettu korko	3 kk:n euribor alkaen 30.5.2024	
sopimuksen eräpäivä		31.5.2049
ennenaikaiset päättymispäivät	10.6.2024 ja 12.6.2034	

Osuuspankki 3283971

Koronvaihtosopimuksella suojataan koko lainasalkkua.

Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi.

alkuperäinen pääoma	eur	25 000 000,00
nimellispääoma	eur	15 833 333,33
markkina-arvo 31.12.2024	eur	1 124 543,28
maksettu korko	Kiinteä 0,898 %	
vastaanotettu korko	6 kk:n euribor 2.1.2019 alkaen	
sopimuksen eräpäivä		2.1.2034
ennenaikainen päättymispäivä		28.4.2027

Nordea Pankki Suomi Oyj no 2089581/3726655

Koronvaihtosopimuksella suojataan koko lainasalkkua.

Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi.

alkuperäinen pääoma	eur	15 000 000,00
nimellispääoma	eur	15 000 000,00

Tilinpäätöksen liitetiedot

markkina-arvo 31.12.2024	eur	2 101 011,00
maksettu korko		0,070 %
vastaanotettu korko		6kk:n Euribor
sopimuksen alkamispäivä		22.1.2024
sopimuksen eräpäivä		20.1.2031
sopimuksen purkuehto	sovelletaan osapuolten välillä tehtyä Nordea Master johdannaisyleissopimusta	

Nordea Pankki Suomi Oyj 2089578/3726602

Koronvaihtosopimuksella suojataan koko lainasalkkua.

Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi.

alkuperäinen pääoma	eur	20 000 000,00
nimellispääoma	eur	20 000 000,00
markkina-arvo 31.12.2024	eur	3 215 175,00
maksettu korko		0,2260 %
vastaanotettu korko		3 kk:n euribor
sopimuksen alkamispäivä		5.5.2023
sopimuksen eräpäivä		5.5.2033
sopimuksen purkuehto	sovelletaan osapuolten välillä tehtyä Nordea Master johdannaisyleissopimusta Ennenaikainen päättymispäivä 5.5.2030	

Nordea Pankki Suomi Oyj 2414876/4513955

Koronvaihtosopimuksella suojataan koko lainasalkkua.

Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi.

alkuperäinen pääoma	eur	10 000 000,00
nimellispääoma	eur	10 000 000,00
markkina-arvo 31.12.2024	eur	-383 583,00
maksettu korko		2,225 %
vastaanotettu korko		6 kk:n euribor
korkokatto		4,50 % p.a.
sopimuksen alkamispäivä		20.1.2031
sopimuksen eräpäivä		22.1.2046
sopimuksen purkuehto	sovelletaan osapuolten välillä tehtyä Nordea Master johdannaisyleissopimusta Ennenaikainen päättymispäivä 15.1.2034 alkaen, 5 v välein	

Osuuspankki 21782718

Koronvaihtosopimuksella suojataan koko lainasalkkua.

Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi.

alkuperäinen pääoma	eur	20 000 000,00
nimellispääoma	eur	20 000 000,00
markkina-arvo 31.12.2024	eur	989 384,06
maksettu korko	Kiinteä 1,6490 %	
vastaanotettu korko	6 kk:n euribor, 27.3.2033 alkaen	
sopimuksen alkamispäivä		27.3.2033
sopimuksen eräpäivä		27.9.2057
ennenaikainen päättymispäivä	27.9.2032 alkaen, 5 v välein	

Tilinpäätöksen liitetiedot

Danske Bank Oyj 71200925SA

Koronvaihtosopimuksella suojataan koko lainasalkkua.

Koronvaihtosopimuksella muutetaan vaihtuvat korot kiinteiksi

alkuperäinen pääoma	eur	10 000 000,00
nimellispääoma	eur	10 000 000,00
markkina-arvo 31.12.2024	eur	389 119,00
maksettu korko	Kiinteä 1,52900 %	
vastaanotettu korko	6 kk:n euribor, 21.9.2037 alkaen	
sopimuksen alkamispäivä		21.9.2037
sopimuksen eräpäivä		21.9.2052
sopimuksen purkuehto	8.9.2032 alkaen, 5 v välein	

Danske Bank Oyj 71200993SA

Koronvaihtosopimuksella suojataan koko lainasalkkua.

Koronvaihtosopimuksella muutetaan vaihtuvat korot kiinteiksi

alkuperäinen pääoma	eur	10 000 000,00
nimellispääoma	eur	10 000 000,00
markkina-arvo 31.12.2024	eur	136 547,00
maksettu korko	Kiinteä 1,825 %	
vastaanotettu korko	6 kk:n euribor, 10.5.2023 alkaen	
korkokatto	5 %, jos Euribor 6 kk yli 5, maksetaan viitekorko-1 %	
sopimuksen alkamispäivä		10.5.2023
sopimuksen eräpäivä		10.5.2028

Danske Bank Oyj 73156201SA

Koronvaihtosopimuksella suojataan koko lainasalkkua.

Koronvaihtosopimuksella muutetaan vaihtuvat korot kiinteiksi

alkuperäinen pääoma	eur	15 000 000,00
nimellispääoma	eur	15 000 000,00
markkina-arvo 31.12.2024	eur	-313 465,00
maksettu korko	Kiinteä 2,74 %	
vastaanotettu korko	6 kk:n euribor, 20.11.2023 alkaen	
lyhennysohjelma	kertalyhenteinen	
sopimuksen alkamispäivä		20.11.2023
sopimuksen eräpäivä		20.11.2028

Osuuspankki SEINAJOKI5

Tehostettu koronvaihtosopimus, jolla suojataan koko lainasalkkua.

Koronvaihtosopimuksella muutetaan nykyisten ja tulevien lainojen vaihtuva korko kiinteäksi ajalle 16.9.2023-16.9.2033

alkuperäinen pääoma	eur	30 000 000,00
nimellispääoma	eur	30 000 000,00
markkina-arvo 31.12.2024	eur	-1 518 129,44
pääoman muutokset	16.9.2024-16.3.2028 -15.000.000,00 eur	
maksettu korko	kiinteä 2,970 %	
korkokatto	mikäli korkojaksolle määritelty viitekorko alle 4,5 %, korkojakson korko on 2,970 %, muutoin viitekorko vähennettynä 1,53 prosenttiyksiköllä	
vastaanotettu korko	6 kk:n euribor	
sopimuksen eräpäivä		16.9.2033

purkuehto

yleissopimuksen mukaan

Osuuspankki 23862419

Koronvaihtosopimus, jolla suojataan koko lainasalkkua.

Koronvaihtosopimuksella muutetaan nykyisten ja tulevien lainojen vaihtuva korko kiinteäksi ajalle 13.5.2024-13.11.2034

alkuperäinen pääoma	eur	30 000 000,00
nimellispääoma	eur	30 000 000,00
markkina-arvo 31.12.2024	eur	6 268 273,62
maksettu korko	kiinteä 0,02 %	
vastaanotettu korko	6 kk:n euribor	
sopimuksen alkupäivä		13.5.2024
sopimuksen eräpäivä		13.11.2034
ennenaikainen päättymispäivä		14.3.2033

Osuuspankki 25720680

Koronvaihtosopimus, jolla suojataan koko lainasalkkua.

Koronvaihtosopimuksella muutetaan nykyisten ja tulevien lainojen vaihtuva korko kiinteäksi ajalle 16.9.2033-16.9.2053

alkuperäinen pääoma	eur	30 000 000,00
nimellispääoma	eur	30 000 000,00
markkina-arvo 31.12.2024	eur	-2 836 723,31
maksettu korko	kiinteä 2,77 %	
vastaanotettu korko	6 kk:n euribor	
sopimuksen eräpäivä		16.9.2053
ennenaikaiset päättymispäivät	16.09.2033 alkaen, 5 v välein	

Osuuspankki SEINAJOKI6

Tehostettu koronvaihtosopimus, jolla suojataan koko lainasalkkua.

Koronvaihtosopimuksella muutetaan nykyisten ja tulevien lainojen vaihtuva korko kiinteäksi ajalle 16.3.2024-16.3.2034

alkuperäinen pääoma	eur	20 000 000,00
nimellispääoma	eur	20 000 000,00
markkina-arvo 31.12.2024	eur	-1 108 338,40
maksettu korko	2,538 %	
vastaanotettu korko	3 kk:n euribor	
korkokatto	4,50 % p.a., jos viitekorko yli rajan, maksetaan 3 kk Euribor vähennettynä marg. = 1,962 %	
sopimuksen eräpäivä		16.3.2034

Osuuspankki 28683705

Koronvaihtosopimus, jolla suojataan koko lainasalkkua.

Koronvaihtosopimuksella muutetaan nykyisten ja tulevien lainojen vaihtuva korko kiinteäksi ajalle 16.3.2034-16.3.2054

alkuperäinen pääoma	eur	30 000 000,00
nimellispääoma	eur	30 000 000,00
markkina-arvo 31.12.2024	eur	-2 010 421,42
maksettu korko	2,538 %	
vastaanotettu korko	6 kk:n euribor	
sopimuksen eräpäivä		16.3.2054
Ennenaikainen eräännyttämispäivä	7.6.2034 alkaen, 5 v välein	

Tilinpäätöksen liitetiedot

Osuuspankki 30803775

Koronvaihtosopimus, jolla suojataan koko lainasalkkua.

Koronvaihtosopimuksella muutetaan nykyisten ja tulevien lainojen vaihtuva korko kiinteäksi ajalle 28.11.2044-28.11.2054

alkuperäinen pääoma	eur	10 000 000,00
nimellispääoma	eur	10 000 000,00
markkina-arvo 31.12.2024	eur	21 927,14
maksettu korko	1,520 %	
vastaanotettu korko	6 kk:n euribor	
sopimuksen eräpäivä		28.11.2054
Ennenaikainen eräännyttämispäivä	28.11.2034 alkaen, 5 v välein	

Osuuspankki 30803887

Koronvaihtosopimus, jolla suojataan koko lainasalkkua.

Koronvaihtosopimuksella muutetaan nykyisten ja tulevien lainojen vaihtuva korko kiinteäksi ajalle 16.3.2034-16.3.2054

alkuperäinen pääoma	eur	15 000 000,00
nimellispääoma	eur	10 000 000,00
pääoman lisäys 14.3.2044		5 000 000,00
markkina-arvo 31.12.2024	eur	70 136,37
maksettu korko	1,900 %	
vastaanotettu korko	6 kk:n euribor	
sopimuksen eräpäivä		16.3.2054
Ennenaikainen eräännyttämispäivä	28.11.2034 alkaen, 5 v välein	

Koronvaihtosopimukset yhteensä

315 513 733,33

KORKOHERKKYYS				
Johdannaissopimusten nimellispääoma		Muutos korkotasossa (%-yksikköä)		
		-1 %	0 %	1 %
Osuuspankki	235 513 733	-32 076 487,33	-3 567 672,17	23 228 486,20
Nordea	45 000 000,00	1 685 062,00	4 932 603,00	8 072 692,00
Danske Bank	35 000 000,00	-1 695 715,00	212 201,00	1 675 626,00
Yhteensä	315 513 733,00	-32 087 140,33	1 577 131,83	32 976 804,20

Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkiota ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot

42) Henkilöstön lukumäärä 31.12. ml. sijaiset ja määräaikaiset	2024	2023
Konsernipalvelut	97	98
Sivistyksen ja hyvinvoinnin toimiala	2 273	2 173
Kaupunkiympäristön toimiala	551	558
Elinvoiman ja kilpailukyvyn toimiala	112	91
Yhteensä	3 033	2 920

43) Henkilöstökulut	2024	2023
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	141 554 201,87	139 533 618,21
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	1 726 079,37	1 847 015,00
Yhteensä	143 280 281,24	141 380 633,21

44) Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut	2024	2023
Kokoomuksen Sjoen kunn.järj.ry	22 515,33	19 641,68
Keskustan Sjoen kunn.järj.ry	19 208,01	17 341,03
Sjoen Vasemmistoliitto ry	2 580,00	2 856,26
Suomen Kristillisdem.Sjoen osasto ry	3 256,50	2 470,13
Sjoen Perussuomalaiset ry	5 039,17	4 493,84
Sjoen Sosiaalidemokraattien kunn.järj.ry	12 444,00	9 410,00
Etelä-Pohjanmaan Vihreät ry	380,00	382,00
Pohjanmaan Sosiaalidemokraatit		
Keskustan Etelä-Pohjanmaan piiri	423,00	429,00
Seinäjoen Vihreät ry	3 894,00	3 806,00
Pohjanmaan Kokoomus Ry	114,00	126,00
Yhteensä	69 854,01	60 955,94

45) Tilintarkastajan palkkiot	2024	2023
BDO Auditor Oy / BDO Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	27 654,85	25 189,10
Tilintarkastajan lausunnot		5 529,90
Muut palvelut	2 426,68	9 115,53
Yhteensä	30 081,53	39 834,53

46) Intressitahoihin liittyvät toimet
Tilikaudella 2024 Seinäjoen Energia myi Seinäjoen kaupunki -konsernille sähköä 37,4 GWh. Sähköenergian keskihinta oli 6,48 c/kWh alv 0%, yhteensä 2 421 821 €. Kanta-asiakashinnastoon verrattuna alennus oli 504 164 €.

V ERIYTETTYT LASKELMAT

V ERIYTETYT LASKELMAT

13. Seinäjoen kaupungin eriytetyt laskelmat

Seinäjoen kaupungin toiminta kilpailutilanteessa markkinoilla jakautuu ravintolapalveluihin, tuotemyyntiin, tukipalveluihin ja vuokraustoimintaan. Kilpailuilla toimialoilla toimiminen ei ole ollut kirjanpidollisesti liikelaitokseksi tai taseyksiköksi eriytettyä, mutta eriytetyt tuloslaskelmat ovat johdettavissa kaupungin kirjanpidosta.

13.1 Ravintolapalvelu

TUOSLASKELMA, Seinäjoen kaupunki	2024		2023	
TOIMINTATUOTOT				
Myyntituotot	88 022,34		92 563,14	
Muut toimintatuotot	143,43	88 165,77	0,00	92 563,14
TOIMINTAKULUT				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-85 324,65		-60 652,30	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-15 475,25		-11 254,94	
Muut henkilösivukulut	-3 599,45		-2 275,26	
Palvelujen ostot	-5 877,23		-3 465,08	
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-40 621,45		-46 648,88	
Muut toimintakulut	-15 348,58	-166 246,61	-15 557,88	-139 854,34
TOIMINTAKATE	-78 080,84		-47 291,20	
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-78 080,84		-47 291,20	

13.2 Tuotemyynti

TUOSLASKELMA, Seinäjoen kaupunki	2024		2023	
TOIMINTATUOTOT				
Myyntituotot	7 502,29		9 642,52	
Maksutuotot	34 144,00		38 351,00	
Muut toimintatuotot	14 001,00	55 647,29	7 586,18	55 579,70
TOIMINTAKULUT				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-68 450,69		-64 036,18	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-158,86		-311,18	
Muut henkilösivukulut	-25,19		-58,53	
Palvelujen ostot	-8 342,27		-8 381,04	
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-5 288,07		-4 878,86	
Muut toimintakulut	-174 227,62	-256 492,70	-179 627,81	-257 293,60
TOIMINTAKATE	-200 845,41		-201 713,90	
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-200 845,41		-201 713,90	

13.3 Tukipalvelut

TULOSLASKELMA, Seinäjoen kaupunki	2024	2023
TOIMINTATUOTOT		
Myyntituotot	779 784,46	648 173,20
TOIMINTAKULUT		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-550 623,42	-299 576,70
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-97 089,50	-34 634,45
Muut henkilösivukulut	-13 028,73	-12 566,55
Palvelujen ostot	-62 459,36	-77 138,50
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-2 694,78	-2 639,63
Muut toimintakulut	-19 179,23	-13 942,33
	-745 075,02	-440 498,16
TOIMINTAKATE	34 709,44	207 675,04
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	34 709,44	207 675,04

13.4 Vuokraustoiminta

TULOSLASKELMA, Seinäjoen kaupunki	2024	2023
TOIMINTATUOTOT		
Maksutuotot	1 460,16	1 332,85
Muut toimintatuotot	132 708,08	127 683,86
	134 168,24	129 016,71
TOIMINTAKULUT		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-38 125,60	-35 137,79
Palvelujen ostot	-10 966,48	-11 933,10
Aineet tarvikkeet ja tavarat	-11 078,36	-10 732,88
Muut toimintakulut	-78 659,07	-76 726,89
	-138 829,51	-134 530,66
TOIMINTAKATE	-4 661,27	-5 513,95
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-4 661,27	-5 513,95

VI ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

VI ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

Seinäjoella 25. maaliskuuta 2025

SEINÄJOEN KAUPUNGINHALLITUS

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus.

Seinäjoella, päivänä kuuta 2025

BDO Audiator Oy
tilintarkastusyhteisö

Minna Havia-Niemi
JHT, KHT

VII LUETTELO KIRJANPITOKIRJOISTA

VII LUETTELO KIRJANPITOKIRJOISTA

SEINÄJOEN KAUPUNKI

TILIKIRJALUETTELO:

Päiväkirja	DataCycle arkisto	10 vuotta
Pääkirja	DataCycle arkisto	10 vuotta
Ostoreskontra	DataCycle arkisto	10 vuotta
Ostolaskut	DataCycle arkisto	14 vuotta
Muistiot	DataCycle arkisto+paperitulosteet	14 vuotta
Myyntireskontra	DataCycle arkisto	10 vuotta
Pysyvien vastaavien kirjanpito	Paperitulosteet	10 vuotta
Palkkakirjanpito	DataCycle arkisto	10 vuotta
Palkkakortit	DataCycle arkisto	50 vuotta
Talousarvion toteutumisvertailu	DataCycle arkisto	10 vuotta
Tase-erittelyt	Erillisinä lomakkeina	10 vuotta
Tilinpäätös/tasekirja	Sidottuna asiakirjana	Pysyvästi

KIRJANPIDOSSA KÄYTETYT TOSITELAJIT JA TOSITENUMEROSARJAT 2024

TOSITELAJI	TOSITENUMEROT		SÄILYTYS		SELITE
ALKUSA	1001	-	1100	P	alkusaldot
BUD	2001	-	2010	P	talousarvio
BUDL	3001	-	3100	P	lisätalousarvio
KLALKU	99910001	-	99910999	P	konsernin alkusaldot
KLKIRJ	99930001	-	99930999	P	konsernikirjaukset
KLYHT	99920001	-	99920999	P	konsernin eliminointitositteet
KOMMUI	39001	-	39999	p	käyttöomaisuusmuistiot
KOMTOS	34001	-	34999	P	käyttöomaisuustositteet
LIITETIEDOT	1	-	100	P	liitetietojen perusteet
MRP10-99	10000001	-	99099999	S	MR laskulaji 10-99
MRPHYV	5310001	-	5319999	S	Hyvityslask. kuittau
MRPK	5410001	-	5419999	S	Luottotappio
MRPMAN	5110001	-	5119999	P	MRP Manuaalisuorituk
MRPVII	5210001	-	5219999	P	MRP Viitesuoritukset
MUIRO2	15001	-	19999	S	DataCycle muistio, ulkoinen
MUIROM	61001	-	62999	S	Maksumääräykset
MUIRS2	260001	-	269999	S	DataCycle muistio, sisäinen
MUISIS	20001	-	29999	P	Raindance muistio, sisäinen
MUIST1	10001	-	14999	P	Raindance muistio
MUISTP	32001	-	32999	P	Muistiotosite tilinpäätös
OMAKSU	8990001	-	8999999	S	ostoreskontran maksu
ORPMAC	8990001	-	8999999	S	ostoreskontran maksu
ORPRO	8000001	-	8899999	S	Ostolaskut DataCycle
OSTOT	8000001	-	8899999	S	DataCycle ostolaskut
PALKAT	100001	-	100999	S	palkkatositteet
PANKKI	101001	-	109999	P	pankkitositteet (tiliotekirjaus)
PANKK2	103001	-	103999	P	pankkitositteet (tiliotekirjaus)
SISRP3	560001	-	599999	S	DataCycle sisäiset laskut
SISROP	400001	-	499999	S	DataCycle sisäiset laskut
VYÖR	31001	-	31999	P	vyörytystositteet

SÄILYTYS-kohdassa sähköinen arkistointi on ilmaistu S-kirjaimella ja paperinen P-kirjaimella.

